

PRAWO KARNE MATERIALNE

Kazusy

redakcja naukowa Jerzy Lachowski

Marcin Berent, Piotr Chrzczonowicz, Natalia Daśko
Jerzy Lachowski, Michał Leciak, Agata Ziótkowska

SERIA AKADEMICKA

PRAWO KARNE MATERIALNE

Kazusy

redakcja naukowa Jerzy Lachowski

Marcin Berent, Piotr Chrzczonowicz, Natalia Daśko
Jerzy Lachowski, Michał Leciak, Agata Ziótkowska

SERIA AKADEMICKA

Stan prawny na 1 lipca 2022 r.

Wydawca
Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący
Joanna Ołówek

Opracowanie redakcyjne
Agnieszka Witczak

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Poszczególne rozdziały opracowali:

Marcin Berent – rozdz. II, III, IV, XIV, XV, XVI, XVII, XXXIII

Piotr Chrzczonowicz – rozdz. VI, VII, XXVIII, XXIX, XXX, XXXI, XXXII, XXXV

Natalia Daśko – rozdz. XI, XII, XIII, XXIII, XXIV, XXV, XXVI, XXVII

Jerzy Lachowski – Wprowadzenie, Zalecana literatura, rozdz. I

Michał Leciak – rozdz. VIII, IX, X, XVIII, XIX, XX, XXI, XXII, XXXIV

Agata Ziółkowska – rozdz. V, XXXVI, XXXVII, XXXVIII, XXXIX, XL, XLI, XLII

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegła przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8286-661-2

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluger.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Wprowadzenie	13
Zalecana literatura	19
Rozdział I	
Zasady odpowiedzialności karnej	21
Rozdział II	
Formy popełnienia przestępstwa	37
Rozdział III	
Wyłączenie odpowiedzialności karnej	45
Rozdział IV	
Kary	55
Rozdział V	
Środki karne, kompensacyjne i przepadek	59
Rozdział VI	
Zasady wymiaru kary i środków karnych	71
Rozdział VII	
Powrót do przestępstwa	79

Rozdział VIII	
Środki związane z poddaniem sprawcy próbie	87
Rozdział IX	
Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych	95
Rozdział X	
Środki zabezpieczające	103
Rozdział XI	
Przedawnienie	109
Rozdział XII	
Zatarcie skazania	119
Rozdział XIII	
Odpowiedzialność za przestępstwa popelnione za granicą	127
Rozdział XIV	
Przestępstwa przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstwa wojenne	135
Rozdział XV	
Przestępstwa przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej	141
Rozdział XVI	
Przestępstwa przeciwko obronności	147
Rozdział XVII	
Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	153
Rozdział XVIII	
Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu	159
Rozdział XIX	
Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	167

Rozdział XX	
Przestępstwa przeciwko środowisku	177
Rozdział XXI	
Przestępstwa przeciwko wolności	183
Rozdział XXII	
Przestępstwa przeciwko wolności sumienia i wyznania	191
Rozdział XXIII	
Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	197
Rozdział XXIV	
Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece	209
Rozdział XXV	
Przestępstwa przeciwko czci i nietykalności cielesnej	217
Rozdział XXVI	
Przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową	225
Rozdział XXVII	
Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych i samorządu terytorialnego	233
Rozdział XXVIII	
Przestępstwa przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	243
Rozdział XXIX	
Przestępstwa przeciwko wyborom i referendum	251
Rozdział XXX	
Przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu	259

Rozdział XXXI	
Przestępstwa przeciwko ochronie informacji	267
Rozdział XXXII	
Przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów	271
Rozdział XXXIII	
Przestępstwa przeciwko mieniu	281
Rozdział XXXIV	
Przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym	289
Rozdział XXXV	
Przestępstwa przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi	299
Rozdział XXXVI	
Przepisy ogólne dotyczące żołnierzy	307
Rozdział XXXVII	
Przestępstwa przeciwko obowiązkowi pełnienia służby wojskowej.....	313
Rozdział XXXVIII	
Przestępstwa przeciwko zasadom dyscypliny wojskowej.....	319
Rozdział XXXIX	
Przestępstwa przeciwko zasadom postępowania z podwładnymi	325
Rozdział XL	
Przestępstwa przeciwko zasadom obchodzenia się z uzbrojeniem i uzbrojonym sprzętem wojskowym	329
Rozdział XLI	
Przestępstwa przeciwko zasadom pełnienia służby	333

Rozdział XLII

Przestępstwa przeciwko mieniu wojskowemu 337

O Autorach 345

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny, Dz.U. z 2022 r. poz. 1138
- k.k.s. – ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy, Dz.U. z 2022 r. poz. 859
- k.k.w. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, Dz.U. z 2021 r. poz. 53 ze zm.
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy, Dz.U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm.
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, Dz.U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.
- k.p.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego, Dz.U. z 2022 r. poz. 1375
- k.w. – ustawa z 20.05.1971 r. – Kodeks wykroczeń, Dz.U. z 2021 r. poz. 2008 ze zm.

Czasopisma, publikatory i zbiory orzeczeń

- Apel.-W-wa – Apelacja Warszawska
- Biul. PK – Biuletyn Prawa Karnego
- Biul. SAKa – Biuletyn Sądu Apelacyjnego w Katowicach
- Biul. SN – Biuletyn Sądu Najwyższego
- Dz.U. – Dziennik Ustaw
- KSAG – Kwartalnik Sądowy Apelacji Gdańskiej
- KZS – Krakowskie Zeszyty Sądowe
- OSA – Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
- OSAB – Orzecznictwo Sądów Apelacji Białostockiej
- OSAŁ – Orzecznictwo Sądów Apelacji Łódzkiej
- OSAKa – Orzecznictwo Sądów Apelacji Katowickiej

OSAWr	- Orzecznictwo Sądów Apelacji Wrocławskiej
OSN(K)	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego (Izba Karna)
OSNKW	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Woj- skowa
OSNPG	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego Prokuratura Ge- neralna
OSNwSK	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Kar- nych
OSP	- Orzecznictwo Sądów Polskich
PiP	- Państwo i Prawo
POSAG	- Przegląd Orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Gdań- sku
Prok. i Pr.	- Prokuratura i Prawo

Inne

NSA	- Sąd Administracyjny
SA	- Sąd Apelacyjny
SN	- Sąd Najwyższy
SO	- Sąd Okręgowy
SR	- Sąd Rejonowy

WPROWADZENIE

Nauka praktycznego stosowania przepisów prawa karnego materialnego jest najbardziej efektywna, gdy opiera się na analizie konkretnych stanów faktycznych. W takim przypadku uczący się zmuszony jest dokonywać wykładni określonych unormowań prawnych i subsumpcji analizowanego zdarzenia oraz zachowania sprawcy. W ten sposób najszybciej utrwala się instytucje prawa karnego materialnego, łatwiej zrozumieć ich istotę oraz funkcje.

Oddawane do rąk Czytelników opracowanie zawiera zbiór kazusów z zakresu prawa karnego materialnego. Zestaw zadań został podporządkowany systematycznie ustawie z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138). Do każdego rozdziału tego kodeksu przedstawiono po kilka, kilkanaście, a nawet ponad dwadzieścia stanów faktycznych, które wymagają pogłębionej analizy prawnej. Zadania nie zostały opatrzone rozwiązaniami, wszak celem prezentowanego zbioru kazusów jest zmuszenie uczących się prawa karnego do refleksji na gruncie poszczególnych przypadków. Poza tym wiele stanów faktycznych będzie można kwalifikować na różne sposoby, a autorzy niniejszego zbioru nie chcą Czytelnikom niczego narzucać. Cały zbiór poprzedzony jest jednak modelowym rozwiązaniem, dzięki któremu wiadomo, jak powinna wyglądać metodologia rozwiązywania poszczególnych zadań. Jakkolwiek kazusy nie zostały opatrzone rozwiązaniami, to pod każdym stanem faktycznym znaleźć można odesłanie do przepisów, których zastosowanie należy rozważyć. W zdecydowanej większości przypadków pod kazusami znajduje się również odesłanie do orzecznictwa, ułatwiające rozwiązanie konkretnego zadania. Dzięki temu Czytelnik nie tylko nauczy się stosowania wybranych rozwiązań prawnych za-

wartych w Kodeksie karnym w praktyce, ale również pozna dorobek judykatury. Niekiedy rozwiązanie określonego zadania znajdzie swoje uzasadnienie w konkretnym orzeczeniu sądu powszechnego lub Sądu Najwyższego. Autorzy zachęcają jednak do tego, aby judykaty takie poddawać krytycznej ocenie i nie poprzestawać przy rozwiązywaniu zadań na odwołaniu się do takiego orzeczenia, które wprost wskazuje, jak należy zakwalifikować określony stan faktyczny. Nie można wszak z góry zakładać, że taki judykat jest trafny. O prawidłowości konkretnego rozwiązania będzie decydowała moc przywołanych argumentów. Przy rozwiązywaniu poszczególnych zadań pomocne może być również sięganie do podstawowej literatury przedmiotu, której wykaz znajduje się na początku zbioru zadań. Dzięki temu korzystający z tej publikacji pozna sporne niekiedy stanowiska wyrażane w doktrynie prawa karnego dotyczące określonych instytucji.

Niniejszy zbiór kasusów może być przydatny zarówno studentom, którzy uczęszczają na zajęcia komplementarne z prawa karnego, jak i aplikantom, którzy przygotowują się do egzaminu z tego przedmiotu.

Jerzy Lachowski

Przykład

Kazus

Michał Z. przybył pod ogrodzenie posesji w celu dokonania kradzieży z włamaniem do znajdującego się na niej budynku gospodarczego. Posesja była ogrodzona siatką. Podczas pokonywania ogrodzenia został on ujęty przez przechodzący obok patrol policji. Prokurator skierował do sądu akt oskarżenia, w którym zarzucił sprawcy usiłowanie kradzieży z włamaniem (art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k.). W toku postępowania przygotowawczego obrońca podnosił, że podejrzany nie wykroczył swoim zachowaniem poza granice niekaralnego przygotowania kradzieży z włamaniem i co najwyżej może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej za usiłowanie przestępstwa naruszenia miru domowego (art. 193 k.k.).

Pytanie

Jakiej treści wyrok powinien wydać sąd?

Rozwiązanie

Ocena prawnokarna przedstawionego wyżej zdarzenia sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy zachowanie Michała Z. mieści się jeszcze w granicach niekaralnego przygotowania do popełnienia przestępstwa kradzieży z włamaniem (art. 16 § 1 k.k.), czy też przekracza jego granice i weszło już w stadium karalnego usiłowania (art. 13 k.k.).

Zgodnie z przepisem art. 13 § 1 k.k. usiłowanie zachodzi wtedy, gdy sprawca w zamiarze popełnienia czynu zabronionego bezpośrednio zmierza do jego dokonania, które jednak nie następuje. Zasadniczym elementem odróżniającym więc przygotowanie od usiłowania jest bezpośredniość zmierzania do dokonania, której brakuje w przypadku tej pierwszej formy stadialnej.

Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie bezpośredniość zmierzania do dokonania nie jest rozumiana jednolicie.

W nauce prawa karnego sformułowano trzy teorie bezpośredniości zmierzania do dokonania.

Po pierwsze, wymienić należy tzw. teorię subiektywną, z której wynika, że przy ocenie tego, czy sprawca zmierza bezpośrednio do dokonania czynu zabronionego, bierze się pod uwagę jego dojrzałość, stanowczość, nieodwołalność zamiaru bądź też jego przeświadczenie, że swym zachowaniem zmierza bezpośrednio do zrealizowania wszystkich znamion czynu zabronionego (por. V. Konarska-Wrzošek, A. Marek, *Prawo karne*, Warszawa 2016, s. 191).

Po drugie, nie można pominąć teorii obiektywnej, która występuje w dwóch postaciach: formalno-obiektywnej oraz materialno-obiektywnej. Pierwsza wiąże bezpośredniość z ustawowymi znamionami czynu zabronionego, o bezpośredniości decyduje bowiem znamię czasowniko-

we oraz zachowanie poprzedzające jego realizację (zob. E. Kunze, *Przygotowanie a usiłowanie (próba rozgraniczenia pojęć)*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 1990/3, s. 270). Teoria materialno-objektywna dodaje do usiłowania element sprowadzenia przez sprawcę niebezpieczeństwa dla dobra prawnego (zob. M. Siewierski, *Usiłowanie a przygotowanie według kodeksu karnego*, „Palestra” 1972/5, s. 33).

Po trzecie, wskazać należy teorię mieszaną, która łączy elementy koncepcji subiektywnej z elementami formalno-objektywnymi.

Wydaje się, że najpełniej istotę rzeczy oddaje teoria formalno-objektywna, na której zresztą opiera się w zdecydowanej większości orzecznictwo sądowe. Nie sprowadza ona usiłowania popełnienia przestępstwa do początków dokonania, lecz wskazuje na to, że usiłowanie rozpoczyna się wcześniej, zanim dojdzie do rozpoczęcia realizacji znamion danego typu (A. Wąsek, *Kodeks karny. Komentarz*, Gdańsk 2002/2003, s. 190; V. Konarska-Wrzosek [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, red. V. Konarska-Wrzosek, Warszawa 2020, s. 112 oraz powołana tam literatura). Warto dodać, że w literaturze podkreśla się również konieczność wystąpienia realnego zagrożenia dla dobra prawnego jako elementu istotnego dla przyjęcia usiłowania w konkretnym przypadku (zob. A. Zoll [w:] *Kodeks karny. Część ogólna*, t. 1, *Komentarz do art. 1–52*, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2016, s. 282–283).

Z kolei analiza poglądów judykatury w tym zakresie nasuwa wniosek, że bezpośrednio zmierzania do dokonania jako element konstytutywny usiłowania jest pojmowana dość szeroko. Przyjmuje się bowiem, że usiłowaniem przestępstwa jest nawet przyjscie pod dom z narzędziami w celu dokonania napadu rabunkowego na szkodę osób, które w tym budynku zamieszkują (zob. wyrok SN z 22.01.1985 r., IV KR 336/84, OSNKW 1985/9–10, poz. 71, z glosami A. Wąska, PiP 1986/6, s. 144 i T. Huka, „Palestra” 1986/12, s. 112). Sąd Najwyższy konsekwentnie podtrzymuje swe stanowisko (por. wyrok z 13.03.1990 r., IV KR 229/89, OSNKW 1991/1–3, poz. 4). Pogląd ten spotkał się jednak w doktrynie z odmiennymi ocenami (zob. głosę krytyczną P. Konieczniaka, OSP 1992/4, s. 77 oraz głosę aprobującą P. Gościenieckiego i E. Kunze,

OSP 1992/4, poz. 77; por. także A. Marek, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2007, s. 52–53).

Bezpośredniość zmierzania do dokonania czynu zabronionego należy jednak pojmować jako ostatnie ogniwo bezpośrednio poprzedzające rozpoczęcie realizacji znamion. Usiłowanie zachodzi zatem wówczas, gdy sprawca rozpoczął wykonywanie ostatniej czynności, która poprzedza rozpoczęcie realizacji znamion konkretnego typu. W przedstawionym stanie faktycznym sprawca zaczął pokonywać jedynie ogrodzenie posesji, na której znajdował się budynek, do którego zamierzał się włamać. Pomiędzy tą czynnością a rozpoczęciem realizacji znamion kradzieży z włamaniem w przedstawionym stanie faktycznym zachodzi szereg ogniwi pośrednich. Aby zrealizować swój zamiar, sprawca musiałby pokonać ogrodzenie, podejść w okolice budynku, znaleźć odpowiednie miejsce, przez które mógłby dostać się do środka. Trudno zatem mówić tutaj o bezpośredniości zmierzania do kradzieży z włamaniem. Poza tym wypada dodać, że w przedstawionym stanie faktycznym nie zachodzi realne zagrożenie dla mienia pokrzywdzonego, co również jest charakterystyczne dla formy stadialnej usiłowania przestępstwa. Co najwyżej można tutaj mówić o usiłowaniu naruszenia miru domowego (art. 13 § 1 k.k., art. 193 k.k.). Dobro to faktycznie było bowiem zagrożone.

Mając na uwadze powyższe, nasuwa się wniosek, że Michał Z. dopuścił się jedynie usiłowania przestępstwa z art. 193 k.k., a nie usiłowania kradzieży z włamaniem (art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k.).

ZALECANA LITERATURA

- Bieńkowska E., Kunicka-Michalska B., Wojciechowska J., *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz*, red. G. Rejman, Warszawa 1999
- Bojarski M., Radecki W., *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Warszawa 2018
- Flemming M., Michalski B., Radecki W., Stefański R.A., Warylewski J., Wąsek A., Wojciechowska J., Wojciechowski J., *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz*, t. 1, red. A. Wąsek, Warszawa 2006
- Górniok O., Koziulewicz W., Pływaczewski E., Kunicka-Michalska B., Zawłocki R., Michalski B., Skorupka J., *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz*, t. 2, red. A. Wąsek, Warszawa 2006
- Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz*, red. J. Giezek, Warszawa 2021
- Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz*, red. R. Zawłocki, M. Królikowski, Warszawa 2021
- Kodeks karny. Część ogólna*, t. 1, *Komentarz*, red. A. Zoll, W. Wróbel, Warszawa 2016
- Kodeks karny. Część szczególna*, t. 2, *Komentarz do art. 117–277d KK*, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2017
- Kodeks karny. Część szczególna*, t. 3, *Komentarz do art. 278–363 KK*, red. A. Zoll, Warszawa 2016
- Kodeks karny. Część szczególna*, t. 1, red. R. Zawłocki, M. Królikowski, Warszawa 2017
- Kodeks karny. Część szczególna*, t. 2, red. R. Zawłocki, M. Królikowski, Warszawa 2017
- Kodeks karny. Komentarz*, red. M. Filar, Warszawa 2016
- Kodeks karny. Komentarz*, red. A. Grześkowiak, Warszawa 2021
- Kodeks karny. Komentarz*, red. V. Konarska-Wrzošek, Warszawa 2020
- Kodeks karny. Komentarz*, red. M. Mozgawa, Kraków 2021
- Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, red. J. Lachowski, Warszawa 2021
- Kodeks wykroczeń. Komentarz*, red. J. Lachowski, Warszawa 2021
- Lelental S., *Kodeks karny wykonawczy*, Warszawa 2020
- Postulski K., *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2016
- System Prawa Karnego*, t. 1–11, red. A. Marek, L.K. Paprzycki, Warszawa 2010–2018

Rozdział I

ZASADY ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ

Kazus 1.

Dariusz G. podrobił poprzez skopiowanie na kserodrukarce banknot o nominale 20 złotych. Prokurator wniósł do sądu akt oskarżenia, w którym zarzucił mu popełnienie przestępstwa z art. 310 § 1 k.k. Podczas rozprawy obrońca oskarżonego wniósł o wydanie wyroku umarzającego postępowanie w myśl przepisu art. 1 § 2 k.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k.

Oceń zasadność wniosku obrońcy.

Czy w sprawach o zbrodnie możliwe jest zastosowanie klauzuli znikomego stopnia społecznej szkodliwości czynu?

Zob. art. 310 § 1 i 3 k.k.

Por. postanowienie SO w Radomiu z 7.06.2018 r., II K 143/17, Legalis, LEX nr 2569101.

Kazus 2.

Grzegorz W. został oskarżony o to, że w okresie od 10.04.2020 r. do 14.04.2020 r. w miejscowości Ł. jako lekarz Oddziału Wewnętrznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Ł. naraził

Krzysztofa L. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia w ten sposób, że po zaopatrzeniu chirurgicznym w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym w dniu 10.04.2020 r. rany szarpanej uda prawego z uszkodzeniem mięśni i ścięgien u ww. pacjenta oraz założeniu drenaży rany, a następnie skierowaniu Krzysztofa L. na oddział chirurgiczny, gdzie sprawował nad ww. opiekę, będąc zobowiązanym do przestrzegania właściwego sposobu postępowania diagnostyczno-leczniczego, nie przeprowadził wnikliwego wywiadu z chorym, a ponadto – mimo widocznych u pokrzywdzonego żyłaków kończyn dolnych, a także ze względu na wiek pacjenta, długotrwałe unieruchomienie z uwagi na uraz prawej kończyny dolnej – nie wdrożył u niego leczenia przeciwzakrzepowego, co skutkowało nieumyślnym spowodowaniem śmierci Krzysztofa L. w dniu 14.04.2020 r. w wyniku zatoru zakrzepowego tętnicy płucnej, tj. o czyn z art. 160 § 2 k.k. w zb. z art. 155 k.k. W toku postępowania przed sądem zeznawali biegli, którzy stwierdzili, że Grzegorz W. nie miał możliwości rozpoznania u pacjenta czynnika ryzyka kwalifikującego go do wdrożenia profilaktyki przeciwzakrzepowej, a tym samym nie mógł przewidzieć, że niezastosowanie właściwych środków farmakologicznych może doprowadzić do zagrożenia życia pacjenta.

Czy w tym stanie faktycznym zachodzą podstawy do skazania oskarżonego?

Zob. art. 9 § 2 k.k.

Por. wyrok SN z 8.02.2017 r., III KK 226/16, Legalis, LEX nr 2224610.

Kazus 3.

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z 8.04.2022 r. przypisał oskarżonemu przestępstwo z art. 270 § 2a k.k. i umorzył postępowanie z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu, odwołując się w podstawie rozstrzygnięcia do przepisu art. 1 § 2 k.k.

Oceń trafność wyroku.

Zob.: art. 270 § 2a k.k., art. 1 § 2 k.k.

Por. wyrok SN z 17.01.2017 r., WA 17/16, Legalis, LEX nr 2200605.

Kazus 4.

Daria Z. podczas tańca uderzyła Michała G. palcem w oko, powodując u niego erozję rogówki. Z powodu dolegliwości bólowych Michał G. postanowił udać się do lekarza okulisty. Gdy stał na światłach przed przejściem dla pieszych pod przychodnią specjalistyczną, oczekując na zielone światło, w sygnalizator świetlny uderzył jadący z nadmierną prędkością pojazd marki Skoda Octavia III, kierowany przez Jana L., który znajdował się w stanie po użyciu alkoholu. Sygnalizator przewrócił się na Michała G., który doznał trwałego kalectwa.

Czy i komu można przypisać skutek w postaci uszczerbku na zdrowiu u Michała G.?

Dokonaj analizy stanu faktycznego przez pryzmat wszystkich teorii związku przyczynowego, które zostały sformułowane w doktrynie prawa karnego.

Zob. art. 9 § 2 k.k.

Kazus 5.

Łukasz J., składając wniosek o eksternistyczny egzamin na prawo jazdy, zataił, że jest chory na epilepsję. Prawo jazdy otrzymał i zaczął jeździć. Latem, prowadząc samochód drogą szybkiego ruchu, Łukasz J. dostał nagłego ataku epileptycznego, co spowodowało, że stracił panowanie nad pojazdem i doprowadził do czołowego zderzenia z pojazdem jadącym z naprzeciwka, w wyniku czego kierowca tego pojazdu oraz pasażer odnieśli ciężkie obrażenia ciała. Prokurator oskarżył Łukasza J. o przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. W postępowaniu jurysdykcyjnym sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy psychiatrów, którzy stwierdzili,

że z powodu ataku epileptycznego Łukasz J. miał w chwili wypadku całkowicie zniesioną zdolność panowania nad pojazdem i pokierowania swym postępowaniem.

Czy Łukasz J. dopuścił się czynu w rozumieniu prawa karnego?

Zob.: art. 1 § 1 k.k., art. 9 k.k.

Kazus 6.

W dniu 20.07.2019 r. w miejscowości M. Karol W., obsługując tor linowy w parku linowym A. C., zezwolił na użytkowanie toru linowego przez uczestników, mimo że został on wykonany w sposób naruszający zapisy normy obowiązującej w tym zakresie. W okolicach tego toru nie umieszczono regulaminu określającego sposób korzystania z obiektu. Nie zapewniono uczestnikom systemu asekuracji w taki sposób, aby systemy służące do naciągu były niedostępne dla użytkowników lub wyraźnie oznaczone jako niedozwolone punkty wpięcia się użytkownika, bez zainstalowania na sąsiadującym z torem linowym drzewie właściwych urządzeń ochronnych. Wskutek tego Damian H. wpiął się za pomocą lonży bezpieczeństwa i wózka Trac do niewłaściwej liny, będącej liną odciążu, i uderzył przez to o drzewo. W wyniku tego zdarzenia Damian H. doznał obrażeń w postaci stłuczenia i rany tłuczonej głowy, krwiaka podtwardówkowego po stronie lewej, krwawienia podpajęczynówkowego, stłuczenia mózgu, które to obrażenia stanowiły ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu. Karol W. w wymienionym obiekcie nie był zatrudniony. Krytycznego dnia, w którym po raz pierwszy doszło do uruchomienia całości toru, został on jedynie doraźnie przybrany do pomocy przez zarządzającego obiektem Krzysztofa L. jako jego znajomy, który w przeszłości ukończył szkolenie z zakresu obsługi parku linowego, i został przezeń skierowany do wykonywania zadań w jednym z punktów opisywanego toru.

Oceń zachowanie Karola W. oraz Krzysztofa L. przez pryzmat unormowania zawartego w art. 2 k.k.

Zob.: art. 156 § 1 k.k., art. 2 k.k.

Por. wyrok SN z 4.03.2015 r., IV KK 32/15, KZS 2015/5, poz. 13, OSNKW 2015/6, poz. 53.

Kazus 7.

W dniu 21.12.2019 r. w miejscowości P. Daria L. oraz Krystyna J. – nauczycielki w Szkole Podstawowej nr 4 w T. – organizowały przedstawienie wigilijne. Podczas tego przedstawienia Daria L. w porozumieniu z Krystyną J. wydała polecenie zapalenia otwartego ognia we wkładach do zniczy 14-letnim uczennicom siedzącym w jedenastym rzędzie na widowni. Bezpośrednio przed nimi stały inne uczennice w tym samym wieku, a wśród nich Michalina O., ubrane w łatwopalne stroje, dostarczone przez nauczyciela ze szkoły – Roberta W. – wykonane ze sztucznego materiału (alby) oraz wykonane z kleju, waty i tektury skrzydła. Jedna z uczennic trzymających zapalony wkład od znicza – Paulina K. – przez nieuwagę dotknęła nim tekturowych skrzydeł, które miała na sobie Michalina O., na skutek czego doszło do zapalenia się jej stroju. W wyniku tego zdarzenia Michalina O. doznała obrażeń ciała w postaci: oparzeń termicznych II/III stopnia obejmujących całe kończyny górne, górną połowę pleców oraz okolice łędźwiowe (sumarycznie około 30–35% powierzchni ciała), powodujących ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu.

Czy Daria L. i Krystyna J. poniosą odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 2 k.k., art. 9 § 2 k.k., art. 10 § 1 k.k., art. 156 § 1 i 3 k.k.

Por.: wyrok SN z 8.03.2000 r., III KKN 231/98, OSNKW 2000/5–6, poz. 45; wyrok SN z 1.12.2000 r., IV KKN 509/98, OSNKW 2001/5–6, poz. 45; wyrok SN z 9.05.2002 r., V KK 21/02, LEX nr 54393; wyrok SN z 3.10.2006 r., IV KK 290/06, OSNwSK 2006/1, poz. 1866; postanowienie SN z 15.02.2012 r., II K 193/11, OSNKW 2012/9, poz. 89.

Kazus 8.

W listopadzie 2021 r. w miejscowości Ż. Krzysztof G. jako leśniczy Leśnictwa Z. polecił podległym mu pracownikom – Dariuszowi W. oraz Lechowi P. ściąć w lesie dwa drzewa i pozostawić je na przebiegającej przez las drodze. W dniu 10.11.2021 r. około godz. 16.30 (w warunkach słabej widoczności) drogą tą jechał rowerem Grzegorz W., który trzymał w lewej ręce włączoną latarkę, którą oświetlał obszar przed sobą. Grzegorz W. nie dostrzegł leżących na drodze drzew i najechał na nie. Na skutek tego zdarzenia doznał lekkiego uszczerbku na zdrowiu.

Czy Krzysztof G., Dariusz W. oraz Lech P. winni ponieść odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 2 k.k., art. 9 § 2 k.k., art. 157 § 2 i 3 k.k.

Por. wyrok SN z 1.12.2000 r., IV KKN 509/98, OSNKW 2001/5–6, poz. 45.

Kazus 9.

Jan W. w okresie od 15.09.1998 r. do stycznia 1999 r. dopuścił się przestępstwa z art. 200 k.k. na szkodę 4-letniej Krystyny L. Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z 10.09.2018 r. skazał oskarżonego na karę dwóch lat pozbawienia wolności, kwalifikując popełniony przez niego czyn z art. 200 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.

Czy wyrok zapadł z obrazą przepisu art. 4 § 1 k.k.?

Czy w razie wydłużenia terminu przedawnienia karalności przestępstwa w trakcie jego biegu przepis art. 4 § 1 k.k. znajduje zastosowanie?

Por. wyrok SN z 19.03.2021 r., V KK 386/20, Legalis, LEX nr 3169238.

Kazus 10.

Robert G., wykorzystując nieuwagę pasażerów autobusu linii 22 w miejscowości T., dokonał w okresie od 20.06.2020 r. do 25.06.2020 r. na szkodę 10 osób zaboru w celu przywłaszczenia kwot od 200 złotych do 400 złotych. Sprawca dopuszczał się tych czynów albo zabierając pieniądze z kieszeni pokrzywdzonych albo z trzymanyh przez nich w ręce toreb, przy czym działał z zamiarem z góry powziętym oraz wykorzystując tę samą sposobność.

Jak ustala się czas popełnienia czynu ciągłego?

Jaki stan prawny należy zastosować do oceny zachowań opisanych w kazusie?

Jaka będzie kwalifikacja prawna czynu sprawcy?

Por.: art. 12 k.k., art. 57b k.k., art. 278a § 1 k.k.

Zob. wyrok SN z 27.06.2019 r., IV KK 267/18, Legalis, LEX nr 2745500.

Kazus 11.

W dniu 7.09.2014 r. Michał K. dopuścił się czynu z art. 197 § 1 k.k. Wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z 30.06.2017 r. oskarżony został skazany na karę 10 lat pozbawienia wolności. Na skutek apelacji obrońcy oskarżonego Sąd Okręgowy w T. dnia 19.12.2017 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 93g § 3 k.k. orzekł wobec sprawcy środek zabezpieczający w postaci umieszczenia w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym celem przeprowadzenia psychoterapii zmierzającej do zapobieżenia ponownemu popełnieniu przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności seksualnej w związku ze stwierdzeniem u niego zaburzenia preferencji seksualnych.

Jaka regulacja w zakresie zastosowanego środka zabezpieczającego obowiązywała w dacie popełnienia czynu, a jaka w czasie orzekania?

Czy przepis art. 4 § 1 k.k. znajduje zastosowanie w razie zmiany przepisów o środkach zabezpieczających?

Zob. art. 4 § 1 k.k.

Por. wyrok z 10.04.2019 r., II KK 236/18, KZS 2020/3, poz. 11.

Kazus 12.

Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z 8.12.2014 r. uznał oskarżonego Henryka W. za winnego tego, że w okresie od 1.05.2011 r. do 1.07.2011 r. uporczywie nękał Dagmarę Z. w ten sposób, że śledził ją, jeżdżąc za nią swoim samochodem, zajeżdżając jej drogę oraz zaczepiając na ulicy, takim zachowaniem wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia oraz istotnie naruszał jej prywatność, tj. występku z art. 190a § 1 k.k.

Jaki stan prawny obowiązywał w dniu 1.05.2011 r., 1.07.2011 r. oraz 8.12.2014 r., jeśli idzie o przestępstwo uporczywego nękania?

Którą ustawę należy zastosować?

Czy ramy czasowe czynu przypisanego zostały prawidłowo określone?

Jak należałoby ocenić stan faktyczny, gdyby sprawca dopuścił się przestępstwa w okresie od 1.03.2020 r. do 15.04.2020 r.?

Zob.: art. 1 § 1 k.k., art. 4 § 1 k.k.

Por. wyrok SO w Gliwicach z 26.05.2015 r., VI Ka 220/15, Legalis, LEX nr 1831664.

Kazus 13.

Dariusz W. dokonał sześciu kradzieży z włamaniem w okresie od 1.01.2021 r. do lutego 2021 r. w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu.

Jaka jest data dzienna zakończenia czynu ciągłego?

Zob.: art. 12 § 1 k.k., art. 6 § 1 k.k.

Por. postanowienie SN z 27.09.2011 r., III KK 89/11, OSNKW 2012/2, poz. 12.

Kazus 14.

Grzegorz Z. urodził się 13.02.2005 r. W okresie od 15.01.2022 r. do 31.03.2022 r. dopuścił się on sześciu kradzieży na szkodę różnych pokrzywdzonych z zamiarem z góry powziętym, w krótkich odstępach czasu, przy czym przed 13.02.2022 r. popełnił dwie kradzieże, a po tej dacie dopuścił się czterech kradzieży.

Jak kształtuje się prawnokarna ocena tych zachowań?

Zob.: art. 6 § 1 k.k., art. 10 § 1 k.k., art. 12 k.k.

Por. wyrok SN z 29.09.2009 r., III KK 105/09, OSP 2010/6, poz. 65.

Kazus 15.

Krystyna P. zadała Markowi W., kiedy ten spał, cios nożem kuchennym w klatkę piersiową, w okolice serca. Spowodowała w ten sposób ranę kłutą na dziesięć centymetrów, przebijając osierdzie. Pokrzywdzony zmarł. Krystynie P. postawiono zarzut zabójstwa z art. 148 § 1 k.k.

Jakiej postaci zamiar należy oskarżonej przypisać – bezpośredni czy ewentualny?

Zob.: art. 9 § 1 k.k., art. 148 § 1 k.k.

Por. wyrok SA w Białymstoku z 8.06.2021 r., II AKa 42/21, Prok. i Pr. 2022/2, poz. 42.

Kazus 16.

Radosław M. z odległości 40 m rzucił kamieniem o średnicy 10 cm w kierunku grupy pięciorga dzieci w wieku od trzech do pięciu lat, bawiących się w piaskownicy. Kamień trafił w głowę 4-letnią Martynę W., która upadła i straciła przytomność. Na miejsce zdarzenia wezwano pogotowie ratunkowe, które zabrało Martynę W. do szpitala, gdzie stwierdzono u niej wieloodłamowe złamanie kości czołowej i ciemieniowej prawej z wgłębieniem odłamów na około 10 mm, wymagającym pilnej operacji neurochirurgicznej. Prokuratura wszczęła postępowanie karne przeciwko Radosławowi M. i zakwalifikowała uszczerbek, którego doznała Martyna W., jako ciężki.

Czy Radosławowi M. należy zarzucić popełnienie przestępstwa umyślnego, czy też nieumyślnego?

Zob.: art. 9 § 1 i 2 k.k., art. 156 § 1 i 2 k.k.

Por. wyrok SN z 19.02.2021 r., III KK 177/20, Legalis, LEX nr 3159902.

Kazus 17.

Franciszek G. pobił Michała L. do nieprzytomności, a następnie oblał jego ciało benzyną i podpalił, po czym uciekł z miejsca zdarzenia. Na skutek poparzeń Michał L. zmarł.

Czy Franciszkowi G. można przypisać umyślność odnośnie do skutku śmiertelnego, a jeśli tak – to w jakiej postaci?

Zob.: art. 9 § 1 i 2 k.k., art. 155 k.k., art. 148 § 1 k.k.

Por. wyrok SA w Katowicach z 12.12.2019 r., II AKa 494/19, KZS 2020/10, poz. 67.

Kazus 18.

W dniu 1.01.2018 r. Dariusz G. zwrócił się do Janusza H. następującymi słowami: „Zabiję cię, ty debilu”. Groźba ta wzbudziła u Janusza H. uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona, wszak od dawna między mężczyznami istniał głęboki konflikt. Janusz H. dopiero 10.01.2019 r. złożył zawiadomienie do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa przez Dariusza G., kwalifikując je jako czyn z art. 216 § 1 k.k., art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Od czego zależy w tym przypadku dopuszczalność kumulatywnej kwalifikacji prawnej?

Zob.: art. 11 § 2 i 3 k.k., art. 101 k.k., art. 216 § 1 k.k. i art. 190 § 1 k.k.

Por. uchwałę SN z 20.09.2018 r., I KZP 7/18, OSNKW 2018/11, poz. 72.

Kazus 19.

Maria Z. była zatrudniona w przedsiębiorstwie T. na stanowisku księgowej. Do jej obowiązków należało między innymi przyjmowanie zaliczek od klientów przedsiębiorstwa T. tytułem częściowej zapłaty za towar, który miał być dostarczony przez przedsiębiorstwo T. w późniejszym terminie. W okresie od 10.01.2020 r. do 1.06.2020 r. Maria Z. w korespondencji z kontrahentami przedsiębiorstwa T. podawała im swój numer rachunku bankowego, wskazując, że jest to konto przedsiębiorstwa T., wskutek czego wpłacali oni zaliczki z tytułu zakupu towaru od tego

podmiotu na niewłaściwy rachunek. W ten sposób na konto bankowe Marii Z. wpłynęła kwota 230.000 złotych.

Czy Maria Z. dopuściła się jednego przestępstwa, czy też kilku przestępstw?

Jak należy zakwalifikować zachowanie Marii Z.?

Kto będzie miał status pokrzywdzonego działaniem Marii Z.?

Zob.: art. 11 § 2 k.k., art. 286 k.k., art. 284 k.k., art. 294 k.k.

Por. wyrok SA w Katowicach z 14.02.2020 r., II AKa 641/19, Prok. i Pr. 2021/3, poz. 29.

Kazus 20.

Julia G. pracowała w przedsiębiorstwie Z. na stanowisku specjalisty do spraw obsługi klienta. W mailu adresowanym do 30 kontrahentów tego przedsiębiorstwa poinformowała, że nastąpiła zmiana konta firmy i podała nowy rachunek bankowy. Nie było to jednak konto przedsiębiorstwa Z., lecz osobisty rachunek bankowy Julii G. Wskutek przesłanej do kontrahentów informacji w okresie od 1.02.2022 r. do 30.06.2022 r. na konto osobiste Julii G. wpłynęła kwota 190.000 złotych.

Czy w przedstawionym stanie faktycznym są podstawy do zastosowania przepisu art. 12 § 1 k.k.?

Zob.: art. 12 § 1 k.k., art. 11 § 2 k.k., art. 286 k.k.

Kazus 21.

Dariusz G. znęcał się psychicznie nad swoją żoną Żanetą G. w okresie od 1.01.2020 r. do 15.09.2020 r. W dniu 1.07.2020 r. Dariusz G. pobił

Żanetę G., powodując u niej średni uszczerbek na zdrowiu, kwalifikowany z art. 157 § 1 k.k.

Czy Dariusz G. odpowie za dwa przestępstwa, czy też za jedno kwalifikowane kumulatywnie?

Zob.: art. 11 § 1 i 2 k.k., art. 157 § 1 k.k., art. 207 § 1 k.k.

Kazus 22.

Michał G. prowadząc w stanie nietrzeźwości samochód osobowy, spowodował wypadek, w którym Paweł R. doznał średniego uszczerbku na zdrowiu.

Czy Michał G. odpowie za jedno przestępstwo, czy też za dwa przestępstwa?

Zob.: art. 11 § 1 i 2 k.k., art. 177 § 1 k.k., art. 178a § 1 k.k.

Kazus 23.

Michał G., w okresie od 1.01.2020 r. do 31.01.2020 r. dokonał siedmiu kradzieży na szkodę różnych osób. W każdym przypadku dokonywał zaboru gotówki w kwocie między 200 złotych a 400 złotych, przy czym działał z zamiarem z góry powziętym po uprzednim wejściu do otwartego pomieszczenia. Prokurator zakwalifikował zachowanie Michała G. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 i 2 k.k.

Czy kwalifikacja prawna zaproponowana przez prokuratora jest poprawna?

Zob.: art. 278 § 1 k.k., art. 12 k.k.

Kazus 24.

Damian G. zgwałcił Ewę R., a następnie zadał jej pięć ciosów nożem w klatkę piersiową, wskutek czego pokrzywdzona zmarła. Prokurator postawił sprawcy zarzut popełnienia przestępstwa z art. 148 § 2 pkt 2 k.k., art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Czy zaproponowana kwalifikacja prawna czynu jest poprawna?

Zob.: art. 148 § 2 k.k., art. 197 § 1 k.k., art. 11 § 2 k.k.

Por. wyrok SO we Wrocławiu z 4.06.2019 r., III K 55/19, Legalis, LEX nr 2700132.

Kazus 25.

Wiesława G. wypełniła podpisany przez jej męża Damiana G. czek na kwotę 10.000 złotych, mimo że wcześniej uzgodniła z nim, że wpisze na dokumencie kwotę 1000 złotych. Prokurator postawił Wiesławie G. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 270 § 2 k.k., art. 310 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Czy wskazana kwalifikacja prawna czynu jest prawidłowa?

Zob.: art. 270 § 2 k.k., art. 310 § 1 k.k., art. 11 § 2 k.k.

Por. wyrok SA w Katowicach z 13.09.2018 r., II AKa 267/18, Prok. i Pr. 2019/10, poz. 34.

Kazus 26.

Damian Z. w okresie od 1.01.2022 r. do 1.02.2022 r., działając z zamiarem z góry powziętym, nękał uporczywie Kamilę R. w ten sposób, że jeździł za nią codziennie, zostawiał jej listy za wycieraczką auta, nachodził ją w domu po kilka razy w tygodniu, wysyłał jej po kilkanaście obraźli-

wych SMS-ów każdego dnia. Pokrzywdzona złożyła wniosek o ściganie, a prokurator postawił Damianowi Z. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Oceń kwalifikację prawną czynu zarzucanego Damianowi Z.

Zob.: art. 12 § 1 k.k., art. 190a k.k.

Kazus 27.

Michał K. dopuścił się, działając z zamiarem z góry powziętym, dwóch kradzieży z włamaniem w dniach 3.03.2021 r. oraz 1.10.2021 r. Sprawcy postawiono zarzut popełnienia czynu kwalifikowanego z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Czy w przedstawionym stanie faktycznym spełnione są przesłanki przypisania czynu ciągłego?

Zob.: art. 12 § 1 k.k., art. 6 § 2 k.k.s., art. 279 § 1 k.k.

Kazus 28.

Łukasz G., działając z zamiarem z góry powziętym, ukradł trzy samochody osobowe. Do kradzieży doszło w dniach: 4.04.2021 r., 8.08.2021 r. oraz 5.12.2021 r. W toku postępowania przygotowawczego dopuszczono dowód z opinii biegłych lekarzy psychiatrów, którzy stwierdzili, że w dniu 8.08.2021 r. Łukasz G. był niepoczytalny.

Czy zachodzą podstawy do przypisania Łukaszowi G. przestępstwa ciągłego obejmującego wszystkie wymienione zachowania?

Zob.: art. 12 § 1 k.k., art. 31 § 1 k.k., art. 278 § 1 k.k., art. 279 § 1 k.k.

Rozdział II

FORMY POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

Kazus 1.

Sprawca usiłował zabić osobę A, lecz zabił osobę B, która przypadkowo weszła na linię strzału.

Na jakiej zasadzie winien odpowiadać strzelający?

Zob.: art. 13 k.k., art. 28 k.k., art. 148 k.k., art. 155 k.k.

Por.: postanowienie SN z 6.12.1930 r., II K 1122/30, OSN(K) 1931/1, poz. 11; wyrok SN z 13.05.2002 r., V KKN 141/01, LEX nr 53914; wyrok SA w Lublinie z 10.03.2011 r., II AKa 16/11, OSA 2012/3, poz. 9–34.

Kazus 2.

Wojciech H., lekarz okrętowy, był znany z upodobania do luksusu, wychylania mnogich butelek wódki i ogólnie hulawczego trybu życia. W dniu, kiedy pełnił on dyżur na statku L., znajdującym się na pełnym morzu, jedna z pasażerek będących w ciąży wymagała natychmiastowej pomocy. Zaalarmowany o tej potrzebie Wojciech H., w chwili alarmu kompletnie pijany, odmówił udzielenia pomocy. Jako lekarz był on świadomy skutków swojego zaniechania, godząc się ze wszystkimi tego następstwami. Wojciech H. nie wiedział jednak, że w chwili odmawiania pomocy kobiecie ciężarnej ona już nie żyła.

Na jakiej zasadzie winien odpowiadać lekarz?

Zob.: art. 2 k.k., art. 13 k.k., art. 148 k.k., art. 155 k.k.

Kazus 3.

Krystian C., znany ze swych ksenofobicznych wypowiedzi, nazwał jednego ze swoich oponentów „Żydem”, przypisując temu określeniu znaczenie pejoratywne.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Krystiana C.

Zob.: art. 13 k.k., art. 216 k.k., art. 257 k.k.

Por.: orzeczenie SN z 7.12.1927 r., II K 1873/27, OSN(K) 1927/2, poz. 143; wyrok SA w Warszawie z 26.02.2018 r., VI ACa 1576/16, LEX nr 2578915; wyrok SO we Wrocławiu z 16.02.2018 r., III K 125/17, LEX nr 2470171.

Kazus 4.

Marcel P., u którego podczas obserwacji psychiatrycznej zdiagnozowano zaburzenia transowe i opętaniowe, powziął zamiar zabójstwa swojej małżonki – Mileny P., którą podejrzewał o niewierność. Marcel P., entuzjasta filmów grozy, swój zamiar postanowił urzeczywistnić poprzez odprawianie czarów nad szmacianą lalką, wierząc w skuteczność takiego działania, na wzór jednej z powieści filmowych, w której ukazano praktyki szamanów z Haiti. Sprawca był zaskoczony, kiedy okazało się, że Milena P. przeżyła rzucane przez niego nocą zaklęcia. To niepowodzenie nie zniechęciło go jednak, swoją ofiarę postanowił zgładzić przy użyciu zakupionej na czarnym rynku broni palnej bojowej, pomimo że nigdy wcześniej nie trzymał pistoletu w ręku. Nabywszy broń, Marcel P. zaczął się w wynajętej suterenie, znajdującej się w kamienicy naprzeciwko sypialni Adriana C., z którym zdradzała go żona. Gdy nadeszła noc, Marcel P., utwierdziwszy się, że oto nakrył kochanków, wycelował

broń w kierunku żony i pociągnął za spust. Marcel P. nie wiedział, że posiadana przez niego broń palna była fizycznie uszkodzona i jako taka niezdolna do oddania strzału. Nie wiedział także tego, że swój strzał próbował oddać w kierunku lustrzanego odbicia łoża, w którym – wbrew jego urojeniom – nikogo nie było. Po fiasku tych starań Marcel P. porzucił swój zamiar zabójstwa żony, chociaż miał obiektywną możliwość kontynuowania swojego zamachu. Po kilku dniach od feralnych wydarzeń Marcel P., dręczony wyrzutami sumienia, postanowił wyprawić ucztę dla żony, której wybaczył zdradę. Na tę okoliczność upiekł ulubione ciasto Mileny P., dodając do niego garść orzechów arachidowych, na które kobieta była silnie uczulona, z czego Marcel P. zdawał sobie sprawę, lecz sądził, że taka ilość nie będzie szkodliwa. W trakcie wspólnej kolacji Milena P. doznała silnego wstrząsu anafilaktycznego wskutek reakcji alergicznej wywołanej spożyciem orzechów. Wezwani lekarze pogotowia ratunkowego zapewnili Marcela P., że uda się odratować jego małżonkę. W czasie transportu do szpitala pojazd ratowniczy uległ jednak wypadkowi, w wyniku którego Milena P. poniosła śmierć.

Za co odpowie Marcel P.?

Zob.: art. 13 k.k., art. 148 k.k., art. 155 k.k.

Por.: wyrok SA w Białymstoku z 18.06.2015 r., II AKa 73/15, LEX nr 1793792; wyrok SA w Warszawie z 12.12.2019 r., III APa 19/19, LEX nr 2785771.

Kazus 5.

Zygmunt C., zawodowy złodziej, postanowił okraść altanki ogrodowe w miejscowości P. Zygmunt C. z góry założył, że interesuje go wyłącznie sprzęt elektryczny, najlepiej piła spalinowa lub kosiarka, która przydałaby się w jego ogrodzie. Jednej nocy włamał się do 16 domków ogrodowych, pokonując zabezpieczenia chroniące dostęp do nich. W każdym z nich znajdował się sprzęt działkowy, nierzadko o wysokiej wartości. W żadnej altance Zygmunt C. nie odnalazł jednak konkretnie

tego, czego szukał. Porzucił więc swój przestępczy zamiar i wrócił do domu z niczym.

Za co odpowie Zygmunt C.?

Zob.: art. 13 k.k., art. 279 k.k.

Por.: uchwałę SN (7) z 19.01.2017 r., I KZP 16/16, LEX nr 2188437; wyrok SN z 9.04.2015 r., V KK 360/14, LEX nr 1712827; wyrok SA w Szczecinie z 22.05.2014 r., II AKa 83/14, LEX nr 1506297.

Kazus 6.

Adam P., zawodowy taksówkarz, otrzymał zlecenie na kurs międzymiastowy spod domu Karoliny B. Kiedy odebrał zamawiającą ze wskazanego miejsca, ruszył w kierunku miejscowości K. Trasa wiodła drogą krajową, ciągnącą się wzdłuż pobliskiego lasu. W pewnym momencie Adam P. zjechał w jedną ze żwirowych drózek i wjechał w głąb lasu. Nim Karolina B. zorientowała się w sytuacji, Adam P. przeskoczył na tylne siedzenie i – w zamiarze zgwałcenia – rozerwał pasażerke bluzkę. W tym momencie taksówkarz zobaczył złoty wisior, który miała na sobie pasażerka. Przerażona Karolina B., spostrzegłszy zainteresowanie oprawcy biżuterią, opanowała emocje, zsunęła wisior z szyi i podarowała go taksówkarzowi. Adam P. przyjął przekazany wisior, po czym wrócił na miejsce kierowcy, przeprosił za swoje zachowanie i odwiózł Karolinę B. do miejsca docelowego. W ramach przeprosin za swoje zachowanie nie pobrał od Karoliny B. opłaty ze przejazdu zgodnie ze wskazaniem taksometru.

Oceń zachowanie Adama P.

Zob.: art. 13 k.k., art. 15 k.k., art. 197 k.k., art. 278 k.k., art. 280 k.k., art. 284 k.k.

Kazus 7.

Ekstraneus współdziałał z intraneusem przy popełnieniu przestępstwa indywidualnego właściwego.

Czy ekstraneus poniesie odpowiedzialność karną?

Jeśli tak – pod jakim warunkiem?

Zob.: art. 18 k.k., art. 21 k.k.

Por.: wyrok SA w Warszawie z 9.10.2019 r., II AKa 147/19, LEX nr 2739647; wyrok SA w Warszawie z 3.07.2013 r., II AKa 198/13, LEX nr 1342401; wyrok SO w Częstochowie z 14.11.2019 r., VII Ka 897/19, LEX nr 2758362; wyrok SO w Poznaniu z 30.06.2015 r., IV Ka 391/15, LEX nr 1837583.

Kazus 8.

Ekstraneus współdziałał z intraneusem przy popełnieniu przestępstwa indywidualnego niewłaściwego stanowiącego typ uprzywilejowany.

Czy ekstraneus poniesie odpowiedzialność karną?

Jeśli tak – na jakich zasadach?

Zob.: art. 18 k.k., art. 21 k.k.

Por.: wyrok SA w Warszawie z 3.07.2013 r., II AKa 198/13, LEX nr 1342401; wyrok SO w Elblągu z 10.09.2020 r., VI Ka 284/20, LEX nr 3127171; wyrok SO w Piotrkowie Trybunalskim z 18.11.2020 r., IV Ka 66/20, LEX nr 3163415.

Kazus 9.

Ekstraneus współdziałał z intraneusem przy popełnieniu przestępstwa indywidualnego niewłaściwego stanowiącego typ kwalifikowany.

Czy ekstraneus poniesie odpowiedzialność karną?

Jeśli tak – na jakich zasadach?

Zob.: art. 18 k.k., art. 21 k.k.

Por.: wyrok SA w Warszawie z 3.07.2013 r., II AKa 198/13, LEX nr 1342401; wyrok SO w Elblągu z 10.09.2020 r., VI Ka 284/20, LEX nr 3127171; wyrok SO w Świdnicy z 14.04.2014 r., IV Ka 98/14, LEX nr 1871835.

Kazus 10.

Marek P. i Dariusz J., działając wspólnie i w porozumieniu, dokonali napadu na bank. W ramach ustalonego podziału ról Marek P. miał obezwładnić ochroniarza i zażądać wydania łupów od kasjerki, a Dariusz J., pozostający na zewnątrz placówki, obserwował otoczenie i miał zaalarmować kompana, jeśli zauważy zbliżających się policjantów.

Za co odpowie Dariusz J.?

Zob.: art. 18 k.k., art. 280 k.k.

Por.: wyrok SA w Warszawie z 3.07.2013 r., II AKa 198/13, LEX nr 1342401; postanowienie SN z 1.03.2005 r., III KK 249/04, LEX nr 2152424; wyrok SA w Lublinie z 12.01.2006 r., II AKa 290/05, LEX nr 168034.

Kazus 11.

Paweł W. nakłaniał Tomasza P. do zabójstwa swojej pierwszej żony. Paweł W. nie wiedział, że Tomasz P. już wcześniej powziął taki zamiar.

Na jakiej zasadzie będzie odpowiadał Paweł W.?

Zob.: art. 18 k.k., art. 148 k.k.

Kazus 12.

Paweł W. nakłaniał Tomasza P. do zabójstwa swojej pierwszej żony. Paweł W. wiedział, że Tomasz P. już wcześniej powziął taki zamiar.

Na jakiej zasadzie będzie odpowiadał Paweł W.?

Zob.: art. 18 k.k., art. 148 k.k.

Kazus 13.

Jacek R. namówił Huberta D., aby ten nakłonił Damiana J. do udzielenia pomocy Dariuszowi T. w kradzieży radia samochodowego. Dariusz T. ostatecznie nie podjął nawet próby kradzieży, ale z racji małoletności i tak był niezdolny do ponoszenia odpowiedzialności karnej.

Czy Jacek R. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 18 k.k., art. 20 k.k., art. 21 k.k., art. 22 k.k.

Kazus 14.

Michał P. nakłonił Macieja K. do podpalenia domu rodziców Michała P. o szacunkowej wartości 200.000 złotych. W wyniku podpalenia

dom uległ całkowitemu zniszczeniu, a w płomieniach zginęli rodzice Michała P.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania obu sprawców.

Zob.: art. 18 k.k., art. 148 k.k., art. 155 k.k., art. 288 k.k., art. 294 k.k.

Por.: wyrok SN z 11.04.1985 r., II KR 60/85, LEX nr 20082; wyrok SN z 4.12.2018 r., II KK 104/18, LEX nr 2586256; wyrok SA w Poznaniu z 17.06.2014 r., II AKa 107/14, LEX nr 1493869; wyrok SA w Szczecinie z 19.07.2018 r., II AKa 93/18, LEX nr 2533672.

Kazus 15.

Dawid C. sprzedawał w internecie zakazane prawem środki medyczne, pozwalające na wykonanie aborcji farmakologicznej. Jeden z takich środków sprzedał Iwonie D., małoletniej w ciąży urojonej.

Na jakiej zasadzie będzie odpowiadał Dawid C.?

Zob.: art. 13 k.k., art. 18 k.k., art. 152 k.k.

Por.: wyrok SN z 20.11.2014 r., IV KK 257/14, LEX nr 1941900; wyrok SA w Szczecinie z 14.04.2016 r., II AKa 36/16, LEX nr 2080919; wyrok SA w Warszawie z 21.12.2015 r., II AKa 401/15, LEX nr 2004473.

Rozdział III

WYŁĄCZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ

Kazus 1.

Piotr W. oddał śmiertelny strzał z broni palnej do Macieja K., swojego najbliższego przyjaciela, błędnie zakładając, że strzela do znenawidzonego sąsiada – Wiktora Z.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Piotra W.

Zob.: art. 13 k.k., art. 28 k.k., art. 148 k.k., art. 155 k.k.

Por.: wyrok SN z 13.05.2002 r., V KKN 141/01, LEX nr 53914; wyrok SA w Szczecinie z 11.02.2016 r., II AKa 3/16, LEX nr 2149574; wyrok SO w Poznaniu z 23.12.2015 r., IV Ka 1091/15, LEX nr 1994742.

Kazus 2.

Marcin B. postanowił zabrać swoją dziewczynę Julię K. w rejs środkiem jednego z mazurskich jezior. Podczas wyprawy w pewnym momencie łódka zaczęła nabierać wody. Nietraktujący poważnie zaistniałej sytuacji Marcin B. ofiarował swojej partnerce znajdujące się w jego dyspozycji koło ratunkowe, które uspokojona Julia K. przyjęła. Jednak kiedy sytuacja stawała się coraz poważniejsza, Marcin B. zdał sobie sprawę z tego,

że łódka zatonie. Kochankowie zorientowali się, że wobec odległości dzielącej ich od brzegu tylko koło ratunkowe jest gwarancją przeżycia. W tej sytuacji Marcin B., walcząc o własne życie, zdecydował się wyrwać wcześniej ofiarowane Julii K. koło ratunkowe, co na chwilę mu się udało. Kobieta stawiała jednak opór i przy pomocy wyjętego z kieszeni małego szczyrzyka ugodziła jego ostrzem Marcina B. w brzuch, po czym odebrała mu koło ratunkowe. W tym czasie łódka coraz bardziej zanurzała się poniżej poziomu wody. Julia K., która utrzymała się w posiadaniu koła ratunkowego, wyskoczyła z łodzi i bezpiecznie dotarła do brzegu. Ranny Marcin B. utonął.

Czy Julia K. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 26 k.k., art. 148 k.k., art. 155 k.k.

Zob.: wyrok SN z 17.02.1989 r., IV KR 15/89, LEX nr 20367; wyrok SO w Siedlcach z 19.08.2021 r., II Ka 328/21, LEX nr 3216573.

Kazus 3.

Krzysztof K. w czasie polowania zabił człowieka w błędnym przekonaniu, że strzela do dzika.

Czy Krzysztof K. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 9 § 1 i 2 k.k., art. 28 k.k., art. 148 k.k., art. 155 k.k.

Por.: wyrok SN z 17.06.2020 r., V KK 80/20, LEX nr 3207844; wyrok SA w Białymstoku z 21.01.2014 r., II AKa 259/13, LEX nr 1496372; wyrok SO w Jeleniej Górze z 23.05.2014 r., III K 95/13, LEX nr 1770324.

Kazus 4.

Krzysztof K. w czasie polowania zabił dzika w błędnym przekonaniu, że strzela do człowieka.

Na jakiej zasadzie będzie odpowiadał Krzysztof K.?

Zob.: art. 28 k.k., art. 148 k.k., art. 155 k.k.

Por.: wyrok SN z 17.06.2020 r., V KK 80/20, LEX nr 3207844; wyrok SA w Białymstoku z 21.01.2014 r., II AKa 259/13, LEX nr 1496372; wyrok SO w Jeleniej Górze z 23.05.2014 r., III K 95/13, LEX nr 1770324.

Kazus 5.

Adam S. wykonał zabieg leczniczy bez zgody pacjenta w błędnym przekonaniu istnienia tej zgody.

Czy Adam S. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 28 k.k., art. 192 k.k.

Por.: wyrok SN z 12.03.2019 r., V KK 97/18, LEX nr 2645185; postanowienie SN z 5.05.2021 r., V KK 158/21, LEX nr 3266739; postanowienie SN z 14.05.2020 r., IV KK 143/20, LEX nr 3275719; wyrok SA w Katowicach z 5.11.2020 r., II AKa 146/20, LEX nr 3109798; wyrok SA w Katowicach z 21.09.2017 r., II AKz 506/17, LEX nr 2614598.

Kazus 6.

Adam S. wykonał zabieg leczniczy w nieświadomości istnienia zgody pacjenta.

Na jakiej zasadzie będzie odpowiadał Adam S.?

Zob.: art. 28 k.k., art. 192 k.k.

Por.: wyrok SA w Gdańsku z 9.06.2020 r., V ACa 89/20, LEX nr 3052839; wyrok SN z 28.09.1999 r., II CKN 511/96, LEX nr 453701; postanowienie SN z 10.04.2015 r., III KK 14/15, OSNKW 2015/9, poz. 77.

Kazus 7.

Mariusz J. po długim okresie oczekiwania odebrał z autoryzowanego zakładu naprawczego swój samochód marki J., sportowy model XK, który musiał zostać poddany czynnościom naprawczym w związku z uszkodzeniem układu kierowniczego. Odzyskanie ulubionego pojazdu Mariusz J. postanowił uczcić, wychylając kilka kieliszków wódki w barze znajdującym się nieopodal serwisu. Wyraźnie nietrzeźwy Mariusz J. po zakończonej biesiadzie barowej postanowił wrócić do domu swym autem, chociaż zdawał sobie sprawę, że czynić tego nie powinien. W drodze powrotnej, poruszając się w terenie zabudowanym, przekroczył znacząco prędkość administracyjnie dopuszczalną, a gdy przejeżdżał obok przystanku tramwajowego, nagle utracił panowanie nad pojazdem, który wypadł z drogi, uderzając w matkę z dwójką dzieci, znajdujących się na chodniku. W wyniku zaistniałego wypadku matka dzieci poniosła śmierć na miejscu. Po przybyciu policji przeprowadzone chwilę po zdarzeniu badanie na zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza wykazało stężenie na poziomie 0,28 mg, przy czym kolejna próba ujawniła tendencję wzrostową w tym względzie. W toku późniejszego postępowania przygotowawczego prokurator postawił Mariuszowi J. zarzut spowodowania wypadku komunikacyjnego w stanie nietrzeźwości ze skutkiem śmiertelnym, akcentując przy tym, że gdyby sprawca poruszał się z prędkością prawnem wyznaczoną, wówczas kobieta miałaby szansę przeżyć zderzenie. Obrona zakwestionowała zarzut prokuratorowski, przedstawiając opinię biegłych, z której wynikało, że w pojeździe Mariusza J. doszło do uszkodzenia sworznia drążka kierowniczego, przy czym defekt tego typu uniemożliwiłby zachowanie prawidłowej trajektorii jazdy nawet najbardziej wprawnemu kierowcy rajdowemu.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Mariusza J.

Zob.: art. 1 k.k., art. 28 k.k., art. 177 k.k., art. 178a k.k., art. 155 k.k.

Kazus 8.

Aleksandra Z., żona oficera policji w miejscowości T., postanowiła wieczorem spotkać się z przyjaciółką, która zaprosiła ją do swego domu, ulokowanego na drugim końcu miasta. Aleksandra Z. przewidywała, że uczta towarzyska może przeciągnąć się do późnych godzin nocnych, co wykluczy możliwość jej powrotu do domu środkiem komunikacji miejskiej, a jednocześnie – ze względów finansowych – nie brała pod uwagę powrotu taksówką. Dlatego planująca samotny powrót porą nocną Aleksandra Z., obawiając się ataku krążącego w okolicy gwałciela, o którym lokalne media donosiły w ostatnich dniach, postanowiła bez wiedzy męża zabrać jego służbową broń palną bojową. Gdy w drodze powrotnej Aleksandra Z., która u przyjaciółki wypila kilka kieliszków wódki, samotnie przechodziła starym i całkowicie zaciemnionym tunelem podziemnym, nagle ujrzała za sobą tonącego w półmroku postawnego mężczyznę. W przestraszeniu, że podąża za nią grasujący w okolicy gwałciela, Aleksandra Z. odwróciła się raz jeszcze i upewniła się, że mężczyzna ten jest nie tylko ponadprzeciętnych gabarytów, lecz także trzyma w ręce przedmiot przypominający sztachtetę, a rysy jego twarzy zdają się być nienaturalnie zdeformowane w okolicy czoła, co Aleksandra Z. – studentce na kierunku kryminologia w Uniwersytecie W. – skojarzyło się z atawistycznymi anomaliami antropologicznymi, o których uczyła się przy okazji poznawania myśli C. Lombroso. Gdy mężczyzna zaczął przyspieszać kroku, Aleksandra Z. odbezpieczyła broń palną, znajdującą się w torebce, dla podjęcia obrony przez zamachem, którego się spodziewała. W pewnym momencie biegnący już mężczyzna trącił Aleksandrę Z. w ramię. Kobieta, pod wpływem strachu, wzięwszy mężczyznę za agresywnego gwałciela, w tym momencie oddała strzał z przyłożenia w jego głowę z odbezpieczonej kilka chwil wcześniej broni męża. Broczącego we krwi, lecz żyjącego jeszcze mężczyznę, Aleksandra Z. postanowiła pozostawić bez pomocy i uciekła z miejsca zdarzenia. Następnego dnia w porannej prasie pojawił się artykuł pt. *Śmierć geodety w tunelu*, z treści którego wynikało, że przedmiot, który Aleksandra Z. w ciemności zidentyfikowała jako sztachtetę, w rzeczywistości okazał się stojakiem pod niwelator, a rzekoma deformacja twarzy to jedynie złudzenie wysuniętego czoła wytworzone przez okulary przeciwywpyłowe, które zabity geodeta miał na twarzy. Na końcu artykułu zamieszczono

zdjęcie żony zabitego z dramatycznym podpisem: „Słyszałam strzał, gdy mówił w czasie naszej rozmowy telefonicznej, że biegnie na ostatni autobus do domu”.

Czy Aleksandra Z. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 25 k.k., art. 29 k.k., art. 148 k.k., art. 155 k.k.

Por.: wyrok SN z 22.06.1979 r., IV KR 112/79, LEX nr 19575; wyrok SN z 21.03.2013 r., II KK 192/12, LEX nr 1298094; wyrok SA we Wrocławiu z 10.07.2019 r., II AKa 105/19, LEX nr 2726876; wyrok SR w Toruniu z 29.03.2018 r., VIII K 1308/17, LEX nr 2497447.

Kazus 9.

Michał K., ojciec dwójki dzieci, spędzał z rodziną wakacje nad polskim morzem, w miejscowości M. Podczas gdy jego żona przebywała na nadmorskim bazarze, on z dziećmi zażywał kąpeli słonecznej na plaży wspólnie ze swoim przyjacielem, wypijając przy tym kolejne butelki wysokoprocentowego piwa. Rozochocone letnim rozprężeniem małoletnie dzieci Michała K. za zgodą ojca wbiegły do morza i wypłynęły na dużą odległość od brzegu. Michał K. w pewnym momencie spostrzegł, że jego dzieci wyraźnie nikną w odmętach wody morskiej i wzywają pomocy. Michał K. zaalarmował ratownika – Mateusza P., który jednak dostrzegł nie tylko tonące dzieci Michała K., ale także tonący ponton z piątką dzieci z grupy kolonijnej, której zamierzał ruszyć na pomoc, oceniając, że w sytuacji niemożności ratowania obu tonących grup jego obowiązkiem jest niesienie pomocy większej liczbie osób. Mateusz P. nie uświadamiał sobie przy tym, że obiektywnie istnieje większa szansa na uratowanie dzieci Michała K. W ramach podjętej akcji ratowniczej Mateusz P. zamierzał wykorzystać należącą do WOPR łódź motorową, jednak Michał K. nalegał na udzielenie pomocy jego dzieciom. Widząc obojętność Mateusza P. na swoje apele, Michał K. z impetem uderzył ratownika trzymaną w ręku butelką z piwem prosto w twarz, wskutek czego Mateusz P. stracił przytomność. W tym czasie Michał K., wykorzystując do tego celu zabraną łódź motorową, uratował dwójkę swoich

dzieci, lecz zabrakło już czasu na ratowanie kolonistów, którzy wszyscy ponieśli śmierć.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Michała K.

Zob.: art. 26 k.k., art. 148 k.k., art. 155 k.k., art. 157 k.k.

Por.: wyrok SN z 17.02.1989 r., IV KR 15/89, LEX nr 20367; wyrok SN z 4.06.2001 r., V KKN 94/99, LEX nr 49445; wyrok SN z 16.12.2020 r., I KK 127/20, LEX nr 3104732; wyrok SO w Gliwicach z 13.03.2015 r., VI Ka 992/14, LEX nr 1831795.

Kazus 10.

Wychowujący się w afrykańskim plemieniu Bosede M. został przeznaczony do ślubu z córką szamana – Kamarią Y. Kobieta przejawiała wyraźne oznaki zainteresowania seksualnego wobec mężczyzny, za którego miała zostać wydana, co – zgodnie z obowiązującą od niepamiętnych czasów tradycją – manifestowała symbolicznym oporem względem starań Bosede M. W tej społeczności przyjęte było bowiem, że im mocniej kobieta manifestuje swój pozorny opór, tym mocniej pragnie być zdobywana przez mężczyznę. Bosede M., straciwszy zainteresowanie Kamarią Y., zapragnął lepszego życia dla siebie i przyszłej rodziny, którą planował założyć w nieodległej przyszłości. Marzył o wyjeździe do Europy, o której wiele słyszał, choć niewiele wiedział o panujących na tym kontynencie zwyczajach. Po długich naleganiach, dzięki ofiarności społeczności plemiennej, Bosede M. opuścił Afrykę i przybył do Polski, gdzie podjął studia w jednym z wiodących uniwersytetów w województwie kujawsko-pomorskim. Na miejscu poznał Subirę H., doskonale zasymilowaną z polskim społeczeństwem Afrykanerkę, która – jak się okazało – wywodzi się z tego samego plemienia, co Bosede M., choć nigdy nie odwiedziła ziemi swych przodków, nic też nie wiedziała o plemiennych tradycjach. Subira H. świetnie dogadywała się ze swym współplemieńcem, ale nie była zainteresowana inną relacją niż na płaszczyźnie czystko koleżeńskiej. Kiedy Bosede M., zaangażowany już emocjonalnie, zapragnął zbliżenia z Subirą H., ta stawiała wyraźny opór, co jednak nie

tylko nie powstrzymało jej adoratora, ale nawet wyraźnie zachęciło go do dalszej aktywności. W końcu Bosede M. doprowadził Subirę H. do obcowania płciowego, stosując brutalne metody dla przełamania jej oporu. Po kilku godzinach został zatrzymany pod zarzutem zgwałcenia ze szczególnym okrucieństwem.

Pod wpływem jakiego błędu działał Bosede M.?

Zob.: art. 28 k.k., art. 29 k.k., art. 30 k.k., art. 197 k.k.

Por.: wyrok SN z 3.04.2019 r., III KK 22/18, LEX nr 2657454; wyrok SN z 14.06.2006 r., WA 19/06, LEX nr 296165; postanowienie SN z 5.05.2021 r., V KK 158/21, LEX nr 3266739; postanowienie SN z 11.10.2016 r., V KK 117/16, LEX nr 2135555; wyrok SA w Katowicach z 5.11.2020 r., II AKa 146/20, LEX nr 3109798.

Kazus 11.

Ciężko i nieuleczalnie chora Barbara B. z powodu olbrzymich cierpień fizycznych, jakie wiązały się z chorobą, poprosiła swojego syna Jarosława B., aby odłączył aparaturę podtrzymującą jej życie. Jarosław B., działając pod wpływem współczucia dla matki i biorąc jej prośbę za żądanie, zdecydował się na wykonanie antydystanazji, czym spowodował śmierć kobiety.

Pod wpływem jakiego błędu działał Jarosław B.?

Zob.: art. 28 k.k., art. 30 k.k., art. 148 k.k., art. 150 k.k.

Por.: wyrok SA w Katowicach z 5.11.2020 r., II AKa 146/20, LEX nr 3109798; wyrok SO w Siedlcach z 3.06.2015 r., II Ka 231/15, LEX nr 1838746; wyrok SA w Krakowie z 13.05.2014 r., II AKa 72/14, LEX nr 1610160.

Kazus 12.

Grupa młodzieży postanowiła wykazać, że palenie marihuany jest mniej szkodliwe niż spożywanie alkoholu. W tym celu wynajęli dwa domki letniskowe w miejscowości M., w których rozmieścili się, grupując się na „palących” i „pijących”. W drugim tygodniu trwania swego eksperymentu grupa „paląca” została zatrzymana przez policję.

Czy kontratyp eksperymentu uchyli odpowiedzialność karną grupy „palącej”?

Zob.: art. 27 k.k., art. 62 ustawy z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.).

Rozdział IV

KARY

Kazus 1.

Sąd Rejonowy w P. orzekł wobec Tomasza W. karę grzywny w wysokości 5400 złotych, nie określając liczby stawek ani nie ustalając wysokości jednej stawki.

Czy sposób ustalenia kary grzywny był poprawny?

Zob. art. 33 k.k.

Por.: wyrok SN z 30.08.2007 r., IV KK 257/07, LEX nr 568368; wyrok SA w Gdańsku z 27.11.2013 r., II AKa 386/13, LEX nr 1415877.

Kazus 2.

Sąd orzekł karę grzywny obok kary pozbawienia wolności, skazując sprawcę oszustwa z art. 286 § 1 k.k., mimo że w sankcji przypisanej do tego czynu ustawodawca nie przewidział grzywny.

Czy orzeczenie grzywny było prawidłowe?

Zob.: art. 33 k.k., art. 37a k.k.

Por.: wyrok SN z 13.05.2014 r., IV KK 104/14, LEX nr 1463937; wyrok SA w Warszawie z 7.06.2013 r., II AKa 68/13, LEX nr 1324792; wyrok SA w Gdańsku z 27.11.2013 r., II AKa 389/13, LEX nr 1415878.

Kazus 3.

Sąd Rejonowy w P. wymierzył oskarżonemu Wiesławowi J. karę sześciu miesięcy ograniczenia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres roku tytułem próby za przestępstwo popełnione w dniu 29.09.2013 r.

Czy rozstrzygnięcie sądu było poprawne?

Zob.: art. 4 k.k., art. 34 k.k.

Kazus 4.

Sąd Okręgowy w W. orzekł wobec oskarżonego Michała B. karę ograniczenia wolności, polegającą na potrąceniu wynagrodzenia za pracę.

Czy rozstrzygnięcie sądu było poprawne?

Zob. art. 34 k.k.

Por.: wyrok SN z 16.12.2021 r., V KK 357/21, LEX nr 3275241; wyrok SN z 30.12.2020 r., III KK 360/20, LEX nr 3169193; wyrok SN z 30.05.2017 r., III KK 16/17, LEX nr 2320358.

Kazus 5.

W czasie odbywania kary ograniczenia wolności skazany zmienił miejsce zameldowania.

Czy zachowanie sprawcy naruszyło warunki odbywania kary ograniczenia wolności?

Zob. art. 34 k.k.

Por. wyrok SO w Koszalinie z 8.11.2013 r., V Ka 684/13, LEX nr 1715473.

Kazus 6.

Sąd Okręgowy w Ł. orzekł wobec Emila P., który w chwili popełnienia przestępstwa nie ukończył 18 lat, karę 25 lat pozbawienia wolności.

Czy rozstrzygnięcie sądu było poprawne?

Zob.: art. 10 k.k., art. 54 k.k., art. 148 k.k.

Por.: wyrok SN z 10.11.2020 r., V KK 617/18, LEX nr 3276382; postanowienie SN z 14.10.2020 r., II KK 217/20, LEX nr 3277494; wyrok SA w Poznaniu z 16.09.2020 r., II AKa 89/20, LEX nr 3159411; wyrok SA w Poznaniu z 25.11.2014 r., II AKa 198/14, LEX nr 1602965; wyrok SA we Wrocławiu z 5.06.2013 r., II AKa 54/13, LEX nr 1356737.

Kazus 7.

Sąd Okręgowy w W. wymierzył Arkadiuszowi G. karę 16 lat pozbawienia wolności za pozostające w zbiegu przestępstwo zabójstwa i udzielenie środka odurzającego. obrońca podniósł wadliwość tak orzeczonej kary, wskazując, że kara pozbawienia wolności trwa najdłużej 15 lat.

Czy obrońca miał rację?

Zob.: art. 37 k.k., art. 85 k.k., art. 86 k.k., art. 148 k.k., art. 62 ustawy z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Por. postanowienie SN z 18.09.2008 r., V KK 255/08, LEX nr 457952.

Kazus 8.

Wyrokiem z 4.03.2021 r. Sąd Rejonowy w T. za doprowadzenie Joanny G. do poddania się innej czynności seksualnej wymierzył oskarżonemu Henrykowi S. karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając stawkę dzienną w wysokości 10 złotych, orzekając przy tym zadośćuczynienie na rzecz pokrzywdzonej.

Czy wyrok sądu jest formalnie dopuszczalny?

Zob.: art. 37a k.k., art. 197 k.k.

Kazus 9.

Adrian C. na podstawie art. 148 § 4 k.k. został skazany za zabójstwo na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności i karę ograniczenia wolności w wymiarze roku.

Czy wyrok sądu jest formalnie dopuszczalny?

Zob.: art. 37b k.k., art. 148 k.k.

Por.: postanowienie SN z 16.12.2020 r., II KK 278/20, LEX nr 3301969; wyrok SN z 25.04.2019 r., V KK 173/18, LEX nr 2671105; postanowienie SN z 26.10.2020 r., IV KK 647/19, LEX nr 3174433.

Kazus 10.

Sąd Okręgowy w W. skazał Remigiusza M. na karę 20 lat pozbawienia wolności za spowodowanie ciężkiego kalectwa u pokrzywdzonego Juliusza M, wskazując przy tym, że sprawca działał z oczywiście błahego powodu.

Czy kara została orzeczona prawidłowo?

Zob.: art. 38 k.k., art. 156 k.k.

Rozdział V

ŚRODKI KARNE, KOMPENSACYJNE I PRZEPADEK

Kazus 1.

Senator Paweł W. w trakcie sprawowania swojego mandatu doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem państwowym, czym spowodował straty sięgające 10 miliardów złotych. Jak się później okazało, połowa z tych pieniędzy trafiła do kieszeni senatora Pawła W. Sąd skazał go za przestępstwo z przepisu art. 286 § 1 k.k. na karę ośmiu lat pozbawienia wolności, argumentując przy tym, że zachowanie senatora Pawła W. było haniebne dla urzędu, który piastował, i że nadużył on zaufania, jakie zostało złożone na jego ręce w ramach powierzenia mu urzędu senatorskiego.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej formy reakcji prawnokarnej.

Czy sąd mógł orzec coś jeszcze?

Zob.: art. 32 k.k., art. 39 k.k., art. 40 k.k., art. 41 k.k., art. 43 k.k., art. 286 k.k.

Por.: wyrok SA w Białymstoku – II Wydział Karny z 5.06.2014 r., II AKa 97/14, Legalis, LEX nr 1477028; wyrok SA w Lublinie z 2.08.2000 r.,

II AKa 140/00, OSA 2001/3, poz. 17; wyrok SA w Lublinie z 27.04.1999 r., II AKa 12/99, OSP 2000/9, poz. 127.

Kazus 2.

Wobec żołnierza zawodowego kpt. Konrada M. sąd orzekł środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych na okres trzech lat. W związku z tym kpt. Konrad M. został zwolniony z zawodowej służby wojskowej. Po upływie okresu zatarcia skazania Konrad M. postanowił ubiegać się o ponowne przyjęcie do zawodowej służby wojskowej.

Czy Konrad M. może powrócić do zawodowej służby wojskowej po pozbawieniu go praw publicznych?

Jeżeli tak, to na jakich zasadach?

Zob.: art. 39 k.k., art. 40 k.k., art. 43 k.k.

Kazus 3.

Henryk G. został skazany za przestępstwo znęcania się z przepisu art. 207 § 1 k.k. nad swoją żoną – Janiną G. Poza karą roku pozbawienia wolności sąd *meriti* wyrokiem z 3.04.2022 r. orzekł:

- zakaz zbliżania się oskarżonego Henryka G. do pokrzywdzonej – Janiny G.,
- nakaz opuszczenia przez Henryka G. lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną – Janiną G.

Sąd w wyroku wskazał, że nakaz opuszczenia lokalu należy zacząć realizować od 15.05.2022 r. Natomiast w wyroku nie określono odległości, którą oskarżony Henryk G. winien zachowywać wobec pokrzywdzonej Janiny G. w ramach orzeczonego zakazu zbliżania się.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie zastosowania wskazanych rodzajów środków karnych.

Czy sąd mógł orzec coś jeszcze?

Zob.: art. 39 k.k., art. 41 k.k., art. 41a k.k., art. 43 k.k., art. 207 k.k.

Por.: wyrok SN – Izba Karna z 30.09.2020 r., IV KK 274/20, Legalis, LEX nr 3126178; wyrok SN – Izba Karna z 17.06.2020 r., I KK 84/20, Legalis, LEX nr 3276745; wyrok SN – Izba Karna z 17.09.2015 r., III KK 299/15, Legalis, LEX nr 1813440.

Kazus 4.

Pułkownik Gustaw R. przez 10 lat pełnił czynną służbę wojskową jako Komendant Wojskowego Oddziału Gospodarczego. Od samego początku pomagał on swojemu koledze, pracownikowi wojska – Janowi G. w zbywaniu kradzionego sprzętu wojskowego. Przedsięwzięcie to było na tyle lukratywne, że płk. Gustaw R. w trakcie 10 lat jego realizacji dorobił się, kupionych za gotówkę, dwu własnościowych mieszkań o powierzchni około 50 m² każde z nich, ulokowanych w centrum miasta W. Wyrokiem sądu z 28.03.2022 r. płk. Gustaw R. został skazany w oparciu o przepis art. 291 § 1 k.k. na karę trzech lat pozbawienia wolności. Sąd w uzasadnieniu wyroku orzekł, że oskarżony w ramach realizowanego przez 10 lat procederu paserstwa umyślnego wielokrotnie nadużył przy tym zajmowanego przez siebie stanowiska.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej formy reakcji prawnokarnej.**Czy sąd mógł orzec coś jeszcze?**

Zob.: art. 39 k.k., art. 41 k.k., art. 43 k.k., art. 45 k.k., art. 46 k.k., art. 291 k.k., art. 317 k.k., art. 327 k.k.

Por.: wyrok SN – Izba Wojskowa z 8.01.2009 r., WA 47/08, OSNwSK 2009/1, poz. 48; wyrok SN – Izba Wojskowa z 3.09.2004 r., WA 9/04, OSNwSK 2004/1, poz. 1503.

Kazus 5.

Animator w domu kultury Karol T. w trakcie prowadzenia swoich zajęć uderzył w tył głowy 7-letniego Olafa H., celem zdyscyplinowania go. Olaf H. stracił równowagę, przewrócił się i doznał urazu dłoni (opuchnięcie/obrzęk). W związku z narastającym opuchnięciem/obrzękiem dyrektor domu kultury – Anna D. zawiozła Olafa H. na Szpitalny Oddział Ratunkowy, gdzie pod nieobecność Anny D. Olaf H. wyznał lekarzowi Tomaszowi F., jak doszło do urazu. Lekarz Tomasz F. zawiadomił organy ścigania. Powrót do dobrostanu Olafa H. trwał mniej niż siedem dni. Sąd wobec animatora Karola T. orzekł karę grzywny oraz środek karny w postaci zakazu prowadzenia działalności związanej z edukacją i opieką nad małoletnimi.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej formy reakcji prawnokarnej.

Czy sąd mógł orzec coś jeszcze?

Zob.: art. 39 k.k., art. 41 k.k., art. 43 k.k., art. 156 k.k., art. 157 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Karna z 27.04.2017 r., IV KK 113/17, Legalis, LEX nr 2278316.

Kazus 6.

Michał Z. pracował jako dróżnik na przejeździe kolejowym w miejscowości C. W dniu wolnym od pracy został niespodziewanie wezwany do pracy celem zastąpienia swojego kolegi Mirka J., który w drodze do pracy złamał nogę. Michał Z., mimo że dzień wcześniej uczestniczył w suto zakrapianej alkoholem parapetówce u swojego brata Pawła Z., zgodził się zastąpić w pracy swojego kolegę Mirka J. Po przybyciu do pracy Michał Z. zaczął wykonywać swoje obowiązki służbowe. Z uwagi jednak na rozkojarzenie Michała Z. jego szef – Kazimierz P. zdecydował się na wezwanie policji i przebadanie Michała Z. na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu. Badanie wykazało, że Michał Z. miał około

1 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu. Michał Z. został skazany w oparciu o przepis art. 180 k.k. na karę roku pozbawienia wolności.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczowej formy reakcji prawnokarnej.

Czy sąd mógł orzec coś jeszcze?

Zob.: art. 39 k.k., art. 42 k.k., art. 43 k.k., art. 43a k.k., art. 180 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Karna z 10.09.2013 r., III KK 100/13, Legalis, LEX nr 1363200.

Kazus 7.

W trakcie imprezy studenckiej mającej miejsce w domu studenckim student Jan B. zgłosił się na ochotnika, że pójdzie dokupić alkohol do pobliskiego sklepu. Wychodząc z akademika, Jan B. na blacie w portierni zauważył leżące klucze do samochodu osobowego marki Fiat 126p. Nieprzyjemne warunki atmosferyczne (padający śnieg), a także nieobecność portiera (właściciela samochodu) spowodowały, że Jan B. postanowił do sklepu przemieścić się ww. samochodem, a po powrocie niepostrzeżenie zaparkować auto na tym samym miejscu i odłożyć kluczyki do samochodu tam, skąd je wziął. Jak postanowił, tak też zrobił. W trakcie powrotu ze sklepu zaalarmowana przez portiera (który zauważył brak kluczyków do samochodu, jak i samego auta) policja zatrzymała Jana B. W trakcie kontroli badanie na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu wykazało 0,30 mg/dm³. Sąd skazał Jana B. w oparciu o przepis art. 289 § 1 k.k. w zw. z art. 178a k.k. na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczowej formy reakcji prawnokarnej.

Czy sąd mógł orzec coś jeszcze?

Zob.: art. 39 k.k., art. 42 k.k., art. 43 k.k., art. 43a k.k., 178a k.k., art. 289 k.k.

Por.: wyrok SN – Izba Karna z 26.08.2015 r., V KK 186/15, Legalis, LEX nr 1827147; wyrok SN – Izba Karna z 10.09.2013 r., III KK 100/13, Legalis, LEX nr 1363200.

Kazus 8.

Alina G., dziewczyna miejscowego handlarza narkotyków Kamila J., cyklicznie wywoziła do banku w Szwajcarii pieniądze, które jej chłopak Kamil J. zarobił na rozprowadzaniu narkotyków. W ten sposób Alina G. chciała zabezpieczyć swoją przyszłość na wypadek, gdyby Kamil J. został w końcu ujęty i osadzony w zakładzie karnym za swoją działalność. W trakcie kolejnej już wywózki pieniędzy pochodzących z handlu narkotykami do Szwajcarii Alina G. została zatrzymana podczas kontroli celnej na lotnisku. Sąd skazał Alinę G. za przestępstwo prania pieniędzy i w oparciu o przepis art. 299 § 1 k.k. orzekł wobec niej karę trzech lat pozbawienia wolności, a także na podstawie przepisu art. 45 § 1 k.k. przepadek korzyści majątkowej pochodzącej z przestępstwa.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej formy reakcji prawnokarnej.

Zob.: art. 39 k.k., art. 45 k.k., art. 299 k.k.

Por. wyrok SA w Warszawie – II Wydział Karny z 28.08.2020 r., II AKa 245/19, Legalis, LEX nr 3102540; wyrok SN – Izba Karna z 13.12.2012 r., II KK 41/12, Legalis, LEX nr 1235874.

Kazus 9.

Student informatyki oraz grafiki komputerowej Patryk J. od zawsze pasjonował się znakami towarowymi oraz znakami wodnymi. Jego zdolności były na tyle niezwykłe, że na trzecim roku studiów Patrykowi J.

zaproponowano pracę w mennicy państwowej, gdzie odpowiadał za utrzymanie parametrów farby wykorzystywanej do produkcji banknotów. Informacja o zdolnościach graficznych Patryka J. trafiła także do miejscowych fałszerzy pieniędzy, którzy pracowali dla szajki złodziei okradającej banki. Fałszerze ci na zlecenie szajki zajmowali się przetwarzaniem znaków identyfikujących środki płatnicze oraz inne instrumenty finansowe celem uniemożliwienia stwierdzenia ich przestępnego pochodzenia. Dla podniesienia jakości świadczonych przez siebie usług grupa fałszerzy zaproponowała Patrykowi J. pokaźne wynagrodzenie za przystąpienie do współpracy z nimi. Patryk J. w ramach tej współpracy odpowiadał za ponowne nadrukowanie farbą wyniesioną z mennicy państwowej nowych numerów na skradzionych z banku banknotach dwustuzłotowych. Wizja zarobienia około 1.000.000 złotych w okresie niemalże trzech miesięcy skłoniła Patryka J. do współpracy. Patryk J., mimo współpracy z szajką fałszerzy, nadal świadczył również pracę na rzecz mennicy państwowej. Współpraca zakończyła się po roku, kiedy to wskutek czynności operacyjnych Centralnego Biura Śledczego Policji grupa fałszerzy wraz z Patrykiem J. została zdemaskowana. Patryk J. został skazany w oparciu o przepis art. 299 § 5 k.k. na karę dwóch lat pozbawienia wolności oraz orzeczono wobec niego w oparciu o przepis art. 299 § 7 k.k. przepadek korzyści majątkowej pochodzącej z przestępstwa.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej formy reakcji prawnokarnej.

Zob.: art. 39 k.k., art. 45 k.k., art. 299 k.k.

Por. wyrok SA w Warszawie – II Wydział Karny z 28.08.2020 r., II AKA 245/19, Legalis, LEX nr 3102540.

Kazus 10.

Student Cezary T. w trakcie koncertu zespołu XYZ, w którym uczestniczyło 100.000 osób, dopuścił się wobec swojego kolegi Jana B. czynu

o charakterze chuligańskim, za co sąd zdecydował się na zastosowanie wobec Cezarego T. zakazu wstępu na imprezy masowe w wymiarze roku.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju zastosowanej reakcji prawnokarnej.

Czy sąd mógł orzec coś jeszcze?

Zob.: art. 39 k.k., art. 41b k.k., art. 43 k.k., art. 57a k.k.

Por. wyrok SN – Izba Karna z 16.06.2020 r., V KK 171/20, Legalis, LEX nr 3212810.

Kazus 11.

Anna P. była uzależniona od grania w pokera. By móc kontynuować swój udział w partiach pokera, Anna P. zastawiła swoje mieszkanie oraz samochód. Dobra te ostatecznie Anna P. przegrała. Wskutek czynności operacyjnych realizowanych przez Centralne Biuro Śledcze Policji (CBŚP) została rozbita zorganizowana grupa przestępcza zajmująca się organizowaniem nielegalnych gier hazardowych, w których uczestniczyła między innymi Anna P. Po przejrzaniu monitoringu z kasyna funkcjonariusze CBŚP zatrzymali między innymi Annę P. Sąd orzekł wobec Anny P. 10-letni zakaz przebywania w miejscach organizowania gier hazardowych.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej formy reakcji prawnokarnej.

Czy sąd mógł orzec coś jeszcze?

Zob.: art. 39 k.k., art. 41c k.k., art. 43 k.k.

Kazus 12.

Prowadzący firmę cateringową Damian E. został skazany z przepisu art. 200 § 1 k.k. (seksualne wykorzystanie małoletniego) na karę sześciu lat pozbawienia wolności. Ponadto sąd orzekł wobec Damiana E. dożywotni zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej formy reakcji prawnokarnej.

Zob.: art. 39 k.k., art. 41 k.k., art. 43 k.k., art. 200 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Karna z 27.04.2017 r., IV KK 113/17, Legalis, LEX nr 2278316.

Kazus 13.

Zbigniew J., prowadząc pod wpływem alkoholu pojazd ciężarowy, stracił panowanie nad nim i całkowicie zniszczył klinkierowe ogrodzenie posesji Pawła K. Sąd skazał Zbigniewa J. z przepisu art. 178a § 1 k.k. na karę grzywny w wysokości 10.000 złotych, zakaz prowadzenia pojazdu na dwa lata oraz świadczenie pieniężne w wysokości 10.000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. W trakcie przewodu sądowego Paweł K. złożył wniosek o naprawienie szkody bądź zadośćuczynienie, do czego sąd się nie przychylił.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej formy reakcji prawnokarnej.

Zob.: art. 39 k.k., art. 42 k.k., art. 43 k.k., art. 43a k.k., art. 46 k.k., art. 178a k.k.

Por.: wyrok SN – Izba Karna z 16.06.2020 r., V KK 171/20, Legalis, LEX nr 3212810; wyrok SN – Izba Karna z 26.08.2015 r., V KK 186/15,

Legalis, LEX nr 1827147; wyrok SN – Izba Karna z 10.09.2013 r., III KK 100/13, Legalis, LEX nr 1363200.

Kazus 14.

Zenon W. zaplanował obrabowanie miejscowego jubilera. Układając plan przestępstwa, stwierdził, że potrzebuje szybkiego auta celem oddalenia się z miejsca rabunku. Zaproponował swojemu przyjacielowi Henrykowi T. udział w zyskach – 10%, jeżeli ten użyje mu samochodu do dokonania rabunku. Zenon W. na miejsce rabunku przyjechał tuż przed zamknięciem sklepu jubilera, gdzie po wejściu do środka zastraszył sprzedawczynię Jolantę K. oraz przy użyciu młotka porozbijał witryny, za którymi leżały kosztowności. Zarówno zdarzenie to, jak i ucieczkę samochodem Henryka T. przez Zenona W. zarejestrowały kamery miejskiego monitoring. Policja bez problemu trafiła do właściciela pojazdu i powiązała go z rzeczywistym sprawcą rabunku – tj. Zenonem W. Sąd skazał Zenona W. z przepisu art. 279 § 1 k.k. na karę dwóch lat pozbawienia wolności, zaś Henryka T. za pomocnictwo w tymże przestępstwie na karę roku pozbawienia wolności.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej formy reakcji prawnokarnej.

Czy sąd mógł orzec coś jeszcze?

Zob.: art. 39 k.k., art. 44 k.k., art. 45 k.k., art. 279 k.k.

Kazus 15.

Franciszek P., właściciel małej garbarni, prowadził działalność gospodarczą polegającą na obróbce skóry i tapicerowaniu mebli. W związku z recesją na rynku i słabszym okresem w firmie Franciszek P. postanowił zaoszczędzić pieniądze na składowaniu i utylizacji substancji chemicznych wykorzystywanych w procesie garbarskim. Franciszek P. chemikalia wylał do pobliskiej rzeki, niedaleko rezerwatu przyrody.

Działania Franciszka P. zauważył przebywający w pobliżu leśniczy Karol H. W związku z działaniem Franciszka P. doszło do miejscowego zatrucia wody, co miało bezpośredni wpływ na zdechnięcie pięciu bobrów zamieszkujących pobliskie żeremie. Sąd skazał Franciszka P. z przepisu art. 181 § 3 k.k. na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej formy reakcji prawnokarnej.

Czy sąd mógł orzec coś jeszcze?

Zob.: art. 46 k.k., art. 47 k.k., art. 48 k.k.

Rozdział VI

ZASADY WYMIARU KARY I ŚRODKÓW KARNYCH

Kazus 1.

Andrzej F., oskarżony w sprawie o przestępstwo z art. 148 § 1 k.k., trzykrotnie w trakcie postępowania przed Sądem Okręgowym w T. wyrażał żal z powodu swojego zachowania, polegającego na zabójstwie Michała M. Mówił, że gdyby mógł cofnąć czas i dostać od losu drugą szansę, opanowałby swoje negatywne emocje i nie zrobiłby krzywdy Michałowi M., a także – w konsekwencji – bliskim mu osobom. Dodał, że w przypadku rozsądnych oczekiwań finansowych jest gotów – nie czekając nawet na stosowne rozstrzygnięcie sądu – naprawić wyrządzoną przez przestępstwo szkodę majątkową i zadośćuczynić krzywdę bliskim Michała M. obrońca Andrzeja F. – adwokat Mateusz R. – wyraźnie akcentował tę postawę oskarżonego w swojej mowie końcowej. Przeprosiny, które Andrzej F. wypowiadał przed sądem, kierując je do członków najbliższej rodziny pokrzywdzonego, nie przekonały obecnej osobiście na każdej rozprawie Marzeny M. – wdowy po Michale M., występującej w postępowaniu sądowym w roli oskarżyciela posiłkowego. Marzena M. wskazywała, że nie wierzy w szczerść słów Andrzeja F. Uważała ona, że Andrzej F. jedynie „odgrywa skruszonego” i w istocie postępuje cynicznie, bo jego celem jest uzyskanie łagodniejszego wymiaru kary, na który nie zasługuje.

Jaki wpływ na wymiar kary orzeczonej przez Sąd Okręgowy w T. może mieć zachowanie oskarżonego i oskarżyciela posiłkowego?

Uzasadnij swoją odpowiedź.

Zob.: art. 53 § 2 k.k., art. 57 k.k., art. 60 § 2 k.k.

Por.: wyrok SA w Krakowie z 17.05.2000 r., II AKa 74/00, LEX nr 41720; wyrok SA w Krakowie z 4.11.2010 r., II AKa 178/10, LEX nr 794643; wyrok SA w Katowicach z 5.10.2017 r., II AKa 348/17, LEX nr 2414616; wyrok SA we Wrocławiu z 18.06.2019 r., II AKa 92/19, LEX nr 2718331.

Kazus 2.

Marcin B. w lutym 2021 r. został oskarżony o przestępstwo tzw. kradzieży zwykłej na szkodę przedsiębiorstwa Metalex sp. z o.o. z siedzibą w B. (art. 278 § 1 k.k.). Jak ustalono, czynu tego dopuścił się w warunkach instytucji określonej w art. 12 § 1 k.k. Wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z 27.01.2022 r. (który uprawomocnił się w marcu 2022 r.) Marcin B. skazany został na karę trzech miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności.

Czy kara, która została wymierzona sprawcy przestępstwa, jest prawidłowa?

Zob. art. 57b k.k.

Kazus 3.

Szesnastoletni Krzysztof K. dokonał zabójstwa Marzeny G., które zakwalifikowane zostało na podstawie art. 148 § 2 pkt 1 i 3 k.k. w zw. z art. 10 § 2 k.k. Za ten czyn skazany on został w postępowaniu pierwszoinstancyjnym przez Sąd Okręgowy w O. na karę 25 lat pozbawienia wolności. Sąd Apelacyjny w B., rozpoznający apelację prokuratora i obrońcy oskarżonego od wyroku Sądu Okręgowego w O., nie dopatrzył

się żadnych uchybień wyroku sądu pierwszej instancji i utrzymał to orzeczenie w mocy. W czasie orzekania przez sąd pierwszej instancji Krzysztof K. miał ukończone 19 lat, a w czasie orzekania w instancji odwoławczej – miał ukończone 21 lat.

Czy wobec Krzysztofa K. mogła zostać orzeczona kara 25 lat pozbawienia wolności?

Zob.: art. 10 § 3 k.k., art. 54 k.k.

Por.: postanowienie SN z 4.01.2006 r., III KK 83/05, LEX nr 568147; postanowienie SN z 11.10.2006 r., IV KK 164/06, OSNwSK 2006/1, poz. 1910; postanowienie SN z 18.12.2012 r., III KK 289/12, LEX nr 1232290; postanowienie SN z 31.01.2018 r., V KK 284/17, LEX nr 2440469.

Kazus 4.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w K. 18-letni Kevin J. skazany został za przestępstwo z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. w zw. z art. 197 § 1 k.k. (które popełnił, kiedy miał 16 lat).

Jaką karę, gdy chodzi o jej górną granicę, sąd może orzec w stosunku do Kevina J.?

Zob.: art. 10 § 2 k.k., art. 10 § 3 k.k., art. 54 § 1, art. 54 § 2 k.k.

Por.: postanowienie SN z 4.01.2006 r., III KK 83/05, LEX nr 568147; postanowienie SN z 14.02.2006 r., IV KK 411/05, OSNwSK 2006/1, poz. 348; postanowienie SN z 18.07.2001 r., IV KKN 205/01, OSNKW 2001/9–10, poz. 77; postanowienie SN z 4.06.2002 r., III KKN 237/01, LEX nr 53901; postanowienie SN z 4.01.2006 r., III KK 83/05, LEX nr 568147; postanowienie SN z 11.10.2006 r., IV KK 164/06, OSNwSK 2006/1, poz. 1910; postanowienie SN z 18.12.2012 r., III KK 289/12, LEX nr 1232290; postanowienie SN z 31.01.2018 r., V KK 284/17, LEX nr 2440469.

Kazus 5.

W akcie oskarżenia Prokuratury Rejonowej w G. Damianowi L. zarzucano popełnienie czynu zabronionego z art. 288 § 1 k.k., przyjmując jednocześnie, że oskarżony czynu tego dopuścił się w warunkach zachowania chuligańskiego (art. 57a § 1 k.k.). Damian L. był sądzony jako młodociany sprawca przestępstwa. Wcześniej, gdy Damian L. był nieletni, popełnił czyny karalne o znamionach przestępstwa rozboju (art. 280 § 1 k.k.) i kradzieży rozbójniczej (art. 281 k.k.), w związku z którymi przebywał w zakładach poprawczych.

Wskaż, czy, a jeśli tak, to w jakich granicach sąd będzie mógł wymierzyć sprawcy karę pozbawienia wolności.

Zob.: art. 54 § 1 k.k., art. 57a k.k., art. 58 § 1 k.k., art. 60 § 1 k.k.

Por.: wyrok SA we Wrocławiu z 15.01.2015 r., II AKa 416/14, LEX nr 1659018; wyrok SA we Wrocławiu z 28.03.2018 r., II AKa 54/18, LEX nr 2486464; wyrok SA w Szczecinie z 12.07.2018 r., II AKa 108/18, LEX nr 2601466; wyrok SA we Wrocławiu z 14.03.2019 r., II AKa 62/19, LEX nr 2668945; wyrok SA we Wrocławiu z 11.09.2019 r., II AKa 236/19, LEX nr 2747746; wyrok SA we Wrocławiu z 10.10.2019 r., II AKa 260/19, LEX nr 2749797; postanowienie SN z 18.12.2019 r., IV KK 651/19, LEX nr 2784008; postanowienie SN z 26.02.2020 r., V KK 382/19, LEX nr 2946540; wyrok SA w Warszawie z 25.01.2021 r., II AKa 207/20, LEX nr 3160264; postanowienie SN z 25.02.2021 r., III KK 386/20, LEX nr 3123849; wyrok SN z 10.11.2020 r., V KK 617/18, LEX nr 3276382.

Kazus 6.

Brunon H. został skazany przez Sąd Rejonowy w M. za przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. W świetle stanu faktycznego ustalonego w tej sprawie w wypadku komunikacyjnym spowodowanym przez Brunona H. ciężkiego uszczerbku na zdrowiu doznali matka sprawcy – Janina H. i jego brat – Adam H.

Czy możliwe jest zastosowanie przez sąd wobec Brunona H. instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary?

Zob.: art. 60 § 2 k.k., art. 57 § 2 k.k., art. 178 § 1 k.k.

Por.: postanowienie SN z 8.01.2010 r., II KK 153/09, LEX nr 570134; postanowienie SN z 9.01.2019 r., IV KK 678/18, LEX nr 2604039; wyrok SN z 10.09.2020 r., IV KK 57/20, LEX nr 3208518.

Kazus 7.

Sąd Rejonowy w W. w wyroku, w którym uznał Olgierda E. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 284 § 1 k.k., odstąpił od wymierzenia mu kary i zastosował wobec niego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego (art. 39 pkt 7 k.k.) w wysokości 1500 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, uznając, że społeczna szkodliwość czynu Olgierda E. nie była znaczna i jednocześnie przyjmując, że w ten sposób cele kary zostaną spełnione.

Oceń, czy sąd postąpił właściwie.

Zob. art. 59 k.k.

Kazus 8.

Bartosz D. dopuścił się kradzieży z włamaniem (art. 279 § 1 k.k.), działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą. W trakcie postępowania przygotowawczego nadzorowanego przez Prokuraturę Rejonową w R., po postawieniu mu zarzutu popełnienia wyżej wymienionego czynu zabronionego, nie przyznał się do jego popełnienia i odmówił składania wyjaśnień. W trakcie postępowania przed Sądem Rejonowym w R. przyznał się do popełnienia tego czynu i złożył obszernie wyjaśnienia, w których ujawnił dane osoby, wraz z którą dokonał kradzieży z włamaniem, oraz przedstawił nieznane dotychczas w sprawie okoliczności czynu. Wynikało z nich między innymi, że do tego czynu wraz ze współsprawcą

– Grzegorzem C. – podzegał ich Wiesław D. W tym czasie wskazany przez Bartosza D. współsprawca kradzieży – Grzegorz C. – oraz podzegał – Wiesław D. – już nie żyli. Sąd Rejonowy w R., mając na uwadze tę postawę Bartosza D., skazał go na karę ośmiu miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem, na podstawie art. 60 § 3 k.k.

Czy sąd postąpił właściwie?

Zob. art. 60 § 3 k.k.

Por.: wyrok SA w Katowicach z 23.04.2015 r., II AKa 39/15, LEX nr 1711712; wyrok SA w Warszawie z 17.05.2017 r., II AKa 91/17, LEX nr 2310566; postanowienie SN z 1.06.2017 r., III KK 5/17, LEX nr 2321862; wyrok SA w Szczecinie z 11.01.2018 r., II AKa 180/17, LEX nr 2532184; postanowienie SN z 5.02.2021 r., IV KK 566/20, LEX nr 3181507; postanowienie SN z 20.11.2013 r., II KK 184/13, OSNKW 2014/3, poz. 28.

Kazus 9.

Damian B. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w B. za przestępstwo z art. 160 § 1 k.k. Sąd za to przestępstwo wymierzył Damianowi B. karę ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w okresie sześciu miesięcy, w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym, uznając, że w ten sposób cele kary zostaną osiągnięte. Jednocześnie sąd orzekł nawiązkę na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 3000 złotych.

Czy sąd mógł wymierzyć Damianowi B. karę ograniczenia wolności za przypisane mu przestępstwo?

Zob.: art. 58 § 1 k.k., art. 37a k.k.

Por.: postanowienie SN z 18.12.2019 r., IV KK 651/19, LEX nr 2784008; wyrok SA we Wrocławiu z 15.01.2015 r., II AKa 416/14, LEX nr 1659018.

Kazus 10.

Sąd Okręgowy w O. uznał, że Ilona J. dopuściła się przestępstwa z art. 148 § 1 k.k., i jednocześnie przyjął, że poczytalność sprawcy *tempore criminis* była w znacznym stopniu ograniczona z powodu choroby afektywnej dwubiegunowej (art. 31 § 2 k.k.). W tej sytuacji sąd zdecydował o zastosowaniu wobec Ilony J. nadzwyczajnego złagodzenia kary.

W jakich granicach możliwe jest wymierzenie kary wobec oskarżonej Ilony J.?

Zob. art. 60 § 6 k.k.

Por.: wyrok SA we Wrocławiu z 28.10.2004 r., II AKa 305/04, OSA 2005/7, poz. 48; wyrok SA w Warszawie z 27.10.2014 r., II AKa 294/14, LEX nr 1540941.

Rozdział VII

POWRÓT DO PRZESTĘPSTWA

Kazus 1.

Barbara G. podczas jednej z manifestacji w miejscowości W., odbywających się pod szyldem walki o prawa kobiet, dopuściła się przestępstwa polegającego na uśiłowaniu naruszenia nietykalności cielesnej funkcjonariusza policji Pawła N. w celu zmuszenia go do zaniechania prawnej czynności służbowej, tj. czynu zabronionego kwalifikowanego na podstawie art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 222 § 1 k.k. i art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Miało to miejsce po czterech latach od odbycia przez nią kary sześciu miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo zmuszania, którego dopuściła się, stosując przemoc wobec pokrzywdzonej Aliny T. (art. 191 § 1 k.k.). Karę tę Barbara G. odbyła w systemie dozoru elektronicznego.

Czy Barbara G. popełniła swój czyn w warunkach powrotu do przestępstwa w świetle art. 64 § 1 k.k. (tj. tzw. recydywy specjalnej podstawowej)?

Zob.: art. 64 § 1 k.k., art. 115 § 3 k.k.

Por.: wyrok SN z 23.05.2014 r., III KK 16/14, LEX nr 1469141; wyrok SA we Wrocławiu z 8.10.2014 r., II AKa 282/14, OSA 2016/4, poz. 15–35; wyrok SN z 24.02.2021 r., V KK 503/20, LEX nr 3189144; wyrok SN z 25.05.2021 r., IV KK 177/21, LEX nr 3245447.

Kazus 2.

Sebastian J. został skazany za przestępstwo kradzieży mienia z art. 278 § 1 k.k. na karę roku i ośmiu miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w całości. Następnie po odbyciu tej kary został skazany za przestępstwo kradzieży z włamaniem (art. 279 § 1 k.k.) w warunkach powrotu do przestępstwa (art. 64 § 1 k.k.) na karę czterech lat pozbawienia wolności. Po odbyciu trzech lat i sześciu miesięcy tej kolejnej kary został warunkowo przedterminowo zwolniony z odbywania jej reszty. Po dwu latach od uzyskania warunkowego przedterminowego zwolnienia dopuścił się on, stosując podstęp, czynu polegającego na doprowadzeniu Anny I. do poddania się tzw. innej czynności seksualnej, tj. czynu kwalifikowanego na podstawie art. 197 § 2 k.k. W trakcie trwania postępowania karnego w sprawie o to przestępstwo zatarciu uległo – z mocy prawa – skazanie za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. (art. 107 § 1 k.k.).

Czy zasadne jest zastosowanie wobec sprawcy przez sąd art. 64 § 2 k.k. (tj. przepisu określającego warunki tzw. recydywy wielokrotnej)?

Zob. art. 64 § 2 k.k.

Por.: wyrok SN z 25.02.2016 r., V KK 447/15, LEX nr 1982411; wyrok SN z 29.05.2018 r., II KK 95/18, LEX nr 2509596; wyrok SN z 25.04.2019 r., II KK 271/18, OSP 2021/1, poz. 3; wyrok SN z 6.06.2019 r., IV KK 449/18, LEX nr 2680254; wyrok SN z 29.04.2021 r., IV KK 84/20, LEX nr 3245506.

Kazus 3.

Przebywający w Polsce obywatel Federacji Rosyjskiej Vladimir P. dopuścił się w okresie od 3.10.2021 r. do 15.12.2021 r. w sumie pięciu wyłudzeń mienia w postaci pieniędzy na szkodę pięciu różnych osób, działając z zamiarem z góry powziętym i w krótkich odstępach czasu. Vladimirovi P. zarzucono wyłudzenie łącznie 28.000 złotych na szkodę Marka H., Olgierda F., Patryka J., Natalii A. i Mieczysława D. – obywateli Polski; zachowanie sprawcy uznano za jeden czyn zabroniony

wyczerpujący znamiona przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. Następnie, 25.03.2022 r. dokonał kradzieży 4000 złotych na szkodę Jewgienija S. – pracującego w Polsce obywatela Republiki Białorusi, tj. przestępstwa wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. Czyny te uznano za popełnione w warunkach tzw. rzeczywistego zbiegu przestępstw (art. 85 § 1 k.k.).

Czy w stosunku do Vladimira P. przy wymiarze kary łącznej możliwe jest również zastosowanie przez sąd art. 65 § 1 k.k.?

Zob.: art. 12 § 1 k.k., art. 57b k.k., art. 65 § 1 k.k.

Por.: wyrok SA w Warszawie z 20.12.2016 r., II AKa 195/16, LEX nr 2196141; wyrok SA w Krakowie z 12.07.2017 r., II AKa 143/17, LEX nr 2521568; postanowienie SN z 27.07.2017 r., IV KK 233/17, LEX nr 2382430; wyrok SA w Krakowie z 6.09.2017 r., II AKa 87/17, LEX nr 2536070; wyrok SA w Łodzi z 22.05.2018 r., II AKa 24/18, OSAŁ 2019/1, poz. 104; wyrok SA we Wrocławiu z 22.05.2018 r., II AKa 92/18, OSA 2018/10, poz. 3–24; wyrok SN z 4.03.2021 r., I KK 200/20, LEX nr 3268864.

Kazus 4.

Dariusz D. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w B. na karę 11 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. Na poczet tej kary sąd zaliczył Dariuszowi D. okres wcześniej stosowanego wobec niego tymczasowego aresztowania (sześć miesięcy). Jeszcze przed uprawomocnieniem się tego wyroku Dariusz D. dopuścił się przestępstwa z art. 157 § 1 k.k.

Czy Dariusz D. dopuścił się czynu z art. 157 § 1 k.k. w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k.?

Zob. art. 64 § 1 k.k.

Por.: wyrok SN z 22.04.2015 r., III KK 419/14, LEX nr 1710369; wyrok SN z 25.06.2015 r., II KK 128/15, LEX nr 1750026; wyrok SN z 14.07.2016 r., III KK 221/16, LEX nr 2071128; wyrok SN z 18.06.2019 r., V KK 73/19, LEX nr 2683766; wyrok SN z 5.02.2020 r., V KK 665/19, LEX nr 3122793.

Kazus 5.

Mariusz C. skazany został przez sąd w Monachium na karę trzech lat pozbawienia wolności za spowodowanie poważnych uszkodzeń ciała u obywatela RFN Hansa K.; przestępstwo zakwalifikowane zostało na podstawie art. 226(1) *Strafgesetzbuch* – niemieckiego Kodeksu karnego. Osiem miesięcy po odbyciu tej kary, przebywając już w Polsce, Mariusz C. dopuścił się czynu polegającego na udzieleniu innej osobie środka odurzającego w postaci metamfetaminy, kwalifikowanego na podstawie art. 59 ust. 1 ustawy z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.).

Czy sąd rozpoznający sprawę o przestępstwo z art. 59 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii może zastosować wobec Mariusza C. przy wymiarze kary art. 64 ust. 1 k.k.?

Zob. art. 64 § 1 k.k.

Por.: wyrok SN z 25.10.2018 r., III KK 470/17, LEX nr 2569787.

Kazus 6.

Sąd Rejonowy w P. skazał Kamila M. za dwa przestępstwa w ramach tzw. ciągu przestępstw, kwalifikowane na podstawie art. 196 k.k., za które – na podstawie art. 91 § 1 k.k. – wymierzył mu karę dwóch lat i dwóch miesięcy pozbawienia wolności. Po odbyciu większej części tej kary – roku i czterech miesięcy pozbawienia wolności – Kamil M. został warunkowo przedterminowo zwolniony z odbywania jej reszty (art. 77 § 1 k.k.). Po dwóch latach od opuszczenia zakładu karnego Kamil M. popełnił przestępstwo z art. 216 § 2 k.k., znieważając na otwartym forum

internetowym duchownego Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego – pastora Bernarda L.

Czy Kamil M. dopuścił się czynu z art. 216 § 2 k.k. w warunkach powrotu do przestępstwa, określonych w art. 64 § 1 k.k.?

Zob. art. 64 § 1 k.k.

Por.: wyrok SA w Katowicach z 28.12.2006 r., II AKa 405/06, LEX nr 297353; postanowienie SN z 12.09.2008 r., IV KK 253/08, LEX nr 609430; wyrok SA we Wrocławiu z 19.09.2012 r., II AKa 251/12, LEX nr 1238640; wyrok SA we Wrocławiu z 27.09.2013 r., II AKa 293/13, LEX nr 1381623; wyrok SA w Katowicach z 16.12.2013 r., II AKa 302/13, LEX nr 1496188; wyrok SN z 22.06.2017 r., IV KK 194/17, LEX nr 2321894; wyrok SN z 9.05.2019 r., IV KK 86/18, LEX nr 2679019; wyrok SN z 5.02.2020 r., V KK 665/19, LEX nr 3122793; wyrok SN z 24.02.2021 r., V KK 503/20, LEX nr 3189144; wyrok SN z 25.05.2021 r., IV KK 177/21, LEX nr 3245447.

Kazus 7.

Agata Z. oskarżona została o udział w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym, której członkowie zajmowali się między innymi handlem ludźmi (art. 258 § 2 k.k.). Wcześniej, w trakcie śledztwa, Agata Z. przyznała się do popełnienia zarzuconego jej czynu i niezależnie od wyjaśnień złożonych w swojej sprawie, pozwalających na określenie jej roli w grupie, ujawniła prokuratorowi i szerzej przedstawiła istotne okoliczności dotyczące funkcjonowania tej grupy, które do tej pory nie były znane prowadzącemu postępowanie przygotowawcze. Prokurator, doceniając postawę Agaty Z. i wagę jej wyjaśnień, złożył do sądu wnioski o zastosowanie wobec oskarżonej nadzwyczajnego złagodzenia kary, na podstawie art. 60 § 4 k.k.

Czy w opisanym przypadku możliwy jest zbieg podstaw do nadzwyczajnego złagodzenia i obostrzenia kary, o którym mowa w art. 57 § 2 k.k.?

Zob. art. 65 § 1 i 2 k.k.

Por.: wyrok SA we Wrocławiu z 16.12.2014 r., II AKa 366/14, LEX nr 1630918; wyrok SA w Krakowie z 16.02.2012 r., II AKa 252/11, LEX nr 1163819; wyrok SA w Lublinie z 27.06.2012 r., II AKa 142/12, LEX nr 1213855; wyrok SA w Warszawie z 10.03.2021 r., II AKa 311/20, LEX nr 3189048.

Kazus 8.

Obywatel Francji Ahmed G. oskarżony został o popełnienie przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 165 § 1 pkt 3 k.k. w zw. z art. 115 § 20 k.k. W trakcie postępowania karnego ustalone zostało, że Ahmed G. działał wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, której nie udało się zidentyfikować.

Czy wobec Ahmeda G. możliwe jest zastosowanie art. 65 § 1 k.k.?

Jeśli tak, określ, w jakich granicach sąd może wymierzyć Ahmedowi G. karę pozbawienia wolności.

Zob. art. 65 § 1 k.k.

Por.: wyrok SN z 3.03.2009 r., II KK 260/08, LEX nr 491595; wyrok SA w Katowicach z 23.04.2014 r., II AKa 50/14, LEX nr 1466779.

Kazus 9.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w B. Krzysztof R. skazany został na karę sześciu lat pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 197 § 1 k.k., którego dopuścił się, stosując przemoc wobec pokrzywdzonej. W trakcie odbywania tej kary, kiedy pozostało mu około sześciu miesięcy do jej terminowego zakończenia, podczas incydentu w zakładzie karnym, w którym przebywał, spowodował on uszczerbek na zdrowiu u innego osadzonego, zakwalifikowany na podstawie art. 157 § 1 k.k.

Czy Krzysztof R. popełnił czyn zabroniony z art. 157 § 1 k.k. w warunkach powrotu do przestępstwa, określonych w art. 64 § 1 k.k.?

Zob. art. 64 § 1 k.k.

Por.: wyrok SA we Wrocławiu z 8.10.2014 r., II AKa 282/14, OSA 2016/4, poz. 15–35; wyrok SN z 11.02.2015 r., II KK 271/14, LEX nr 1642875; wyrok SN z 14.07.2016 r., III KK 221/16, LEX nr 2071128; wyrok SN z 13.06.2017 r., II KK 158/17, LEX nr 2309589; wyrok SN z 9.05.2019 r., IV KK 86/18, LEX nr 2679019; wyrok SN z 5.02.2020 r., V KK 665/19, LEX nr 3122793; wyrok SN z 24.02.2021 r., V KK 503/20, LEX nr 3189144; wyrok SN z 25.05.2021 r., IV KK 177/21, LEX nr 3245447.

Kazus 10.

Maciej S. został skazany przez Sąd Okręgowy w P. na karę pięciu lat pozbawienia wolności za przestępstwo rozboju (art. 280 § 1 k.k.), którego dopuścił się, stosując wobec pokrzywdzonego przemoc. Karę tę odbył w całości. Cztery lata po tym, jak wyszedł na wolność, dopuścił się czynu polegającego na zabójstwie człowieka (art. 148 § 1 k.k.). Rozpatrujący sprawę Sąd Okręgowy w K. ustalił, że Maciej S. dopuścił się tego czynu w warunkach przekroczenia granic obrony koniecznej (art. 25 § 2 k.k.).

Czy w przedstawionym stanie faktycznym możliwe jest zastosowanie instytucji recydywy z art. 64 § 1 k.k.?**Jeśli tak – w jakich granicach sąd może wymierzyć karę Maciejowi S.?**

Zob.: art. 64 § 1 k.k., art. 64 § 3 k.k., art. 57 § 2 k.k.

Por.: wyrok SA w Katowicach z 19.10.2018 r., II AKa 432/18, LEX nr 2526093; wyrok SA w Lublinie z 24.06.2003 r., II AKa 125/03, LEX nr 107998; wyrok SA w Warszawie z 11.04.2019 r., II AKa 503/18, LEX nr 2679655; wyrok SN z 9.05.2019 r., IV KK 86/18, LEX nr 2679019; wyrok SA w Lublinie z 9.06.2021 r., II AKa 253/20, LEX nr 3216547; wyrok SN z 25.05.2021 r., IV KK 177/21, LEX nr 3245447.

Rozdział VIII

ŚRODKI ZWIĄZANE Z PODDANIEM SPRAWCY PRÓBIE

Kazus 1.

Prokurator skierował do Sądu Rejonowego w R. wniosek o warunkowe umorzenie postępowania wobec Jana R. (art. 336 k.p.k.). W uzasadnieniu wniosku argumentował, że wina Jana R. nie budzi wątpliwości oraz wskazał okoliczności uzasadniające takie umorzenie. W trakcie posiedzenia Sądu Jan R. zgodził się na warunkowe umorzenie postępowania, jednak zaznaczył zarazem, że nie przyznaje się do winy. Sąd uznał zatem, że jest to przeszkoda do zastosowania art. 66 § 1 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob. art. 66 k.k.

Por.: uchwałę SN z 29.01.1971 r., VI KZP 26/69, OSNKW 1971/3, poz. 33; wyrok SN z 11.07.1985 r., RNw 17/85, OSNKW 1986/3–4, poz. 18; postanowienie SN z 27.11.2003 r., V KK 301/03, OSNKW 2004/1, poz. 9.

Kazus 2.

Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z 20.01.2021 r. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec Marka T. Apelację od tego wyroku wniósł

prokurator, wskazując, że zaistniała przeszkoda do zastosowania art. 66 § 1 k.k., ponieważ jakkolwiek warunek niekaralności za przestępstwo umyślne został spełniony w sprawie w chwili wyrokowania przez sąd, to nie dotyczy to już niekaralności Marka T. za takie przestępstwo w chwili czynu. Zdaniem prokuratora niekaralność za przestępstwo umyślne właśnie w chwili czynu stanowi przesłankę zastosowania art. 66 § 1 k.k.

Jaki wyrok powinien wydać sąd drugiej instancji?

Zob. art. 66 k.k.

Por.: wyrok SN z 5.10.2006 r., II KK 17/06, OSNK 2005/1, poz. 1873; wyrok SN z 2.02.2007 r., IV KK 461/06, KZS 2007/5, poz. 25.

Kazus 3.

Prokurator złożył do sądu zamiast aktu oskarżenia wnioski o warunkowe umorzenie postępowania wobec Jana D. podejrzanego o popełnienie przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. Sąd Rejonowy w W. zauważył jednak, że Jan D. w chwili wyrokowania był uznany za karanego za przestępstwo z art. 163 § 3 k.k. i nie zgadzając się z wnioskiem prokuratora skierował sprawę na rozprawę.

Oceń decyzję sądu.

Zob. art. 66 k.k.

Por. postanowienie SN z 1.10.2003 r., II KK 156/03, OSNwSK 2003/1, poz. 2080.

Kazus 4.

Sąd Rejonowy w T. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec Jana R. Z informacji uzyskanych przez sąd z Krajowego Rejestru Karnego wynikało, że mężczyzna nie był karany za przestępstwo umyślne

w chwili wyrokowania, tj. w dniu 4.07.2021 r. W apelacji od wyroku prokurator wykazał, że informacja z KRK dotyczyła innej osoby o tym samym imieniu i nazwisku. Jednocześnie, dołączając prawidłowy wyciąg z KRK dotyczący Jana R., prokurator podniósł, że w sprawie nie było podstaw do zastosowania art. 66 § 1 k.k., ponieważ w chwili wyrokowania przez sąd pierwszej instancji Jan R. był karany za przestępstwo umyślne. Wyrokiem z 4.09.2020 r. Sąd Rejonowy w F. uznał go winnym przestępstwa z art. 216 § 1 k.k. i odstąpił od wymierzenia kary.

Jaki wyrok powinien wydać sąd drugiej instancji?

Zob. art. 66 k.k.

Por.: wyrok SN z 8.04.2009 r., IV KK 408/08, OSNwSK 2009/1, poz. 902; wyrok SN z 5.10.2006 r., II KK 17/06, OSNwSK 2006/1, poz. 1873.

Kazus 5.

Janusz B. został skazany za ciąg czterech przestępstw kradzieży z włamaniem z art. 279 § 1 k.k. popełnionych w okresie od stycznia do kwietnia 2019 r. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres roku tytułem próby. Sąd jednocześnie zaniechał oddania go pod dozór kuratora. W czasie popełnienia trzeciego z czynów w dniu 3.03.2019 r. oskarżony nie miał jeszcze ukończonych 21 lat.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 70 k.k., art. 73 k.k., art. 91 k.k.

Por.: wyrok SN z 8.12.2010 r., III KK 312/10, OSNwSK 2010/1, poz. 2465; wyrok SN z 30.03.2004 r., WK 3/04, OSNwSK 2004/1, poz. 654; wyrok SN z 19.10.2006 r., WK 23/06, OSNwSK 2006/1, poz. 2007; wyrok SN z 8.11.2018 r., III KK 476/17, LEX nr 2577382; wyrok SA w Katowicach z 4.06.2009 r., II AKa 139/09, KZS 2010/1, poz. 37.

Kazus 6.

Sąd Rejonowy w F. wyrokiem warunkowo umorzył postępowanie karne wobec Pawła N. w sprawie o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. W apelacji od tego wyroku prokurator podniósł, że obligatoryjne było orzeczenie wobec Pawła N. zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres co najmniej trzech lat.

Oceń argumenty prokuratora.

Zob.: art. 42 k.k., art. 67 k.k.

Por.: wyrok SN z 26.02.2007 r., IV KK 22/07, OSNwSK 2007/1, poz. 512; wyrok SN z 8.01.2019 r., III KK 776/18, KZS 2019/6, poz. 10.

Kazus 7.

W wyroku warunkowo umarżającym postępowanie karne wobec Feliksa W. w sprawie o przestępstwo z art. 179 k.k. Sąd Rejonowy w D. zobowiązał go do zapłaty świadczenia pieniężnego w kwocie 1000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w terminie trzech miesięcy od uprawomocnienia się tego orzeczenia. W apelacji od tego wyroku oskarżyciel publiczny wskazał, że minimalna kwota świadczenia pieniężnego powinna wynieść 5000 złotych. Ponadto podniósł, że sąd nie powinien był określać terminu spełnienia tego świadczenia.

Oceń argumenty prokuratora.

Zob.: art. 43a k.k., art. 56 k.k., art. 67 k.k., art. 74 k.k.

Por.: wyrok SN z 4.12.2003 r., WA 55/03, OSNKW 2004/2, poz. 21; wyrok SA w Katowicach z 30.09.2008 r., II AKa 282/08, Biul. SAKa 2008/4, poz. 3.

Kazus 8.

Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z 1.05.2019 r. skazał Jana F. za przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres trzech lat. Dodatkowo orzekł karę grzywny na podstawie art. 71 § 1 k.k. w wymiarze 100 stawek dziennych po 50 złotych każda. Sąd Rejonowy w T. postanowieniem z 7.09.2019 r. zarządził następnie wykonanie kary roku pozbawienia wolności. Do tego czasu skazany uiszczył grzywnę w kwocie 2000 złotych.

W jakim zakresie skróceniu ulegnie orzeczona kara roku pozbawienia wolności?

Zob.: art. 63 k.k., art. 71 k.k., art. 44 i nast. k.k.w.

Kazus 9.

Marian K. złożył wniosek o udzielenie mu warunkowego przedterminowego zwolnienia. Z opinii zakładu karnego wynikało, że skazany przynależy do podkultury więziennej, więc sąd na tej podstawie nie uwzględnił jego wniosku. Na postanowienie zażalenie złożył obrońca skazanego, argumentując, że sama przynależność do podkultury przestępczej nie może przesądzać o odmowie udzielenia skazanemu przedterminowego zwolnienia. Jak wskazał, tzw. grypsera powinna być bowiem traktowana jako sposób przystosowania się skazanego do funkcjonowania w zakładzie karnym. Fakt ten miałby natomiast znikomy wpływ na jego funkcjonowanie na wolności.

Jakie orzeczenie powinien wydać sąd drugiej instancji?

Zob. art. 77 k.k.

Por.: postanowienie SA w Krakowie z 31.07.2009 r., II AKz w 641/09, KZS 2009/9, poz. 56; postanowienie SA w Lublinie z 18.03.2009 r., II AKz w 210/09, OSA 2011/1, poz. 3–5; postanowienie SA w Krakowie z 25.06.2009 r., II AKz w 506/09, KZS 2009/11, poz. 44.

Kazus 10.

Skazany za przestępstwo z art. 156 § 1 k.k. Maciej R. złożył wniosek o udzielenie mu warunkowego przedterminowego zwolnienia, ponieważ odbył już ponad połowę wymierzonej mu kary dwóch lat pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy w T. (sąd penitencjarny) nie uwzględnił tego wniosku, argumentując, że skazany nie wykonał w całości orzeczonego wyrokiem skazującym obowiązku naprawiania szkody. Zapłacił bowiem dotychczas pokrzywdzonemu jedynie 50.000 złotych z 70.000 złotych orzeczonych tytułem obowiązku naprawienia szkody.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 77 k.k., art. 78 k.k.

Por. postanowienie SA w Krakowie z 27.09.2007 r., II AKz w 734/07, KZS 2007/9, poz. 40.

Kazus 11.

Wacław D. został skazany za przestępstwo oszustwa z art. 286 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres dwóch lat próby. W okresie próby dopuścił się przestępstwa oszustwa podatkowego z art. 56 § 1 k.k.s. Sąd Rejonowy w D. uznał, że wystąpiła obligatoryjna przesłanka zarządzenia wykonania kary w postaci popełnienia podobnego przestępstwa umyślnego i postanowieniem podjął pozytywną decyzję w tym przedmiocie.

Oceń stanowisko sądu.

Zob. art. 75 k.k.

Kazus 12.

Postanowieniem z 4.07.2021 r. Sąd Rejonowy w F. zarządził wykonanie wobec Marty R. – skazanej za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. – kary roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres trzech lat próby. Sąd powziął bowiem informację, że wobec Marty R., podejrzanej o czyn z art. 280 § 1 k.k., zastosowano w okresie próby środek zapobiegawczy w postaci dozoru policji (art. 275 k.p.k.). W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy w F. powołał się na art. 75 § 2 k.k., wskazując, że wystąpiła w sprawie przesłanka w postaci popełnienia innego przestępstwa niż określone w art. 75 § 1 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob. art. 75 k.k.

Por. postanowienie SA we Wrocławiu z 10.02.2005 r., II AKz w 1134/04, OSA 2005/7, poz. 44.

Kazus 13.

Jacek G. został skazany na karę czterech lat pozbawienia wolności. W czasie popełnienia przestępstwa miał 20 lat, natomiast w momencie orzekania przez sąd pierwszej instancji – 22 lata. Po odbyciu trzech lat kary pozbawienia wolności skazany złożył wniosek o udzielenie mu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary. Sąd uwzględnił wniosek. Zażalenie na postanowienie w tym przedmiocie złożył prokurator, wskazując, że sąd winien był orzec dozór kuratora.

Jakie orzeczenie powinien wydać sąd drugiej instancji?

Zob.: art. 77 k.k., art. 78 k.k., art. 159 k.k.w.

Kazus 14.

Jacek T. został skazany na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności w postaci nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Po upływie pięciu miesięcy i wykonaniu 140 godzin pracy skazany złożył wniosek o zwolnienie go z odbycia reszty kary ograniczenia wolności. Wskazał przy tym, że odbył połowę orzeczonej kary i przestrzegał porządku prawnego.

Zaproponuj decyzję sądu.

Zob.: art. 35 k.k., art. 83 k.k.

Rozdział IX

ZBIEG PRZESTĘPSTW ORAZ ŁĄCZENIE KAR I ŚRODKÓW KARNYCH

Kazus 1.

Paweł R. oddał z broni palnej strzał w kierunku Marii J. Ponieważ chybił, postanowił strzelić po raz drugi. Tym razem strzał był celny i spowodował śmierć Marii J. Na rozprawie prokurator wnosił o skazanie Pawła R. za dwa przestępstwa: pierwsze kwalifikowane jako usiłowanie zabójstwa, drugie jako dokonanie tego przestępstwa oraz o wymierzenie oskarżonemu kar jednostkowych, a na ich podstawie kary łącznej.

Jaki wyrok powinien wydać sąd?

Zob.: art. 148 k.k., art. 13 k.k., art. 85 k.k.

Kazus 2.

Sąd Rejonowy w T. skazał Mariusza F. za trzy przestępstwa, tj. z art. 156 § 1 pkt 1 k.k., z art. 278 § 1 k.k. i z art. 207 § 1 k.k. Za każde z nich wymierzył odpowiednio kary: trzech lat pozbawienia wolności, 10 miesięcy ograniczenia wolności oraz czterech miesięcy pozbawienia wolności.

W jakich granicach sąd może orzec karę łączną?

Zob. art. 85–90 k.k.

Kazus 3.

Paweł L. dokonał kradzieży z włamaniem auta należącego do Jana F. Ukradziony samochód sprawca spalił. Prokurator postawił Pawłowi L. zarzut popełnienia dwóch przestępstw – z art. 279 § 1 k.k. oraz z art. 288 § 1 k.k. Obrońca na rozprawie wnosił o uznanie oskarżonego za winnego popełnienia jedynie przestępstwa z art. 279 § 1 k.k.

Jaki wyrok powinien wydać sąd?

Zob.: art. 278 k.k., art. 288 k.k., art. 11 k.k., art. 85 k.k.

Por. uchwałę SN z 12.09.1973 r., VI KZP 32/73, OSNKW 1973/12, poz. 153.

Kazus 4.

Paweł L. popełnił następujące przestępstwa:

- w dniu 12.03.2019 r. włamał się do mieszkania Marii D. i zabrał stamtąd w celu przywłaszczenia biżuterię o wartości 6000 złotych (art. 279 § 1 k.k.);
- w dniu 15.03.2019 r. usiłował włamać się do samochodu Krystyny J. i zabrać stamtąd w celu przywłaszczenia radioodtwarzacz o wartości 800 złotych (art. 279 § 1 k.k.).

Czy wymienione przestępstwa tworzą ciąg przestępstw?

Zob.: art. 279 k.k., art. 91 k.k.

Por.: uchwałę SN z 11.08.2000 r., I KZP 17/00, OSNKW 2000/7–8, poz. 56; wyrok SA w Katowicach z 30.12.2009 r., II AKa 324/09, KZS 2010/3, poz. 53; wyrok SA we Wrocławiu z 27.06.2012 r., II AKa 184/12, LEX nr 1216434; wyrok SA w Białymstoku z 12.02.2019 r., II AKa 212/18, LEX nr 2669435.

Kazus 5.

Bożena K. wyłudziła od Grzegorza T. – lekarza medycyny poświadczenie, że jest niezdolna do pracy. Uzyskany dokument przedłożyła swemu pracodawcy. Prokurator zarzucił kobiecie popełnienie dwóch przestępstw: pierwsze kwalifikowane z art. 272 k.k., drugie z art. 273 k.k. Na rozprawie oskarżona wносиła o skazanie jedynie za przestępstwo wyłudzenia poświadczenia nieprawdy.

Jaki wyrok powinien wydać sąd?

Zob. art. 85 k.k.

Kazus 6.

Jacek R. oraz Paweł F. pobili Marka T., powodując u niego stan bezpośredniego niebezpieczeństwa ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Marek T. prosił ich o pomoc i wezwanie pogotowia ratunkowego, jednak mężczyźni nie zrobili tego i odeszli. Markowi T. pomocy udzielili przechodnie, którzy wezwali pogotowie. Sąd pierwszej instancji skazał mężczyzn za dwa przestępstwa, tj. z art. 158 § 1 k.k. oraz z art. 162 § 1 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 156 k.k., art. 158 k.k., art. 162 k.k., art. 85 k.k.

Por.: wyrok SN z 9.06.2005 r., V KK 446/04, OSNKW 2005/11, poz. 110; wyrok SN z 18.11.1982 r., Rw 989/82, OSNKW 1983/4–5, poz. 27.

Kazus 7.

Sąd w wyroku skazującym orzekł wobec oskarżonego za przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. oraz art. 157 § 1 k.k.: zakaz prowadzenia pojazdów, nawiązkę w wysokości 10.000 złotych, świadczenie pieniężne w kwo-

cie 5000 złotych oraz karę roku pozbawienia wolności i karę siedmiu miesięcy ograniczenia wolności.

W jakich granicach sąd może orzec karę łączną?

Zob. art. 85–90 k.k.

Kazus 8.

Paweł R. dopuścił się następujących czynów:

- w dniu 14.04.2020 r. podżegał Jacka R. do zabrania Tomaszowi R. w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 800 złotych (art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k.),
- w dniu 17.04.2020 r., grożąc Joannie K. natychmiastowym użyciem przemocy, zabrał jej w celu przywłaszczenia torebkę o wartości 200 złotych wraz z pieniędzmi w kwocie 1400 złotych (art. 280 § 1 k.k.);
- w dniu 21.04.2020 r., grożąc Krzysztofowi L. natychmiastowym użyciem przemocy, chciał dokonać na jego szkodę kradzieży telefonu komórkowego marki Xiaomi, został jednak spłoszony przez nadchodzący patrol policji (art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k.).

Czy wymienione przestępstwa wchodzą w skład ciągu przestępstw?

Zob.: art. 278 k.k., art. 280 k.k., art. 13 k.k., art. 18 k.k., art. 91 k.k.

Por.: uchwałę SN z 11.08.2000 r., I KZP 17/00, OSNKW 2000/7–8, poz. 56; wyrok SA w Katowicach z 30.12.2009 r., II AKa 324/09, KZS 2010/3, poz. 53; wyrok SA w Białymstoku z 12.02.2019 r., II AKa 212/18, LEX nr 2669435.

Kazus 9.

Szymon J. oraz Kamil R. w ciągu czterech miesięcy, działając wspólnie i w porozumieniu, czterokrotnie okradli śpiących na ławce w parku nietrzeźwych mężczyzn, a dwukrotnie bezskutecznie usiłovali włamać się do sklepów monopolowych. W celu sforsowania zabezpieczeń za pierwszym razem posługiwali się łomem, a za drugim – wykorzystali materiały wybuchowe.

Czy wymienione przestępstwa mogą wchodzić w skład ciągu przestępstw?

Zob.: art. 278 k.k., art. 279 k.k., art. 13 k.k., art. 91 k.k.

Por.: wyrok SA w Gdańsku z 21.01.2016 r., II AKa 434/15, LEX nr 2188856; wyrok SA we Wrocławiu z 19.06.2019 r., II AKa 189/19, LEX nr 2724251; wyrok SA w Katowicach z 23.5.2018 r., II AKa 110/18, Biul. SAKa 2018/2.

Kazus 10.

Wyrokiem z 13.06.2021 r. Jacek J. został skazany na kary: 10 lat pozbawienia wolności, 25 lat pozbawienia wolności oraz dożywotniego pozbawienia wolności.

Jaki będzie wymiar kary łącznej?

Zob. art. 88 k.k.

Por.: wyrok SA w Lublinie z 12.05.2005 r., II AKa 95/05, OSA 2008/12, poz. 62; wyrok SA w Szczecinie z 17.09.2015 r., II AKa 129/15, LEX nr 2025.

Kazus 11.

Michał L. został skazany za dwa rozboje popełnione przed ukończeniem 18. roku życia na kary po osiem lat pozbawienia wolności (art. 280 § 1 k.k.), a następnie za zabójstwo (art. 148 § 1 k.k.) popełnione po ukończeniu 18 lat na karę dożywotniego pozbawienia wolności. Wszystkie trzy przestępstwa pozostają w zbiegu realnym.

Czy sąd może wymierzyć karę dożywotniego pozbawienia wolności jako karę łączną?

Zob.: art. 54 k.k., art. 88 k.k.

Por.: wyrok SN z 22.09.1999 r., III KKN 195/99, OSNKW 1999/11–12, poz. 73; wyrok SA we Wrocławiu z 18.01.2019 r., II AKa 352/18, LEX nr 2629041.

Kazus 12.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. Szymon G. został skazany za przestępstwo z art. 157 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na dwa lata próby oraz za przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. na karę dwóch lat pozbawienia wolności. Sąd na podstawie art. 89 k.k. wymierzył oskarżonemu karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres pięciu lat próby.

Oceń decyzję sądu.

Zob. art. 89 k.k.

Por.: uchwałę SN (7) z 21.11.2001 r., I KZP 14/01, OSNKW 2002/1–2, poz. 1; postanowienie SN z 13.03.2014 r., IV KK 54/14, Prok. i Pr. – wkł. 2014/6, poz. 2; wyrok SN z 4.05.2016 r., III KK 478/15, LEX nr 2041119.

Kazus 13.

Sąd Rejonowy w W. wymierzył Maciejowi R.:

- karę 150 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k.;
- karę roku pozbawienia wolności oraz 30 stawek dziennych grzywny po 100 złotych każda za przestępstwo z art. 289 § 1 k.k. (na podstawie art. 289 § 4 k.k.);
- karę trzech lat pozbawienia wolności oraz 1500 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda za przestępstwo z art. 299 § 1 k.k. (na podstawie art. 309 k.k. w zw. z art. 33 § 2 k.k.).

Jakie będą granice kary łącznej grzywny?

Zob. art. 86 k.k.

Por.: wyrok SA w Katowicach z 27.11.2007 r., II AKa 415/07, Prok. i Pr. 2008/7–8, poz. 39; wyrok SA w Katowicach z 4.10.2005 r., II AKa 329/05, Prok. i Pr. 2006/4, poz. 22.

Rozdział X

ŚRODKI ZABEZPIEZAJĄCE

Kazus 1.

Na podstawie przepisu art. 324 § 1 k.p.k. prokurator skierował do sądu wniosek o umorzenie postępowania w stosunku do Jakuba G. i orzeczenie wobec niego środka zabezpieczającego na podstawie art. 93a § 1 pkt 4 k.k. Sąd uwzględnił wniosek, opierając się na dowodzie z opinii biegłych, dopuszczonym w postępowaniu przygotowawczym, po uprzednim wysłuchaniu jednego z biegłych na posiedzeniu w przedmiocie wniosku prokuratora.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 93a k.k., art. 93b k.k., art. 199b k.k.w.

Por. wyrok SN z 27.02.2008 r., IV KK 20/08, Prok. i Pr. – wkł. 2008/6.

Kazus 2.

Marek K. 1.07.2021 r. złożył do sądu wniosek o uchylenie środka zabezpieczającego z art. 93a § 1 pkt 3 k.k. wymierzonego przez Sąd Rejonowy w T. postanowieniem z 3.03.2021 r.

Jaką decyzję powinien wydać sąd?

Zob.: art. 93b k.k., art. 199b k.k.w.

Kazus 3.

Jan K. został skazany za przestępstwo rozboju z art. 280 § 1 k.k., polegające na kradzieży pieniędzy z portfela Marii K. z użyciem przemocy wobec niej. W toku postępowania okazało się, że czynu tego dokonał po to, by zdobyć środki finansowe na zakup amfetaminy dla siebie i kolegów. Sąd zastosował wobec niego środek zabezpieczający w postaci terapii uzależnień na podstawie art. 93a § 1 pkt 3 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 93a k.k., art. 93c k.k.

Por. wyrok SN z 28.09.1978 r., II KR 198/78, OSNKW 1979/1–2, poz. 11.

Kazus 4.

W związku z opinią biegłych psychiatrów co do tego, że Mariusz K. w chwili czynu z art. 223 k.k. był niepoczytalny, prokurator wydał postanowienie o umorzeniu postępowania i skierowaniu Mariusza K. do zamkniętego zakładu leczenia psychiatrycznego.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 93a k.k., art. 93c k.k.

Por.: postanowienie SA w Krakowie z 24.11.2004 r., II AKz 424/04, KZS 2004/12, poz. 33; wyrok SN z 22.09.2003 r., IV KK 288/03, OSNwSK 2003/1, poz. 2012.

Kazus 5.

Sąd Rejonowy w T. zastosował wobec Mariusza K. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres czterech lat tytułem środka zabezpieczającego. Po upływie dwóch lat Mariusz K. złożył wniosek

o dalsze wykonywanie tego środka w postaci zakazu prowadzenia pojazdów niewyposażonych w blokadę alkoholową.

Jaką decyzję powinien wydać sąd?

Zob.: art. 42 k.k., art. 99 k.k., art. 182a k.k.

Kazus 6.

Jacek K. został skazany jako podżegacz do przestępstwa zabójstwa z art. 148 § 1 k.k. popełnionego w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych. Sąd orzekł jednocześnie środek zabezpieczający z art. 93a § 1 pkt 2 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 93a k.k., art. 93c k.k.

Por. postanowienie SN z 25.01.2001 r., IV KKN 574/00, LEX nr 51402.

Kazus 7.

Mariusz K. dopuścił się czynu zabronionego z art. 278 § 1 k.k. w stanie niepoczytalności. Sąd Rejonowy w T. zastosował wobec niego tytułem środka zabezpieczającego zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych na okres 10 lat, powołując się na to, że z akt sprawy wynika, iż sprawca wykazuje uzależnienie od hazardu.

Oceń decyzję sądu.

Zob. art. 99 k.k.

Kazus 8.

Jacek K. dopuścił się czynu zabronionego z art. 148 § 1 k.k. w stanie niepoczytalności. Sąd zastosował wobec niego środek zabezpieczający w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie leczenia psychiatrycznego, z którego został zwolniony po pięciu latach. Jednak po kolejnych czterech latach prokurator złożył wniosek o ponowne umieszczenie Jacka K. w takim zakładzie.

Jaką decyzję powinien wydać sąd?

Zob.: art. 93a k.k., art. 93c k.k., art. 93d k.k.

Kazus 9.

Marek K. został skazany przez Sąd Rejonowy w F. wyrokiem z 1.07.2021 r. za przestępstwo popełnione w związku z uzależnieniem od alkoholu na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres dwóch lat próby. Ponadto sąd zobowiązał go do poddania się leczeniu odwykowemu na podstawie art. 72 § 1 pkt 6 k.k. Z racji tego, że Marek K. rażąco naruszał porządek prawny w związku z uzależnieniem od alkoholu, sąd postanowieniem z 6.11.2021 r. orzekł umieszczenie go w zamkniętym zakładzie leczenia odwykowego.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 72 k.k., art. 93a k.k., art. 93f k.k.

Kazus 10.

Janusz D. został skazany na karę czterech lat pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. orzeczone w warunkach art. 31 § 2 k.k. Przed odbyciem kary sprawca został umieszczony w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym. Po jego zwolnieniu po dwóch latach z tego zakładu, ze względu na wyniki leczenia, Sąd Okręgowy w W. na wniosek

skazanego wyraził zgodę na jego warunkowe przedterminowe zwolnienie. W zażaleniu na to postanowienie prokurator podniósł, że sąd na tym etapie nie mógł zdecydować o warunkowym przedterminowym zwolnieniu. Dodatkowo wskazał, że przy zastosowaniu takiego zwolnienia obowiązkowy pozostaje dozór kuratora.

Jaką decyzję podejmie sąd drugiej instancji?

Zob.: art. 93c k.k., art. 77–79 k.k., art. 202a k.k.w.

Rozdział XI

PRZEDAWNIE NIE

Kazus 1.

Felicjan B. w okresie od 1.10.2014 r. do 31.12.2015 r., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej udzielił małoletniemu Maciejowi K. dziesięć razy po 1 gramie środka odurzającego w postaci marihuany w łącznej ilości 10 gramów za łączną kwotę 250 złotych. Postępowanie w tej sprawie wszczęto w dniu 1.11.2019 r., a następnie w dniu 3.12.2019 r. prokurator, przyjmując, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi, przedstawił Felicjanowi B. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 59 ust. 3 ustawy z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) w zw. z art. 12 § 1 k.k. i w dniu 31.12.2019 r. skierował akt oskarżenia do sądu. obrońca argumentował przed sądem, że z dniem 1.10.2019 r. w sprawie nastąpiło przedawnienie karalności i wniósł o umorzenie postępowania.

Oceń stanowisko obrońcy.

Zob.: art. 101 k.k., art. 102 k.k., art. 12 k.k., art. 59 ust. 3 ustawy z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Por.: wyrok SN z 12.02.2019 r., II DSI 18/18, LEX nr 2623734; wyrok SN z 23.11.2016 r., III KK 225/16, OSNKW 2017/4, poz. 18.

Kazus 2.

Leokadia Z. w dniu 17.09.2007 r., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadziła Tadeusza R. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 7000 złotych w ten sposób, że wprowadziła go w błąd co do zamiaru i możliwości zwrotu wziętej od niego pożyczki we wskazanej kwocie. Postępowanie w tej sprawie wszczęto w dniu 25.03.2015 r., a 1.03.2017 r. prokurator przedstawił podejrzaną zarzut popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z 18.04.2017 r. uznał Leokadię Z. za winną popełnienia opisanego czynu, z tą zmianą, iż przyjął, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi, tj. występki z art. 286 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., i za to przestępstwo, na podstawie art. 286 § 3 k.k., wymierzył jej karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych. Apelację od ww. wyroku wniósł obrońca oskarżonej, domagając się uchylenia zaskarżonego orzeczenia i umorzenia postępowania przeciwko Leokadii Z. wobec przedawnienia karalności przypisanego jej występkowi.

Oceń wyrok sądu pierwszej instancji i argumenty obrońcy.

Zob.: art. 101 k.k., art. 102 k.k., art. 286 k.k.

Por.: wyrok SN z 9.11.2011 r., IV KK 338/11, LEX nr 1044060; wyrok SN z 6.03.2019 r., V KK 57/18, LEX nr 2639899; wyrok SN z 7.08.2018 r., IV KK 456/18, LEX nr 2558554; wyrok SN z 8.09.2016 r., III KK 294/16, Legalis, LEX nr 2100241.

Kazus 3.

Wojciech Z. i Jarosław S. byli technikami samochodowymi i od kilku lat pracowali razem w jednym warsztacie. Między mężczyznami od samego początku narastał konflikt. W dniu 1.03.2018 r. w trakcie naprawy jednego z samochodów mężczyźni pokłócili się, zarzucając sobie wzajemnie brak wiedzy i umiejętności. Po tym jak Jarosław S. stwierdził, że: „Wojtek kompletnie nie wie, co robi, i zaraz rozwali to auto”,

zdenerwowany Wojciech Z. odepchnął Jarosława S., w wyniku czego ten uderzył o ścianę i przewracając się rozdarł sobie spodnie. Podobna sytuacja zdarzyła się 2.03.2019 r., kiedy mężczyźni znowu kłócili się o sposób naprawy samochodu. W pewnej chwili Wojciech Z., zdenerwowany komentarzami Jarosława S., sięgnął po klucz francuski i uderzył nim mocno Jarosława S. w rękę. Spowodował u niego złamanie kości ramiennej lewej ręki. Jarosław S. jeszcze tego samego dnia udał się na policję, aby złożyć zawiadomienie o przestępstwie. W trakcie przesłuchania opowiedział również o zdarzeniu, które miało miejsce w dniu 1.03.2018 r. Postępowanie w sprawie o czyn z art. 157 § 1 k.k. wszczęto 12.03.2019 r., a policja objęła dochodzeniem również przestępstwo z art. 217 § 1 k.k., do którego doszło 1.03.2018 r. Akt oskarżenia w sprawie o te przestępstwa, sporządzony przez upoważnionego funkcjonariusza Komendy Powiatowej Policji w B. i zatwierdzony przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w B., prokurator przesłał do właściwego sądu w dniu 31.06.2019 r. Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z 18.08.2019 r. uznał Wojciecha Z. za winnego obu zarzuczanych mu przestępstw.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 101 k.k., art. 102 k.k., art. 157 k.k., art. 217 k.k.

Por.: wyrok SN z 23.04.2008 r., V KK 5/08, OSNKW 2008/8, poz. 64; wyrok SN z 13.12.2000 r., II KKN 199/98, OSNKW 2001/3–4, poz. 19; wyrok SN z 19.02.2014 r., II KK 23/14, OSNKW 2014/9, poz. 69.

Kazus 4.

W dniu 14.01.2009 r. Jacek K. udał się do banku znajdującego się w miejscowości T. celem uzyskania kredytu gotówkowego w kwocie 50.000 złotych. Jacek K. od pół roku, kiedy to został zwolniony dyscyplinarnie z firmy CarsForYou SA w W., gdzie pracował jako diler samochodowy, nie mógł znaleźć sobie nowego zajęcia, zaczęło brakować mu pieniędzy na życie i popadł w długi, których nie miał z czego spłacać. Z uzyskanego kredytu Jacek K. planował kupić bilet do Ameryki Południowej i rozpocząć tam nowe życie. Nie planował wracać do Polski ani nie zamierzał

splacać zaciągniętego kredytu. Jacek K. wiedział, że jako bezrobotny nie spełnia warunków kredytowych. Dlatego aby zrealizować swój cel, wprowadził przedstawiciela banku w błąd co do okoliczności istotnej dla udzielenia kredytu, to jest co do zatrudnienia i osiągniętych dochodów, przedstawiając nieprawdziwe zaświadczenie z firmy CarsForYou SA, które przygotował mu kolega nadal pracujący w tej firmie. Ostatecznie Jacek K. uzyskał kredyt w dniu 10.02.2009 r. Postępowanie w niniejszej sprawie zostało wszczęte 31.06.2009 r., a postanowienie o przedstawieniu Jackowi K. zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. prokurator wydał 31.12.2009 r. W dniu 11.12.2012 r. Sąd Rejonowy w T. zawiesił postępowanie, które następnie podjął postanowieniem z 14.01.2017 r. Wyrokiem z 3.01.2020 r. Sąd Rejonowy w T. uznał Jacka K. winnego zarzucanego mu czynu. Apelację od tego wyroku złożył obrońca Jacka K., wskazując, że Sąd Rejonowy nie zauważył, iż w sprawie doszło do przedawnienia karalności przestępstwa z art. 273 k.k., w związku z czym sąd powinien zredukować kwalifikację prawną czynu przypisanego Jackowi K., usuwając z niej art. 273 k.k.

Oceń argumenty obrońcy.

Zob.: art. 101 k.k., art. 102 k.k., art. 273 k.k., art. 286 k.k., art. 297 k.k.

Por.: postanowienie SN z 29.06.2020 r., II KK 292/19, Legalis, LEX nr 3040327; postanowienie SN z 28.05.2015 r., II KK 131/15, Legalis, LEX nr 1786792; uchwałę SN (7) z 20.09.2018 r., I KZP 7/18, OSNKW 2018/11, poz. 72.

Kazus 5.

Magdalena Z. była uczestniczką telewizyjnego konkursu wokalnego. Odcinek z jej występem wyemitowano 14.01.2017 r., w sobotę. Kiedy w poniedziałek rano Magdalena Z. zjawiła się w pracy, koledzy i koleżanki z biura przygotowali jej specjalne powitanie, żeby uczcić jej sukces. Tego samego dnia wieczorem Magdalena Z. dostała e-mail z nieznanego jej adresu zgadnijkto@xx.pl, który zawierał kadr z jej występu

telewizyjnego z niekorzystnym ujęciem, z dopiskiem: „Myślisz, że jesteś od nas lepsza? Ty głupia p... do niczego się nie nadajesz, zupełnie beztalencie”. E-mail nie był podpisany, a Magdalena Z. nie domyślała się, kto mógł go wysłać. Magdalena Z. nie przeszła do kolejnego etapu konkursu i z czasem zapomniała o całej sprawie, jednak niecałe trzy lata później na firmowym wyjeździe integracyjnym, który odbywał się w dniach 11–12.01.2020 r., po kolacji suto zakrapianej alkoholem podeszła do niej koleżanka z biura Ewelina W. i powiedziała, że jest jej bardzo przykro za to, co jej zrobiła. Gdy Magdalena Z. zapytała, o co chodzi, Ewelina W. wyjaśniła, że kierowana uczuciem zazdrości po obejrzeniu odcinka z udziałem Magdaleny Z. i po tym, jak zobaczyła jak w pracy Magdalena Z. „pławi się w sukcesie”, postanowiła trochę „postawić ją do pionu” i dlatego wysłała ten e-mail. Magdalena Z. długo biła się z myślami, co zrobić z wyznaniem Eweliny W. Ostatecznie uznała, że nie może tak zostawić tej sprawy, bo dobrze pamięta, jak było jej przykro po przeczytaniu e-maila. W dniu 20.01.2020 r. Magdalena Z. udała się do adwokata celem wytoczenia Ewelinie W. sprawy karnej. Ku jej zaskoczeniu adwokat poinformował ją, że niestety wniesienie prywatnego aktu oskarżenia nie jest już możliwe, bo w sprawie doszło do przedawnienia karalności.

Oceń stanowisko adwokata.

Zob.: art. 101 k.k., art. 216 k.k.

Por. wyrok SN z 23.04.2008 r., V KK 5/08, OSNKW 2008/8, poz. 64.

Kazus 6.

W dniu 1.01.2019 r. Anna Z. na profilu lokalnego radnego Michała K. zamieszczonym na portalu społecznościowym napisała, że jest on „kłamcą i maszynką do głosowania i w ramach postanowień noworocznych mógłby postanowić, że czas już ze sceny zejść”. Po pewnym czasie Michał K. postanowił zająć się tą sprawą. W tym celu poszukał sobie w internecie informacji na temat postępowania prywatnoskargowego i terminu przedawnienia przestępstw prywatnoskargowych. Ustaliwszy,

że na wniesienie sprawy ma rok od momentu dowiedzenia się o sprawcy przestępstwa oraz że zgodnie z art. 123 § 3 k.p.k.: „Jeżeli koniec terminu przypada na dzień uznany przez ustawę za dzień wolny od pracy lub na sobotę, czynność można wykonać następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą”, w dniu 2.01.2020 r. wniósł prywatny akt oskarżenia w sprawie o przestępstwo z art. 212 § 2 k.k.

Jaka decyzję podejmie sąd?

Zob. art. 101 k.k.

Por. postanowienie SN z 18.12.2000 r., III KKN 429/98, OSNKW 2001/3–4, poz. 20.

Kazus 7.

Aktem oskarżenia z 13.01.1999 r. Korneliusz S. został oskarżony o to, że w dniu 14.10.1998 r. w P. zmusił Jacka S., przemocą polegającą na biciu go po twarzy i klatce piersiowej, a także przy użyciu gróźb pozbawienia go życia w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, do niekorzystnego rozporządzenia pieniędzmi w kwocie 2000 złotych, tj. o przestępstwo z art. 282 k.k. Postępowanie w niniejszej sprawie zostało wszczęte w dniu 15.10.1998 r., a postanowienie o przedstawieniu zarzutów zostało wydane w dniu 16.10.1998 r. Postanowieniem z 11.09.2001 r. Sąd Rejonowy w P., na podstawie art. 22 § 1 k.p.k., zawiesił postępowanie karne prowadzone przeciwko Korneliuszowi S. w celu ustalenia adresów zamieszkania świadków. W dniu 22.06.2016 r. Sąd Rejonowy w P. podjął zawieszony postępowanie karne. W dniu 24.10.2018 r. do Sądu Rejonowego w P. wpłynęło pismo obrońcy Korneliusza S., w którym wniósł on o umorzenie postępowania wobec przedawnienia karalności. Obrońca argumentował, że w niniejszej sprawie ma zastosowanie reguła z art. 4 § 1 k.k. Ustawa obowiązująca poprzednio, tj. w dacie popełnienia przestępstwa, była względniejsza dla oskarżonego w zakresie wskazanych w niej terminów przedawnienia karalności. Zatem – mając na uwadze treść art. 101 § 1 pkt 3 k.k. w brzmieniu pierwotnym oraz treść

art. 102 k.k., również w brzmieniu pierwotnym – karalność czynu zarzuconego oskarżonemu ustała z dniem 14.10.2013 r.

Oceń stanowisko obrońcy.

Zob.: art. 4 k.k., art. 101 k.k., art. 102 k.k., art. 282 k.k., art. 1 i art. 2 ustawy z 3.06.2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz.U. Nr 132, poz. 1109), art. 1 ustawy z 20.02.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 396), art. 1 i art. 2 ustawy z 15.01.2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz.U. poz. 189).

Por.: postanowienie SN z 20.10.2020 r., V KK 375/20, LEX nr 3066976; wyrok SN z 9.11.2005 r., V KK 300/05, LEX nr 164314; wyrok SN z 3.10.2005 r., V KK 151/05, LEX nr 157208; wyrok SN z 15.03.2018 r., II KK 65/18, LEX nr 2486142.

Kazus 8.

Wyrokiem z 21.09.2002 r. Artur S. został skazany na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. Artur S. nie przyznawał się do zarzucanego mu przestępstwa. Kiedy jednak zorientował się, że postępowanie zmierza w niekorzystnym dla niego kierunku, nie czekając na publikację wyroku, 28.08.2002 r. wyjechał do Peru, gdzie rozpoczął nowe życie. Gdy w lipcu 2016 r. Artur S. dowiedział się, że jego matka jest ciężko chora, postanowił wrócić do kraju. Nie mając pewności, czy taki powrót jest dla niego bezpieczny, zwrócił się o pomoc do polskiego adwokata, którego znalazł za pośrednictwem internetu. Adwokat ustalił, że w sprawie Artura S. żadna ze stron nie wniosła apelacji, a postępowanie wykonawcze wszczęte tuż po uprawomocnieniu się wyroku zostało na podstawie art. 15 § 2 k.k.w. zawieszona na maksymalny okres.

Czy doszło do przedawnienia wykonania kary?

Zob.: art. 103 k.k., art. 278 k.k., art. 15 k.k.w.

Kazus 9.

W dniu 1.01.2009 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w T. Mirosław J., jadąc rano do pracy, został zatrzymany do rutynowej kontroli drogowej. Badanie na zawartość alkoholu w jego organizmie wykazało 1,1 promila. W dniu 31.06.2009 r. prokurator prowadzący postępowanie przygotowawcze w niniejszej sprawie wystąpił do Sądu Dyscyplinarnego pierwszej instancji o zezwolenie na ściganie. Oczekiwanie na prawomocne rozstrzygnięcie w tym przedmiocie trwało do 27.02.2014 r., tj. do dnia wydania przez Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym uchwały utrzymującej w mocy uchwałę Sądu Dyscyplinarnego pierwszej instancji zezwalającą na ściganie. W dniu 28.02.2014 r. do prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze wpłynął wniosek obrońcy Mirosława J. o umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. Obrońca argumentował, że przeszkoda w postaci immunitetu formalnego prokuratora, wywołująca spoczywanie okresu przedawnienia, zachodzi dopiero wówczas, gdy sąd dyscyplinarny w sposób prawomocny odmówi zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej. A zatem do czasu rozstrzygnięcia tej kwestii przez sąd dyscyplinarny termin przedawnienia karalności biegnie nieprzerwanie, także po złożeniu przez oskarżyciela wniosku o zezwolenie na ściganie.

Oceń stanowisko obrońcy.

Zob.: art. 101 k.k., art. 102 k.k., art. 104 k.k., art. 178a k.k., art. 54 ustawy z 20.06.1985 r. o prokuraturze (Dz.U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 ze zm.).

Por.: uchwałę SN z 30.08.2007 r., SNO 44/07, OSNKW 2007/11, poz. 84; postanowienie SN z 18.02.2015 r., V KK 296/14, OSNKW 2015/6, poz. 52; uchwałę SN (7) z 25.02.2016 r., I KZP 14/15, OSNKW 2016/4, poz. 22.

Kazus 10.

W dniu 2.04.2020 r. do Prokuratury Rejonowej w T. wpłynęło zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. przez kuratora sądowego Ireneusza F., który zdaniem zawiadamiającego w okresie od 20.11.2014 r. do 31.03.2015 r. fikcyjnie sprawował nadzór nad podopiecznymi, czym działał na szkodę interesu publicznego i prywatnego. Postępowanie w niniejszej sprawie wszczęto w dniu 7.04.2020 r., a w dniu 15.05.2020 r. prokurator przedstawił Ireneuszowi F. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 231 § k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. Następnego dnia obrońca Ireneusza F. złożył wniosek o umorzenie postępowania wobec przedawnienia karalności.

Oceń stanowisko obrońcy.

Zob.: art. 101 k.k., art. 102 k.k., art. 104 k.k., art. 231 k.k., art. 15zrz ustawy z 2.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374 ze zm.), art. 68 ust. 5 ustawy z 14.05.2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. poz. 875).

Kazus 11.

W dniu 10.03.2020 r. do Prokuratury Okręgowej w T. wpłynęło zawiadomienie o przestępstwie z art. 158 § 2 k.k., którego w dniu 2.03.2005 r. mieli dopuścić się funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w T. Jacek R. i Mateusz W. Autor zawiadomienia – Konrad G. wskazywał, że w latach 2004–2005 występował w charakterze świadka w sprawie policjanta Wiesława Z. oskarżonego o branie łapówek. Następnego dnia po tym, jak Konrad G. złożył niekorzystne dla Wiesława Z. zeznania, 2.03.2005 r. do jego domu przyjechali policjanci Jacek R. i Mateusz W., którzy pobili go i zastraszyli, by zmusić go do zmiany zeznań. Gdy Jacek R. i Mateusz W. bili Konrada G., ten próbując się wyrwać, niefortunny uderzył twarzą w kominek i stracił przednie zęby. Konrad G. z obawy

o swoje życie nie złożył wówczas zawiadomienia o przestępstwie, zmienił swoje zeznania i wyjechał za granicę. Po latach uznał jednak, że czasy się zmieniły i teraz może bezpiecznie zawiadomić organy ścigania. Prokurator Prokuratury Okręgowej w T. odmówił wszczęcia postępowania z uwagi na przedawnienie karalności.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 101 k.k., art. 105 k.k., art. 158 k.k.

Por.: postanowienie SN z 23.09.2009 r., I KZP 18/09, LEX nr 518140; postanowienie SN z 28.07.2010 r., II KK 27/09, Biul. PK 2010/4, poz. 21–22; wyrok SA w Warszawie z 14.12.2009 r., II AKa 84/09, Apel.-W-wa 2010/2, poz. 8.

Rozdział XII

ZATARCIE SKAZANIA

Kazus 1.

Jesienią 2021 r. Tomasz K. ubiegał się o mandat radnego w mieście T. Na zorganizowane przez Tomasza K. spotkanie z mieszkańcami osiedla, z którego startował, przyszedł jego były szwagier – Sławomir W., który żywił do niego niechęć za to, w jaki sposób ten rozstał się z jego siostrą. Sławomir W. wiedział, że Tomasz K. wyrokiem z 2.08.2017 r. został prawomocnie skazany za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. na karę grzywny, którą zapłacił 3.09.2017 r. Chcąc skompromitować Tomasza K., Sławomir W. podsunął dziennikarce lokalnej prasy pomysł, żeby spytała Tomasza K. o to, czy był w przeszłości karany za „jazdę po pijaku”. Na tak zadane pytanie Tomasz K. publicznie odpowiedział, że nigdy nie był karany. W tym momencie Sławomir W. nie wytrzymał i oświadczył, że Tomasz K. „łże jak pies!”

Oceń odpowiedzi Tomasza K. i Sławomira W.

Zaproponuj ewentualną kwalifikację prawną.

Zob.: art. 106 k.k., art. 107 k.k., art. 178a k.k., art. 212 k.k., art. 213 k.k., art. 216 k.k.

Por. postanowienie SN z 22.10.2020 r., I KS 13/20, LEX nr 3070152.

Kazus 2.

Leszek Z. wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z 10.10.2017 r. został skazany za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. na karę grzywny. Karę tę wraz ze środkami karnymi wykonał w dniu 8.02.2018 r. W dniu 20.10.2018 r. Leszka Z. zatrzymano do rutynowej kontroli drogowej, a badanie zawartości alkoholu w jego organizmie dało wynik 1,2 promila. Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z 5.01.2019 r. uznał Leszka Z. za winnego popełnienia przestępstwa opisanego w art. 178a § 1 i 4 k.k., polegającego na tym, że w dniu 20.10.2018 r. w T. prowadził samochód osobowy, będąc w stanie nietrzeźwości, a przy tym będąc prawomocnie skazany, wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z 10.10.2017 r., za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, i za ten czyn, na podstawie art. 178a § 4 k.k., wymierzył mu karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres roku próby i orzekł środki karne. Apelację na niekorzyść oskarżonego złożył prokurator. Po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z 19.09.2019 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z przypisanego Leszkowi Z. czynu wyeliminował stwierdzenie o jego wcześniejszym prawomocnym skazaniu wobec zatarcia skazania, czyn oskarżonego zakwalifikował z art. 178a § 1 k.k. i obniżył karę do trzech miesięcy.

Oceń decyzję sądu drugiej instancji.

Zob.: art. 106 k.k., art. 107 k.k., art. 178a k.k.

Por.: postanowienie SN z 21.08.2012 r., IV KK 59/12, OSNKW 2013/1, poz. 3; wyrok SN z 19.11.2015 r., IV KK 335/15, LEX nr 1866890; wyrok SN z 19.02.2019 r., III KK 47/19, LEX nr 2630620; uchwałę SN z 15.12.1987 r., VI KZP 39/87, OSNKW 1988/3–4, poz. 19.

Kazus 3.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z 30.08.2004 r. Krzysztof R. skazany został za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres trzech

lat próby. Postanowieniem z 3.08.2006 r. zarządzono wykonanie tej kary, zaś postanowieniem Sądu Okręgowego w T. z 6.12.2007 r. skazany uzyskał warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, przy czym sąd ustalił okres próby do 6.12.2009 r. W dniu 24.06.2017 r. Krzysztof R. groził Tymoteuszowi S. pozbawieniem życia, co skutkowało złożeniem przez Tymoteusza S. wniosku o ściganie. W dniu 28.07.2017 r. prokurator skierował do Sądu Rejonowego w T. wniosek w trybie art. 335 § 1 k.p.k. o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy i wniósł o wymierzenie uzgodnionej z oskarżonym kary w wymiarze trzech miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na roczny okres próby oraz o zobowiązanie oskarżonego, na podstawie art. 72 § 1 pkt 4 k.k., do poszukania stałej pracy zarobkowej. Sąd uwzględnił wniosek prokuratora w całości. Wyrok nie został zaskarżony i uprawomocnił się 19.10.2017 r. Kasację od tego wyroku złożył Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, zarzucając rażące naruszenie prawa przez Sąd Rejonowy w T., ponieważ Krzysztof R. w czasie popełnienia przestępstwa w dniu 24.06.2017 r. miał status „sprawcy skazanego na karę pozbawienia wolności w czasie popełnienia przestępstwa”, o którym mowa w art. 69 § 1 k.k. Sąd Najwyższy rozpoznał kasację w dniu 10.04.2019 r.

Oceń argumenty prokuratora.

Czy w przypadku uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sąd Rejonowy w T. mógłby ponownie warunkowo zawiesić wykonanie ewentualnie orzeczonej kary pozbawienia wolności?

Zob.: art. 69 k.k., art. 82 k.k., art. 107 k.k.

Por. postanowienie SN z 10.04.2019 r., IV KK 606/18, LEX nr 2647196.

Kazus 4.

Janusz W. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z 18.03.2019 r. został skazany za przestępstwo z art. 200a § 1 k.k. na karę sześciu mie-

sięcy pozbawienia wolności, której wykonanie sąd warunkowo zawiesił na okres trzech lat próby, a także oddał skazanego pod dozór kuratora. W okresie próby Janusz W. uchylał się od dozoru, w związku z czym postanowieniem z 14.01.2020 r. Sąd Rejonowy w T. zarządził wykonanie kary sześciu miesięcy pozbawienia wolności.

Czy skazanie Janusza W. podlega zatarciu?

Zob.: art. 106a k.k., art. 200a k.k.

Kazus 5.

Dawid P. wyrokiem Sądu Okręgowego w T. z 30.06.2000 r. skazany został za przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. na karę 25 lat pozbawienia wolności. Sąd zastrzegł w wyroku, że Dawid P. będzie mógł skorzystać z warunkowego zwolnienia po odbyciu 20 lat kary. Dawid P. po wskazanym okresie prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w T. z 1.11.2020 r. uzyskał warunkowe zwolnienie. Sąd ustalił okres próby do 1.11.2030 r.

Kiedy nastąpi zatarcie skazania Dawida P.?

Zob.: art. 80 k.k., art. 82 k.k., art. 107 k.k.

Kazus 6.

Bogusław W. wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z 10.10.2013 r. skazany został na karę czterech lat pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 232 § 1 k.k. Po odbyciu całej orzeczonej kary Bogusław W. opuścił zakład karny w dniu 31.12.2017 r. Od tego czasu przestrzegał prawa i w dniu 2.01.2023 r. złożył wnioski o zatarcie skazania.

Jaką decyzję podejmie sąd?

Zob. art. 107 k.k.

Kazus 7.

Korneliusz F. wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z 17.11.2016 r. skazany został za przestępstwo z art. 288 § 2 k.k. na karę trzech miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Wykonanie kary nastąpiło w dniu 17.03.2017 r., a Korneliusz F. od tego czasu przestrzegał prawa. W dniu 28.03.2020 r. Korneliusz F., myśląc o zmianie pracy, do czego potrzebne będzie mu zaświadczenie o niekaralności, złożył do Sądu Rejonowego w T. wniosek o zatarcie skazania.

Czy wniosek Korneliusza F. może zostać uwzględniony?

Zob. art. 107 k.k.

Kazus 8.

Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z 12.10.2013 r. uznał Zygmunta G. za winnego:

- popełnienia przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. i za to skazał go na karę dwóch lat i dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności,
- popełnienia przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. i za to skazał go na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. Sąd wymierzył oskarżonemu Zygmunutowi G. karę łączną trzech lat i miesiąca pozbawienia wolności. Zygmunt G. odbył karę w całości i opuścił zakład karny w dniu 1.01.2017 r. Po opuszczeniu zakładu karnego Zygmunt G. przestrzegał prawa. W dniu 14.03.2022 r. złożył do Sądu Rejonowego w T. wniosek o zatarcie skazania.

Czy wniosek Zygmunta G. może zostać uwzględniony?

Zob. art. 107 k.k.

Por. postanowienie SN z 30.08.1980 r., V KRN 234/80, Legalis, LEX nr 17282.

Kazus 9.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w T. z 25.02.2010 r. Arkadiusz K. skazany został za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt 3 k.k. na karę 12 lat pozbawienia wolności. Ponadto sąd orzekł wobec Arkadiusza K. środek karny pozbawienia praw publicznych na okres 10 lat. Arkadiusz K. odbył karę w całości i 25.02.2022 r. opuścił zakład karny.

Kiedy skazanie Arkadiusza K. ulegnie zatarciu?

Zob. art. 107 k.k.

Kazus 10.

Joanna K. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z 13.03.2020 r. została skazana za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. na karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, po 50 złotych każda. Joanna K. wykonała karę 15.04.2020 r. W dniu 7.07.2020 r. Joanna K., wychodząc wieczorem z pracy do domu, natknęła się na swojego byłego męża, Jacka K., który czekał na nią, by sprowokować awanturę. Były mąż, wymachując Joannie K. telefonem przed nosem, dopytywał się, dlaczego ta od wielu dni nie odbierała od niego połączeń. Poirytowana Joanna K. wyrwała Jackowi K. telefon Iphone11 z ręki i wrzuciła go do stojącej obok beczki z wodą, po czym odjechała. W dniu 18.08.2020 r. prokurator przedstawił Joannie K. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. Wyrok Sądu Rejonowego w T. w tej sprawie zapadł w dniu 12.04.2021 r. Joanna K. w dniu 13.04.2021 r. złożyła wniosek o uzasadnienie wyroku celem wniesienia apelacji, co też następnie uczyniła.

Kiedy nastąpi zatarcie skazania za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.?

Zob.: art. 108 k.k., art. 107 k.k.

Por.: wyrok SN z 1.04.2016 r., III KK 427/15, LEX nr 2015138; wyrok SN z 8.01.2019 r., III KK 699/18, Legalis, LEX nr 2603316.

Rozdział XIII

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRZESTĘPSTWA POPEŁNIONE ZA GRANICĄ

Kazus 1.

Na początku października 2021 r. Marta K. zorientowała się, że jest w ciąży. Po przeprowadzeniu niezbędnych badań lekarz poinformował ją, że jest to szósty tydzień ciąży. Marta K. uznała, że nie chce urodzić dziecka. W internecie znalazła informację o czeskiej klinice położonej blisko granicy z Polską, w której pracują polscy lekarze i pielęgniarki wykonujący zabiegi aborcji. W dniu 7.10.2021 r. Marta K. pojechała do Czech, gdzie 8.10.2021 r. lekarz Paweł N. w asyście pielęgniarki Wiesławy S. wykonał u niej zabieg aborcji. Do Polski Marta K. wróciła 9.10.2021 r.

Czy Marta K., Paweł N. i Wiesława S. odpowiadają za przestępstwo z art. 152 k.k.?

Zob.: art. 109 k.k., art. 111 k.k., art. 152 k.k.

Por.: wyrok SN z 17.03.2011 r., III KK 352/10, LEX nr 794160; wyrok SA w Krakowie z 27.04.2016 r., II AKa 45/16, Legalis, LEX nr 2268989.

Kazus 2.

Na początku października 2021 r. Marta K. zorientowała się, że jest w ciąży. Po przeprowadzeniu niezbędnych badań lekarz poinformował ją, że jest to szósty tydzień ciąży. Marta K. po przeanalizowaniu sytuacji wspólnie ze swoim partnerem Jakubem S. – ojcem dziecka uznała, że nie chce urodzić dziecka. W internecie para znalazła informację o czechskiej klinice położonej blisko granicy z Polską, w której wykonywane są zabiegi aborcji. W dniu 7.10.2021 r. Jakub S. zawiózł Martę K. do Czech, gdzie w dniu 8.10.2021 r. wykonano u niej zabieg aborcji, za który zapłacił Jakub S. Do Polski Marta K. i Jakub S. wrócili 9.10.2021 r. W dniu 31.12.2021 r. prokurator przedstawił Jakubowi S. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 152 § 2 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 109 k.k., art. 111 k.k., art. 152 k.k.

Por. wyrok SN z 23.10.2019 r., V KK 517/18, LEX nr 3012323.

Kazus 3.

Sebastian S. w 2004 r. wyjechał do Anglii, gdzie w 2014 r. uzyskał obywatelstwo brytyjskie. W okresie od 1.07.2021 r. do 31.12.2021 r. Sebastian S. przetrzymywał w piwnicy wbrew jej woli obywatelkę Czech Helenę V. i wykorzystywał ją seksualnie. W dniu 10.10.2021 r. Sebastian S. skutecznie zrzekł się polskiego obywatelstwa. Mieszkająca w Polsce siostra Sebastiana S. – Sandra S., dowiedziawszy się o sprawie, w dniu 2.01.2022 r. zawiadomiła Prokuraturę Rejonową w T. W dniu 30.03.2022 r. prokurator wydał postanowienie o przedstawieniu Sebastianowi S. zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 189 § 3 k.k. w zw. z art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 109 k.k., art. 110, art. 111 k.k., art. 189 k.k., art. 197 k.k.

Kazus 4.

Jacek R. w 2018 r. wyjechał do Tajlandii, gdzie otworzył i prowadził hotel. W Polsce została żona Jacka R. – Weronika R. i dwójka ich dzieci. Po pewnym czasie w trakcie rozmowy telefonicznej z żoną Jacek R. oświadczył, że nie zamierza wracać już do Polski, że poznał w Tajlandii kobietę swojego życia, zamierza wziąć z nią ślub i rozpocząć nowe życie. Usłyszawszy to, Weronika R. oświadczyła, że nigdy nie da mu rozwodu. W dniu 5.01.2020 r. Jacek R. i Malee S. wzięli ślub w Tajlandii, która dopuszcza wielożeństwo. W maju 2021 r. miała odbyć się komunია syna Jacka R. i Weroniki R., na którą Jacek R. postanowił przyjechać z drugą żoną, co też uczynił. Weronika R., wiedząc, kiedy Jacek R. będzie w kraju, złożyła zawiadomienie o popełnieniu przez niego przestępstwa z art. 206 k.k. W dniu 1.06.2021 r. prokurator przedstawił Jackowi R. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 206 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 109 k.k., art. 111 k.k.

Kazus 5.

W dniu 8.04.2020 r. Olga H., dyrektor finansowa spółki prawa czeskiego Jiřík SKA spol. s. r o. z siedzibą w B. w Czechach, otrzymała na służbową pocztę elektroniczną e-mail z fakturą wystawioną przez polską spółkę VitMax SA z siedzibą w W. w Polsce na kwotę 200.000 euro. Faktura była podpisana przez prezesa zarządu VitMax SA – Jacka W. Jiřík SKA spol. s. r o. stale współpracowała z VitMax SA. Faktury wystawiane przez tę polską spółkę opiewały na podobne kwoty. Faktura przesłana e-mailem i widniejący na niej podpis wyglądały na autentyczne. Olga H. była jednak świeżo po szkoleniu z phishingu, dlatego zwróciła uwagę na adres mailowy „vitmaxx@xxx.com”, który różnił się od adresu używanego przez spółkę VitMax SA. Olga H. natychmiast zawiadomiła VitMax SA o zaistniałej sytuacji. W dniu 5.05.2020 r. prezes zarządu VitMax SA Jacek W. złożył do Prokuratury Rejonowej w W. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286

§ 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i przestępstwa z art. 270 § 1 k.k. Postanowieniem z 30.08.2020 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w W. odmówił wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie w oparciu o art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k. (sprawca nie podlega orzecznictwu polskich sądów).

Oceń decyzję prokuratora.

Zob. art. 110 k.k.

Kazus 6.

Wiesław J. od 2014 r. mieszkał we Francji, zachowując polskie obywatelstwo. W 2018 r. w Paryżu był świadkiem zabójstwa, dokonanego przez jego sąsiada Francuza Leona Z., płatnego zabójcę. Wiesław J. powołany w charakterze świadka w sprawie rzeczonego zabójstwa, zeznając przed paryskim sądem, zataił prawdę – twierdził, że nic nie wie, niczego nie widział. Pozostająca w Polsce była żona Wiesława J. poinformowała polską prokuraturę, że jej były mąż złożył świadomie fałszywe zeznania. Prokurator rejonowy w T. przedstawił Wiesławowi J. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 233 § 1 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 109 k.k., art. 111 k.k., art. 112 k.k., art. 233 k.k.

Por.: uchwałę SN z 26.04.1995 r., I KZP 7/95, OSNKW 1995/7–8, poz. 42; wyrok SN z 29.03.2011 r., III KK 365/10, OSNKW 2011/7, poz. 58

Kazus 7.

Astronauta francuski Pierre G. i chiński tajkonauta Wu L. odbywali wspólną misję kosmiczną na międzynarodowej stacji Space Viking. W 132. dniu misji między mężczyznami doszło do ostrej wymiany zdań, która przerodziła się w kłótnię. Wu L. pchnięty przez Pierre'a G. w warunkach nieważkości uderzył o wystający element modułu dowodzenia,

w wyniku czego poniósł śmierć na miejscu. Po ukazaniu się informacji w międzynarodowej prasie prokurator rejonowy w T., prywatnie zafascynowany podbojem kosmosu i śledzący misje pozaziemskie, wszczął postępowanie w sprawie o przestępstwo z art. 155 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob. art. 111 k.k.

Kazus 8.

Daniel S. w trakcie podróży służbowej w Niemczech spowodował wypadek komunikacyjny, w którym inna osoba poniosła śmierć. Wiedzący o tym fakcie Miłosz P. po tym jak kilka lat później skonfliktował się z Danielem S. zawiadomił o tym polską policję. Prokurator przedstawił Danielowi S. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. Przed sądem obrońca Daniela S. wniósł o umorzenie postępowania, argumentując, że na gruncie prawa niemieckiego czyn Daniela S. uległ już przedawnieniu.

Oceń argumentację obrońcy.

Zob.: art. 109 k.k., art. 111 k.k., art. 177 k.k.

Por. wyrok SO w Białymstoku z 6.02.2014 r., VIII Ka 790/13, LEX nr 1893823.

Kazus 9.

Wyrokiem Peczerskiego Sądu Rejonowego w Kijowie z 31.03.2016 r. Mikołaj W. skazany został na karę 10 lat pozbawienia wolności za przemyt znacznej ilości środków narkotycznych i substancji psychotropowych na terytorium Ukrainy w ramach zorganizowanej grupy przestępczej. Postanowieniem Sądu Okręgowego w T. z 19.04.2017 r. nastąpiło przejęcie wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wskazanym

wyrokiem. Sąd ustalił, że przestępstwa, za które Mikołaj W. został skazany na Ukrainie, według polskiego prawa podlegają zakwalifikowaniu z art. 258 § 1 k.k. oraz art. 55 ust. 3 i art. 56 ust. 3 ustawy z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz że wykonaniu podlega kara 10 lat pozbawienia wolności. Zażalenie na powyższe postanowienie złożył obrońca Mikołaja W., argumentując między innymi, że orzeczona wobec jego klienta kara jest szczególnie surowa i znacznie różni się od kar orzekanych za takie przestępstwa przez polskie sądy, co Sąd Okręgowy w T. powinien uwzględnić na korzyść skazanego.

Oceń argumenty obrońcy.

Zob.: art. 114 k.k., art. 11 k.k., art. 258 § 1 k.k., art. 55 ust. 3 i art. 56 ust. 3 ustawy z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Por.: postanowienie SA w Rzeszowie z 3.09.2013 r., II AKz 179/13, Legalis, LEX nr 1369250; postanowienie SA w Gdańsku z 15.03.2011 r., II AKz 163/11, POSAG 2011/2, poz. 177–185; postanowienie SN z 10.02.2017 r., IV KO 62/16, LEX nr 2204956.

Kazus 10.

Obywatel Niemiec Hans J. poznał w internecie obywatelkę Niemiec, czasowo mieszkającą w Polsce, Kathrinę H. W trakcie kontaktów na portalu społecznościowym zaproponował jej wspólny rejs wycieczkowy po Bałtyku. Hans J. i Kathrina H. wsiedli w G. na polski prom, który płynął do Sztokholmu. W trakcie rejsu, gdy prom znajdował się na wodach międzynarodowych, Hans J. odbył stosunek seksualny z kobietą. W Sztokholmie para wynajęła pokój w hotelu, w którym również doszło do stosunku. Po powrocie do Polski Hans J. bez pożegnania opuścił kobietę i po kryjomu wrócił do Niemiec. Kathrina H. udała się na posterunek policji w G., by powiadomić, że została zgwałcona zarówno podczas rejsu, jak i w sztokholmskim hotelu. Policja odmówiła wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie, argumentując, że do przestępstwa

doszło na obszarze poza polską jurysdykcją, a zarówno sprawca, jak i ofiara nie byli obywatelami RP.

Oceń decyzję organu postępowania przygotowawczego.

Zob.: art. 5 k.k., art. 110 k.k.

Kazus 11.

Obywatele polscy Alicja L. i Mateusz M. od 2016 r. mieszkali w Niemczech. W dniu 11.07.2019 r., po kolejnej kłótni z Mateuszem M. Alicja L. udała się na komisariat policji w Berlinie, żeby zgłosić, że w noc sylwestrową z 31.12.2018 r. na 1.01.2019 r. Mateusz M. odpalał petardy w sposób niezwykle niebezpieczny, czym naraził ją na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu i spowodował średni uszczerbek na jej zdrowiu w postaci oparzenia. Postępowanie w tej sprawie zostało wszczęte, Mateuszowi M. postawiono zarzuty, jednak ostatecznie 31.12.2019 r. niemiecki prokurator prawomocnie umorzył postępowanie przeciwko Matuszowi M. z uwagi na brak dowodów. Rozczarowana niemieckimi organami ścigania Alicja L., która w połowie 2020 r. wróciła do Polski, postanowiła zgłosić tę sprawę w Prokuraturze Rejonowej w T. Wyrokiem z 20.02.2021 r. Sąd Rejonowy w T. skazał Mateusza M. za przestępstwo z art. 160 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Apelację od tego wyroku złożył obrońca Mateusza M., wskazując, że postępowanie powinno zostać umorzone z uwagi na negatywną przesłankę procesową w postaci *res iudicata* i *ne bis in idem*.

Oceń argumenty obrońcy.

Zob.: art. 109 k.k., art. 114 k.k., art. 54 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen.

Por.: wyrok SN z 19.07.2017 r., V KK 92/17, OSNKW 2017/12, poz. 72; wyrok SN z 29.03.2011 r., III KK 365/10, OSNKW 2011/7, poz. 58; postanowienie SN z 8.11.2017 r., III KK 119/17, LEX nr 2420312; po-

stanowienie SN z 11.12.2012 r., III KK 163/12, LEX nr 1243045; wyrok SN z 2.06.2006 r., IV KO 22/05, OSNKW 2006/7–8, poz. 75.

Rozdział XIV

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO POKOJOWI, LUDZKOŚCI ORAZ PRZESTĘPSTWA WOJENNE

Kazus 1.

Marek D., obywatel państwa P., przygotowywał się do wszczęcia wojny napastniczej. Wiadomo było, że z racji braku odpowiedniego sprzętu i realnego wpływu Marka D. na politykę swojego państwa wojny nie uda mu się wszcząć.

Czy Marek D. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 13 k.k., art. 117 k.k., art. 126c k.k.

Por.: uchwałę SN (7) z 19.01.2017 r., LEX nr 2188437; wyrok SA we Wrocławiu z 20.11.2019 r., II AKa 324/19, LEX nr 2764876; wyrok SA w Łodzi z 24.09.2015 r., II AKa 169/15, LEX nr 2000509; postanowienie SA w Krakowie z 27.02.2020 r., II AKz 54/20, LEX nr 3108030.

Kazus 2.

Winicjusz P., polski obywatel, służąc w obcej armii w wojnie obronnej sąsiedniego państwa, dopuścił się zabójstwa żołnierzy państwa R. z powodu ich przynależności państwowej.

Czy Winicjusz P. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob. art. 118 k.k.

Kazus 3.

Bartosz K., członek organizacji terrorystycznej, wziął udział w masowym zamachu na grupę ludzi z powodu ich przynależności etnicznej, powodując ciężkie uszkodzenie ciała jednej z ofiar. Następnie swój zamach usprawiedliwił ochroną państwa przed wewnętrznym sabotażem w związku ze spodziewaną agresją z zewnątrz.

Czy Bartosz K. powinien ponieść odpowiedzialność karną?

Zob. art. 118a k.k.

Kazus 4.

Dariusz P. zastraszał grupę katolików z powodu ich przynależności wyznaniowej.

Na jakiej zasadzie Dariusz P. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 119 k.k., art. 194 k.k., art. 195 k.k., art. 196 k.k.

Por.: wyrok SA w Lublinie z 3.04.2018 r., II AKa 73/18, LEX nr 2490119; wyrok SA we Wrocławiu z 13.06.2017 r., II AKa 131/17, LEX nr 2329064.

Kazus 5.

Marcin W. gromadził w swoim magazynie broń kasetową, której użycie jest zabronione przez prawo międzynarodowe. Następnie, służąc w obcej armii, wspólnie i w porozumieniu z innymi żołnierzami użył jej przeciwko osobom składającym broń. Pozostałych przy życiu wziął w niewolę i przymusowo wcielił do jednostki, w której sam służył.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Marcina W.

Zob.: art. 18 k.k., art. 120 k.k., art. 121 k.k., art. 122 k.k., art. 123 k.k., art. 124 k.k.

Por.: postanowienie SN z 15.10.2020 r., IV KK 406/20, LEX nr 3277270; postanowienie SN z 5.03.2020 r., V KK 45/20, LEX nr 3207868.

Kazus 6.

Krzysztof P. oznaczył swój samochód znakiem Czerwonego Półksiężyca, będąc przekonany, że w kraju wybuchła wojna.

Czy Krzysztof P. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 13 k.k., art. 126 k.k.

Zob.: postanowienie SN z 5.05.2021 r., V KK 158/21, LEX nr 3266739; wyrok SA w Warszawie z 11.12.2018 r., II AKa 150/18, LEX nr 2612154.

Kazus 7.

Maciej P., obywatel państwa X., znajdując się na terytorium państwa Y, ogarniętego wojną, splądrował kilka domów opuszczonych przez uciekających przed wojną obywateli państwa Y.

Na jakiej zasadzie Maciej P. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob. art. 125 k.k.

Por. postanowienie SO w Warszawie z 26.05.2014 r., VIII Kop 49/14, LEX nr 2089355.

Kazus 8.

Grzegorz G. publicznie pochwałal wojnę agresywną – najazd państwa X na państwo Y, sam będąc obywatelem państwa P.

Czy Grzegorz G. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob. art. 126a k.k.

Por. wyrok SO we Wrocławiu z 30.10.2020 r., III K 202/20, LEX nr 3101677.

Kazus 9.

Wioletta P., znana ze swojej nacjonalistycznej i brutalnej postawy, w oczekiwaniu na sposobność przygotowywała się do eksterminacji znieawidzonej nacji z powodu jej przynależności rasowej.

Czy Wioletta P. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 118 k.k., art. 126c k.k.

Por.: wyrok SA we Wrocławiu z 20.11.2019 r., II AKa 324/19, LEX nr 2764876; postanowienie SA w Krakowie z 27.02.2020 r., II AKz 54/20, LEX nr 3108030; wyrok SA w Krakowie z 19.04.2017 r., II AKa 236/17, LEX nr 2566565.

Kazus 10.

Mariusz K. czynił przygotowania do zastosowania 6rodka masowej zagłady zakazanego przez prawo międzynarodowe. Po kilku latach czynienia przygotowań porzucił jednak swój zamiar przestępczy i zniszczył wszelkie efekty wcześniejszych starań.

Czy Mariusz K. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 17 k.k., art. 120 k.k., art. 126c k.k.

Por.: wyrok SN z 11.04.2019 r., V KK 162/18, LEX nr 2645114; wyrok SA w Poznaniu z 19.12.2017 r., II AKa 219/17, LEX nr 2645112; wyrok SA w Białymstoku z 20.06.2006 r., II AKa 121/06, LEX nr 259147; postanowienie SA w Krakowie z 28.02.2013 r., II AKz 69/13, LEX nr 1341845.

Rozdział XV

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ

Kazus 1.

Janusz P., działając w zamiarze zabójstwa Prezydenta RP, oddał w jego kierunku strzał z broni palnej. Na linię strzału wszedł ochroniarz, który osłonił swoim ciałem Prezydenta RP. Ochroniarz zmarł na miejscu wskutek rany postrzałowej.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Janusza P.

Zob. art. 134 k.k.

Por.: wyrok SA we Wrocławiu z 31.10.2018 r., II AKa 258/18, LEX nr 2586675; wyrok SA w Poznaniu z 27.05.2021 r., II AKa 22/2, LEX nr 3196736.

Kazus 2.

Janusz P., działając w zamiarze zabójstwa Prezydenta RP, oddał strzał z broni palnej w kierunku ochroniarza, którego mylnie wziął za Prezydenta RP. Ochroniarz zmarł na miejscu wskutek rany postrzałowej.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Janusza P.

Zob. art. 134 k.k.

Por. postanowienie SN z 5.05.2021 r., V KK 158/2, LEX nr 3266739.

Kazus 3.

Stefan W. zabił Pawła A., prezydenta miasta G. Po ustaleniu, że sprawca w chwili czynu był poczytalny, prokurator postawił mu zarzut usiłowania usunięcia przemocą konstytucyjnego organu RP.

Czy zarzut prokuratorski był słuszny?

Zob. art. 126 k.k.

Kazus 4.

Dominik T. został zwerbowany przez obcy wywiad państwa pozostającego w sojuszu z Polską.

Czy Dominik T. popełnił przestępstwo?

Zob. art. 130 k.k.

Por. wyrok SA w Warszawie z 24.01.2008 r., II AKa 404/07, LEX nr 470335.

Kazus 5.

Jarosław L., uznany historyk, z zachowaniem rzetelności i właściwej metodologii badawczej dokumentował i publikował materiały poświęcone zbrodniom Ludowego Wojska Polskiego w walce z polskim podziemciem niepodległościowym.

Czy Jarosław L. popełnił przestępstwo?

Zob.: art. 133 k.k., art. 132a k.k. (uchylony), art. 55 ustawy z 18.12.1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. z 2021 r. poz. 177 ze zm.).

Kazus 6.

Dawid J., kontrowersyjny historyk i popularyzator tzw. kłamstwa o Auschwitz, powołując się między innymi na raport Leuchtera, w którym stwierdzone śladowe ilości cyjanowodoru w pozostałościach komór gazowych obozów Auschwitz II oraz w Majdanku mają stanowić dowód, że Niemcy nie stosowali trującego gazu dla systematycznego mordu, a rzeczywista wydolność pieców krematoryjnych wymagałaby palenia zwłok do 2006 r., gdyby oficjalnie podawane dane dotyczące ofiar Holokaustu były prawdziwe, stwierdził, że Hitler nic nie wiedział o masowych mordach dokonywanych na terenach okupowanych, a sam Holokaust jest zmyślony.

Czy Dawid J. popełnił przęstwo?

Zob.: art. 133 k.k.; art. 132a k.k. (uchylony), art. 55 ustawy z 18.12.1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Por. wyrok SR w Brzozowie z 29.06.2020 r., II K 381/19, LEX nr 3037466.

Kazus 7.

Dawid J. w swoich publikacjach naukowych posługiwał się wyrażeniem „polskie obozy śmierci”, sugerując współdział Polaków w hitlerowskiej maszynie zagłady.

Czy Dawid J. popełnił przęstwo?

Zob.: art. 133 k.k.; art. 132a k.k. (uchylony), art. 55 ustawy z 18.12.1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Kazus 8.

Marek P., poseł na Sejm, w czasie debaty emitowanej w telewizji publicznej wielokrotnie wypowiadał się prześmiewczo i obelżywie o aktualnie urzędującym Prezydencie RP.

Czy Marek P. popełnił przęstwo?

Zob. art. 135 k.k.

Por.: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6.07.2011 r., P 12/09, Dz.U. Nr 146, poz. 879; wyrok SA w Łodzi z 17.01.2013 r., II AKa 273/12, LEX nr 1294813; wyrok SA we Wrocławiu z 28.05.2013 r., II AKa 137/13, LEX nr 1331168.

Kazus 9.

Marek P., patriota i wnuk żołnierza niezłomnego, systematycznie niszczył znaki i symbole państwowe obcego państwa umieszczone na pomnikach żołnierzy Armii Czerwonej w Polsce.

Czy Marek P. popełnił przęstwo?

Zob.: art. 137 k.k., art. 12 k.k., art. 91 k.k.

Por. wyrok SA we Wrocławiu z 27.09.2018 r., II AKa 155/18, LEX nr 2583360.

Kazus 10.

Na fali protestów antywojennych Bartłomiej Z. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znieważył publicznie przedstawiciela państwa R. w związku z agresją wojskową dokonaną przez to państwo na państwo U.

Czy Bartłomiej Z. popełnił przęstwo?

Zob. art. 136 k.k.

Por.: wyrok SA w Warszawie z 23.01.2013 r., I ACa 1023/12, LEX nr 1306049; wyrok SA w Łodzi z 1.10.2012 r., I ACa 662/12, LEX nr 1237049.

Rozdział XVI

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ÓBRONNOŚCI

Kazus 1.

Zradykalizowany przedstawiciel mniejszości narodowej, polski obywatel Ivan Z. postanowił wysadzić w powietrze zbiorniki paliwa znajdujące się na terenie jednostki wojskowej, w której pracował jako mechanik. Ivan Z. chciał w ten sposób doprowadzić do unieruchomienia wozów bojowych znajdujących się na terenie tej jednostki wojskowej. Celem realizacji swojego zamysłu nocą Ivan Z. zakradł się na teren jednostki, w pobliżu zbiorników z paliwem ze sporządzonym przez siebie ładunkiem zapalającym. W trakcie próby założenia ładunku Ivan Z. został zauważony i zatrzymany przez wartownika.

Czy Ivan Z. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 13 k.k., art. 140 k.k., art. 147 k.k.

Kazus 2.

Mieszkaniec Warszawy Lech W. prowadził biuro pośrednictwa pracy dla cudzoziemców mieszkających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Pod

przykrywką legalnej działalności Lech W. wybranym – ze względu na ich wiek oraz sprawność fizyczną – mężczyznom proponował wstępienie do służby najmnej, która miała być pełniona w ramach tzw. Grupy Wagnera.

Czy Lech W. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 141 k.k., art. 142 k.k., art. 147 k.k.

Kazus 3.

Zdzisław O. dostał wezwanie do stawiennictwa w Jednostce Wojskowej X celem odbycia (obligatoryjnej) zasadniczej służby wojskowej. Zdzisław O. nie był z tego faktu zadowolony. Dzień przed datą zgłoszenia się do jednostki na zorganizowanej przez siebie, zakrapianej alkoholem imprezie pożegnalnej „przed wojskiem” Zdzisław O. wpadł na pomysł, że jeśli sobie coś uszkodzi, to nie wezmą go do wojska. Poprosił swojego 17-letniego brata Romana O., by złamał mu rękę przy użyciu kija bejsbolowego. Roman O. początkowo nie był chętny do realizacji tego pomysłu, jednak pod wpływem namowy Zdzisława O. uległ. Dla dodania sobie animuszu Roman O. wypił dwa kieliszki po 100 ml alkoholu i z całej siły uderzył kijem bejsbolowym w prawą rękę Zdzisława O. Następnego dnia, gdy Zdzisław O. przebywał na oddziale ortopedii, gdzie składano mu rękę (złamanie z przemieszczeniem), do jego domu przyjechała Żandarmeria Wojskowa celem doprowadzenia go do jednostki wojskowej. Żołnierze Żandarmerii Wojskowej nie zastali Zdzisława O. w domu. Jednak na miejscu w trakcie rozmowy z sąsiadem – który również uczestniczył w imprezie pożegnalnej Zdzisława O. – Tadeuszem U. żołnierze Żandarmerii Wojskowej ustalili, że Zdzisław O. celowo okaleczył się, by nie iść do wojska.

Czy Zdzisław O. i Roman O. poniosą odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 143 k.k., art. 147 k.k., art. 342 k.k.

Kazus 4.

Świadek Jehowy Natan M. pełnił zastępczą służbę wojskową w urzędzie miasta jako kierowca. Natan M. w trakcie godzin służbowych, mimo że nie otrzymał przepustki, wyszedł z urzędu i poszedł na spotkanie ze swoją dziewczyną Małgorzatą R.

Czy Natan M. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 145 k.k., art. 147 k.k., art. 338 k.k., art. 339 k.k., art. 341 k.k.

Kazus 5.

Pacyfista Jacek T. odbywał zastępczą służbę wojskową w ramach oddziału prewencji w policji w mieście X. Jacek T. nie był z tego powodu zadowolony. Dlatego celem uzyskania zwolnienia z dalszego pełnienia zastępczej służby wojskowej Jacek T. wybił sobie bark. Po tym zajściu początkowo tłumaczył się, że wybity bark jest skutkiem niefortunnego upadku. Jednak z czasem w trakcie prowadzonego w tym zakresie postępowania wojskowe organy ścigania ustaliły, że Jacek T. wybił sobie bark intencjonalnie, celem trwałego uchylecia się od pełnienia zastępczej służby wojskowej.

Czy Jacek T. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 145 k.k., art. 147 k.k., art. 341 k.k.

Kazus 6.

Pełniący zastępczą służbę wojskową w Wojewódzkim Szpitalu Klinicznym Piotr D. celem otrzymania kilku dni wolnych przedstawił podrobio-

ny akt zgonu, z którego wynikało, że zmarła jego babcia od strony matki – Genowefa G., która mieszkała w Wielkiej Brytanii. Piotr D. zadeklarował, że chce uczestniczyć w tym pogrzebie, zaś z uwagi na fakt, że babcia mieszkała poza obszarem Polski, wystąpił o udzielenie mu tygodniowego urlopu okolicznościowego. Po otrzymaniu tego urlopu Piotr D. pojechał wraz ze swoją dziewczyną Sylwią F. na wakacje. Sylwia F., nieświadoma podstawy udzielenia Piotrowi D. urlopu okolicznościowego, umieściła na Facebooku zdjęcia z ich wspólnego wyjazdu do Chorwacji. W trakcie trwania wakacji do Piotra D. zadzwonił znajomy z Wojewódzkiego Szpitala Klinicznego Hilary T. i poinformował go, że jest poszukiwany przez wojskowe organy ścigania, które ustaliły, że babcia Piotra D. od strony matki nie żyje już od 10 lat. Piotr D. przerwał wakacje i wsiadł do najbliższego samolotu powrotnego lecącego do Polski. Po wylądowaniu Piotr D. natychmiast przyjechał do Wojewódzkiego Szpitala Klinicznego celem dalszego pełnienia zastępczej służby wojskowej.

Czy Piotr D. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 145 k.k., art. 147 k.k., art. 341 k.k.

Kazus 7.

Będący świadkiem Jehowy Nataniel C. dostał powołanie do odbycia (obowiązkowej) zasadniczej służby wojskowej. W związku ze swoim wyznaniem w Wojskowej Komendzie Uzupełnień wyznaczono go do służby zastępczej w Urzędzie Wojewódzkim w mieście X. Nataniel C. w ramach swoich obowiązków służbowych między innymi wykonywał kserokopie dokumentów oraz parzył i przynosił kawę sekretarce wojewody Alinie F. Po tygodniu pełnienia zastępczej służby wojskowej Nataniel C. stwierdził do swojego kolegi z biura Czesława M., że czynności, które wykonuje w ramach zastępczej służby wojskowej, uwłaczają mu. Od kolejnego poniedziałku nie zjawił się w Urzędzie Wojewódzkim. Po trwającej osiem dni nieobecności Nataniela C. Czesław M. zadzwonił do niego i poinformował go, że szuka go Żandarmeria Wojskowa. Przestraszony

uzyskaną informacją Nataniel C. następnego dnia stawił się w Urzędzie Wojewódzkim celem dalszego pełnienia zastępczej służby wojskowej.

Czy Nataniel C. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 145 k.k., art. 146 k.k., art. 147 k.k., art. 341 k.k.

Kazus 8.

Stanisław K. po utracie pracy postanowił podjąć zatrudnienie za granicą. W tym celu wyjechał do Francji do pracy sezonowej przy zbiorze winogron oraz produkcji wina. W trakcie zbiorów Stanisław K. poznał syna właściciela plantacji – Jeana S., oficera Legii Cudzoziemskiej. Atletyczna budowa ciała oraz wysoka sprawność fizyczna Stanisława K. zrobiły wrażenie na Jeanie S., który zaproponował Polakowi zgłoszenie się na kwalifikacje do jednostki, w której sam służy. Stanisław K. zachęcony przede wszystkim wysokością uposażenia oraz możliwością zwiedzenia „kawałka świata” zgodził się bez wahania. Po pozytywnie zakończonej kwalifikacji wojskowej Stanisław K. został wcielony w szeregi Legii Cudzoziemskiej (przy czym nie przedstawił wymaganych dokumentów, tj. zgody właściwego organu na podjęcie służby w obcym wojsku). Po dwóch latach pełnienia czynnej służby wojskowej w Legii Cudzoziemskiej Stanisław K. powrócił do Polski, do swojej rodzinnej miejscowości, gdzie chwalił się swoją francuską karierą wojskową. Informacja ta dotarła do dzielnicowego – aspiranta Romana R., który o tym fakcie poinformował wojskowe organy ścigania, które w toku postępowania ustaliły, że Stanisław K. nie posiadał zgody właściwego organu na podjęcie służby wojskowej w obcym wojsku.

Czy Stanisław K. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 141 k.k., art. 142 k.k.

Kazus 9.

Dariusz G. otrzymał wezwanie na ćwiczienia wojskowe. W przeddzień stawiennictwa we właściwej jednostce wojskowej wspólnie z kolegami wybrał się na imprezę suto zakrapianą mocnym alkoholem. Dariusz G. spożywał alkohol do wczesnych godzin porannych, a następnie w stanie upojenia alkoholowego stawił się do jednostki wojskowej. W biurze przepustek stracił przytomność z powodu ilości spożytego alkoholu i został przewieziony na izbę chorych.

Czy Dariusz G. poniesie odpowiedzialność karną, a jeśli tak, to na jakiej podstawie?

Zob.: art. 143 k.k., art. 144 k.k.

Rozdział XVII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ŻYCIU I ZDROWIU

Kazus 1.

Zbigniew R., działając z zamiarem zabójstwa, dosypał trucizny do szklanki z herbatą Marii K. w ilości niewystarczającej do spowodowania takiego skutku, z czego jednak nie zdawał sobie sprawy. Resztki białego, toksycznego proszku wsypał do małego słoiczka, który bez zastanowienia odstawił na kuchenną półkę obok cukru. Po kilku chwilach Maria K. weszła do kuchni, by napić się przygotowanego dla niej napoju. Skosztowawszy go, doszła do wniosku, że herbata nie jest dość słodka. Sięgnęła do kuchennej półki, skąd wybrała słoik z trucizną w przekonaniu, że to cukier. Dosypała do herbaty odrobinę sproszkowanej substancji, nieodróżniającej się od zwykłego cukru, i wypiła ją w kilka chwil. Po dołożeniu dodatkowej dawki trucizny napój okazał się śmiertelny.

Czy Zbigniewowi R. można postawić zarzut zabójstwa Marii K.?

Zob.: art. 13 k.k., art. 148 k.k., art. 155 k.k., art. 160 k.k.

Por.: wyrok SN z 20.11.2007 r., III KK 254/07, LEX nr 370241; wyrok SA w Warszawie z 2.06.2017 r., II AKa 137/17, LEX nr 2317764; wyrok SA we Wrocławiu z 10.12.2018 r., II AKa 313/18, LEX nr 2618177.

Kazus 2.

Małgorzata C., przebywająca na oddziale położniczym szpitala wojewódzkiego w miejscowości P, w porze nocnej urodziła córkę bez wiedzy i asysty personelu medycznego. Zdezorientowana kobieta owinęła dziecko w koc, po czym, pod osłoną nocy, opuściła szpital, nikogo nie informując ani o porodzie, ani o swoim odejściu. Rano lekarze po zorientowaniu się w sytuacji zawiadomili policję o zniknięciu matki i jej nowo narodzonego dziecka. Chwilę później w przyszpitalnym śmietniku odnaleziono rozszarpane przez jakieś zwierzę części ciała noworodka, w tym fragmenty nóżki i płuca. Dwa dni później Małgorzata C. została zatrzymana. Przyznała się do porzucenia dziecka na śmietniku.

Zaproponuj możliwe kwalifikacje prawne zachowania Małgorzaty C.

Zob.: art. 31 k.k., art. 148 k.k., art. 149 k.k., art. 155 k.k.

Por.: wyrok SN z 10.10.2019 r., II DSI 55/19, LEX nr 3123885; wyrok SA w Warszawie z 11.09.2018 r., II AKa 176/18, LEX nr 2575424; wyrok SA w Gdańsku z 17.07.2019 r., II AKa 128/19, LEX nr 2749034; wyrok SA w Poznaniu z 3.03.2021 r., II AKa 211/20, LEX nr 3154141.

Kazus 3.

Mariola C. przez ponad 20 lat trwania małżeństwa padała ofiarą przemocy ze strony swojego męża – Emila C. Gdy to zrozumiała, powzięła zamiar jego zabójstwa i rozpoczęła przygotowania do tego. Któregoś dnia, zanim jeszcze Mariola C. zakończyła swoje przygotowania, Emil C. wrócił do domu kompletnie pijany i z powodu przesolonej zupy zaczął ją okładać piętami po głowie. Kobieta pod wpływem emocji sięgnęła po leżący w pobliżu nóż kuchenny i zadała oprawcy pięć ciosów prosto w serce. Po przyjeździe policji nie pamiętała całego zajścia.

Zaproponuj możliwe kwalifikacje prawne zachowania Marioli C.

Zob.: art. 9 k.k., art. 25 k.k., art. 31 k.k., art. 148 k.k.

Por.: postanowienie SN z 22.12.2021 r., V KK 446/21, LEX nr 3322140; wyrok SA we Wrocławiu z 10.05.2019 r., II AKa 104/19, LEX nr 2686519; wyrok SA w Białymstoku z 18.07.2019 r., II AKa 119/19, LEX nr 2766154; wyrok SA we Wrocławiu z 11.09.2019 r., II AKa 275/19, LEX nr 2770923.

Kazus 4.

Szesnastoletnia Paulina S., mieszkanka małej miejscowości, zaszła w ciążę. W obawie przed reakcją rodziców zdecydowała się zabić niemowlę tuż po urodzeniu. Za to dzieciobójstwo została skazana prawomocnym wyrokiem sądu na podstawie art. 149 k.k. Po odbyciu bezwzględnej kary pozbawienia wolności, przed zatarciem skazania, Paulina S. zabiła swojego ojczyma, wcześniej wielokrotnie dopuszczającego się wobec niej przemocy seksualnej.

Jaka będzie podstawa skazania Pauliny S. za zabójstwo ojczyma?

Zob.: art. 148 k.k., art. 149 k.k.

Por.: wyrok SA w Gdańsku z 7.09.2016 r., II AKa 244/16, LEX nr 2193068; wyrok SA we Wrocławiu z 10.05.2019 r., II AKa 104/19, LEX nr 2686519.

Kazus 5.

Andrzej M., uznanej klasy specjalista, prowadził prywatną klinikę zajmującą się przeprowadzaniem zabiegów ubezpłodnienia mężczyzn – wazektomii. Jeden z jego pacjentów domagał się wykonania takiego zabiegu, jako powód takiej decyzji podając uzależnienie od seksu. Wskazał przy tym, że nie potrafi osiągnąć spełnienia seksualnego przy użyciu prezerwatywy ani innych środków antykoncepcyjnych, w tym środków stosowanych przez jego partnerki. Wynikiem licznych jego obcowań płciowych było stale powiększające się grono potomstwa, którego pacjent nie chciał. Kolejne rodzące się dzieci wywołały u niego stan głębokiej depresji, potęgowanej przez fakt, że był obiektem kpin kolegów z pracy. Kiedy przyłgnał do niego przydomek „Abraham”, pa-

cient zdecydował się nieodwołalnie na wykonanie wazektomii. Zabieg został wykonany.

Czy lekarz miał prawo wykonać zabieg skutkujący ciężkim uszkodzeniem ciała?

Zob. art. 156 k.k.

Por.: wyrok SN z 12.02.2013 r., II KK 124/12, LEX nr 1277697; wyrok SA we Wrocławiu z 26.06.2019 r., II AKa 173/19, LEX nr 2722117; wyrok SA w Warszawie z 22.10.2019 r., II AKa 174/19, LEX nr 2759054.

Kazus 6.

Jeremi C. prowadził własny salon tatuażu i modyfikacji ciała. Dla Jeremiego C. tzw. skaryfikacja była formą sztuki i wyrazu samego siebie. Jeden z jego klientów postanowił upodobnić się do znanego muzyka poprzez zabarwienie oczu ciemną substancją i nacięcia na twarzy. Kiedy w rezultacie zabiegu u klienta w jednej z gałek ocznych doszło to utraty widzenia, postanowił zgłosić to na policję.

Czy tatuator miał prawo wykonać zabieg?

Zob. art. 156 k.k.

Por.: postanowienie SN z 27.02.2020 r., III KK 377/19, LEX nr 3170580; wyrok SA w Gdańsku z 13.06.2019 r., II AKa 105/19, LEX nr 2772600; wyrok SA w Warszawie z 22.10.2019 r., II AKa 174/19, LEX nr 2759054; wyrok SA w Poznaniu z 6.05.2021 r., II AKa 19/21, LEX nr 3189581.

Kazus 7.

Anna G., sama nie będąc zarażona wirusem HIV, zarażyła nim swojego męża w odwecie za jego niewierność. Uczyniła to w ten sposób, że

zadrasnęła go zakażoną igłą od strzykawki. Zarażony mąż zawiadomił o tym fakcie organy ścigania.

Czy Anna G. będzie podlegać odpowiedzialności karnej?

Jeśli tak – na jakiej podstawie?

Zob.: art. 156 k.k., art. 161 k.k.

Kazus 8.

W trakcie przepychanki Sebastian S. wydusił Markowi W. jedną gałkę oczną.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Sebastiana S.

Zob.: art. 9 k.k., art. 156 k.k.

Por.: postanowienie SN z 27.02.2020 r., III KK 377/19, LEX nr 3170580; wyrok SA w Poznaniu z 6.05.2021 r., II AKa 19/21, LEX nr 3189581.

Kazus 9.

Aleksander W. odrąbał Przemysławowi M. mały palec u lewej dłoni. Przemysław M. był światowej sławy pianistą.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Aleksandra W.

Zob.: art. 156 k.k., art. 157 k.k.

Por. wyrok SA w Łodzi z 12.11.2013 r., II AKa 204/13, LEX nr 1438072.

Kazus 10.

Aleksander W. odrębał Przemysławowi M. kciuk u lewej dłoni. Przemysław M. był pracownikiem budowlanym.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Aleksandra W.

Zob.: art. 156 k.k., art. 157 k.k.

Por. wyrok SA w Łodzi z 12.11.2013 r., II AKa 204/13, LEX nr 1438072.

Kazus 11.

Na oddziale szpitalnym natychmiastowej pomocy potrzebowało dwóch mężczyzn, pozostających pod opieką jednego anestezjologa. Jej udzielenie możliwe było jedynie przy użyciu respiratora. Zdezorientowany lekarz, mając do dyspozycji tylko jedno „sztuczne płuco”, które w jednej chwili stało się potrzebne dwóm pacjentom, nie wiedząc, kogo powinien ratować, nie zdecydował się na podjęcie żadnych działań, w rezultacie czego obaj pacjenci zmarli. Anestezjolog w tamtym momencie nie wiedział, że uratowanie jednego z pacjentów było możliwe, podczas gdy drugi, nawet przy podjęciu ewentualnej akcji ratowniczej, nie miał szans na przeżycie.

Za co i na jakiej podstawie będzie odpowiadał anestezjolog?

Zob.: art. 2 k.k., art. 26 k.k., art. 148 k.k., art. 155 k.k.

Por.: wyrok SN z 17.02.1989 r., IV KR 15/89, LEX nr 20367; wyrok SN z 16.12.2020 r., I KK 127/20, LEX nr 3104732; wyrok SO w Gliwicach z 13.03.2015 r., VI Ka 992/14, LEX nr 1831795.

Rozdział XVIII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO BEZPIECZEŃSTWU POWSZECHNEMU

Kazus 1.

Mariusz K. od dawna pozostawał w konflikcie z Januszem D. Sporządził więc plan pozbawienia go życia. Realizując ten plan, oblał benzyną jego drewniany dom letniskowy i podpalił go. Sądził, że Janusz D. będzie w tym czasie spał. Okazało się jednak, że Janusz D. zaprosił tego wieczoru na swoją imprezę urodzinową piątkę znajomych. Zarówno oni, jak i Janusz D. stracili życie w pożarze.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Mariusza K. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 148 k.k., art. 163 k.k., art. 155 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 11.01.2017 r., III KK 196/16, Prok. i Pr. – wkł. 2017/2, poz. 4; wyrok SN z 20.06.1972 r., V KRN 209/72, OSNKW 1972/10, poz. 158; wyrok SA w Lublinie z 2.02.2004 r., II AKa 421/03, KZS 2004/12, poz. 4; wyrok SA w Katowicach z 30.10.2003 r., II AKa 350/03, KZS 2004/6, poz. 39.

Kazus 2.

Marek K. w ramach prac porządkowych w gospodarstwie wypalał znaczne połacie trawy oraz krzaki znajdujące się w okolicach należących do niego zabudowań gospodarczych. Robił to mimo silnego tego dnia wiatru oraz wysokiej temperatury powietrza. Ogień przeniósł się na dwie drewniane stodoły sąsiada Jana F. Natychmiastowa pomoc ochotniczej straży pożarnej sprawiła, że uległy one tylko częściowemu spalaniu. Na szczęście w stodołach nie znajdowało się żadne mienie, które mogłoby ulec zniszczeniu.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Marka K. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 163 k.k., art. 164 k.k., art. 288 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 27.10.2010 r., V KK 129/10, Prok. i Pr. 2011/3, poz. 1; wyrok SN z 11.12.1978 r., II KR 269/78, OSNKW 1979/5, poz. 55; wyrok SA w Katowicach z 21.12.2000 r., II AKa 353/00, Prok. i Pr. 2001/10, poz. 14.

Kazus 3.

Jan K. planował wzniecić pożar fabryki farb w miejscowości T. W tym celu podłożył ogień w wielu miejscach na terenie przedsiębiorstwa. Jeden z pracowników ochrony w porę jednak zauważył, co zrobił Jan K., i natychmiast zawiadomił straż pożarną. W każdym z tych miejsc udało się ugasić ogień zanim przerodził się w pożar. Jan K. został skazany przez Sąd Rejonowy w T. za przestęstwo z art. 164 § 1 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 13 k.k., art. 163 k.k., art. 164 k.k.

Por.: wyrok SN z 4.10.1984 r., I KR 222/84, OSNPG 1985/4, poz. 54; wyrok SN z 5.01.1973 r., III KR 272/72, OSNKW 1973/6, poz. 77; wyrok SA w Katowicach z 18.02.1993 r., II AKr 24/93, OSA 1993/6, poz. 30.

Kazus 4.

W trakcie meczu koszykówki reprezentacji Polski oraz reprezentacji Rosji w zamkniętej hali sportowej kibic Jacek J. rzucił dwie racie świetlne w stronę grających zawodników. Nie doleciały one do boiska, lecz upadły w sektorze zajmowanym przez innych kibiców. W następstwie zapalenia się plastikowych siedzeń w hali wybuchła panika, wskutek której dwie osoby zginęły, a trzy doznały średniego uszczerbku na zdrowiu. Prokurator przedstawił Jackowi J. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 165 § 3 k.k. w zw. z art. 165 § 1 pkt 5 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob.: art. 155 k.k., art. 157 k.k., art. 163 k.k., art. 164 k.k., art. 165 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 11.01.2017 r., III KK 196/16, Prok. i Pr. – wkł. 2017/2, poz. 4; wyrok SN z 20.06.1972 r., V KRN 209/72, OSNKW 1972/10, poz. 158; wyrok SA w Katowicach z 29.05.2013 r., II AKa 24/13, Prok. i Pr. 2014/2, poz. 35; wyrok SA w Krakowie z 13.10.2010 r., II AKa 168/10, Prok. i Pr. 2011/6, poz. 29.

Kazus 5.

Jacek K. przez okres roku finansował przygotowania Pawła D. i Bartosza S. do dokonania zamachu terrorystycznego na pokładzie samolotu pasażerskiego lecącego z Warszawy do Pekinu. W tym celu jako były żołnierz skonstruował dla nich ładunek wybuchowy, który miał zostać podłożony w samolocie. Mężczyźni zostali jednak zatrzymani przez policję na kilka dni przed planowanym zamachem. O przygotowaniach do zamachu powiadomił policję Jacek K.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jacka K., Pawła D. oraz Bartosza S. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 165a k.k., art. 167 k.k., art. 168 k.k., art. 169 k.k., art. 171 k.k., art. 258 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 27.10.1995 r., III KRN 122/95, Prok. i Pr. – wkł. 1996/5, poz. 5; wyrok SA w Łodzi z 23.10.2006 r., II AKa 174/06, Prok. i Pr. – wkł. 2007/7–8, poz. 38.

Kazus 6.

John F. i Mark T., będuący obywatelami Australii, zostali zatrzymani podczas odprawy celnej na lotnisku w Warszawie, poniewaŃ w ich bagaŃu podręcznym wykryto substancję chemiczną nieustalonego pochodzenia. W toku przesłuchania mężczyźni przyznali, Ńe chcieli rozpylić tę substancję w powietrzu na pokładzie samolotu, aby obezwładnić pasażerów oraz obsługę samolotu i w ten sposób przejąć kontrolę nad nim.

Zaproponuj kwalifikację prawną i uzasadnij ją.

Zob.: art. 5 k.k., art. 166 k.k., art. 167 k.k., art. 168 k.k., art. 11 k.k.

Kazus 7.

Tomasz R., pozostając w konflikcie z sąsiadem Pawłem F., podpalił naleŃące do niego drewniane zabudowania gospodarcze. Rozprzestrzeniający się ogień zauwaŃyła Ńona Pawła F. – Marta F. i natychmiast powiadomiła straż poŃarną. Gdy pomoc dotarła na miejsce okazało się, Ńe znajdujący się w okolicy hydrant z wodą został uszkodzony, co znacznie opóźniło akcję ratunkową i doprowadziło do niemal całkowitego spalenia dwóch budynków naleŃących do Pawła F. W toku postępowania ustalono, Ńe uszkodzenia hydrantu dokonał umyślnie brat Tomasza R. – Feliks R. Wyjaśnił on przed sądem, Ńe uzgodnił to wcześniej z Tomaszem R. Ich celem było bowiem doprowadzenie do tego, by zabudowania Pawła F. całkowicie spłonęły.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Tomasza R. i Feliksa R. oraz uzasadnij ją.

Zob.: art. 163 k.k., art. 164 k.k., art. 165 k.k., art. 172 k.k., art. 288 k.k., art. 11 k.k., art. 288 k.k.

Kazus 8.

Marek T. mieszkał wraz z rodziną w bloku mieszkalnym. Przez okres dwóch lat kolekcjonował różnego rodzaju militaria. Wśród nich znajdowało się kilkadziesiąt granatów, min przeciwpiechotnych oraz innych przedmiotów zawierających substancje wybuchowe. Część z tych przedmiotów sprzedawał również innym kolekcjonerom, którzy bez zezwolenia gromadzili je.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Marka T. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 171 k.k., art. 263 k.k., art. 11 k.k.

Kazus 9.

Roman T. podłożył ogień pod drzwiami domu, w którym zamieszkiwała 7-osobowa rodzina jego byłej żony, z którą pozostawał w konflikcie. Gdy pożar zaczął się rozprzestrzeniać, Roman T. uświadomił sobie jednak, że może ponieść surową odpowiedzialność karną za pozbawienie życia tych osób. Wyważył więc drzwi, wszedł do środka i pomógł wyjść na zewnątrz pięciu osobom. Pozostałe dwie osoby zostały natomiast uratowane wskutek szybkiej interwencji straży pożarnej.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Romana T. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 163 k.k., art. 164 k.k., art. 169 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 9.07.1973 r., III KR 135/73, OSNKG 1974/1, poz. 12; wyrok SN z 29.12.1972 r., II KR 227/72, OSNPG 1973/6, poz. 68; wyrok SA w Krakowie z 15.04.2009 r., II AKa 45/09, KZS 2009/6, poz. 64.

Kazus 10.

Marek F. gromadził w swoim mieszkaniu znajdującą na byłym poligonie wojskowym armii ZSRR broń palną oraz materiały wybuchowe. Pewnego dnia w czasie jego nieobecności jedna z min przeciwpiechotnych eksplodowała, powodując zniszczenie mieszkań znajdujących się w bloku, śmierć Bolesława D. oraz średni uszczerbek na zdrowiu Anny F. i Pawła S.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Marka F. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 163 k.k., art. 164 k.k., art. 171 k.k., art. 263 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 3.12.2004 r., III KK 97/04, „Wokanda” 2005/6, poz. 21; wyrok SA w Szczecinie z 17.11.2011 r., II AKa 147/11, KZS 2012/9, poz. 58; wyrok SA w Warszawie z 25.11.2013 r., II AKa 369/13, LEX nr 1409352.

Kazus 11.

Mariola F. wiedziała, że jej 17-letni syn Radek F. konstruuje w ich mieszkaniu tzw. koktajle Mołotowa, chcąc wykorzystać je później w czasie antyrządowej demonstracji. Podzielała zapatrywania polityczne syna i nie sprzeciwiała się wskazanym zachowaniom. Radek F. został skazany za czyn z art. 171 § 1 k.k., natomiast Mariola F. za czyn z art. 171 § 2 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 164 k.k., art. 171 k.k.

Por.: wyrok SA w Krakowie z 6.03.1997 r., II AKa 25/97, Prok. i Pr. 1997/10, poz. 23; wyrok SA w Katowicach z 23.10.1997 r., II AKa 349/96, Prok. i Pr. 1998/10, poz. 20.

Kazus 12.

Jacek F. oraz Maciej R., groząc przemocą załodze samolotu pasażerskiego, przejęli nad nim kontrolę, gdy stał na płycie lotniska w Warszawie. Z ich żądań wynikało, że będą przetrzymywać pasażerów i załogę, dopóki władze nie zwolnią z zakładu karnego ich kolegów skazanych za przępstwa motywowane politycznie. Wobec braku reakcji władz pozbawili życia dwójkę pasażerów.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jacka F. oraz Macieja R. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 148 k.k., art. 166 k.k., art. 252 k.k., art. 11 k.k.

Rozdział XIX

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO BEZPIECZEŃSTWU W KOMUNIKACJI

Kazus 1.

Jan T. oraz Łukasz R. prowadzili pod nadzorem Damiana G. roboty drogowe na prawym pasie jezdni na trasie Toruń – Bydgoszcz. Gdy kończył się ich dzień pracy, zabezpieczyli na polecenie Damiana G. miejsce robót w ten sposób, że ustawili dookoła pachofki drogowe. Jadący tą drogą w godzinach nocnych Radosław S. nie zauważył miejsca robót, które nie było w żaden sposób oświetlone. Próbując nie wjechać do powstałego wskutek robót dołu, podjął manewr hamowania. Okazał się on jednak nieskuteczny. Wskutek zdarzenia Radosław S. doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Sąd pierwszej instancji skazał Jana T., Łukasza R. oraz Damiana G. jako współsprawców czynu z art. 177 § 2 k.k. Jeden z obrońców wywodził natomiast w apelacji, że sprawcami przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. mogą być w tym przypadku jedynie uczestnicy ruchu drogowego.

Jaki wyrok powinien wydać sąd drugiej instancji?

Zob.: art. 18 k.k., art. 156 k.k., art. 177 k.k.

Por.: wyrok SN z 26.09.1972 r., V KRN 379/72, OSNKW 1973/1, poz. 9; wyrok SN z 17.08.1973 r., Rw 711/73, LEX nr 1671551; wyrok SA we Wrocławiu z 24.08.2016 r., II AKa 201/16, LEX nr 2115443.

Kazus 2.

Wobec Jacka D. starosta wydał decyzję z 3.03.2022 r. o przywróceniu mu uprawnień do kierowania pojazdami kat. B. Jacek D. nie zdążył jednak odebrać tej decyzji ani prawa jazdy, gdy został zatrzymany do kontroli przez policję. Sąd skazał go za przestępstwo z art. 180a k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob. art. 180a k.k.

Kazus 3.

Dwaj 17-latkowie Jacek D. oraz Tomasz F., stojąc na kładce dla pieszych usytuowanej nad jezdnią, rzucali w przejeżdżające pojazdy kamieniami. Jeden z kamieni rzuconych przez Tomasza F. trafił w szybę pojazdu kierowanego przez Pawła W., który przestraszony zjechał nagle na przeciwegły pas ruchu i zderzył się z jadącym z naprzeciwka Janem G. Wskutek zdarzenia Jan G. doznał średniego uszczerbku na zdrowiu w postaci złamania kości udowej, zaś Paweł W. lekkiego uszczerbku na zdrowiu mającego postać wstrząśnienia mózgu.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jacka D. oraz Tomasz F. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 157 k.k., art. 177 k.k., art. 18 k.k., art. 76 k.w., art. 10 k.w.

Kazus 4.

Paweł T. prowadził auto z nadmierną prędkością na drodze szybkiego ruchu. Fakt ten odnotował patrol policji stojący przy jezdni. Funkcjonariusze policji zastosowali sygnaly dźwiękowe, siedząc w pojeździe, jednak Paweł T. nie zatrzymał się. Policjanci ruszyli więc za nim w pościg, podczas którego używali już tylko sygnalów świetlnych. Gdy Paweł T. ich zauważył, zjechał na parking najbliższej stacji benzynowej. Prokurator

w akcie oskarżenia wskazał, że sprawca wyczerpał znamiona zarówno przestęstwa z art. 178b k.k., jak i wykroczenia z art. 92 § 2 k.w.

Oceñ stanowisko oskarżyciela.

Zob.: art. 178b k.k., art. 92 k.w., art. 10 k.w.

Kazus 5.

Roman D. był zatrudniony jako diagnosta w Okrękowej Stacji Kontroli Pojazdów w T. Pewnego dnia przyjechał do niego jego dawny znajomy Jan R. z prośbą o dokonanie przeglądu technicznego pojazdu. W trakcie badania Roman D. stwierdził liczne usterki ponaddwudziestoletniego już pojazdu. Poinformował o nich Jana R., który jednak nalegał, by Roman D. wstawił do dowodu rejestracyjnego auta pieczętkę potwierdzającą jego sprawność techniczną. Argumentował przy tym, że auto jest mu niezbędne do pracy, a obecnie nie posiada kwoty potrzebnej do wymiany wszystkich części. Ostatecznie mężczyźni umówili się, że Jan R. zapłaci Romanowi D. dodatkowe 300 złotych, a ten potwierdzi dobry stan techniczny pojazdu, co ostatecznie miało miejsce.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Romana D. i Jana R.

Zob.: art. 179 k.k., art. 228 k.k., art. 229 k.k., art. 271 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 15.11.2012 r., II KK 6/12, OSNKW 2013/5, poz. 39; postanowienie SN z 19.03.1976 r., VI KZP 27/75, OSNPG 1976/6, poz. 48.

Kazus 6.

Mariusz W. w dniu 20.01.2018 r. został ukarany za wykroczenie z art. 87 § 1 k.w. Sąd orzekł wobec niego także zakaz prowadzenia pojazdów na okres dwóch lat na podstawie art. 87 § 3 k.w. W dniu 3.04.2019 r. Mariusz W. został zatrzymany przez policję, gdy kierował swoim samochodem. W badaniu na zawartość alkoholu w jego organizmie uzyska-

no wynik 1,4 promila. Prokurator przedstawił Mariuszowi W. zarzut popełnienia dwóch przestępstw: z art. 178a § 4 k.k. oraz z art. 244 k.k.

Oceń stanowisko prokuratora.

Zob.: art. 178a k.k., art. 244 k.k., art. 87 k.w.

Por.: wyrok SN z 11.12.2012 r., III KK 170/12, Prok. i Pr. 2013/3, poz. 1; wyrok SA w Białymstoku z 29.12.2015 r., II AKa 179/15, LEX nr 1971105.

Kazus 7.

Paweł K. podczas manewru wyprzedzania na oblodzonej jezdni nie zachował należytej ostrożności i w następstwie utraty panowania nad pojazdem uderzył w nadjeżdżające z naprzeciwka auto kierowane przez Marię T. Kobieta wskutek zdarzenia doznała lekkiego uszczerbku na zdrowiu, natomiast Paweł K. z otwartym złamaniem kości piszczelowej trafił do szpitala. Prokurator wskazał w akcie oskarżenia na potrzebę kwalifikacji prawnej z art. 177 § 1 k.k. i art. 157 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 157 k.k., art. 177 k.k., art. 11 k.k., art. 86 k.w.

Por. postanowienie SN z 27.03.2014 r., I KZP 1/14, OSNKW 2014/7, poz. 54.

Kazus 8.

Kierowca rajdowy Paweł R. wraz z pilotem Romanem D. w czasie Rajdu Polski brali udział w jednym z odcinków specjalnych. Na jednym z zakrętów pokonywanych przy dużej prędkości auto straciło przyczepność z podłożem, wypadło z trasy i uderzyło w stojących nieopodal kibiców. W następstwie jeden z kibiców doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.

Sąd pierwszej instancji skazał obu mężczyzn jako współsprawców czynu z art. 177 § 2 k.k. Obrońca w apelacji podnosił natomiast, że podstawą skazania powinien być art. 156 § 2 k.k., ponieważ uczestnicy rajdu nie mają obowiązku stosować się do zasad bezpieczeñstwa obowiązujących w ruchu drogowym.

Jakie powinno być stanowisko sądu drugiej instancji?

Zob.: art. 156 k.k., art. 177 k.k.

Por. postanowienie SN z 7.01.2008 r., V KK 158/07, OSNKW 2008/5, poz. 34.

Kazus 9.

Jan K. w związku z przebytą operacją usunięcia guza mózgu cierpiał z powodu napadów padaczkowych. Przez okres około dwóch lat po zabiegu zażywał leki przeciwpadaczkowe, co spowodowało znaczne osłabienie takich napadów. Gdy napady pojawiały się już rzadziej, tj. co kilka tygodni, Jan K. zdecydował się ponownie skorzystać ze swojego samochodu. Podczas jazdy poza miastem doznał przejściowych zaburzeń funkcji mózgu w związku z napadem padaczkowym, wskutek czego zjechał na przeciwległy pas ruchu i zderzył się z jadącym prawidłowo z naprzeciwka Zenonem R. Jan K. w następstwie zdarzenia doznał lekkiego uszczerbku na zdrowiu, zaś Zenon R. średniego uszczerbku na zdrowiu w postaci złamania kości przedramienia.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jana K. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 157 k.k., art. 177 k.k.

Por.: wyrok SN z 12.04.1985 r., V KRN 175/84, OSNPG 1986/4, poz. 5; postanowienie SN z 25.05.2006 r., IV KK 417/05, Prok. i Pr. 2006/12, poz. 3.

Kazus 10.

Jacek K. po spożyciu znacznej ilości alkoholu wyprowadził ze stodoły swój świeżo zakupiony skuter elektryczny, chcąc sprawdzić jego możliwości na podwórku, przed stodołą. Po zrobieniu kilku okrężeń został zatrzymany przez policję powiadomioną przez sąsiada. W następstwie badania w jego krwi stwierdzono 1,4 promila alkoholu. Prokurator wniósł o skazanie Jacka K. za przępstwo z art. 178a § 1 k.k.

Jaki wyrok powinien wydać sąd?

Zob. art. 178a k.k.

Por.: wyrok SN z 25.10.2007 r., III KK 270/07, PiP 2008/5, poz. 2; uchwałę SN (7) z 12.05.1993 r., I KZP 9/93, OSNKW 1993/5–6, poz. 27.

Kazus 11.

Paweł C. był właścicielem stadniny koni. W dniu 1.07.2020 r. zorganizował imprezę urodzinową. W jej trakcie spożyto znaczne ilości alkoholu. Będący w stanie nietrzeżwości Paweł C., Jonasz D. oraz Maurycy W. wsiedli na konie i wybrali się na przejażdżkę po okolicy. Po kilku kilometrach wyjechali na drogę publiczną. Jadący tą trasą swoim samochodem Tomasz D., gdy zobaczył mężczyzn, próbował wykonać manewr ich wyprzedzenia, jednak w tym samym momencie Paweł C. gwałtownie skręcił w lewo, w żaden sposób nie sygnalizując tego. Tomasz D., chcąc uniknąć zderzenia z nim, zjechał na pobocze i uderzył w stojący tam słup oświetleniowy, w wynik czego doznał otwartego złamania kości przedramienia. Badanie na zawartość alkoholu we krwi Pawła C. dało wynik 1,8 promila, natomiast u Jonasza D. i Maurycyego W. – 1,9 promila.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Pawła C., Jonasza D. oraz Maurycyego W. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 177 k.k., art. 178 k.k., art. 178a k.k., art. 87 k.w.

Kazus 12.

Jan B. został zatrzymany przez policję do rutynowej kontroli drogowej, w trakcie której stwierdzono w wydychanym przez niego powietrzu alkohol w ilości 0,6 mg/dm³. Sąd pierwszej instancji skazał go za przestęstwo z art. 178a § 1 k.k. na karę dwóch lat pozbawienia wolności, orzekając ponadto: zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na podstawie art. 42 § 2 k.k. na okres trzech lat, publikację wizerunku sprawcy w gazecie „Puls Regionu” na podstawie art. 43b k.k. oraz przepadek pojazdu na rzecz Skarbu Państwa na podstawie art. 44 § 2 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 42 k.k., art. 43b k.k., art. 44 k.k., art. 178a k.k.

Por.: uchwałę SN (7) z 30.10.2008 r., I KZP 20/08, OSNKW 2008/11, poz. 88; wyrok SN z 1.08.2007 r., IV KK 119/07, OSNKW 2007/12, poz. 92.

Kazus 13.

Angelika W. jako uczestniczka kursu prawa jazdy odbyła już 20 godzin szkolenia teoretycznego oraz dwie godziny zajęć praktycznych w postaci jazdy z instruktorem po mieście. W czasie kolejnych zajęć w dniu 2.02.2021 r. wyjechała z instruktorem Wacławem R. na dwie godziny jazdy. Gdy zbliżali się do przejścia dla pieszych, wtargnęła na nie grupa 20 uczniów Szkoły Podstawowej w W. Angelika W. zauważyła ich dopiero po chwili, ponieważ skoncentrowała wzrok na telefonie komórkowym trzymany na kolanach. Pomimo podjętego manewru hamowania nie udało się jej uniknąć potrącenia czterech uczniów, którzy doznali średniego uszczerbku na zdrowiu. W toku postępowania ustalono, że system ABS w aucie był niesprawny. Dodatkowo pojazd był wyposażony w letnie ogumienie pomimo zimowych warunków. Powołani w sprawie biegli stwierdzili, że być może właściwy stan techniczny pojazdu oraz ogumienie zimowe dawałyby szansę na zatrzymanie auta przed pieszymi, o ile Angelika W. podjęłaby manewr hamowania w porę. W toku

postępowania ustalono również, że w czasie zdarzenia instruktor Wacław R. drzemał na fotelu pasażera i ocknął się dopiero w momencie, gdy Angelika W. uderzyła w pieszych. Sąd pierwszej instancji uniewinnił Angelikę W., natomiast Wacława R. skazał za przestęstwo z art. 179 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 156 k.k., art. 177 k.k., art. 179 k.k., art. 18 k.k.

Por.: postanowienie SN z 23.02.2011 r., III KK 276/10, OSNKW 2011/7, poz. 56; wyrok SN z 27.05.1997 r., V KKN 268/96, OSNKW 1997/9–10, poz. 76; wyrok SN z 5.02.1987 r., V KRN 462/86, OSNPG 1988/4–5, poz. 44; wyrok SN z 23.10.1976 r., Rw 350/77, OSNKW 1977/12, poz. 142.

Kazus 14.

Daniel B. w czasie imprezy imiennowej u znajomych zażył środek o działaniu odurzającym nieznanego pochodzenia, a następnie wsiadł do samochodu, by wrócić do domu. Po przejechaniu kilku kilometrów został zatrzymany do kontroli drogowej. Funkcjonariusze policji odnotowali dziwne ich zdaniem zachowanie Daniela B., więc dokonali jego zbadania na zawartość alkoholu w organizmie, którego obecności jednak nie wykryto. W toku przeprowadzonych później badań laboratoryjnych krwi i śliny sprawcy wykryto obecność środka odurzającego pochodzenia naturalnego, działającego silnie na ośrodkowy układ nerwowy. Prokurator przedstawił Danielowi B. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 178a § 1 k.k. Obrońca oskarżonego argumentował jednak przed sądem, że Daniel B. nie może odpowiadać na podstawie art. 178a § 1 k.k., ponieważ zażyty przez niego środek odurzający nie został wymieniony w przepisach ustawy z 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) ani w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 17.08.2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 406 ze zm.).

Oceñ zasadnoř zarzutu oraz argumenty obrony, a następnie zaproponuj własną kwalifikację prawną i uzasadnij ją.

Zob. art. 178a k.k.

Por.: uchwałę SN z 27.02.2007 r., I KZP 36/06, OSNKW 2007/3, poz. 21; wyrok SN z 7.02.2007 r., V KK 128/06, KZS 2007/6, poz. 39.

Kazus 15.

Jacek K. pracował jako dróżnik przy przejeździe kolejowym w miejscowości K. W czasie pełnienia obowiązków zawodowych zasnął wskutek spożycia znacznej ilości alkoholu. W następnie tego nie zamknął szlabanu na czas przejazdu pociągu relacji Toruń – Bydgoszcz. W tym czasie przejeźdzał tamtędy autobus PKS. Wskutek zderzenia z pociągiem śmierć na miejscu poniosło osiem osób, a dwadzieścia cztery osoby doznały średniego uszczerbku na zdrowiu. We krwi Jacka K. stwierdzono zawartość 1,1 promila alkoholu.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jacka K. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 177 k.k., art. 178 k.k., art. 180 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 10.06.1998 r., V KKN 213/97, Prok. i Pr. 1998/11–12, poz. 5; uchwałę SN z 28.02.1975 r., V KZP 2/74, OSNKW 1975/3–4, poz. 33; uchwałę SN (7) z 15.02.1973 r., VI KZP 66/72, OSNKW 1973/6, poz. 71.

Rozdział XX

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ŚRODOWISKU

Kazus 1.

Marian K. dokonał równocześnie licznych podpaleń na terenie obszaru leśnego o powierzchni 150 hektarów w gminie W. W następstwie tych podpaleń pożar objął ponad połowę tej powierzchni. Spaleniom uległa znaczna część drzewostanu. Zginęło też kilkaset zwierząt. Sąd skazał sprawcę z art. 163 § 1 pkt 1 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 163 k.k., art. 181 k.k., art. 187 k.k., art. 288 k.k.

Kazus 2.

Jacek Z. jako dyrektor zakładu produkującego chemię gospodarczą nakazał podległym mu pracownikom – Brianowi D. i Januszowi R. wypuszczenie do pobliskiej rzeki znacznej ilości środków chemicznych. W następstwie tego zdarzenia doszło do śmierci dwóch osób, które czerpały wodę do spożycia prosto z rzeki, a także do znacznych zniszczeń w świecie roślin i zwierząt żyjących w rzece.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jacka Z., Briana D. oraz Janusza R. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 155 k.k., art. 181 k.k., art. 182 k.k., art. 185 k.k., art. 11 k.k., art. 18 k.k.

Kazus 3.

Trudniący się kłusownictwem Bolesław W. w ciągu sześciu miesięcy zastrzelił bez zezwolenia na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego osiem łosi i dwa rysie.

Zaproponuj kwalifikację prawną i uzasadnij ją.

Zob.: art. 181 k.k., art. 187 k.k., art. 12 k.k., art. 91 k.k., art. 51 i nast. ustawy z 13.10.1995 r. – Prawo łowieckie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1173).

Kazus 4.

Jan B. był właścicielem terenu, na którym wcześniej stacjonował garnizon wojskowy armii ZSRR, a który znajdował się w bezpośrednim sąsiedztwie osiedli mieszkalnych. Przez okres kilkunastu lat Jan B. nie usunął z tego terenu pozostawionych przez wojsko materiałów radioaktywnych, które przechowywane były w plastikowych beczkach, ani też nie poinformował o ich znalezieniu właściwych służb.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jana B. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 183 k.k., art. 184 k.k., art. 171 i nast. ustawy z 14.12.2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2022 r. poz. 699).

Kazus 5.

Jacek B. włął do stawów hodowlanych sąsiada Marka C. trujące środki chemiczne, aby wytruć znajdujące się tam ryby. Okazało się, że wprawdzie Marek C. hodował w stawach niewielkie ilości ryb, ale należały one do rzadkiego gatunku, stąd też poniesioną przez niego szkodę wyceniono na kwotę 25.000 złotych. W oparciu o tę okoliczność prokurator przedstawił Jackowi B. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 181 § 3 k.k.

Oceń stanowisko prokuratora.

Zob.: art. 181 k.k., art. 187 k.k., art. 288 k.k., art. 35 i nast. ustawy z 21.08.1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2022 r. poz. 572).

Kazus 6.

Marek K. jako inwestor wybudował obiekt budowlany znacznych rozmiarów w sposób odbiegający od ustaleń i warunków określonych w pozwoleniu na budowę, a następnie oddał go do użytkowania bez wymaganych w tym przypadku urządzeń zabezpieczających wodę oraz powietrze przed zanieczyszczeniem.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Marka K. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 186 k.k., art. 91 i nast. ustawy z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2021 r. poz. 2351 ze zm.).

Kazus 7.

Paweł L. dokonał podpalenia 20-hektarowego lasu na terenie parku krajobrazowego. W wyniku pożaru doszło do całkowitego zniszczenia licznych gatunków roślin oraz śmierci wielu zwierząt pozostających pod ochroną gatunkową. Jednocześnie pożar dotarł do okolicznych wsi. Ogień został jednak w porę ugaszony i nikomu nic się nie stało.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Pawła L. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 163 k.k., art. 164 k.k., art. 181 k.k., art. 187 k.k., art. 288 k.k., art. 11 k.k.

Kazus 8.

Piotr E. na terenie Białowieskiego Parku Narodowego wybudował bez pozwolenia obiekt budowlany, który służył mu następnie do prowadzenia działalności gospodarczej związanej z produkcją papieru toaletowego.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Piotra E. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 188 k.k., art. 127 i nast. ustawy z 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916), art. 91 i nast. ustawy z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2021 r. poz. 2351 ze zm.).

Kazus 9.

Janusz T. oraz Daniel W. dopuścili się na terenie parku krajobrazowego wyrębu 54 ponadstuletnich dębów stanowiących istotną część tego parku. Sprzedali je następnie Pawłowi F. trudniącemu się produkcją mebli.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Janusza T., Daniela W. oraz Pawła F. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 187 k.k., art. 290 k.k., art. 291 k.k., art. 292 k.k., art. 11 k.k., art. 18 k.k.

Kazus 10.

Jan K. wniósł do ogrodu zoologicznego w W. zatrutą żywność, a następnie rzucił ją na teren wybiegu dla tygrysów oraz niedźwiedzi. W następstwie życie straciło kilkanaście zwierząt.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jana K. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 181 k.k., art. 35 i nast. ustawy z 21.08.1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2022 r. poz. 572).

Rozdział XXI

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI

Kazus 1.

Marcin K. wielokrotnie kłócił się z żoną Jolantą K. W trakcie jednej z codziennych sprzeczek, chcąc zdenerwować małżonkę, zażartował, że w czasie jej nieobecności większość jej garderoby odda na cele dobroczynne. Jolanta K. potraktowała jednak te żarty poważnie. Na podstawie jej wniosku złożonego w trybie art. 190 § 2 k.k. wszczęto postępowanie karne.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Marcina K. i uzasadnij ją.

Zob. art. 190 k.k.

Por.: wyrok SN z 16.02.2007 r., WA 5/07, OSNwSK 2007/1, poz. 465; wyrok SN z 9.12.2002 r., IV KKN 508/99, Legalis, LEX nr 75496; wyrok SA w Lublinie z 30.01.2001 r., II AKa 8/01, Prok. i Pr. 2001/10, poz. 24.

Kazus 2.

Trzynastoletni Marek K. na koniec semestru zimowego otrzymał oceny niedostateczne z kilku przedmiotów. Gdy dowiedział się o tym jego ojciec Waław K., zabronił mu wychodzenia z domu przez okres ferii szkolnych, do czasu, gdy Marek K. zdobędzie wiedzę pozwalającą mu

na poprawę otrzymanych ocen. Prokurator przedstawił Wacławowi K. zarzut popełnienia przęstwa z art. 189 § 2 i 2a k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 189 k.k., art. 96 ustawy z 25.02.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.).

Por.: uchwałę SN z 9.06.1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976/7–8, poz. 86; wyrok SA w Katowicach z 26.02.2016 r., II AKa 3/16, LEX nr 2008296.

Kazus 3.

Zenon D. porwał syna starosty Pawła W., chcąc zmusić go w ten sposób do wydania korzystnej dla niego decyzji administracyjnej. W tym celu przetrzymywał 12-letniego Juliusza W. w swoim mieszkaniu przez okres ośmiu dni, do czasu, gdy zdołał on uciec.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Zenona D. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 189 k.k., art. 252 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 11.12.2006 r., II KK 192/06, OSNwSK 2006/1, poz. 2399; wyrok SA w Łodzi z 26.09.2013 r., II AKa 112/13, LEX nr 1386136; wyrok SA w Katowicach z 15.01.2009 r., II AKa 321/08, OSAKa 2009/2, poz. 2; wyrok SA w Białymstoku z 20.10.2003 r., II AKa 131/03, OSAB 2004/1, poz. 33.

Kazus 4.

Mariusz W. przetrzymywał Grażynę T. skępowaną sznurem przez okres trzech miesięcy w swoim mieszkaniu, nie pozwalając jej na jego opuszczenie. W tym też czasie dopuścił się wielokrotnie jej zgwałcenia, co

utrwalił za pomocą zainstalowanej w mieszkaniu kamery wideo. Nagranie to, ukazujące wizerunek nagiej Grażyny T., zamieścił w internecie.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Mariusza W. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 189 k.k., art. 191a k.k., art. 197 k.k., art. 11 k.k., art. 91 k.k.

Por.: postanowienie SN z 5.04.2007 r., V KK 233/06, OSNwSK 2007/1, poz. 786; wyrok SA w Lublinie z 25.01.1994 r., II AKr 5/94, Prok. i Pr. 1997/7–8, poz. 81.

Kazus 5.

Dorian W. kierował grupą 40 rolników blokujących drogę krajową nr 1. Mężczyźni zatarasowali jezdnię kombajnami. Dodatkowo, w celu zastraszenia kierowców, w rękach trzymali widły. W ten sposób zmusili kierowców jadących w kierunku Łodzi do zaniechania wbrew ich woli jazdy w obranym kierunku. Prokurator przedstawił im zarzut popełnienia przestępstwa z art. 191 § 1 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob.: art. 191 k.k., art. 86 k.w., art. 90 k.w.

Por. wyrok SN z 16.01.2002 r., V KKN 399/99, OSNKW 2002/3–4, poz. 27.

Kazus 6.

Janina K. złożyła w prokuraturze fałszywe zawiadomienie o popełnieniu przez jej męża Daniela K. przestępstwa zgwałcenia. W efekcie Daniel K. został tymczasowo aresztowany na okres trzech miesięcy. Ostatecznie Janina K. została skazana za dwa przestępstwa: z art. 238 k.k. oraz z art. 189 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 189 k.k., art. 238 k.k.

Kazus 7.

Jacek F. przez okres sześciu miesięcy zamieszczał w internecie ogłoszenia, w których oferował młodym kobietom dobrze płatną pracę w Holandii. Gdy zebrał grupę 10 kobiet, które odpowiedziały na ogłoszenie, wraz z Bertoldem G. zawieźli je do Holandii. Tam kobiety były przemocą zmuszane przez innych mężczyzn do uprawiania prostytucji. Po otrzymaniu pieniędzy za przekazanie kobiet nieustalonym osobom w Holandii Jacek F. oraz Bertold G. nie zrealizowali więcej tego typu proceduru.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jacka F. oraz Bertolda G. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 189a k.k., art. 203 k.k., art. 204 k.k., art. 18 k.k., art. 65 k.k., art. 91 k.k., art. 115 § 22 k.k.

Por.: wyrok SA w Białymstoku z 24.05.2004 r., II AKa 66/04, Prok. i Pr. – wkł. 2005/2, poz. 12; wyrok SA w Katowicach z 16.12.2004 r., II AKa 223/04, KZS 2005/7–8, poz. 120; wyrok SA w Lublinie z 7.04.2005 r., II AKa 75/05, KZS 2007/7–8, poz. 85.

Kazus 8.

Dwaj 17-latkowie Paweł W. oraz Gerard S. weszli na teren ogrodu działkowego, a następnie przeskoczyli przez płot do ogrodu Romana S. Po tym jak nazrywali tam jabłek i śliwek, zostali zatrzymani przez policję.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Pawła W. oraz Gerarda S. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 193 k.k., art. 123 k.w., art. 10 k.w.

Por.: wyrok SN z 3.02.2016 r., III KK 347/15, Prok. i Pr. 2016/5, poz. 5; postanowienie SN z 9.07.2013 r., III KK 73/13, LEX nr 1353965.

Kazus 9.

Jacek B. był winien swojemu sąsiadowi Arkowi D. kwotę 15.000 złotych z tytułu pożyczki. Arek D. wielokrotnie wskazywał, że termin spłaty już upłynął, i zagroził, że jeśli wkrótce nie otrzyma pieniędzy, to spali stodołę Jacka B. W odpowiedzi Jacek B. zaproponował, że ukradnie z pobliskiej wsi i przekaże Arkowi D. kombajn ziemniaczany, potrzebny mu przy pracach polowych. Mężczyźni zawarli takie porozumienie. Jacek B. został zatrzymany przez policję w czasie dokonywania kradzieży.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jacka B. oraz Arka D. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 191 k.k., art. 278 k.k., art. 13 k.k., art. 18 k.k.

Por.: wyrok SN z 12.10.2010 r., III KK 76/10, OSNwSK 2010/1, poz. 1921; postanowienie SN z 17.03.2008 r., V KK 11/08, OSNKW 2008/9, poz. 66.

Kazus 10.

Matki niepełnosprawnych dzieci Janina R. oraz Tatiana W. weszły do gabinetu marszałka Sejmu RP i nie chciały go opuścić do czasu, gdy zostaną wysłuchane i zostanie im udzielona pomoc. Pomimo wezwań kobiety nie opuściły lokalu i zostały siłą wyprowadzone na zewnątrz. Prokurator przedstawił im zarzut popełnienia przestępsstwa z art. 193 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob. art. 193 k.k.

Por.: wyrok SN z 3.12.1991 r., V KRN 84/90, OSNKW 1992/3–4, poz. 27; uchwałę SN z 13.03.1990 r., V KZP 33/89, OSNKW 1990/7, poz. 23; postanowienie SN z 17.01.1968 r., Rw 1391/67, OSNKW 1968/4, poz. 47.

Kazus 11.

Prokurator Jacek K. wydał polecenie natychmiastowego zwolnienia Pawła S. zatrzymanego w policyjnej izbie zatrzymań. Pomimo wyraźnej dyspozycji przełożonego w tym zakresie, pełniący nocny dyżur funkcjonariusz policji Jarosław C. zapomniał to zrobić, więc Paweł S. był dodatkowo pozbawiony wolności przez 10 godzin. Prokurator przedstawił Jarosławowi C. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 189 § 1 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob.: art. 189 k.k., art. 231 k.k.

Kazus 12.

Feliks D. wraz z pięcioma nieustalonymi mężczyznami zajmował się nielegalnym przewożeniem obywateli Iraku z Białorusi do Polski. Od każdego z nich pobierał kwotę 2000 dolarów amerykańskich, obiecując im w zamian dobrze płatną pracę. Na miejscu osoby te były zmuszane do pracy w niegodnych warunkach za pensję 500 złotych miesięcznie.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Feliksa D.

Zob.: art. 189a k.k., art. 191 k.k., art. 258 k.k., art. 18 k.k., art. 65 k.k., art. 91 k.k., art. 115 § 22 k.k.

Por.: wyrok SN z 19.04.2002 r., V KKN 353/00, Prok. i Pr. – wkł. 2002/11, poz. 4; wyrok SA w Lublinie z 7.04.2005 r., II AKa 75/05, KZS 2007/7–8, poz. 85.

Kazus 13.

Marek K. był nieszczęśliwie zakochany w swojej koleżance z pracy Julii F. Prosząc o spotkanie z nią lub inną formę kontaktu, co najmniej kilkukrotnie w ciągu dnia wysyłał jej e-maile i SMS-y przez okres około sześciu miesięcy. Gdy Julia F. nie reagowała, Marek K. zaczął grozić jej śmiercią, a następnie pisał do niej, że powinna „ze sobą skończyć”. Julia F., nie mogąc dłużej znieść nękania przez Marka K., podjęła próbę samobójczą. Wskutek interwencji pogotowia jej życie udało się uratować, a w następstwie zdarzenia doznała średniego uszczerbku na zdrowiu. Sąd skazał Marka K. za przestęstwo z art. 190a § 3 k.k. i art. 157 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 151 k.k., art. 157 k.k., art. 190 k.k., art. 190a k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 8.03.2000 r., III KKN 231/98, OSNKW 2000/5–6, poz. 45; wyrok SN z 1.12.2000 r., IV KKN 509/98, OSNKW 2001/5–6, poz. 45.

Kazus 14.

Gdy Jan D. trafił nieprzytomny do szpitala jako ofiara wypadku drogowego, lekarze Paweł R. i Tomasz F. uznali, że konieczny dla ratowania życia pacjenta jest między innymi zabieg transfuzji krwi. Przed przystąpieniem do zabiegu otrzymali jednak informację od pielęgniarki, że w rzeczach osobistych Jana D. znaleziono jego oświadczenie woli, z którego wynikało, że z uwagi na fakt, iż jest świadkiem Jehowy, nie wyraża zgody na przeprowadzanie zabiegu transfuzji krwi w sytuacji zagrożenia jego życia lub zdrowia. Lekarze, kierując się potrzebą ratowania życia pacjenta, przeprowadzili jednak zabieg. Jan D. po opuszczeniu szpitala wystąpił z żądaniem ścigania lekarzy o przestęstwo z art. 192 § 1 k.k. Na rozprawie obrońca Pawła R. oraz Tomasza F. podnosił, że działali oni w ramach art. 26 k.k.

Jaki wyrok powinien wydać sęd?

Zob.: art. 26 k.k., art. 162 k.k., art. 192 k.k.

Por.: wyrok SN z 28.11.2007 r., V KK 81/07, OSNKW 2008/2, poz. 14; postanowienie SN z 27.10.2005 r., III CK 155/05, OSNC 2006/7–8, poz. 137.

Kazus 15.

Marek F. wynajmował mieszkanie małżeństwu Pawłowi W. i Renacie R., którzy wprowadzili się wraz z 3-letnim dzieckiem. Gdy wynajmujący popadli w problemy finansowe, przestali płacić umówioną kwotę z tytułu najmu lokalu. Zalegali też z czynszem i opłatami eksploatacyjnymi za okres siedmiu miesięcy. Pomimo wezwań ze strony Marka F. nie uregulowali tych zaległości ani nie chcieli opuścić mieszkania. Wówczas Marek F. odciął dopływ wody oraz prąd w lokalu. Prokurator oskarżył Marka F. o popełnienie przestęstwa z art. 191 § 1a k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob. art. 191 § 1a k.k.

Por.: wyrok SN z 27.09.2001 r., III KKN 14/99, Prok. i Pr. – wkł. 2002/3, poz. 3; uchwałę SN z 27.04.1994 r., I KZP 8/94, OSNKW 1994/5–6, poz. 28.

Rozdział XXII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SUMIENIA I WYZNANIA

Kazus 1.

Komendant jednostki Straży Granicznej Karol T. zakazał swojemu podwładnemu Feliksowi G. wykonywania codziennych praktyk religijnych związanych z islamem. Zagroził jednocześnie, że dalsze wypełnianie praktyk religijnych przez Feliksa G. w czasie realizowania obowiązków służbowych spowoduje obniżenie mu wynagrodzenia oraz pozbawi go możliwości awansu.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Karola T. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 191 k.k., art. 194 k.k., art. 231 k.k., art. 11 k.k.

Kazus 2.

Podczas nielegalnej manifestacji w centrum miasta W. grupa 60 nacjonalistów paliła i w inny sposób publicznie niszczyła symbole religii judaistycznej, nawołując przy tym do wypędzenia siłą z kraju wyznawców tej religii. Mężczyźni udali się następnie do pobliskiej synagogi, gdzie wykrzykiwali obraźliwe słowa pod adresem uczestników wykonywanych tam właśnie praktyk religijnych oraz zniszczyli kilka przedmiotów kultu.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania mężczyzn i uzasadnij ją.

Zob.: art. 195 k.k., art. 196 k.k., art. 254 k.k., art. 256 k.k., art. 257 k.k., art. 288 k.k., art. 11 k.k., art. 85 k.k.

Kazus 3.

Jacek K. zamieszkiwał w bloku znajdującym się naprzeciwko cmentarza, na którym dokonywano pochówku obywateli pochodzenia romskiego. Wielokrotnie w czasie uroczystości pogrzebowych wykrzykiwał głośno w stronę ich uczestników wulgarne i obraźliwe słowa o charakterze rasistowskim, zakłócając tym samym przebieg pogrzebów.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jacka K. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 195 k.k., art. 257 k.k.

Kazus 4.

Będący pod wpływem alkoholu Jan G. i Tomasz W. weszli do cerkwi prawosławnej w miejscowości H. w czasie, gdy nie odbywała się tam żadna msza święta, i zaczęli wykrzykiwać obraźliwe słowa pod adresem kilku kobiet modlących się wewnątrz świątyni. Następnie, po wyjściu na zewnątrz, zaczęli rzucać butelkami z piwem w znajdujące się nieopodal cerkwi groby duchownych.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jana G. oraz Tomasa W. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 195 k.k., art. 196 k.k., art. 262 k.k., art. 11 k.k., art. 18 k.k., art. 85 k.k.

Kazus 5.

Artysta Edgar P. o północy wyszedł na srodek rynku starego miasta w W. i podarł *Pismo Święte*. Z racji późnej pory jego działanie zostało dostrzeżone przez dwie osoby. Sąd skazał sprawcę za czyn z art. 196 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob. art. 196 k.k.

Por. postanowienie SN z 5.03.2015 r., III KK 274/14, OSNKW 2015/9, poz. 72.

Kazus 6.

Marek K. stworzył nagranie audio-wideo, w trakcie którego obrażał uchodźców z krajów arabskich oraz podarł *Koran*. Nagranie udostępnił w internecie grupie 15 swoich znajomych o podobnych poglądach.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Marka K. i uzasadnij ją.

Zob. art. 196 k.k.

Por. postanowienie SN z 5.03.2015 r., III KK 274/14, OSNKW 2015/9, poz. 72.

Kazus 7.

Arek T. oraz Darek W., będąc pod wpływem alkoholu, zobaczyli pięć starszych kobiet wraz z lokalnym proboszczem modlących się przed przydrożną kapliczką na uboczu jednej z mazowieckich wsi. Szydząc z kobiet i wykrzykując wulgarne słowa pod adresem księdza, uniemożliwili im udział w wieczornej modlitwie.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Arka T. oraz Darka W. i uzasadnij ją.

Zob. art. 195 k.k.

Kazus 8.

Marek K., będący muzułmaninem, zgłosił się do dyrekcji Szkoły Podstawowej w W. z prośbą o przyjęcie jego dzieci do tej szkoły. Dyrektor szkoły Waclaw D. odmówił jednak przyjęcia dzieci. W uzasadnieniu podał, że obecność dzieci w szkole może spowodować u innych uczniów niepożądane, wrogie zachowania.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Waclawa D. i uzasadnij ją.

Zob. art. 194 k.k.

Kazus 9.

Dyrektor Szkoły Podstawowej w B. na wschodzie Polski – Jarosław D. podjął decyzję o wywieszeniu krzyży prawosławnych we wszystkich pomieszczeniach w budynku szkoły. Część pracowników szkoły, będących wyznawcami religii rzymskokatolickiej, podniosła jednak, że wywieszenie takiego symbolu w budynku szkoły ogranicza swobodę wyznania ich oraz samych uczniów. Prokurator przedstawił Jarosławowi D. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 194 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob. art. 194 k.k.

Kazus 10.

W trakcie koncertu grupy heavymetalowej w W. jej wokalista Norbert T. podarł *Pismo Święte* i wzywał wulgarnie uczestników koncertu do zrobienia tego samego. Po przedstawieniu mu zarzutu popełnienia przestęstwa z art. 196 k.k. Norbert T. argumentował, że jego zachowanie mieściło się w granicach dopuszczalnej krytyki artystycznej.

Jaki wyrok powinien wydać sąd?

Zob. art. 196 k.k.

Por.: uchwałę SN z 29.10.2012 r., I KZP 12/12, OSP 2013/2, poz. 1; postanowienie SN z 5.03.2015 r., III KK 274/14, OSNKW 2015/9, poz. 72.

Rozdział XXIII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ I OBYCZAJNOŚCI

Kazus 1.

Trzydziestodwuletni Krzysztof K. wybrał się do klubu nocnego w jasno określonym celu – znaleźć atrakcyjną dziewczynę, upić ją, zabrać na noc do siebie i odbyć z nią stosunek seksualny. Po krótkiej obserwacji lokalu Krzysztof K. zwrócił uwagę na 21-letnią Wiktorię J. Wykorzystując okazję, że dziewczyna podeszła do baru, by zamówić alkohol, Krzysztof K. zaproponował jej, że to on stawia. Wiktoria J. przyjęła propozycję Krzysztofa K., który również wpadł jej w oko, i postanowiła spędzić z nim trochę czasu. Krzysztof K. zamawiał kolejne drinki, traktując to jako inwestycję w czekający go stosunek seksualny, a Wiktoria J. chętnie je piła. Po około czterech godzinach Wiktoria J. była już kompletnie pijana. Wtedy Krzysztof K. zaproponował, żeby poszli do niego. Po dotarciu na miejsce Krzysztof K. kilkakrotnie obcował z Wiktorią J. Następnego dnia Wiktoria J. zgłosiła sprawę organom ścigania. Kobieta zeznała, że była bardzo pijana i nie wiedziała, co robi, a Krzysztof K. to wykorzystał. Prokurator przedstawił Krzysztofowi K. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 197 § 1 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 12 k.k., art. 197 k.k., art. 198 k.k.

Por.: wyrok SN z 26.09.1974 r., III KR 105/74, OSNKW 1974/12, poz. 229; wyrok SN z 25.11.2009 r., V KK 271/09, LEX nr 553764; wyrok SA w Krakowie z 6.11.2013 r., II AKa 209/13, KZS 2013/11, poz. 64.

Kazus 2.

Trzydziestodwuletni Krzysztof K. wybrał się do klubu nocnego w jasno określonym celu – znaleźć atrakcyjną dziewczynę, zabrać ją na noc do siebie i odbyć z nią stosunek seksualny. W tym celu zabrał ze sobą tabletki na bazie środków odurzających. Po krótkiej obserwacji lokalu Krzysztof K. zwrócił uwagę na 21-letnią Wiktoria J. Wykorzystując okazję, że dziewczyna podeszła do baru, by zamówić alkohol, Krzysztof K. zaproponował jej, że to on stawia. Wiktoria J. przyjęła propozycję Krzysztofa K., który również wpadł jej w oko, i postanowiła spędzić z nim trochę czasu. Gdy Wiktoria J. była toalecie, Krzysztof K. wrzucił jej do drinka pigułkę gwałtu. Gdy Wiktoria J. wypła tego drinka, Krzysztof K. odczekał, aż tabletki zaczną działać, i zaprowadził ślaniającą się Wiktoria J. do swojego mieszkania. Po dotarciu na miejsce Krzysztof K. kilkakrotnie obcował z Wiktoria J. Następnego dnia Wiktoria J. zgłosiła sprawę organom ścigania. Kobieta wskazała, że nie pamięta, jak znalazła się w mieszkaniu Krzysztofa K., a stosunki pamięta jak przez mgłę. Prokurator przedstawił Krzysztofowi K. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 198 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 12 k.k., art. 197 k.k., art. 198 k.k.

Por. wyrok SN z 4.12.2018 r., II KK 114/18, LEX nr 2603598.

Kazus 3.

Dziewiętnastoletnia Joanna W. wybrała się w wakacje na dwutygodniowy obóz sportowy. Jeden z trenerów prowadzących zajęcia z kick-boxingu – 24-letni Łukasz J. wpadł jej w oko; jak wydawało się Joannie W. – z wza-

jemnością. Przez pierwszy tydzień Joanna W. i Łukasz J. wymieniali spojrzenia i uśmiechy, a na początku drugiego tygodnia spędzali już razem czas między zajęciami. Ostatniej nocy przed wyjazdem, kiedy Joanna W. już położyła się do łóżka w swoim pokoju, Łukasz J. wziął zapasowy klucz z recepcji i udał się do jej pokoju. Joanna W. leżała na łóżku twarzą do ściany, więc Łukasz W. położył się za jej plecami i zaczął ją dotykać, a potem odbył z nią stosunek seksualny. Po powrocie do domu zrozpaczona Joanna W. opowiedziała o sprawie koleżance, która namówiła ją, żeby poszły zgłosić sprawę organom ścigania. Tak też się stało. Na pytanie przyjmującego zawiadomienie funkcjonariusza, dlaczego nie sprzeciwiła się w żaden sposób Łukaszowi J., Joanna W. odpowiedziała, że była kompletnie sparaliżowana strachem i nie była w stanie się ruszyć czy wydobyć z siebie choćby słowa. Przesłuchany w charakterze świadka Łukasz J. oznajmił, że nie rozumie, dlaczego organy ścigania zajmują się tą sprawą, bo jego zdaniem Joanna W. przez cały obóz dawała mu jasne sygnały, ewidentnie flirtowała z nim, a stosunek był w pełni dobrowolny, bo Joanna W., kiedy zorientowała się, że to on przyszedł do jej pokoju i zaczął ją dotykać, nie dała mu żadnego znaku, żeby przestał to robić. Prokurator odmówił wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie, wskazując, że czyn nie zawiera znamion przestępstwa z art. 197 § 1 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob. art. 197 k.k.

Por.: postanowienie SN z 9.06.2021 r., V KK 165/21, LEX nr 321260; wyrok SA w Katowicach z 8.04.2009 r., II AKa 72/09, LEX nr 519644; wyrok SN z 26.07.2001 r., V KKN 95/99, LEX nr 51671.

Kazus 4.

Kornelia W. i Michał Z. poznali się w klubie nocnym i od razu wpadli sobie w oko. Jakiś czas tańczyli ze sobą, potem wypili kilka drinków i udali się do mieszkania Michała Z. w celu odbycia stosunku seksualnego. Kornelia W. miała ze sobą prezerwatywy, które dała Michałowi Z. Mężczyzna założył prezerwatywę i początkowo odbywał stosunek w prezerwatywie,

jednak w pewnym momencie postanowił ją zdjąć i kontynuować bez niej. Kornelia W. nie wyraziła na to zgody, jednak Michał Z. nie zwracał na to uwagi. Po chwili Korneli W. udało się wyrwać i uciec. Następnego dnia udała się zgłosić sprawę organom ścigania. Prokurator odmówił wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie z uwagi na brak znamion czynu zabronionego.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob. art. 197 k.k.

Zob. postanowienie SN z 9.04.2001 r., II KKN 349/98, OSNKW 2001/7–8, poz. 53.

Kazus 5.

Kiedy Monika K. wyszła rano ze swoim psem na spacer do pobliskiego parku, drogę zagroził jej Robert K., oznajmiając, że jeżeli nie odbędzie z nim stosunku, to on zabije jej psa. Monika K. odbyła stosunek z Robertem K., a potem, gdy on już oddalił się, natychmiast zawiadomiła organy ścigania. Prokurator przedstawił Robertowi K. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 197 § 1 k.k. Obrońca Roberta K. argumentował przed sądem, że Robert K. groził użyciem przemocy wobec psa, a nie wobec Moniki K., a ponadto – że groźby te wypowiedział przed stosunkiem, a nie w jego trakcie, i że w czasie stosunku Monika K. się nie opierała.

Oceń argumenty obrońcy.

Zob. art. 197 k.k.

Zob. wyrok SN z 25.04.2019 r., V KK 196/18, LEX nr 2653031.

Kazus 6.

Karolina R. wracała późnym wieczorem z pracy drogą na skręty przez park. W pewnym momencie usłyszała za sobą kroki, a kiedy się odwróciła, została napadnięta przez grupę czterech mężczyzn. Paweł L. złapał ją za ręce i splótł je za jej plecami, uniemożliwiając jej w ten sposób poruszanie nimi, Stefan P. zaczął rozbierać Karolinę R. od pasa w dół i przytrzymał jej nogi. Gdy Karolina R. była już obezwładniona, Marek K. odbył z nią stosunek seksualny, w trakcie którego stojący nieco z boku Piotr C. zagrzewał Marka K. słowami: „Dajesz, dajesz młody”. Prokurator przedstawił wszystkim czterem mężczyznom zarzut popełnienia przestępstwa z art. 197 § 3 pkt 1 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob. art. 197 k.k.

Zob.: wyrok SA w Szczecinie z 21.05.2019 r., II AKa 43/19, OSASz 2019/4, poz. 7–24; wyrok SA w Krakowie z 7.11.2012 r., II AKa 185/12, KZS 2012/12, poz. 49; wyrok SN z 11.02.1971 r., I KR 220/70, OSNKW 1971/7–8, poz. 112; wyrok SN z 28.07.1995 r., II KRN 87/95, Prok. i Pr. – wkł. 1996/1, poz. 3.

Kazus 7.

Jarosław R., związawszy wcześniej Oliwię B., włożył jej szyjkę pustej butelki od piwa do pochwy i symulował stosunek seksualny. Prokurator przedstawił Jarosławowi R. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 197 § 1 k.k. Przed sądem obrońca Jarosława R. wniósł o zmianę kwalifikacji prawnej czynu na art. 197 § 2 k.k., ponieważ nie doszło do „obcowania płciowego”.

Oceń stanowisko obrońcy.

Zob. art. 197 k.k.

Por.: wyrok SA w Katowicach z 16.11.2006 r., II AKa 328/06, KZS 2007/5, poz. 68; wyrok SA w Lublinie z 24.08.2011 r., II AKa 154/11, LEX nr 1108586; wyrok SA w Krakowie z 11.05.2018 r., II AKa 40/18, KZS 2018/6, poz. 39; wyrok SA w Katowicach z 2.06.2011 r., II AKa 142/11, LEX nr 1001359.

Kazus 8.

Dawid P., skazany na karę 25 lat pozbawienia wolności za zabójstwo, od 10 lat przebywał w zakładzie karnym, gdzie uchodził za „szefa”. Pozostali więźniowie wiedzieli, że muszą być mu posłuszni, inaczej Dawid P. lub jego ludzie zrobią im krzywdę. Gdy w rzeszonym zakładzie karnym pojawił się nowy osadzony – Filip S., Dawid P. zwał go do swojej celi, gdzie następnie wybił mu przednie zęby, związał go i odbył z nim stosunek oralny i analny. Prokurator przedstawił Dawidowi P. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 197 § 4 k.k. w zw. z art. 156 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Obrońca Dawida P. argumentował przed sądem, że jego klient nie wypełnił znamion zarzucanego mu czynu zabronionego z art. 197 § 1 w zw. z art. 197 § 4 k.k., celem Dawida P. nie było bowiem zaspokojenie popędu seksualnego, a jedynie chęć pokazania nowo przybyłemu Filipowi S., jaka hierarchia panuje w zakładzie, i zmuszenie go do posłuszeństwa. Z ostrożności procesowej obrońca wskazywał, że rodzaj stosunków (oralne czy analne) nie decyduje o kwalifikacji takiego zgwałcenia jako zgwałcenia ze szczególnym okrucieństwem.

Oceń argumenty obrońcy.

Zob.: art. 11 k.k., art. 156 k.k., art. 197 k.k.

Zob.: postanowienie SN z 9.04.2001 r., II KKN 349/98, OSNKW 2001/7–8, poz. 53; postanowienie SN z 12.05.2021 r., IV KK 409/19, LEX nr 3270013; wyrok SA w Krakowie z 11.05.2018 r., II AKa 40/18, KZS 2018/6, poz. 39; wyrok SA w Szczecinie z 15.11.2018 r., II AKa 195/18, LEX nr 2695232; wyrok SA w Krakowie z 4.11.2010 r., II AKa

182/10, KZS 2010/12, poz. 40; wyrok SA w Lublinie z 11.10.2018 r., II AKa 56/18, LEX nr 3225146.

Kazus 9.

Trzydziestoletni Patryk J. uległ wypadkowi motocyklowemu, na skutek którego został całkowicie sparaliżowany. W czasie gdy leżał w szpitalu, 59-letnia pielęgniarka Zdzisława G. kilkakrotnie w okresie od 7.05.2021 r. do 31.07.2021 r. przychodziła do niego nocami i dotykała jego intymnych części ciała. Prokurator przedstawił jej zarzut popełnienia przestępstwa z art. 198 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. Zdzisława G. tłumaczyła przed sądem, że było jej żal tego młodego chłopaka i chciała go pocieszyć.

Dokonaj oceny prawnokarnej zachowania Zdzisławy G.

Zob.: art. 12 k.k., art. 197 k.k., art. 198 k.k., art. 199 k.k.

Por.: wyrok SN z 20.04.2006 r., IV KK 41/06, LEX nr 183010; wyrok SA w Katowicach z 26.04.2012 r., II AKa 107/12, LEX nr 1220203; postanowienie SN z 18.12.2008 r., V KK 304/08, LEX nr 485036.

Kazus 10.

Na początku marca 2022 r. 22-letnia Ołena H. uciekła z ostrzeliwanego przez Rosjan Charkowa do Polski. Na dworcu w miejscowości L. spotkała 50-letniego Mirosława W., który zaproponował jej pomoc w postaci jedzenia, odzieży i wolnego pokoju w swoim mieszkaniu. Ołena H. z wdzięcznością przyjęła tę propozycję. Po tym jak Mirosław W. przywiózł Ołenę H. do swojego mieszkania, oznajmił jej, że propozycja jest nadal aktualna, o ile Ołena H. zgodzi się raz na jakiś czas odbyć z nim stosunek, zaczynając od dziś. Ołena H. uciekła z mieszkania Mirosława W. i udała się na policję.

Zaproponuj kwalifikację prawną czynu Mirosława W.

Zob.: art. 13 k.k., art. 199 k.k.

Por.: wyrok SN z 5.02.2009 r., II KK 251/08, LEX nr 486551.

Kazus 11.

Siedemnastoletni Jan K. zaproponował 17-letniej Patrycji R., koleżance z klasy, że jeśli ta zgodzi się trochę podotykać po piersiach i pupie, to on będzie regularnie kupował jej kosmetyki. Patrycja R. przystała na tę propozycję. Układ między nastolatkami trwał trzy miesiące. Kiedy matka Patrycji R. zapytała ją, skąd ma pieniądze na kosmetyki, córka opowiedziała jej całą historię. Kobieta natychmiast udała się razem z córką na policję. Prokurator przedstawił Janowi K. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 199 § 3 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob. art. 199 k.k.

Por. postanowienie SN z 2.06.2010 r., V KK 369/09, OSNKW 2010/9, poz. 80.

Kazus 12.

Czternastoletnia Klaudia L. i starszy od niej o trzy lata Kamil C. byli parą od trzech lat. Bezgranicznie zakochana w Kamilu C. Klaudia L. od pewnego czasu namawiała go na stosunek seksualny, który dla obojga miał być pierwszym razem. Kamil C. nie chciał na to się zgodzić, mówiąc, że muszą poczekać, aż Klaudia L. skończy 15 lat. Klaudia L. nie przyjmowała tego do wiadomości i oznajmiła, że albo stosunek, albo koniec związku. Wobec tego ultimatum Kamil C. uległ i para odbyła stosunek. Prokurator przedstawił Kamilowi C. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. Przed sądem obrońca Kamila C. argumentował, że nie można oskarżać jego klienta o czyn z art. 200 § 1 k.k. w sytuacji, gdy inicjatorką stosunku była Klaudia L.

Oceń argumenty obrońcy.

Zob. art. 200 k.k.

Por. postanowienie SN z 7.05.2019 r., IV KK 182/19, LEX nr 2672960.

Kazus 13.

Pięćdziesięciosześcioletni Bogusław B. nawiązał za pośrednictwem komunikatora internetowego kontakt z osobą o Nicku „Laurka13”, która przedstawiała się jako 13-letnia uczennica siódmej klasy Szkoły Podstawowej nr 2 w T. Bogusław B. i „Laurka13” korespondowali ze sobą w okresie od 6.06.2021 r. do 9.07.2021 r., wymieniając się codziennie informacjami i wysyłając sobie wzajemnie swoje zdjęcia. W dniu 4.07.2021 r. Bogusław B. wyznał „Laurce13”, że „ma ochotę na seks z nią”, i zaproponował, żeby się spotkali. Para umówiła się na 9.07.2021 r. na godz. 14.00 w galerii handlowej w T. Gdy Bogusław B. przekroczył drzwi galerii handlowej, został zatrzymany przez „łowców pedofilów”, którzy następnie przekazali go w ręce policji. Okazało się, że „Laurka13”, z którą korespondował Bogusław B., była w rzeczywistości 40-letnim Igozem J. – jednym z rzeczonych łowców. Prokurator przedstawił Bogusławowi B. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 200a § 2 k.k. Obrońca Bogusława B. argumentował przed sądem, że jego klient nie zrealizował znamion zarzucanego mu czynu zabronionego wobec braku „małoletniego poniżej lat 15”, a nadto, że czynu zabronionego z art. 200a § 2 k.k., będącego *sui generis* przygotowaniem, nie można usiłować.

Oceń argumenty obrońcy.

Zob.: art. 13 k.k., art. 16 k.k., art. 200a k.k.

Por.: wyrok SN z 23.07.2020 r., III KK 281/19, LEX nr 3126968; wyrok SR w Puławach z 16.07.2020 r., II K 968/18, LEX nr 3056667.

Kazus 14.

W dniu 15.06.2000 r. Czesław S., wiedząc, że nie jest biologicznym ojcem Zuzanny S., złożył fałszywe oświadczenie o swoim ojcostwie biologicznym przed urzędnikiem stanu cywilnego. Gdy Zuzanna S. skończyła 15 lat, Czesław S. w okresie od 1.06.2016 r. do 30.03.2020 r., czując pociąg seksualny, odwzajemniany przez dziewczynę, regularnie odbywał z nią stosunki seksualne. W dniu 14.12.2018 r. Czesław S. uzyskał prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające nieważność uznania dziecka. W dniu 30.04.2020 r. prokurator przedstawił Czesławowi S. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 201 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 12 k.k., art. 201 k.k.

Por.: wyrok SN z 21.01.2021 r., V KK 452/19, OSNK 2021/3, poz. 12; wyrok SA w Poznaniu z 2.06.2021 r., II AKa 48/21, LEX nr 3196740.

Kazus 15.

Stanisław R., znany malarz z miasta T. i aktywista społeczny zaangażowany w sprawy lokalnej społeczności, interesował się toczącym się w jego mieście procesem byłego duchownego oskarżonego o czyn z art. 197 § 3 pkt 2 k.k. Głośno wyrażał swoją opinię na temat tego procesu, podkreślając zwłaszcza brak stanowczej reakcji lokalnych władz kościelnych. W proteście przeciwko ukrywaniu pedofilii wśród księży postanowił namalować cykl obrazów, które następnie wystawił w internecie na sprzedaż. Przedstawiały one mężczyznę odbywającego stosunek seksualny z dzieckiem-chłopcem. Szczegóły umieszczone na obrazie sugerowały, że mężczyzna był księdzem; były to m.in.: sutanna przewieszona przez krzesło, kielich mszalny stojący na stoliku czy wiszący na ścianie krzyż. Obrazy dokładnie odwzorowywały sam stosunek, jak i organy płciowe mężczyzny i dziecka. Prokurator przedstawił Stanisławowi R. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 200b k.k. i z art. 202 § 4b k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 200b, art. 202 k.k.

Por.: wyrok SN z 23.11.2010 r., IV KK 173/10, LEX nr 667510; postanowienie SN z 15.01.2020 r., V KK 655/19, LEX nr 2777419.

Kazus 16.

Witold J. zamierzał wynająć swoje mieszkanie. W tym celu umieścił na profesjonalnym portalu internetowym ogłoszenie, na które odpowiedziała Roksana G. W trakcie prezentacji mieszkania kobiecie Witold J. zapytał ją, czym zajmuje się, na co ta odpowiedziała, że jest prostytutką. Wówczas Roksana G. zaoferowała, że jeśli Witold J. zgodzi się wynająć jej to mieszkanie, to ona będzie płaciła 500 złotych miesięcznie więcej niż Witold J. określił w ogłoszeniu. Witold J. przystał na tę propozycję. Prokurator przedstawił mu zarzut popełnienia przestęstwa z art. 204 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 12 k.k., art. 204 k.k.

Por.: wyrok SA w Krakowie z 23.09.2017 r., II AKa 91/17, KZS 2018/1, poz. 57; wyrok SA w Krakowie z 9.09.2015 r., II AKa 142/15, KZS 2015/11, poz. 39; wyrok SA w Warszawie z 18.06.2012 r., II AKa 179/12, LEX nr 1217804; wyrok SN z 14.09.1936 r., I K 229/36, OSN(K) 1937/2, poz. 45.

Rozdział XXIV

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO RODZINIE I OPIECE

Kazus 1.

Rafał J. i Patryk W. mieszkali w Holandii, gdzie wzięli ślub. Po kilku latach, gdy para wróciła na stałe do Polski, między mężczyznami doszło do kłótni i na złość Patrykowi W. Rafał J. wziął ślub cywilny z Katarzyną G. Prokurator przedstawił Rafałowi J. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 206 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 206 k.k., art. 1146 k.p.c.

Zob. wyrok SN z 20.03.1936 r., I K 1366/35, OSN(K) 1936/10, poz. 377.

Kazus 2.

Agnieszka K. i Klaudiusz S. mieli romans od kilku lat, a w ostatnim roku postanowili zamieszkać razem i prowadzić wspólne gospodarstwo domowe. Agnieszka K. wiedziała co prawda, że Klaudiusz S. pozostaje w związku małżeńskim z Haliną S., jednak nie przeszkadzało jej to, bo nigdy nawet nie wiedziała tej kobiety. Halina S. od 10 lat mieszkała w Stanach Zjednoczonych, gdzie prowadziła osobne życie. Agniesz-

ka K. i Klaudiusz S. postanowili się pobrać, co też uczynili. Mieszkająca w Polsce siostra Haliny S. – Jadwiga L. złożyła zawiadomienie o popełnieniu przez Agnieszkę K. i Klaudiusza S. przestęstwa z art. 206 k.k. Akt oskarżenia w sprawie o czyn z art. 206 k.k. prokurator skierował jednak tylko przeciwko Klaudiuszowi S., wskazując, że bigamia bierna nie podlega penalizacji na gruncie polskiego prawa.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 206 k.k., art. 21 k.k.

Kazus 3.

Małżonkowie Edyta J. i Piotr J. od dawna pozostawali w konflikcie. Małżonkowie kłócili się niemal o wszystko, a w czasie awantur oboje używali wulgarnych słów. Podczas kłótni Piotr J. często szarpał żonę za odzież lub włosy, a Edyta J. pluła mu w twarz. Eskalację konfliktu wywołało uniemożliwienie przez Piotra J. korzystania przez Edytę J. z ich wspólnego samochodu i zakręcanie jej ciepłej wody, ilekroć ta chciała się kąpać. W odwecie Edyta J. wyniosła łóżko i rzeczy Piotra J. do piwnicy, zabraniając mu spania w domu. Prokurator przedstawił obojgu małżonkom zarzut popełnienia przestęstwa z art. 207 § 1 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 207 k.k., art. 216 k.k., art. 217 k.k.

Zob.: wyrok SN z 11.02.2003 r., IV KKN 312/99, LEX nr 77436; wyrok SN z 13.09.2005 r., WA 24/05, OSNwSK 2005/1, poz. 1655; wyrok SN z 16.11.1999 r., WA 16/99, LEX nr 535198; wyrok SA w Gdańsku z 27.08.2014 r., II AKa 236/14, LEX nr 1668567; wyrok SN z 23.09.1992 r., III KRN 122/92, Legalis, LEX nr 22076.

Kazus 4.

Dwudziestoósmioletni Bartłomiej M., sąsiad 76-letniej samotnej i poruszającej się na wózkach Alicji G., do której żywił niechęć za to, że wzywała policję za każdym razem, gdy tylko puszczał głośniejszą muzykę w swoim garażu, w dniu 24.12.2021 r. zakręcił zawór gazowy, odcinając dopływ gazu do pieca Alicji G. Alicja G. zgłosiła awarię ogrzewania, ale z uwagi na okres świąteczny służby pojawiły się u niej dopiero w dniu 2.01.2022 r. Prokurator przedstawił Bartłomiejowi M. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 207 § 1a k.k. Obrońca Bartłomieja M. argumentował przed sądem, że znęcanie się jest przestępstwem wieloczynowym, a jednorazowe działanie sprawcy nie wypełnia znamion przestęstwa z art. 207 § 1a k.k.

Oceń argumenty obrońcy.

Zob. art. 207 k.k.

Por.: wyrok SA w Krakowie z 16.12.2014 r., II AKa 221/14, LEX nr 1630572; wyrok SA w Krakowie z 19.12.2002 r., II AKa 274/02, Legalis, LEX nr 78602; wyrok SN z 30.08.1971 r., I KR 149/71, Legalis, LEX nr 16624.

Kazus 5.

Danuta P. zorganizowała przyjęcie urodzinowe dla swojego 17-letniego syna Tymoteusza P. i jego znajomych. W sumie zaproszonych zostało dwanaście osób. Danuta P. przygotowała grilla, a do picia przyniosła kompot owocowy. Mąż Danuty P. – Zdzisław P. pod jej chwilową nieobecność, w porozumieniu z synem Tymoteuszem P., wlał do każdego dzbanka z kompotem po pół butelki wódki, żeby „rozruszać towarzysztwo”. Prokurator przedstawił Zdzisławowi P. i Tymoteuszowi P. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 208 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 18 k.k., art. 208 k.k.

Por.: wyrok SA w Krakowie z 23.01.2003 r., II AKa 343/02, KZS 2003/2, poz. 28; postanowienie SN z 17.04.2014 r., II KK 77/14, LEX nr 1459175; postanowienie SN z 10.03.2017 r., V KK 13/17, LEX nr 2269114; wyrok SA w Gdańsku z 23.07.2015 r., II AKa 236/15, KSAG 2015/4, poz. 276–281.

Kazus 6.

Sąd Rejonowy w T. skazał Jacka J. za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. polegające na tym, że w okresie od 10.08.2018 r. do 10.07.2021 r. uchylał się od wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego. Apelację od tego wyroku wywiódł obrońca Jacka J., wnosząc o uniewinnienie i wskazując, że Jacek J. w okresie od 10.10.2018 r. do 1.07.2021 r. przebywał w zakładzie karnym, gdzie nie miał możliwości zarobkowania.

Oceń argumenty obrońcy.

Zob. art. 209 k.k.

Zob.: wyrok SN z 18.10.2017 r., III KK 422/17, LEX nr 2390674; wyrok SN z 13.10.2004 r., V KK 229/04, OSNwSK 2004/1, poz. 1810; wyrok SN z 3.07.2007 r., III KK 144/07, LEX nr 307769.

Kazus 7.

Anna B. zostawiła nad ranem swoje nowo narodzone dziecko na podjeździe dla karetke pobliskiego szpitala w T. Prokurator przedstawił Annie B. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 210 § 1 k.k. Obrońca Anny B. argumentował przed sądem, że działała ona w stanie wyższej konieczności wyłączającej winę, ponieważ jako samotna matka trojga dzieci, w tym dwojga z niepełnosprawnościami, znajdując się w trudnej sytuacji materialnej, nie mogła podołać obowiązkowi opieki nad kolejnym dzieckiem.

Dokonaj prawnokarnej oceny zachowania Anny B.

Zob.: art. 26 k.k., art. 160 k.k., art. 210 k.k.

Zob. wyrok SN z 5.06.2019 r., IV KK 230/18, LEX nr 2714699.

Kazus 8.

Radosław R. wraz ze swoim 6-letnim synem Leonem R. wybrał się na ryby. W trakcie łowienia Radosław R. spożywał alkohol i niewiele zajmował się synem. W momencie gdy Radosław R. zauważył, że ryba bierze, kątem oka wdział, że Leon R. oddala się wzdłuż brzegu jeziora, mężczyzna kontynuował jednak wędkowanie. Gdy Radosław R. wydobył rybę i przełożył ją do wiadra, udał się po syna, żeby wracać już do domu. Okazało się, że Leon R. wpadł do jeziora i utopił się. Prokurator przedstawił Radosławowi R. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 210 § 2 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 148 k.k., art. 155 k.k., art. 160 k.k., art. 210 k.k.

Por. wyrok SN z 4.06.2001 r., V KKN 94/99, LEX nr 49445.

Kazus 9.

Magdalena C. i Damian C. mieli wspólne dziecko – 11-letnią Sarę C. Para była od trzech lat po rozwodzie, a Damian C. prawomocnym wyrokiem sądowym został pozbawiony władzy rodzicielskiej. Magdalena C. straciła pracę i znalazła się w trudnej sytuacji materialnej. Nie mogąc liczyć na pomoc bliskich i nie znajdując nowego zatrudnienia, zdecydowała się na wyjazd do Anglii, gdzie mieszkała jej koleżanka, która załatwiła jej pracę w zakładzie przetwórstwa rybnego. Magdalena C. zostawiła Sarę C. Damianowi C. i wyjechała. Prokurator przedstawił jej zarzut popełnienia przestęstwa z art. 210 § 1 k.k.

Dokonaj oceny decyzji prokuratora.

Zob.: art. 160 k.k., art. 210 k.k.

Por. wyrok SN z 4.06.2001 r., V KKN 94/99, LEX nr 49445.

Kazus 10.

Małgorzata R. i Karol R. rozwiedli się. W wyroku rozwodowym Sąd Okręgowy w T. przyznał pełnię władzy rodzicielskiej obojgu rodzicom i ustanowił opiekę naprzemienną nad 13-letnim dzieckiem stron – Jakubem R. Po około roku od rozwodu oboje rodzice, pozostający w konflikcie, przestali harmonijnie realizować plan wychowawczy i zaczęli samowolnie zatrzymywać Jakuba R. w czasie, gdy powinien on przebywać u drugiego z rodziców, przestali odwozić go do siebie wzajemnie, a przejmowali go odbierając ze szkoły na zasadzie, kto pierwszy, ten lepszy. Ponadto każde z nich bez wiedzy i zgody drugiego zabierało Jakuba R. na wyjazdy zagraniczne, co było nieustannie powodem awantur. Jakub R. ciężko znosił całą tę sytuację i opowiedział o tym szkolnej pedagog, która zawiadomiła prokuraturę o przestępcstwie z art. 211 k.k. Prokurator odmówił wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob. art. 211 k.k.

Por.: wyrok SN z 14.02.2019 r., V KK 42/18, LEX nr 2619350; postanowienie SN z 18.12.1992 r., I KZP 40/92, „Wokanda” 1993/2, poz. 8; postanowienie SN z 5.09.2019 r., I KZP 7/19, OSNKW 2019/9, poz. 54.

Kazus 11.

Tadeusz K. skontaktował ciężarną Łucję W. z państwem P. Dominik P. i Marta P. nie mogli mieć dzieci, a lokalne ośrodki adopcyjne odrzucały ich wnioski o adopcję, ponieważ para nie była małżeństwem, lecz żyła

w konkubinacie. Marta P. starała się zatem o adopcję jako samotna matka, ale starania te były jak dotychczas bezowocne. Z kolei 21-letnia Łucja W. zaszła w nieplanowaną ciążę i nie chciała zatrzymać dziecka. Tadeusz K., znając sytuację obu stron, przedstawił wszystkim rozwiązanie – Łucja W. przed porodem złoży w urzędzie stanu cywilnego oświadczenie, że biologicznym ojcem dziecka jest Dominik P., a Dominik P. zaraz po porodzie odbierze dziecko ze szpitala, następnie Łucja W. zostanie sądownie pozbawiona praw rodzicielskich do dziecka. Wszystkie osoby zaakceptowały plan, który został skutecznie zrealizowany. Za udzieloną pomoc państwo P. przekazali Tadeuszowi K. 15.000 złotych, a Łucji W. 5000 złotych. Prokurator przedstawił Tadeuszowi K. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 211a § 1 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 189a k.k., art 211a k.k., art. 233 k.k., art. 272 k.k.

Por. wyrok SO w Białymstoku z 9.04.2013 r., III K 157/12, LEX nr 2362119.

Rozdział XXV

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO CZCI I NIETYKALNOŚCI CIELESNEJ

Kazus 1.

W trakcie kampanii wyborczej rywale polityczni Andrzej K. i Zbigniew E. spotkali się przypadkowo w parku, gdzie każdy z nich rozwieszał swoje plakaty wyborcze. Andrzej K. na widok Zbigniewa E. zareagował słowami: „Ty sprzedawczyku”. Jedynym świadkiem całego zdarzenia był niemówiący w języku polskim 21-letni Burak N., student Erasmusa z Turcji. Zbigniew E. wniósł prywatny akt oskarżenia przeciwko Andrzejowi K. w sprawie o przestępstwo z art. 212 § 1 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob.: art. 13 k.k., art. 212 k.k., art. 216 k.k.

Por. postanowienie SN z 14.10.2010 r., II KK 105/10, LEX nr 621198.

Kazus 2.

Paulina W. w pozwie rozwodowym podnosiła, że jej mąż Dariusz W. wykorzystywał seksualnie ich wspólne małoletnie córki – Zuzannę i Antoninę. W trakcie sprawy rozwodowej, podczas przesłuchania stron Paulina W. ponownie podniosła ten zarzut. Postępowanie karne

w sprawie o czyn z art. 197 § 2 k.k. w zw. z art. 197 § 3 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. zostało prawomocnie umorzone w oparciu o art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. – brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa po wniesieniu pozwu, ale przed pierwszym przesłuchaniem stron. Dariusz W. wniósł prywatny akt oskarżenia przeciwko Paulinie W. w sprawie o przestępstwo z art. 212 § 1 k.k. Przed sądem Paulina W. tłumaczyła, że „jest całkowicie przekonana, że molestowanie miało miejsce, ponieważ takie informacje miała od córek”, a jej obrońca wskazywał, że odpowiedzialność karna za zniesławienie jest wyłączona, gdy do zniesławienia doszło w procesie sądowym, np. w piśmie procesowym, w ramach przesłuchania itp.

Oceń zasadność prywatnego aktu oskarżenia.

Zob.: art. 212 k.k., art. 213 k.k.

Por.: postanowienie SN z 19.02.2021 r., IV KK 557/20, LEX nr 3124987; wyrok SN z 11.04.2019 r., V KK 164/18, LEX nr 2671510; wyrok SN z 20.03.2018 r., II KK 357/17, LEX nr 2472500; wyrok SN z 17.05.2017 r., III KK 477/16, LEX nr 2307112.

Kazus 3.

Radny powiatu Maciej L. na zamkniętym spotkaniu swojego klubu, w którym brało udział pięć osób, wyraził przekonanie, że wkrótce dojdzie do dymisji wicestarosty, ponieważ usłyszał, jak starosta mówił, że jego zastępca Mateusz T. jest „leniwy i niekompetentny”. Maciej L. zastrzegł, że informacja ta nie jest jeszcze pewna, i prosił obecnych o zachowanie poufności. Mimo to wiadomość dotarła do Mateusza T., który wniósł prywatny akt oskarżenia w sprawie o przestępstwo z art. 212 § 1 k.k. Przed sądem Maciej L. tłumaczył się, że on nie pomówił Mateusza T., a jedynie zacytował to, co usłyszał, a po drugie, że poprosił zebranych o zachowanie informacji w tajemnicy.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob.: art. 212 k.k., art. 213 k.k.

Por.: wyrok SN z 20.03.1935 r., I K 51/35, OSN(K) 1935/11, poz. 460; wyrok SN z 22.12.1936 r., I K 816/36, OSN(K) 1937/7, poz. 187.

Kazus 4.

Na portalu lokalnej gazety opublikowano list do redakcji, który opisywał sytuację, jaka miała miejsce w szpitalu miejskim, gdzie doszło do zakażenia pacjentów onkologicznych wirusem SARS-CoV-2. W liście do redakcji czytelnik wskazywał, że winę za zakażenie pacjentów, w tym jego babci, która zmarła na skutek zakażenia, ponosi szpital, który nie dochował odpowiednich procedur. Szpital wniósł prywatny akt oskarżenia przeciwko redaktorowi naczelnemu gazety o czyn z art. 212 § 2 k.k. Redaktor naczelny przed sądem tłumaczył się, że list jest jedynie cytatem cudzej wypowiedzi.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob.: art. 212 k.k., art. 7 i art. 12 ustawy z 26.01.1984 r. – Prawo prasowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 1914).

Por.: wyrok SN z 28.09.2000 r., V KKN 171/98, OSNKW 2001/3–4, poz. 31; postanowienie SN z 22.10.2008 r., III KK 137/08, LEX nr 478131.

Kazus 5.

Jan M., współpracownik burmistrza Gerarda F., był świadkiem jego rozmowy z Janiną K., w trakcie której ta przekazała burmistrzowi 5000 złotych w gotówce w zamian za zatrudnienie. Po dwóch latach Jan M. popadł ze swoim byłym szefem w konflikt i postanowił kandydować przeciwko niemu w wyborach na fotel burmistrza. Jeszcze przed rozpoczęciem kampanii wyborczej, zapowiadając swój start w wyborach na spotkaniu z mieszkańcami, wyjaśnił, że decyzja o kandydowaniu spowodowana była daleko idącym sprzeciwem wobec działań burmistrza,

którego nazwał „łapówkarzem”. Jan M. opowiedział zebranym, że był świadkiem, jak dwa lata wcześniej burmistrz przyjął łapówkę w zamian za zatrudnienie, na dowód czego ma nagranie. Gerard F. skierował do sądu prywatny akt oskarżenia w sprawie o przestępstwo z art. 212 § 1 k.k. obrońca Jana M. argumentował przed sądem, że w sprawie znajduje zastosowanie unormowanie z art. 213 § 2 k.k.

Oceń argumenty obrońcy.

Zob.: art. 212 k.k., art. 213 k.k.

Por.: postanowienie SN z 15.03.2018 r., II KK 80/18, LEX nr 2473784; wyrok SN z 13.10.2016 r., II KK 174/16, LEX nr 2135546.

Kazus 6.

Jan M. był świadkiem rozmowy lokalnego blogera Mariusza P. z lokalnym przedsiębiorcą, w trakcie której ten przekazał Mariuszowi P. 5000 złotych w gotówce w zamian za napisanie cyklu pochlebnych tekstów o jego hotelach i restauracjach. Po dwóch latach Jan M. postanowił kandydować w wyborach na fotel burmistrza. Jeszcze przed rozpoczęciem kampanii wyborczej, w trakcie spotkania z mieszkańcami, obecny na spotkaniu Mariusz P. zadał Janowi M. nieprzychylne pytanie, sugerując, że Jan M. nie ma doświadczenia potrzebnego do sprawowania funkcji burmistrza, a poza tym może być pod wpływem swojego poprzednika, Gerarda F., który „będzie sterował z tylnego siedzenia”. Zdenerwowany Jan M. odpowiedział, że Mariusz P. nie ma prawa go krytykować, bo sam jest „łapówkarzem”, i opowiedział zebranym, że był świadkiem, jak dwa lata wcześniej Mariusz P. przyjął łapówkę w zamian za teksty na zamówienie, na dowód czego ma nagranie. Mariusz P. skierował do sądu prywatny akt oskarżenia w sprawie o przestępstwo z art. 212 § 1 k.k. obrońca Jana M. argumentował przed sądem, że w sprawie znajduje zastosowanie unormowanie z art. 213 § 2 k.k.

Oceń argumenty obrońcy.

Zob.: art. 212 k.k., art. 213 k.k.

Por.: wyrok SN z 13.10.2016 r., II KK 174/16, LEX nr 2135546; uchwałę SN z 17.04.2012 r., SNO 3/12, LEX nr 1228696.

Kazus 7.

Byli uczniowie klasy 2c Liceum Ogólnokształcącego w T., rocznik 1994, zorganizowali po latach spotkanie klasowe w restauracji. W spotkaniu brało udział piętnaście osób. Gdy Marian B. zwrócił uwagę Aleksandrowi C., żeby już lepiej więcej nie pił, ten odpowiedział mu słowami: „Ty akurat nie powinieś zwracać mi uwagi, bo sam jesteś nałogowym alkoholikiem”. Rzeczywiście Marian B. miał problem alkoholowy, a w przeszłości kilkakrotnie leczył się odwykowo, o czym wiedzieli wszyscy zebrani. Marian B. skierował do sądu prywatny akt oskarżenia w sprawie o przępstwo z art. 216 § 1 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob.: art. 212 k.k., art. 216 k.k.

Kazus 8.

Marian B. pozwał swoją żonę Elwirę B. o zapłatę 50.000 złotych tytułem wynagrodzenia za prace domowe, jakie wykonywał w latach 2005–2020. Uzasadniając ustnie wyrok, którym sąd oddalił powództwo w całości, sędzia Maria J. określiła Mariana B. „nałogowym alkoholikiem”. Okoliczność ta miała znaczenie dla oceny zasadności roszczenia, z jakim wystąpił Marian B., i ustalenia relacji między stronami. Rzeczywiście Marian B. miał problem alkoholowy, a w przeszłości kilkakrotnie leczył się odwykowo, co wynikało z akt sprawy. Marian B. złożył wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędzi Sądu Rejonowego w T. Marii J., ponieważ nazywając go „nałogowym alkoholikiem” w trakcie publikacji orzeczenia, i to w sytuacji, gdy on od pięciu lat nie pije, znieważyla go.

Dokonaj prawnokarnej oceny czynu Marii J.

Zob.: art. 212 k.k., art. 216 k.k.

Por.: uchwałę SN z 5.06.2012 r., SNO 26/12, LEX nr 1231618; uchwałę SN z 29.10.2020 r., II DO 96/20, LEX nr 3077121; uchwałę SN z 18.10.2016 r., SNO 45/16, LEX nr 2148648.

Kazus 9.

Dorota R. zaprosiła do siebie kilka koleżanek na wino i plotki. Kiedy rozmowa zesłła na temat nieobecnej na spotkaniu Malwiny K., Dorota R. nazwała ją „strasznią świnią” i opowiedziała koleżankom, jak to Malwina K. odmówiła jej pomocy, w czasie gdy Dorota R. przebywała na izolacji w związku z zakażeniem SARS-CoV-2. Dorota R. prosiła koleżanki o dyskrecję, jednak jedna z nich przekazała treść rozmowy Malwinie K. Malwina K. skierowała do sądu prywatny akt oskarżenia w sprawie o przestępstwo z art. 216 § 1 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob. art. 216 k.k.

Kazus 10.

Barbara M. w poniedziałek wielkanocny wybierała się do kościoła. Gdy wyszła z domu na ulicę, została oblana przez swojego sąsiada Janusza H. wodą z wiadra. Po oblaniu Barbary M. Janusz H. z uśmiechem wykrzyknął: „Śmigus-dyngus!”. Barbara M. skierowała do sądu prywatny akt oskarżenia w sprawie o przestępstwo z art. 217 § 1 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob. art. 217 k.k.

Por. wyrok SA w Białymstoku z 9.08.2012 r., II AKa 137/12, LEX nr 1217652.

Kazus 11.

Jacek T. od dłuższego czasu zalecał się do swojej koleżanki z pracy Iwony P. Gdy Iwona P. robiła sobie kawę w pomieszczeniu socjalnym, Jacek T. zaszedł ją od tyłu i położył ręce na jej pośladkach. Iwona P. natychmiast odwróciła się i uderzyła Jacka T. otwartą dłonią w twarz. Po powrocie do domu opowiedziała o całej sytuacji mężowi – Karolowi P., który następnego dnia rano przyszedł z nią do pracy i w obecności pozostałych pracowników firmy nazwał Jacka T. „plugawym obrzydliwcem” i zagroził, że ma „trzymać łapy z daleka, bo jak nie, to się z nim policzy”.

Zaproponuj kwalifikację prawną dla Jacka T., Iwony P. i Karola P.

Zob.: art. 190 k.k., art. 216 k.k., art. 217 k.k.

Por.: wyrok SN z 17.03.2021 r., II KK 24/21, OSNK 2021/7, poz. 29; postanowienie SN z 17.10.2012 r., IV KK 196/12, LEX nr 1226734; wyrok SO w Tarnowie z 30.01.2004 r., II Ka 582/03, KZS 2004/2, poz. 66.

Kazus 12.

Daria C. wracała wieczorem tramwajem do domu. W czasie jazdy drzemała i nie zauważyła, że Szymon R., który usiadł za nią, obciął jej nożyczkami kosmyk włosów. Po pewnym czasie skontaktowała się z nią policja, która pokazała jej zabezpieczone nagranie z monitoringu, na którym widać było całe zdarzenie. Ponieważ Daria C. nie była jedyną kobietą, która padła ofiarą Szymona R., zyskującego status miejskiej legendy, prokuratur zdecydował się wszcząć na podstawie art. 60 § 1 k.p.k. postępowanie w sprawie o czyn z art. 217 § 1 k.k. z urzędu. Przed sądem obrońca Szymona R. argumentował, że jego klient nie zrealizował znamion zarzucanych mu przestępstw, bo żadna z tych kobiet nie miała

świadomości, że została naruszona jej nietykalność cielesna, gdyż Szymon R. wybierał tylko śpiące kobiety.

Oceń zasadność zarzutu i argumenty obrońcy.

Zob.: art. 13 k.k., art. 217 k.k.

Kazus 13.

Piotr C. podróżował pociągiem relacji T. – W. Z uwagi na brak wolnych miejsc w przedziałach podróż odbywał w korytarzu, obok toalety. Gdy zauważył, że Zbigniew B., idąc z wagonu nr 7 do wagonu nr 8, w którym stał Piotr C., nie zamknął za sobą drzwi między wagonami, zwrócił mu na to uwagę i poprosił o ich zamknięcie. W reakcji na to Zbigniew B. uderzył Piotra C. w głowę. Prokurator przyjął, że Piotr C. upominając Zbigniewa B. o zamknięcie drzwi między wagonami działał w interesie bezpieczeństwa pasażerów pociągu, i przedstawił Zbigniewowi B. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 217a k.k. Przed sądem obrońca Zbigniewa B. argumentował, że zachowanie Piotra C. nie miało charakteru „interwencji na rzecz ochrony porządku publicznego”, o której mowa w art. 217a k.k., i wniósł o zmianę kwalifikacji prawnej czynu na art. 217 § 1 k.k.

Ocen argumenty obrońcy.

Zob.: art. 217 k.k., art. 217a k.k.

Por. wyrok SO w Siedlcach z 14.12.2015 r., II Ka 502/15, LEX nr 1971462.

Rozdział XXVI

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO PRAWOM OSÓB WYKONUJĄCYCH PRACĘ ZAROBKOWĄ

Kazus 1.

Spółka G.M. sp. z o.o. w ramach redukcji kosztów zaproponowała zatrudnionej na umowę o pracę sprzątacze Elżbiecie M. przejście na umowę zlecenia z początkiem nowego roku. Tak też się stało. Faktyczny zakres obowiązków i sposób pracy Elżbiety M. nie uległy żadnej zmianie, poza tym, że od teraz sama musiała kupować środki do sprząkania. Po około dwóch miesiącach od czasu przejścia Elżbiety M. na umowę zlecenia spółka G.M. przestała terminowo wypłacać jej wynagrodzenie, opóźniając się czasem o cały miesiąc. Mimo próśb i upomnień Elżbiety M. sytuacja nie uległa zmianie, w związku z tym po pół roku takiego stanu rzeczy kobieta złożyła zawiadomienie o przestępstwie z art. 218 § 1a k.k. Prokurator odmówił wszczęcia postępowania w sprawie w oparciu o art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. – brak znamion czynu zabronionego, wskazując, że Elżbieta M. zatrudniona była na podstawie umowy cywilnoprawnej, a nie umowy o pracę.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 218 k.k., art. 22 k.p., art. 281 k.p., art. 282 k.p., art. 10 k.w.

Por.: uchwałę SN z 20.09.2018 r., I KZP 5/18, OSNKW 2018/11, poz. 74; uchwałę SN z 15.12.2005 r., I KZP 34/05, OSNKW 2006/1, poz. 2; postanowienie SA w Krakowie z 13.12.2000 r., II AKz 289/00, KZS 2000/12, poz. 28; wyrok SR w Olsztynie z 15.05.2014 r., VII K 241/14, LEX nr 1912023.

Kazus 2.

Kazimierz W. pracował jako księgowy w przedsiębiorstwie N. Przez kilka miesięcy popadał w konflikt z właścicielem Markiem N., który zarzucał mu niestaranne wykonywanie obowiązków, spóźnianie się do pracy i niedotrzymywanie terminów wykonywanych zadań. Z końcem roku Kazimierz W. otrzymał 3-miesięczne wypowiedzenie z pracy. Właściciel uzasadniał, że z dniem 1 kwietnia likwiduje stanowisko księgowego. Tymczasem dwa tygodnie po odejściu Kazimierza W. z pracy stanowisko to zostało przywrócone. Zwolniony księgowy domagał się przywrócenia do pracy, argumentując, że chwilowa likwidacja stanowiska księgowego była tylko pretekstem do jego zwolnienia, i złożył odpowiedni pozew w sądzie pracy. W trakcie postępowania strony zawarły ugodę, zgodnie z którą Marek N. miał przywrócić Kazimierza W. na zajmowane poprzednio stanowisko bez wypłacania mu zaległego wynagrodzenia. Sąd postanowieniem zatwierdził ugodę. Gdy jednak po trzech miesiącach od zawarcia ugody Marek N. wciąż nie przywrócił Kazimierza W. do pracy, ten złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z art. 218 § 2 k.k. Prokurator odmówił wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie.

Oceń stanowisko prokuratora.

Zob.: art. 218 k.k., art. 282 k.p.

Por. wyrok SO w Gliwicach z 25.09.2015 r., VI Ka 735/15, LEX nr 1842769.

Kazus 3.

Remigiusz K. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą PPUH Remigiusz K. z uwagi na przejściową trudną sytuację finansową przedsiębiorstwa nie dopełnił ustawowego obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne za zatrudnianego przez siebie pracownika Lucjana P. przez okres sześciu miesięcy. Prokurator przedstawił Remigiuszowi K. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 218 § 1a k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob.: art. 218 k.k., art. 98 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1009 ze zm.).

Por.: wyrok SO w Olsztynie z 16.01.2019 r., VII Ka 1210/18, LEX nr 2622123; wyrok SO w Olsztynie z 19.11.2018 r., VII Ka 932/18, LEX nr 2601324; wyrok SA w Gdańsku z 30.03.2017 r., II AKa 256/16, LEX nr 2383361.

Kazus 4.

Zygmunt N., właściciel osiedlowego sklepu spożywczego, poprosił swoją pracownicę – sprzedawczynię Emilię M. o to, by zgodziła się za dodatkowym wynagrodzeniem pracować dłużej w Wigilię i zamknąć sklep dopiero o godz. 18.00. Emilia M. wyraziła zgodę. Prokurator przedstawił Zygmuntowi N. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 218a k.k. Przed sądem Zygmunt N. tłumaczył, że liczył na duży utarg, gdyż z jego doświadczenia wynika, że ludzie zawsze zapominają czegoś kupić na Wigilię, a duże sklepy są już wówczas pozamykane, i że nie zrobiłby tego bez zgody Emilii M., która chętnie została dłużej w pracy, za co otrzymała dodatkowe wynagrodzenie.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob.: art. 218a k.k., art. 10 ustawy z 10.01.2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (Dz.U. z 2021 r. poz. 936 ze zm.), art. 10 k.w.

Kazus 5.

W dniu 1.07.2021 r. ABC sp. z o.o., reprezentowana przez prezesa Zarządu Macieja G., podpisała umowę o pracę z Mariuszem B. na czas określony wynoszący cztery tygodnie. Mariusz B. zatrudniony został na stanowisku dyrektora finansowego. Maciej G. nie zgłosił nowego pracownika do systemu ubezpieczeń społecznych, ponieważ tuż po podpisaniu umowy wyjechał na dwutygodniowy urlop, a gdy wrócił, minął już zakreślony prawem termin na zgłoszenie. Maciej G. uznał wobec tego, że nie ma już sensu podejmować żadnych działań, natomiast Mariuszowi B. zaproponował podpisanie z dniem 1.08.2021 r. umowy o pracę na czas nieokreślony. Tak też się stało, a obowiązki rejestracyjne w zakresie ubezpieczeń społecznych tym razem zostały dopełnione. Prokurator przedstawił Maciejowi G. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 219 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob.: art. 219 k.k., art. 3¹ k.p.

Kazus 6.

Przedsiębiorstwo D. prowadziło wycinkę drzew pod budowę domu wielorodzinnego. Rano właściciel firmy Józef M. przywiózł na miejsce pracownika i wydał mu niezbędne narzędzia. Pracownik Stanisław Z. poinformował właściciela firmy, że przekazana mu piła spalinowa jest niesprawna i już kilkakrotnie doszło do przypadków zsunęcia się łańcucha. Józef M. zapowiedział, że za godzinę wróci z nową piłą. Tymczasem polecił pracownikowi wstrzymanie się od pracy. Gdy jednak po upływie trzech godzin Józef M. nie wrócił, pracownik uznał, że musi przystąpić do pracy, w przeciwnym razie bowiem nie zdąży wykonać jej w terminie.

Podczas pracy łańcuch piły zerwał się i zranił Stanisława Z. w dłonie tak, że spowodował uszkodzenia ciała na okres powyżej siedmiu dni. Prokurator przedstawił Józefowi M. zarzut popełnienia przepęstwa z art. 220 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob.: art. 157 k.k., art. 160 k.k., art. 220 k.k.

Por.: wyrok SN z 6.05.2002 r., IV KKN 352/98, LEX nr 54390; postanowienie SN z 8.11.2013 r., III KK 302/13, LEX nr 1391454; wyrok SN z 29.01.2016 r., IV KK 345/15, LEX nr 1977939.

Kazus 7.

Zakłady chemiczne w W. produkowały nową partię lakierów, w których składzie znajdowała się lotna substancja drażniąca drogi oddechowe. Przed przystąpieniem do produkcji kierownik zmiany Piotr S. pouczył pracowników, by bezwzględnie używali specjalnych maseczek na twarz. W ciągu zmiany zauważył, że jeden z pracowników Janusz G. nie ma założonej maseczki, i zwrócił mu uwagę. Gdy po godzinie kierownik ponownie pojawił się w hali produkcyjnej, Janusz G. nadal pracował bez maseczki. Kierownik po raz drugi zwrócił mu uwagę i podkreślił, że substancja, z którą pracują, może być niebezpieczna. Po powrocie do domu Janusz G. źle się poczuł i wezwał pogotowie. Okazało się, że doszło do trwałego uszkodzenia płuc w wyniku kontaktu z niebezpieczną substancją. Prokurator przedstawił Piotrowi S. zarzut popełnienia przepęstwa z art. 220 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob.: art. 9 k.k., art. 156 k.k., art. 160 k.k., art. 220 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 8.12.2020 r., IV KK 516/19, LEX nr 3168992; wyrok SN z 19.02.2013 r., IV KK 216/12, LEX nr 1288762; wyrok SN z 6.05.2002 r., IV KKN 352/98, LEX nr 54390; postanowienie SN z 8.11.2013 r., III KK

302/13, LEX nr 1391454; wyrok SO w Siedlcach z 20.08.2013 r., II Ka 337/13, LEX nr 1717927.

Kazus 8.

Arkadiusz G. prowadził przedsiębiorstwo remontowo-budowlane. Gdy zatrudniany przez niego elektryk zachorował, zwrócił się do znajomego, również prowadzącego działalność w tej branży, z prośbą o znalezienie fachowca, który wykonałby niezbędne prace elektryczne. Znajomy polecił mu Jana M., z którego usług korzystał wielokrotnie. Powiedział, że to dobry fachowiec, solidnie wykonujący pracę i znający się na elektryce. Arkadiusz G. zatrudnił Jana M. do wykonania instalacji elektrycznej w remontowanym domu. Podczas pierwszego spotkania zapytał go, czy posiada odpowiednie dokumenty poświadczające uprawnienia i kwalifikacje. Jan M. zapewnił, że takie dokumenty posiada. Jednak podczas kontroli przeprowadzanej przez służby inwestora okazało się, że Jan M. nigdy nie uzyskał niezbędnych uprawnień.

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 9 k.k., art. 160 k.k., art. 220 k.k.

Por.: wyrok SN z 19.11.1997 r., III KKN 267/96, Prok. i Pr. – wkł. 1998/6, poz. 5; postanowienie SN z 8.12.2017 r., IV KK 104/17, LEX nr 2434465; postanowienie SN z 8.11.2013 r., III KK 302/13, LEX nr 1391454.

Kazus 9.

Bartłomiej C., pracownik zakładu stolarskiego zatrudniony na umowę o pracę, podczas obróbki drewna zaciął się piłą. Właściciel zakładu Wiesław P., obecny na miejscu, natychmiast udzielił mu pomocy i zawiózł go do szpitala. Okazało się, że palca Bartłomieja C. nie da się uratować. Wiesław P. wręczył Bartłomiejowi C. kwotę 10.000 złotych w zamian za „zachowanie sprawy w tajemnicy” i zadeklarował, że po tym, jak „dojdzie do siebie”, będzie mógł dalej u niego pracować, tyle że

„na obsłudze biura”. Bartłomiej C. przystał na te warunki, a Wiesław P. nie zawiadomił właściwych organów o zaistniałym wypadku.

Zaproponuj kwalifikację prawną czynu Wiesława P.

Zob.: art. 12 k.k., art. 219 k.k., art. 221 k.k., art. 234 k.p., art. 283 k.p., art. 10 k.w.

Kazus 10.

Bartłomiej C., pracownik zakładu stolarskiego zatrudniony na umowę o pracę, podczas obróbki drewna zaciął się piłą. Właściciel zakładu Wiesław P., obecny na miejscu, natychmiast udzielił mu pomocy i zawiózł go do szpitala. Okazało się, że palca Bartłomieja C. nie da się uratować. Wiesław P. zawiadomił właściwe organy o zaistniałym wypadku dopiero po dwóch tygodniach. Jak tłumaczył, miał dużo pilnych spraw na głowie i uznał, że „papierkową robotą” zajmie się później.

Oceń zachowanie Wiesława P. z punktu widzenia prawa karnego.

Zob.: art. 219 k.k., art. 221 k.k., art. 234 k.p., art. 283 k.p.

Kazus 11.

Pracujący w zakładzie masarskim Mamuka M. zasłabł podczas okrajania mięsa, a następnie stracił przytomność. Obecni na miejscu pracownicy próbowali udzielić mu pomocy, a gdy jeden z nich próbował wezwać pomoc, został zatrzymany przez właścicielkę zakładu – Halinę W., która powiedziała, że sama się tym zajmie. Wszystkim obecnym pracownikom kazała skończyć pracę i iść do domu. Halina W. uznała, że Mamuka M. nie daje oznak życia, i nocą wywiozła jego ciało do lasu, gdzie je zakopała.

Zaproponuj kwalifikację prawną czynu Haliny P.

Zob.: art. 11 k.k., art. 155 k.k., art. 162 k.k., art. 221 k.k., art. 234 k.p.

Rozdział XXVII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Kazus 1.

W mieście T. planowano budowę nowej drogi, która miałaby przebiegać skrajem ogródków działkowych. Plany gminy wywoływały kontrowersje i protesty działkowców, którzy wielokrotnie interweniowali u władz gminnych oraz w prasie. Podczas spotkania burmistrza z mieszkańcami poświęconego planowanej budowie, na którym panowała gorąca atmosfera, obie strony przerywały się argumentami, często w emocjonalny sposób. Gdy po spotkaniu burmistrz opuszczał salę, podszedł do niego jeden z działkowców Jacek N. i stwierdził, że wielokrotnie pisał do burmistrza listy, ale nie doczekał się, jak dotąd, odpowiedzi. Poirytowany przebiegiem spotkania burmistrz odpowiedział: „Pisał Pan same bzdury, na które szkoda czasu normalnych ludzi”. Zdenerwowany Jacek N. pchnął burmistrza.

Zaproponuj kwalifikację prawną czynu Jacka N.

Zob.: art. 115 k.k., art. 222 k.k.

Por. postanowienie SN z 24.06.2010 r., II KK 145/10, LEX nr 619619.

Kazus 2.

Policjanci Krzysztof K. i Ireneusz D. udali się pod adres zamieszkania Sebastiana P., by dokonać jego zatrzymania i przymusowego doprowadzenia do prokuratury celem przedstawienia mu zarzutów. Gdy weszli na posesję Sebastiana P., zauważyli, że siedzi on w zaparkowanym przed domem samochodzie. Krzysztof K. podszedł do samochodu od strony kierowcy i przykładając legitymację do szyby wezwał Sebastiana P. do otwarcia drzwi. W tym samym momencie Ireneusz D. stanął przed maską samochodu, zagradzając Sebastianowi P. ewentualną drogę ucieczki. Sebastian P. gwałtownie ruszył samochodem i potrącił Ireneusza D., który upadł na maskę samochodu i doznał stłuczenia kolan powodującego naruszenie czynności narządu ciała na okres poniżej siedmiu dni. Prokurator przedstawił Sebastianowi P. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 223 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Oceń decyzję prokuratora.

Zob.: art. 11 k.k., art. 157 k.k., art. 222 k.k., art. 223 k.k., art. 224 k.k.

Por.: postanowienie SN z 25.02.2021 r., V KK 108/20, LEX nr 3150258; wyrok SA we Wrocławiu z 7.03.2018 r., II AKa 40/18, LEX nr 2486455; wyrok SA w Białymstoku z 15.04.2021 r., II AKa 26/20, LEX nr 3240535; wyrok SA w Krakowie z 17.07.2003 r., II AKa 161/03, KZS 2003/9, poz. 20.

Kazus 3.

Do Urzędu Pocztowego nr 2 w T. zadzwonił mężczyzna, informując, że „w budynku znajduje się bomba”. Naczelnik urzędu natychmiast zarządziła ewakuację i powiadomiła odpowiednie służby. W czasie gdy zadzwonił telefon na poczcie nie było klientów, a żaden z trzech obecnych pracowników nie potraktował telefonu poważnie, uważając, że to „głupie żarty”. Po czterech godzinach placówka wznowiła pracę, gdyż alarm faktycznie był fałszywy. Dzwoniącym okazał się mieszkający

naprzeciwko poczty 18-letni Krystian C., który tłumaczył, że zrobił to „z nudów”.

Zaproponuj kwalifikację prawną czynu Krystiana C.

Zob.: art. 224a k.k., art. 10 k.w., art. 66 k.w.

Por. postanowienie SN z 30.11.2017 r., IV KK 174/17, LEX nr 2434775.

Kazus 4.

Straż miejska w miejscowości T. otrzymała zgłoszenie od mieszkańca jednej z ulic miasta, że z komina w domu sąsiada wydobywa się czarny, gryzący dym. Zawiadamiający stwierdził, że przez kilka dni na posesji sąsiada widział czarne worki z odpadami, które nagle zniknęły. Zawiadamiający miał podejrzenie, że sąsiad spalił je w swoim piecu na paliwa stałe służącym do ogrzewania domu. Gdy ekopatrol straży miejskiej przybył na miejsce, drzwi otworzył młody mężczyzna Kacper F., który stwierdził, że właściciel nieruchomości wyjechał na miesiąc do rodziny i poprosił go, by zaglądał do domu, aby dokarmiać zwierzęta. Mężczyzna oświadczył, że nie wpuści do domu ani na posesję straży miejskiej; niech kontaktują się z właścicielem.

Zaproponuj kwalifikację prawną dla Kacpra F.

Zob.: art. 225 k.k., art. 379 ustawy z 27.04.2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.).

Por.: wyrok SR w Warszawie z 26.02.2019 r., VIII K 779/17, LEX nr 3045100; wyrok SR w Nysie z 19.05.2014 r., II K 44/14, LEX nr 1904147.

Kazus 5.

Ewa W. brała udział w spontanicznym zgromadzeniu mającym na celu wyrażenie sprzeciwu wobec planowanego zaostrenia prawa aborcyj-

nego. Podczas tego zgromadzenia była świadkiem interwencji policji w stosunku do jednej z jego uczestniczek, Krystyny P. Widząc, jak funkcjonariusze obezwładniają Krystynę P., Ewa W. krzyknęła do jednego z policjantów: „Zdejmij mundur, przepros matkę” i splunęła mu pod nogi. Prokurator przedstawił Ewie P. zarzut popełnienia przestępa z art. 226 § 1 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob. art. 226 k.k.

Por.: postanowienie SN z 7.12.2021 r., II KK 461/21, LEX nr 3284799; wyrok SO w Warszawie z 17.06.2021 r., X Ka 425/21, Legalis.

Kazus 6.

Roman B. zadzwonił do 75-letniej Aliny J. i przedstawił się jako policjant Komendy Miejskiej Policji w T. oraz poinformował ją, że jej wnuczek Maurycy L. został właśnie zatrzymany przez policję i konieczne jest wpłacenie kaucji w wysokości 50.000 złotych. Przejęta Alina J. zadeklarowała, że chce wpłacić kaucję, byle tylko „Maurycy wrócił do domu na obiad”. Roman B. poinformował Alinę J., że w takim razie w ciągu godziny zjawi się u niej w mieszkaniu, żeby odebrać kaucję. Gdy Roman B. wszedł do mieszkania Aliny J. ubrany w mundur policjanta, został obezwładniony i zamknięty w toalecie przez Maurycego L., który chwilę wcześniej wrócił do domu i dowiedział się o telefonie. Następnie Maurycy L. wezwał policję.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Romana B. i Maurycego L.

Zob.: art. 11 k.k., art. 13 k.k., art. 189 k.k., art. 227 k.k., art. 286 k.k., art. 243 k.p.k., art. 10 k.w., art. 61 k.w.

Kazus 7.

Roman B. przebrany w mundur policjanta zaczepił pod blokiem 17-letniego Ksawerego L. i próbował go „zatrzymać i doprowadzić na komisariat” w związku z niszczeniem mienia polegającym na malowaniu farbą po garażu. Wracający do domu Maurycy L. zauważył, że jakiś mężczyzna szarpie jego młodszego brata, który próbując się wyrwać, uderza go łokciem w żebra. Gdy podszedł bliżej, zorientował się, że to mieszkający niedaleko ich bloku emeryt Roman B. Maurycy L. przerwał „zatrzymanie” i zabrał Ksawerego L. do domu, a następnie zawiadomił policję. Roman B. tłumaczył, że chciał „dać nauczkę dzieciakowi, który zniszczył mu garaż, i trochę go nastraszyć”.

Zaproponuj kwalifikację prawną czynu Romana B.

Zob.: art. 11 k.k., art. 26 k.k., art. 217 k.k., art. 227 k.k., art. 10 k.w., art. 61 k.w.

Kazus 8.

Do gabinetu lekarza-ordynatora Adama P. przyszła Halina S., żona Zdzisława S., operowanego z sukcesem przez Adama P. i w wyrazie wdzięczności za udaną operację wręczyła mu alkohol i kosz słodczy o wartości 150 złotych.

Zaproponuj kwalifikację prawną czynu Haliny S.

Zob.: art. 228 k.k., art. 229 k.k.

Por.: wyrok SN z 1.12.2016 r., WA 14/16, LEX nr 2177104; wyrok SN z 8.11.2005 r., WA 30/05, OSNwSK 2005/1, poz. 2018; wyrok SA w Lublinie z 13.10.2009 r., II AKa 118/09, LEX nr 550536; uchwałę SN (7) z 20.06.2001 r., I KZP 5/01, OSNKW 2001/9–10, poz. 71; wyrok NSA z 28.11.2018 r., I OSK 72/17, LEX nr 2639146.

Kazus 9.

Przedsiębiorstwo Dariusza K. stanęło do ogłoszonego przez Miasto i Gminę w T. przetargu na budowę boisk do piłki nożnej. Dariusz K., któremu zależało na wygraniu tego przetargu, postanowił wręczyć burmistrzowi Miasta i Gminy w T. – Marcinowi N. kwotę 10.000 złotych w zamian za wybór oferty jego firmy. Dariusz K. nie pochodził z tej gminy i nie znał osobiście burmistrza Marcina N. ani nigdy go nie widział. Gdy przyjechał do miejscowości T. z kopertą z pieniędzmi udał się do urzędu miasta w celu spotkania się z burmistrzem, gdzie poinformowano go, że burmistrz jest na lunchu w restauracji naprzeciwko. Dariusz K. udał się zatem do restauracji i po wejściu zapytał kelnera: „Który to Marcin N.?” Gdy kelner wskazał mu siedzącego samotnie przy stoliku mężczyznę, Dariusz K. odczekał, aż ten pójdzie do toalety i pod jego nieobecność zostawił na jego stoliku kopertę z listem, w którym informował, że pieniądze są w zamian za „pomyślne rozstrzygnięcie przetargu”. Okazało się, że mężczyzna, któremu Dariusz K. zostawił kopertę, to faktycznie Marcin N., ale nie burmistrz, tylko znany pisarz z okolicy, który zawiadomił o znalezisku policję.

Zaproponuj kwalifikację prawną czynu Dariusza K.

Zob.: art. 13 k.k., art. 229 k.k.

Por.: wyrok SN z 22.05.2019 r., V KK 130/19, LEX nr 2694545.

Kazus 10.

Przedsiębiorca Jakub P. w trakcie spotkania z prezydentem miasta Zbigniewem K. zaoferował mu trzy 150-metrowe apartamenty na planowanym do wybudowania osiedlu mieszkaniowym w zamian za przeprowadzenie procedury zmiany przeznaczenia gruntu o powierzchni 15 hektarów z terenu rolniczego na tereny zabudowy i rekreacji w związku z opracowywaniem planu zagospodarowania przestrzennego. Zbigniew K. nie przyjął propozycji i zgłosił sprawę organom ścigania. Prokurator przedstawił Jakubowi P. zarzut popełnienia przestępstwa

z art. 229 § 4 k.k. Przed sądem obrońca Jakuba P. argumentował, że jego klient nie zrealizował znamion zarzucanego mu przestępstwa, gdyż proponowana obietnica korzyści majątkowej nie pozostawała w związku z pełnioną funkcją publiczną, skoro prezydent miasta nie ma kompetencji do zmiany miejscowego planu zagospodarowania terenu, gdyż decyzje w tym zakresie podejmuje Rady Miasta, a prezydent może jedynie wystąpić z projektem uchwały w tym przedmiocie. Obrońca argumentował ponadto, że działania oskarżonego zatrzymały się na etapie usiłowania, nie doszło bowiem do przyjęcia propozycji.

Oceń zasadność zarzutu i argumenty obrońcy.

Zob.: art. 13 k.k., art. 229 k.k.

Por.: postanowienie SN z 14.03.2007 r., III KK 248/06, LEX nr 262647; wyrok SN z 30.11.2016 r., IV KK 230/16, LEX nr 2166389; wyrok SN z 8.02.2018 r., V KK 224/17, LEX nr 2449792; wyrok SN z 12.09.1986 r., Rw 655/86, OSNKW 1987/5–6, poz. 47.

Kazus 11.

Dwudziestojednoletnia Zuzanna K. kupiła po okazyjnej cenie bilety lotnicze do Turcji. Tydzień przed wyjazdem zorientowała się, że jej paszport jest nieważny i z wycieczki nic nie wyjdzie. Gdy opowiedziała o sprawie koleżance, 22-letniej Dominice J., ta zaoferowała pomoc w załatwieniu paszportu, wskazując, że jej ciocia Ewelina P. pracuje w Oddziale Paszportów w T. Na skutek działań Dominiki J. Zuzanna K. otrzymała paszport w terminie. Po powrocie z Turcji Zuzanna K. w ramach podziękowania za załatwienie sprawy sprezentowała Dominice J. voucher do salonu spa o wartości 500 złotych.

Oceń zachowanie Zuzanny K. i Dominiki J.

Zob.: art. 230 k.k., art. 230a k.k.

Por. postanowienie SN z 28.02.2018 r., IV KK 223/17, LEX nr 2559383.

Kazus 12.

Mariola R., sprzątaczką w Prokuraturze Rejonowej w T., podsłuchala rozmowę prokuratorów na temat sprawy, którą prowadził jeden z nich. Męzczyzna opowiadał, że ma wypadek ze skutkiem śmiertelnym, ale sprawa nie jest taka oczywista, gdyż pieszy wbiegł kierowcy – Fabiano-wi Z. pod koła na czerwonym świetle. Mariola R. zajrzała do akt sprawy, skąd wzięła dane kontaktowe Fabiana Z., a następnie zadzwoniła do niego i umówiła się z nim na spotkanie. Podczas spotkania Mariola R. powiedziała, że „ma układy w Prokuraturze Rejonowej w T. i w zamian za kwotę 20.000 złotych załatwi, że sprawa będzie umorzona”. W rzeczywistości Mariola R. nie miała żadnych układów w prokuraturze i nie zamierzała podejmować jakichkolwiek działań w tej sprawie. Fabian Z. zapłacił określoną kwotę, jednak po jakimś czasie zamiast postanowienia o umorzeniu postępowania doręczono mu akt oskarżenia w sprawie o przestęstwo z art. 177 § 2 k.k. Zdenerwowany tym faktem od razu udał się na policję i zgłosił całą sprawę. Prokurator przedstawił Fabianowi Z. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 230a § 1 k.k. Przed sądem obrońca argumentował, że w sprawie zastosowanie powinno znaleźć unormowanie z art. 230a § 3 k.k.

Oceń zasadność zarzutu i argumenty obrońcy.

Zaproponuj kwalifikację prawną czynu Marioli R.

Zob.: art. 11 k.k., art. 230 k.k., art. 230a k.k., art. 286 k.k.

Por. wyrok SN z 8.11.1974 r., Rw 522/74, OSNKW 1975/2, poz. 31.

Kazus 13.

Znajoma Marka M. – Tamara E. poszukiwała pracy. Marek M. zaferował, że „może porozmawiać z kolegą Grzegorzem P., który zna kogoś w Urzędzie Marszałkowskim, kto mógłby pomóc coś załatwić”, i że kosztuje to 2000 złotych. Tamara E. przyjęła propozycję i przekazała

Markowi M. pieniądze, które ten w całości przekazał Grzegorzowi P., który następnie załatwił zatrudnienie dla Tamary E.

Zaproponuj kwalifikację prawną czynów Tamary E., Marka M. oraz Grzegorza P.

Zob.: art. 18 k.k., art. 230 k.k., art. 230a k.k.

Por.: wyrok SN z 10.10.2007 r., III KK 25/07, OSNwSK 2007/1, poz. 2200; wyrok SA w Warszawie z 27.10.2017 r., II AKa 235/17, LEX nr 2412811.

Kazus 14.

W trakcie służby patrolowej funkcjonariusze policji Marek P. i Paweł D. zostali wezwani do interwencji w sprawie mężczyzny leżącego pod sklepem spożywczym. Po przybyciu na miejsce Marek P. i Paweł D. stwierdzili, że mężczyzna, którym – jak się później okazało – był Andrzej J., jest nieprzytomny i że wcześniej prawdopodobnie spożył znaczną ilość alkoholu. Mężczyźni zapakowali Andrzeja J. do radiowozu i wywieźli go do pobliskiego parku. Rano przechodzień znalazł Andrzeja J. w parku. Mężczyzna już nie żył.

Zaproponuj kwalifikację prawną czynu Marka P. i Pawła D.

Zob.: art. 11 k.k., art. 18 k.k., art. 155 k.k., art. 162 k.k., art. 231 k.k.

Por.: postanowienie SN z 10.10.2012 r., V KK 27/12, LEX nr 1226786; wyrok SN z 4.05.2016 r., V KK 388/15, LEX nr 2046083.

Kazus 15.

Do funkcjonariusza policji Olafa W. zwrócił się jego sąsiad z osiedla Wiktor I. z prośbą o sprawdzenie pewnej osoby w systemach informatycznych policji. Wiktor I. zaferował Olafowi W. za to 500 złotych. Olaf W. przyjął propozycję i zrealizował prośbę.

Zaproponuj kwalifikację prawną czynu Olafa W.

Zob.: art. 11 k.k., art. 228 k.k., art. 229 k.k., art. 231 k.k., art. 266 k.k.

Por. postanowienie SN z 29.01.2015 r., II KK 215/14, OSNKW 2015/7, poz. 58.

Kazus 16.

Sławomir T. i Karol P. spożywali nocą alkohol w parku. W pewnym momencie zauważyli nadchodzącego samotnego mężczyznę. Gdy Arkadiusz F. przechodził obok ławki, na której oni siedzieli, Karol P. podstawił mu nogę, a gdy Arkadiusz F. przewrócił się, Sławomir T. usiadł mu na plecach. Mężczyźni zaczęli uderzać Arkadiusza F. pięściami po plecach i kopać go po żebrach. Gdy Arkadiusz F. krzyknął: „Jestem policjantem, przestańcie!”, mężczyźni zaczęli jeszcze mocniej go bić. Przeszali dopiero wtedy, gdy usłyszeli kroki nadchodzących ludzi. Arkadiusz F. doznał obrażeń ciała w postaci złamania trzech żeber i nosa. Prokurator przedstawił obu mężczyznom zarzut popełnienia przestęstwa z art. 223 § 1 k.k. w zw. z art. 231a k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Obrońca przed sądem argumentował, że z kwalifikacji prawnej należy wyeliminować art. 223 i art. 231a, ponieważ w chwili gdy Sławomir T. i Karol P. napadli na Arkadiusza F., nie wiedzieli, że jest on policjantem.

Oceń argumenty obrońcy.

Zob.: art. 18 k.k., art. 157 k.k., art. 158 k.k., art. 223 k.k., art. 231a k.k.

Por. postanowienie SN z 22.11.2017 r., V KK 300/17, LEX nr 2428825.

Rozdział XXVIII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WYMIAROWI SPRAWIEDLIWOŚCI

Kazus 1.

W trakcie rozprawy przed Sądem Rejonowym w T. Grzegorz D. – oskarżony o czyn z art. 157 § 1 k.k. – przeszkadzał sędziemu ogłaszającemu wyrok w jego sprawie, krzycząc: „Precz z kastą!”, „Precz ze świętymi krowami”, „Już po was idziemy!”, „Tacy jak ty będą siedzieć!”. Jednocześnie Grzegorz D. gestykulował wzniesioną prawą ręką z dłonią zaciśniętą w pięść.

Czy Grzegorz D. dopuścił się czynu zabronionego z art. 232 § 1 k.k.?

Zob.: art. 232 § 1 k.k., art. 115 § 12 k.k.

Kazus 2.

W trakcie rozprawy w Sądzie Okręgowym w W. Krzysztof F. – oskarżony o czyn z art. 280 § 2 k.k. – zagroził, że jeżeli sąd orzeknie wobec niego karę pozbawienia wolności, to się powiesi.

Czy Krzysztof F. popełnił czyn zabroniony stypizowany w art. 232 § 1 k.k.?

Zob.: art. 232 § 1 k.k., art. 115 § 12 k.k.

Kazus 3.

Bartosz Z. w postępowaniu przygotowawczym nadzorowanym przez Prokuraturę Rejonową w C. w sprawie o przestępstwo z art. 291 § 1 k.k. przesłuchany został w Komisariacie Policji w C. w charakterze świadka. Funkcjonariusz policji przed przystąpieniem do czynności przesłuchania pouczył Bartosza Z. o obowiązku mówienia prawdy i niezatajania prawdy oraz uprzedził go o odpowiedzialności karnej grożącej za składanie fałszywych zeznań. Bartosz Z. złożył jednak fałszywe zeznanie, gdyż obawiał się, że w tej sprawie może mieć postawione zarzuty. Niecałe dwa tygodnie po tym fakcie Bartoszowi Z. w wyżej wskazanej sprawie przedstawiono zarzut popełnienia przestępstwa. Bartosz Z. nie przyznał się do popełnienia zarzuczonego mu czynu i odmówił złożenia wyjaśnień. Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że w trakcie przesłuchania w charakterze świadka Bartosz Z. zeznał nieprawdę, ukrywając tym samym przed organami ścigania swoje sprawstwo czynu z art. 291 § 1 k.k.

Czy Bartosz Z. poniesie odpowiedzialność karną za złożenie fałszywego zeznania?

Zob.: art. 233 § 1 k.k., art. 233 § 1a k.k., art. 233 § 2 k.k., art. 233 § 3 k.k.

Por.: postanowienie SN z 15.01.2020 r., I KZP 10/19, OSNKW 2020/1, poz. 1; postanowienie SN z 10.12.2020 r., I KK 58/19, OSP 2021/12, poz. 101; wyrok SN z 17.02.2021 r., IV KK 287/20, Legalis, LEX nr 3268018; wyrok SA w Warszawie z 16.06.2021 r., II AKa 320/20, Legalis, LEX nr 3215225; uchwałę SN z 9.11.2021 r., I KZP 5/21, OSNK 2022/1, poz. 1.

Kazus 4.

Członek komisji przetargowej w Urzędzie Miasta w O. – Marcin W. w związku z czynnościami dotyczącymi przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiotem były prace remontowo-budowlane w obrębie dwóch budynków należących

do Urzędu Miasta, złożył pisemne oświadczenie w trybie art. 56 ust. 4 Prawa zamówień publicznych, w którym podał nieprawdziwą informację, że po jego stronie nie występuje sytuacja tzw. konfliktu interesów w ramach toczącego się postępowania przetargowego. Tymczasem jeden z oferentów ubiegających się o udzielenie przedmiotowego zamówienia publicznego był w bardzo zażyłych stosunkach towarzyskich z Marcinem W., co mogło wywoływać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności lub niezależności Marcina W., na przykład ze względu na posiadanie przezeń osobistego interesu w określonym rozstrzygnięciu wyżej wskazanego postępowania.

Oceń zachowanie Marcina W. z punktu widzenia prawa karnego.

W sytuacji uznania, że zachowanie Marcina W. wyczerpuje znamiona czynu zabronionego, zaproponuj adekwatną kwalifikację prawną.

Zob.: art. 233 § 6 k.k., art. 56 ustawy z 11.09.2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.).

Por.: wyrok SN z 3.08.2006 r., III KK 133/06, OSNwSK 2006/1, poz. 1535; postanowienie SN z 13.05.2010 r., II KK 274/09, OSNwSK 2010/1, poz. 994; wyrok SN z 24.05.2012 r., V KK 62/12, KZS 2012/9, poz. 26.

Kazus 5.

W postępowaniu przed Sądem Rejonowym w N. w sprawie o przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. biegły z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych i techniki samochodowej – Jarosław S. wydał opinię, która zawierała liczne nieścisłości metodologiczne, powodujące jej wewnętrzną sprzeczność. Opinia ta w swoim uzasadnieniu zawierała argumenty odmienne od sformułowanych wniosków końcowych, przez co okazała się nieprzydatna w rekonstrukcji stanu faktycznego istotnego dla rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej oskarżonego w sprawie Michała L. Wobec tej sytuacji i w związku z chorobą Jarosława S., wymagającą jego hospitalizacji, sąd, na podstawie art. 201 k.p.k., wydał postanowienie o powołaniu innego biegłego z zakresu tej samej specjalistycznej dzie-

dziny wiedzy. Nowy biegły w sprawie – Mieczysław D. przedłożył swoją opinię, a w trakcie przesłuchania przed sądem „zrecenzował” opinię Jarosława S., określając ją jako „pełną kardynalnych błędów”, „opierającą się na niewłaściwych metodach”, „wykorzystującą w analizie parametry «z sufitu»”, „zawierającą założenia niemające jakiegokolwiek oparcia w materiale dowodowym”, „w pełni dyletancką” i w efekcie „bzdurną” oraz „szkodliwą”.

Czy Jarosław S. w związku z zarzutami kierowanymi pod adresem sporządzonej przez niego opinii mógłby ponieść odpowiedzialność karną?

Jeśli tak, rozważ kwestię możliwych kwalifikacji karnoprawnych.

Zob.: art. 233 § 4 k.k., art. 233 § 4a k.k., art. 271 § 1 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 9.04.2008 r., IV KK 501/07, OSNwSK 2008/1, poz. 853; wyrok SA w Katowicach z 29.11.2019 r., V ACa 266/18, KZS 2020/5, poz. 52.

Kazus 6.

Piotr F. został wezwany do stawiennictwa w charakterze świadka w Prokuraturze Rejonowej w Ch. w sprawie o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. Stawił się w oznaczonym terminie i został należycie pouczony przez mającego przeprowadzić czynność prokuratora o obowiązkach i prawach świadka, a także uprzedzony przez niego o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań. Następnie bezpodstawnie odmówił złożenia zeznań i opuścił prokuraturę. Piotr F. był sąsiadem i dobrym kolegą Walerego T. – podejrzanego w wyżej wskazanej sprawie.

Czy w tej sytuacji Piotr F. może ponieść odpowiedzialność karną na podstawie art. 233 § 1 k.k.?

Zob.: art. 233 § 1 i § 2 k.k., art. 287 k.p.k.

Por.: uchwałę SN (7) z 22.01.2003 r., I KZP 39/02, OSNKW 2003/1–2, poz. 1, „Wokanda” 2003/6, s. 9; wyrok SN z 1.04.2003 r., IV KK 202/02, OSNwSK 2003/1, poz. 673; wyrok SN z 2.10.2014 r., IV KK 82/14, OSNKW 2015/2, poz. 17.

Kazus 7.

Mariusz B. podczas przesłuchania w Komisariacie Policji w C. w charakterze podejrzanego w sprawie dotyczącej zniszczenia mienia Wiesława N., tj. czynu zabronionego kwalifikowanego na podstawie art. 288 § 1 k.k., wyjaśnił, że w dniu, w którym miał miejsce zarzucany mu czyn, był ze swoją dziewczyną – Marią T. na całodziennej wycieczce rowerowej w miejscowości D. i nie ma nic wspólnego z tym przestępstwem. Wyjaśnił także, że słyszał od różnych osób, iż zniszczenia mienia na szkodę Wiesława N. dopuścił się Michał G. – znany lokalny przedsiębiorca, który miał swoje „porachunki” z Wiesławem N. – i to nim powinna zainteresować się policja. Jak się później okazało, Mariusz B. w swoich wyjaśnieniach – w odniesieniu do okoliczności istotnych z punktu widzenia sprawy, której dotyczyło postępowanie karne – przedstawił przesłuchującemu go funkcjonariuszowi policji nieprawdziwe informacje, co motywowane było chęcią uniknięcia przezeń odpowiedzialności karnej.

Czy Mariusz B. może ponieść odpowiedzialność karną na podstawie art. 234 k.k.?

Zob.: art. 234 k.k., art. 212 § 1 k.k.

Por.: wyrok SA we Wrocławiu z 6.12.2012 r., II AKa 351/12, OSA 2014/3, poz. 11–25; wyrok SN z 12.12.2012 r., V KK 54/12, Legalis, LEX nr 1243114; wyrok SN z 4.10.2013 r., III KK 161/13, KZS 2014/1, poz. 26; wyrok SN z 22.10.2013 r., V KK 233/13, OSNKW 2014/3, poz. 21; wyrok SN z 27.03.2017 r., III KK 356/17, KZS 2018/10, poz. 18.

Kazus 8.

Na leśnym parkingu w pobliżu miejscowości S. Ilona Z. odbyła stosunek płciowy z Bartoszem D., którego poznała kilka dni wcześniej podczas imprezy dyskotekowej w miejscowości S. Po tym, jak Bartosz D. odwiózł ją po spotkaniu do domu i pożegnał słowami: „Było naprawdę fajnie, ale nie możemy się spotykać, bo mam żonę i dzieci”, Ilona Z. – czując się odrzucona – postanowiła się na nim zemścić. W tym celu, jak tylko Bartosz D. odjechał, potargała swoje włosy, naderwała sukienkę i uderzyła się pięścią w twarz, powodując uszkodzenie górnej wargi, z której pociekła krew. Następnie udała się na Komisariat Policji w S., gdzie łkając złożyła zawiadomienie o przestępswie zgwałcenia, którego padła ofiarą, wskazując jako jego sprawcę Bartosza D. Ilona Z. przedstawiła nieprawdziwe okoliczności zdarzenia, w tym zeznała, że Bartosz D. miał zastosować wobec niej przemoc, by doprowadzić ją do obcowania płciowego. Ilonę Z. poddano koniecznym w tego typu sprawach czynnościom procesowo-kryminalistycznym.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Ilony Z.

Zob.: art. 233 § 1 k.k., art. 234 k.k., art. 235 k.k., art. 238 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SN z 13.11.2002 r., V KK 43/02, KZS 2003/4, poz. 19; postanowienie SN z 2.02.2004 r., V KK 168/03, OSNKW 2004/3, poz. 29; wyrok SN z 14.09.2004 r., IV KK 129/04, LEX nr 137755; postanowienie SN z 1.04.2005 r., IV KK 42/05, KZS 2005/8, poz. 21; wyrok SN z 19.05.2010 r., V KK 89/10, OSNwSK 2010/1, poz. 1052; wyrok SN z 12.12.2012 r., V KK 54/12, Legalis, LEX nr 1243114; wyrok SA w Warszawie z 20.05.2013 r., II AKa 129/13, Legalis, LEX nr 1331109; wyrok SA w Katowicach z 24.05.2013 r., II AKa 563/13, Legalis; wyrok SN z 2.10.2014 r., IV KK 82/14, OSNKW 2015/2, poz. 17; wyrok SN z 22.10.2013 r., V KK 233/13, OSNKW 2014/3, poz. 21.

Kazus 9.

W trakcie przeszukania mieszkania w miejscowości T., w którym zamieszkiwali żyjący ze sobą w konkubinacie Monika Z. i Tomasz D., funkcjonariusze policji ujawnili niewielką ilość podejrzanego środka w postaci – jak się okazało po przeprowadzeniu jego analizy fizykochemicznej – metamfetaminy. Środek ten faktycznie należał do karanego już wcześniej za przestępstwa związane z narkotykami Tomasza D., jednak Monika Z. oświadczyła, że należy on do niej. Ponadto wskazała, że nabyła go od nieznaney jej osoby podczas jednej z imprez w którymś z klubów muzycznych w T., w których brała udział w ostatnich dniach. Funkcjonariusze policji nie uwierzyli jednak Monice Z. i w związku z czynem zabronionym polegającym na posiadaniu środka odurzającego zatrzymali Tomasza D. Po pewnym czasie, gdy Monika Z. przesłuchiwana była w toczącym się postępowaniu przygotowawczym w charakterze świadka (po odpowiednim pouczeniu jej o prawach i obowiązkach świadka oraz po uprzedzeniu jej o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań), powtórzyła przed przesłuchującym ją funkcjonariuszem policji, że środek odurzający należał do niej i że nabyła go od nieznaney jej osoby w jednym z klubów muzycznych w T.

Zaproponuj ocenę prawną postępowania Moniki Z.

Zob.: art. 239 k.k., art. 233 § 1 i 1a k.k., art. 11 k.k., art. 13 k.k., art. 85 k.k.

Por.: wyrok SA w Łodzi z 28.01.2001 r., II AKa 234/00, Legalis, LEX nr 54982; wyrok SA w Łodzi z 29.01.2002 r., II AKa 255/01, KZS 2004/6, poz. 49; wyrok SA we Wrocławiu z 30.11.2005 r., II AKa 279/05, KZS 2006/11, poz. 76; wyrok SA w Lublinie z 8.06.2010 r., II AKa 135/10, KZS 2010/12, poz. 59; wyrok SA w Krakowie z 30.08.2012 r., II AKa 35/12, Legalis, LEX nr 1236882; wyrok SA w Poznaniu z 29.11.2012 r., II AKa 243/12, Legalis, LEX nr 1392003; wyrok SA w Szczecinie z 6.02.2014 r., II AKa 2/14, Legalis, LEX nr 1444868; wyrok SA w Łodzi z 15.09.2015 r., II AKa 168/15, Legalis, LEX nr 1814812; wyrok SA we Wrocławiu z 21.04.2016 r., II AKa 87/16, Legalis, LEX nr 2052594.

Kazus 10.

Zenon M., znajdujący się w stanie nietrzeźwości, w związku ze swoim zachowaniem w miejscu publicznym – na jednym ze skwerów w miejscowości B. – ocenionym przez interweniujących strażników straży gminnej jako gorszące i zagrażające jego zdrowiu lub życiu, został doprowadzony do miejscowej izby wytrzeźwień i umieszczony w niej. Czynności tej dokonano na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.). Po kilku godzinach pobytu w izbie wytrzeźwień Zenon M. – wykorzystując chwilową nieuwagę personelu placówki – uciekł z niej.

Czy Zenon M. dopuścił się czynu zabronionego opisanego w art. 242 § 1 k.k.?

Zob. art. 242 § 1 k.k.

Por. postanowienie SN z 8.02.2008 r., II KK 320/07, OSNKW 2008/4, poz. 29.

Rozdział XXIX

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WYBOROM I REFERENDUM

Kazus 1.

W trakcie pierwszej tury wyborów Prezydenta RP w dniu 28.06.2020 r. w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 2 w M. po zakończeniu głosowania okazało się, że kart do głosowania wyjętych z urny było o 18 więcej niż tych, które zostały wydane wyborcom. Przewodniczący komisji Paweł R. – wspólnie i w porozumieniu z dwojgiem jej członków Marcinem C. i Barbarą F. – sporządzając stosowną dokumentację, w protokole głosowania zamieścił zaniżoną liczbę kart wyjętych z urny, wpisując tę, która odpowiadała liczbie kart rzeczywiście wydanych wyborcom.

Dokonaj oceny karnoprawnej opisanego zachowania.

Zob.: art. 18 k.k., art. 248 k.k., art. 271 § 1 i § 2 k.k., art. 11 k.k.

Por.: postanowienie SN z 26.08.2021 r., V KK 75/20, Legalis, LEX nr 3223814; uchwałę SN z 4.07.2003 r., III SW 61/03, Legalis; wyrok SN z 26.02.2020 r., III KK 249/19, KZS 2020/9, poz. 16; wyrok SN z 24.01.2019 r., IV KK 460/17, Legalis, LEX nr 2610262; wyrok SA w Katowicach z 16.02.2017 r., II AKa 464/16, KZS 2019/9, poz. 88; wyrok SA w Szczecinie z 13.02.2015 r., II AKa 205/14, Legalis, LEX nr 1668675.

Kazus 2.

W dniu wyborów do Sejmu i Senatu RP w 2019 r. Mikołaj K. udał się do lokalu wyborczego w miejscowości D. wraz ze swoim 10-letnim synem Sylwestrem K. Po pobraniu karty do głosowania poszedł do stolika w kabinie z zasłoną, zabierając ze sobą syna. Gdy znajdował się w kabinie, przekazał synowi kartę do głosowania i powiedział mu, że może on postawić znak „x” przy nazwisku dowolnego kandydata.

Czy zachowanie Mikołaja K. wypełnia znamiona czynu przestępnego?

Zob. art. 248 k.k.

Kazus 3.

W trakcie wyborów do Parlamentu Europejskiego w dniu 26.05.2019 r. Norbert D. po pobraniu karty do głosowania w jednej z miejscowości okręgu wyborczego województwa warmińsko-mazurskiego i podlaskiego ostentacyjnie podał ją na oczach członków komisji i obecnych w lokalu wyborczym ludzi. Strzępy zniszczonej karty rzucił na ziemię i splunął na nie.

Czy zachowanie Norberta D. wypełniło znamiona czynu przestępnego?

Jeśli tak, zaproponuj kwalifikację prawną tego zachowania.

Zob.: art. 248 k.k., art. 276 k.k., art. 11 k.k.

Kazus 4.

W dniu głosowania podczas wyborów do Sejmu i Senatu RP w 2019 r. Dariusz E. w siedzibie jednej z obwodowych komisji wyborczych na terenie gminy G. wysmarował cuchnącą substancją (jak się później okazało – ludzkim kałem) urnę wyborczą. Incydent ten sprawił, że lu-

dzie, którzy wchodzili do lokalu wyborczego, opuszczali go zszokowani i wystraszeni zastaną sytuacją, nie decydując się na oddanie głosu.

Czy zachowanie Dariusza E. wypełniło znamiona czynu zabronionego określonego w Kodeksie karnym?

Jeśli tak, zaproponuj kwalifikację prawną tego zachowania.

Zob.: art. 249 k.k., art. 250 k.k., art. 191 k.k., art. 288 k.k., art. 115 § 12 k.k., art. 11 k.k.

Por.: postanowienie SN z 13.11.2019 r., I NSW 267/19, KZS 2020/5, poz. 15; postanowienie SN z 19.11.2019 r., I NSW 158/19, Legalis, LEX nr 2756023; postanowienie SN z 19.11.2019 r., I NSW 289/19, Legalis, LEX nr 2756019; postanowienie SN z 26.11.2019 r., I NSW 248/19, Legalis, LEX nr 2756254; postanowienie SN z 26.11.2019 r., I NSW 293/19, Legalis, LEX nr 2756006; postanowienie SN z 27.11.2019 r., I NSW 207/19, Legalis, LEX nr 2756252; postanowienie SN z 28.11.2019 r., I NSW 181/19, KZS 2020/5, poz. 22; postanowienie SN z 3.12.2019 r., I NSW 279/19, KZS 2020/5, poz. 29; postanowienie SN z 28.07.2020 r., I NSW 310/20, Legalis, LEX nr 3035351; postanowienie SN z 28.07.2020 r., I NSW 1133/20, Legalis, LEX nr 3042140; postanowienie SN z 31.07.2020 r., I NSW 3778/20, Legalis, LEX nr 3042319.

Kazus 5.

Podczas wyborów Prezydenta RP w dniu 28.06.2020 r. Sławomir N. powiedział swojemu synowi – Juliuszowi N., który tego dnia uczestniczył w wyborach po raz pierwszy w życiu po osiągnięciu pełnoletniości, by ten „nie przyniósł mu wstydu i zagłosował na jedyne go słusznego kandydata”, przy czym określił, którego kandydata miał na myśli. Jednocześnie dodał, że jeśli syn nie zagłosuje zgodnie z wolą ojca, może zapomnieć o korzystaniu z samochodu ojca i może natychmiast wynosić się z domu, bo jego dalsze zamieszkiwanie pod jednym dachem z ojcem nie będzie już możliwe.

Czy Sławomir N. dopuścił się czynu zabronionego stypizowanego w art. 250 k.k.?

Zob. art. 250 k.k., art. 115 § 12 k.k.

Por.: postanowienie SN z 28.07.2020 r., I NSW 313/20, Legalis, LEX nr 3035329; postanowienie SN z 28.07.2020 r., I NSW 427/20, Legalis, LEX nr 3035357; postanowienie SN z 28.07.2020 r., I NSW 1133/20, Legalis, LEX nr 3042140.

Kazus 6.

Krzysztof T. – wójt gminy G. – tuż przed wyborami samorządowymi w 2018 r., w których ponownie kandydował na wójtę, odwiedził księdza Mieczysława K. – swojego znajomego i proboszcza największej w gminie parafii. Podczas tych odwiedzin obiecał mu, że jeśli w trakcie nabożeństw w dniu wyborów zgromadzonym w kościele wiernym wskazane zostanie, że w wyborach powinna zostać poparta kandydatura urzędującego wójtę, to po wygranych przez niego wyborach, w nowej już kadencji organów władzy samorządowej, gmina udzieli parafii wysokiej dotacji na remont kościoła i plebanii. Mieczysław K. zapewnił Krzysztofa T. o swoim poparciu i obiecał mu, że w dniu wyborów podczas ogłoszeń parafialnych towarzyszących każdemu nabożeństwu będzie gorąco zachęcał parafian do głosowania na Krzysztofa T. i jeśli ten ponownie zostanie wójtem, proboszcz będzie oczekiwać na szybkie przyznanie parafii godnej kwoty dotacji remontowej.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Krzysztofa T. oraz Mieczysława K.

Zob.: art. 250a k.k., art. 228 k.k., art. 229 k.k.

Por.: wyrok SN z 19.06.2002 r., V KKN 195/00, Legalis, LEX nr 54415; wyrok SA w Szczecinie z 16.12.2015 r., II AKa 201/15, Legalis, LEX nr 1950649; wyrok SN z 30.11.2016 r., IV KK 230/16, KZS 2017/2, poz. 27; postanowienie SN z 28.07.2020 r., I NSW 3233/20, Legalis,

LEX nr 3034692; postanowienie SN z 29.07.2020 r., I NSW 4902/20, Legalis, LEX nr 3035387.

Kazus 7.

Marek Z. – mąż radnej gminy C. Patrycji Z. w związku ze zbliżającym się referendum lokalnym w sprawie odwołania wójta, przeprowadzanym z inicjatywy rady gminy, skontaktował się Cezarym T. – mieszkańcem gminy i znanym, choć już emerytowanym sportowcem, aby ten w krótkim filmiku, który zamieszczony zostanie na profilu Marka Z. w mediach społecznościowych na około tydzień przed ustalonym terminem referendum, poparł odwołanie wójta i zachęcił do tego także mieszkańców gminy. W zamian za to Marek Z. zapewnił Cezarego T., że niebawem otrzyma on honorowe obywatelstwo gminy C.

Dokonaj oceny prawnej tej sytuacji.

Zob. art. 250a k.k.

Por.: postanowienie SN z 28.07.2020 r., I NSW 3233/20, Legalis, LEX nr 3034692; postanowienie SN z 29.07.2020 r., I NSW 4902/20, Legalis, LEX nr 3035387.

Kazus 8.

Kamil S., kandydat na senatora w wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2019 r., w przededniu głosowania wręczył swojej córce – 18-letniej Marii S. kluczyki do kupionego jej wcześniej używanego Fiata 500 w wymarzonem przez nią kolorze miętowym, ze słowami: „Mam nadzieję, że teraz i Ty, córeczko oddasz swój głos na tatusia”. Samochód był dla córki niespodzianką. Maria S. zapewniła ojca, że będzie na niego głosować zawsze, ilekroć ten będzie brał udział w jakichkolwiek wyborach.

Czy Kamil S. dopuścił się czynu zabronionego określonego w art. 250a § 2 k.k.?

Czy Maria S. dopuściła się czynu zabronionego określonego w art. 250a § 1 k.k.?

Zob. art. 250a k.k.

Por.: postanowienie SN z 28.07.2020 r., I NSW 3233/20, Legalis, LEX nr 3034692; postanowienie SN z 29.07.2020 r., I NSW 4902/20, Legalis, LEX nr 3035387.

Kazus 9.

Zbigniew W. – przedsiębiorca z miasta R. – podczas wyborów do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w R. w 2018 r. zażądał od swoich sześciorga pracowników – Macieja S., Piotra R., Jacka W., Wojciecha M., Aleksandry J. i Elżbiety W. – by zagłosowali na kandydata na radnego Marcina C., z którym łączyły go więzy przyjaźni. Zażądał od nich także tego, by po odpowiednim wypełnieniu karty do głosowania, a przed wrzuceniem jej do urny, sfotografowali ją w taki sposób, by było widać, na kogo został oddany głos, a następnie niezwłocznie przesłali mu zrobione zdjęcia. Pięcioro pracowników Zbigniewa W., choć tego typu oczekiwanie ich zdziwiło, a nawet zniesmaczyło, wykonało jednak polecenie swojego pracodawcy. Jeden z pracowników – Wojciech M. – odmówił wykonania zdjęcia swojej karty do głosowania i wówczas usłyszał od pracodawcy, że może już zaczynać poszukiwania nowej pracy.

Czy zachowanie Zbigniewa W. wypełniło znamiona czynu zabronionego określonego w Kodeksie karnym?

Jeśli tak, zaproponuj kwalifikację prawną zachowania.

Zob.: art. 249 k.k., art. 250 k.k., art. 251 k.k., art. 11 k.k.

Por.: postanowienie SN z 18.07.2019 r., I NSW 17/19, KZS 2020/5, poz. 14; postanowienie SN z 28.06.2019 r., I NSW 51/19, Legalis, LEX nr 2756356; postanowienie SN z 21.11.2019 r., I NSW 308/19, Legalis,

LEX nr 2755975; postanowienie SN z 21.11.2019 r., I NSW 310/19, Legalis, LEX nr 2756245; postanowienie SN z 26.11.2019 r., I NSW 248/19, Legalis, LEX nr 2756254; postanowienie SN z 26.11.2019 r., I NSW 294/19, Legalis, LEX nr 2756152; postanowienie SN z 28.11.2019 r., I NSW 181/19, KZS 2020/5, poz. 22; postanowienie SN z 28.07.2020 r., I NSW 310/20, Legalis, LEX nr 3035351; postanowienie SN z 28.07.2020 r., I NSW 1133/20, Legalis, LEX nr 3042140.

Kazus 10.

Podczas wyborów Prezydenta RP w dniu 28.06.2020 r. w lokalu wyborczym w miejscowości K. stoliki, przy których odbywały się głosowania, ustawiono bardzo blisko siebie i na otwartej przestrzeni. Andrzej W. podczas oddawania głosu widział, jak głosowały inne osoby znajdujące się „po sąsiedzku”. Jeden z wyborców – Krzysztof G. – widząc, że Andrzej W. przelotnie spojrział na jego kartę do głosowania z zaznaczonym już kandydatem, zwrócił mu uwagę, żeby nie zagłądał do cudzych kart i skupił się na własnej.

Czy zachowanie Andrzeja W. wypełniło znamiona czynu zabronionego z art. 251 k.k.?

Zob. art. 251 k.k.

Por. postanowienie SN z 18.07.2019 r., I NSW 17/19, KZS 2020/5, poz. 14.

Rozdział XXX

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO PORZĄDKOWI PUBLICZNEMU

Kazus 1.

Podczas interwencji funkcjonariuszy policji w mieszkaniu Henryka H. w miejscowości G., wezwanych przez Monikę J. – konkubinę Henryka H. w związku z awanturą domową, Henryk H. zamknął się w jednym z pomieszczeń mieszkania wraz z 5-letnim Grzegorzem H. i 4-letnią Mileną H. (wspólnymi dziećmi Henryka H. i Moniki J.) i zagroził, że jeśli policjanci natychmiast nie opuszczą jego mieszkania, to „zrobi coś dzieciom i sobie”. Powiedział też, że ma ze sobą nóż. Po chwili jednak wypuścił przerażone i zapłakane dzieci, rzucił nóż na podłogę oraz pozwolił się zatrzymać interweniującym funkcjonariuszom.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Henryka H.

Zob.: art. 252 k.k., art. 160 k.k., art. 189 k.k., art. 191 k.k., art. 11 k.k.

Por.: postanowienie SN z 28.03.2002 r., I KZP 3/02, OSNWKW 2002/5–6, poz. 41; wyrok SA w Białymstoku z 20.10.2003 r., II AKa 131/03, KZS 2004/2, poz. 39; wyrok SN z 11.12.2006 r., II KK 192/06, OSNwSK 2006/1, poz. 2399; wyrok SA we Wrocławiu z 19.09.2013 r., II AKa 270/13, OSA 2014/6, poz. 3–16; wyrok SA w Łodzi z 26.09.2013 r., II AKa 112/13, Legalis, LEX nr 1386136; wyrok SA w Warszawie z 12.09.2018 r., II AKa 326/18, Legalis, LEX nr 2561199; wyrok SA w Katowicach

z 27.09.2018 r., II AKa 303/18, KZS 2019/6, poz. 69; postanowienie SN z 30.04.2019 r., IV KK 136/19, Legalis, LEX nr 2653406.

Kazus 2.

Przed budynkiem administracji ogrodu zoologicznego w miejscowości P. zebrała się grupa kilku młodych ludzi ze stowarzyszenia „Wolne Małpy”, by zaprotestować przeciwko nieodpowiednim ich zdaniem warunkom bytowym różnych człekokształtnych. Ludzie ci „skrzyknęli się” dzień wcześniej przez internet. Grupa uczestników protestu, skandujących różne hasła, zaczęła powiększać się o spontanicznie dołączających do niej ludzi, stając się szybko grupą kilkudziesięcioosobową. W pewnym momencie z zamkniętego parkingu znajdującego się obok budynku administracji wyjechał samochód. W kierowcy tego samochodu jedna z osób biorących udział w proteście rozpoznała dyrektora ogrodu zoologicznego – Mieczysława S. W tym samym momencie ktoś spośród protestujących stojących w zwartej grupie rzucił w kierunku jadącego samochodu cegłą, która jednak nie dosięgnęła celu (w rezultacie rzutu cegłą nikt nie ucierpiał i nie została wyrządzona żadna szkoda). Kierowca auta przyspieszył i oddalił się od grupy protestujących. Kiedy na miejscu zdarzenia pojawili się funkcjonariusze policji, uczestnicy protestu rozbiegli się w różne strony. Interweniującym funkcjonariuszom udało się zatrzymać 18-letnią Monikę J. i 20-letnią Kamilę S. – aktywistki ze stowarzyszenia „Wolne Małpy”, które – jak ustalono – znajdowały się wcześniej pośród protestujących.

Czy w przedstawionych okolicznościach Monika J. i Kamila S. mogą ponieść odpowiedzialność karną?

Jeśli tak, scharakteryzuj ją.

Zob. art. 254 k.k.

Por.: wyrok SA w Lublinie z 14.05.2014 r., II AKa 79/14, Legalis, LEX nr 1488654; postanowienie SN z 18.02.2015 r., II KK 20/15, Legalis, LEX nr 1650283.

Kazus 3.

Robert T. i Jarosław D. wspólnie i w porozumieniu zdemontowali i zabrali ze sobą 18 sztuk żeliwnych obciążników napinacza sieci trakcyjnej na szlaku kolejowym w miejscowości L. Obciążniki te sprzedali następnie w skupie złomu w miejscowości D.

Zaproponuj kwalifikację karnoprawną zachowania Roberta T. i Jarosława D. oraz uzasadnij ją.

Zob.: art. 254a k.k., art. 278 k.k., art. 278a k.k., art. 11 k.k.

Kazus 4.

Dariusz D., ps. „Czarodziej”, podczas streamu na kanale YouTube, którego uczestnicy komentowali zabójstwo pewnego polityka – Marka H., dokonane dzień wcześniej przez psychicznie niezrównoważonego Bartosza K., odczytał głośno wiadomość tekstową, jaką otrzymał od jednego z internautów – swoich widzów. Jej treść brzmiała następująco: „Dobrze mu tak”. Odczytawszy tę wiadomość, Dariusz D. zaśmiał się. W tym czasie stream był oglądany przez blisko 12 tysięcy internautów.

Czy Dariusz D. dopuścił się czynu zabronionego stypizowanego w art. 255 § 3 k.k.?

Zob. art. 255 § 3 k.k.

Por. wyrok SA we Wrocławiu z 12.06.2014 r., II AKa 149/14, Legalis, LEX nr 1489200.

Kazus 5.

Marcin B. był członkiem grupy rekonstrukcji historycznej, militarnej z okresu II wojny światowej – 3. Dywizji Pancerniej SS „Totenkopf”. W grupie tej odgrywał rolę SS-Brigadeführera. W dniu 5.08.2018 r. w W.,

po spektaklu stanowiącym rekonstrukcję bitwy pod Warszawą z 1944 r., zorganizowanym w 74. rocznicę jej zakończenia, Marcin B. zamieścił na swoim profilu w jednym z popularnych mediów społecznościowych dwa swoje zdjęcia w umundurowaniu polowym oficera SS. Na jednym z tych zdjęć trzymał w ręku sztandar krwi – *Blutfahne*, a na drugim miał uniesioną w górę prawą rękę w geście *Hitlergruß*. Pod zdjęciami dodał komentarz następującej treści: „Już po bitwie! Jak zwykle piękni, męźni i niepokonani”, który okraślił emotikonem obrazującym uśmiech.

Czy Marcin B. popełnił czyn przestępny?

Jeśli tak, zaproponuj jego kwalifikację prawną.

Zob. art. 256 k.k.

Por.: uchwałę SN z 28.03.2002 r., I KZP 5/02, OSNKW 2002/5–6, poz. 32; wyrok SA w Katowicach z 4.08.2005 r., II AKa 251/05, KZS 2005/12, poz. 54; postanowienie SN z 1.09.2011 r., V KK 98/11, KZS 2011/11, poz. 28; wyrok SA we Wrocławiu z 7.03.2013 r., II AKa 398/12, Legalis, LEX nr 1322868; wyrok SA w Warszawie z 30.05.2018 r., II AKa 432/17, Legalis, LEX nr 2545197; wyrok SA we Wrocławiu z 21.08.2019 r., II AKa 196/19, KZS 2019/12, poz. 80.

Kazus 6.

W dniu 25.02.2019 r. w galerii handlowej w miejscowości G., w jednym ze sklepów z ofertą drogerijną Kamel N., obywatel Francji pochodzenia algierskiego i student przebywający na uczelni wyższej w G. w ramach Programu Erasmus+, zwracał się nieco podniesionym głosem do kasjerki Anny B., żywo gestykulując przy tym obiema rękami. Powodem tego było nieporozumienie dotyczące ceny jednego z produktów kosmetycznych kupowanych przez Kamela N. Cena z odczytu informacji z kodu kreskowego przez skaner kasowy była wyższa niż ta znajdująca się na etykiecie cenowej umieszczonej na półce z tymi produktami. W kolejce do kasy stał również Michał Ł., którego obserwowana sytuacja wyraźnie zirytowała. Michał Ł. skierował swoją irytację na Kamela N.,

używając następujących słów: „Czego się czepiasz, brudasie jeden”, „Wy-
nocha do swojego kraju, czarnuchu”, „Przyjeżdżają tacy, pyskują i sięją
zamęt”, „Takich jak ty powinno się wywozić w głąb Afryki i na zawsze
zakazywać powrotu do Europy”. Świadcami zachowania Michała Ł. było
kilkanaście osób znajdujących się akurat w sklepie – jego pracownicy
i klienci. Kamel N., choć nie rozumiał tego, co mówi Michał Ł., odczuł,
że ta wypowiedź była nasycona agresją.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Michała Ł.

Zob.: art. 256 § 1 k.k., art. 257 k.k., art. 216 k.k., art. 11 k.k., art. 115
§ 21, art. 57a k.k.

Por.: wyrok SA w Katowicach z 24.09.2013 r., II AKa 301/13, KZS 2014/2,
poz. 70; wyrok SA w Białymstoku z 30.10.2014 r., II AKa 221/14, KZS
2015/2, poz. 49; wyrok SA we Wrocławiu z 5.07.2018 r., II AKa 200/18,
Legalis, LEX nr 2532132; wyrok SA w Gdańsku z 19.07.2018 r., II AKa
192/18, KZS 2019/1, poz. 36; wyrok SA w Warszawie z 29.10.2018 r., II
AKa 190/18, Legalis, LEX nr 2595462; wyrok SN z 8.02.2019 r., IV KK
38/18, KZS 2019/9, poz. 16; wyrok SA w Lublinie z 29.10.2019 r., II AKa
198/19, KZS 2019/12, poz. 53; wyrok SA we Wrocławiu z 7.11.2019 r.,
II AKa 317/19, Legalis, LEX nr 2761629; wyrok SA w Poznaniu
z 18.06.2020 r., II AKa 14/20, Legalis, LEX nr 3102817; wyrok w War-
szawie z 14.01.2021 r., II AKa 104/20, Legalis; wyrok SA w Warszawie
z 21.04.2021 r., II AKa 212/20, Legalis, LEX nr 3189610; wyrok SA
w Warszawie z 6.07.2021 r., II AKa 330/20, Legalis, LEX nr 3213794.

Kazus 7.

Sebastian G. przyłączył się do zorganizowanej grupy przestępczej, którą
kierował Grzegorz P., pseudonim „Demon”. Członkowie grupy zajmo-
wali się przede wszystkim dokonywaniem wymuszeń rozbójniczych
i różnych przestępstw narkotykowych. Sebastian G. miał jedynie frag-
mentaryczną wiedzę o przestępczych aktywnościach grupy, jej struk-
turze organizacyjnej i zakresie jej działania. „Demon” zdecydował, że
Sebastian G. pojedzie wraz z Fabianem S. – członkiem grupy doświad-

czonym w popełnianiu wymuszeń rozbójniczych – do miejscowości turystycznej M., gdzie obaj mieli zebrać haracze od lokalnych przedsiębiorców z branży gastronomicznej. Miała to być pierwsza akcja przestępcza Sebastiana G. w ramach obszaru specjalizacji grupy „Demon”. W dniu, kiedy Sebastian G. i Fabian S. mieli udać się do miejscowości M., funkcjonariusze policji zatrzymali przywódcę grupy oraz większość jej członków, w tym Sebastiana G. i Fabiana S. W trakcie przeszukania samochodu Fabiana S. funkcjonariusze ujawnili i zabezpieczyli broń palną krótką w postaci pistoletu CZ P-10C OR wraz z amunicją, należące do Fabiana S. (posiadanie broni i amunicji było nielegalne).

Dokonaj oceny prawnej zachowań Grzegorza P., Sebastiana G. oraz Fabiana S.

Zob.: art. 258 k.k., art. 263 § 2 k.k., art. 11 k.k., art. 85 k.k.

Por.: wyrok SA w Warszawie z 4.02.2015 r., II AKa 405/14, Legalis; wyrok SA w Krakowie z 13.11.2015 r., II AKa 105/15, KZS 2016/1, poz. 35; wyrok SA w Poznaniu z 6.09.2016 r., II AKa 123/16, Legalis; wyrok SN z 7.10.2016 r., II KK 136/16, Legalis; wyrok SA w Gdańsku z 30.03.2017 r., II AKa 322/16, Legalis; wyrok SA w Gdańsku z 6.04.2017 r., II AKa 149/16, Legalis; wyrok SA w Krakowie z 26.04.2017 r., II AKa 245/16, Legalis; wyrok SN z 6.09.2017 r., V KK 84/17, KZS 2017/11, poz. 13; wyrok SA w Szczecinie z 2.10.2017 r., II AKa 173/16, Legalis; wyrok SA w Poznaniu z 14.03.2018 r., II AKa 157/17, Legalis; wyrok SA w Katowicach z 25.10.2018 r., II AKa 121/18, Legalis; postanowienie SN z 25.10.2018 r., II KK 366/18, Legalis; wyrok SA w Warszawie z 23.01.2019 r., II AKa 198/18, Legalis; wyrok SA w Lublinie z 6.03.2019 r., II AKa 269/18, KZS 2019/6, poz. 49; wyrok SA w Łodzi z 3.07.2019 r., II AKa 95/18, Legalis; wyrok SA w Warszawie z 23.10.2019 r., II AKa 382/18, KZS 2020/5, poz. 63; wyrok SA w Krakowie z 25.11.2019 r., II AKa 264/19, Legalis; wyrok SA we Wrocławiu z 11.12.2019 r., II AKa 271/19, KZS 2020/5, poz. 66; wyrok SN z 14.01.2020 r., II KK 8/19, Legalis; wyrok SA w Krakowie z 27.02.2020 r., II AKz 54/19, KZS 2020/4, poz. 20; wyrok SA w Białymstoku z 4.06.2020 r., II AKa 30/20, Legalis; wyrok SA w Krakowie z 17.06.2020 r., II AKa 4/20, KZS 2020/7–8, poz. 46; wyrok SA w Warszawie z 25.01.2021 r., II AKa 282/19, Legalis.

Kazus 8.

W dniu 1.03.2022 r. – w Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” – Kacper L. oblał farbą olejną barwy cytrynowożółtej tablicę upamiętniającą męczeństwo żołnierzy wyklętych, wmurowaną w zewnętrznej ścianę budynku w K., w którym mieściła się kiedyś siedziba Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa i gdzie więzieni oraz torturowani byli żołnierze – członkowie zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” z miejscowości K., a także jej okolic. Uczynił to, gdyż uważał, że żołnierze wyklęci byli antysemitami i w okresie II wojny światowej kolaborowali z okupantem faszystowskim w Polsce.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Kacpra L.

Zob.: art. 261 k.k., art. 288 k.k., art. 11 k.k., art. 115 § 21 k.k., art. 57a k.k., art. 124 k.w., art. 37 k.k., art. 47 § 5 k.w.

Kazus 9.

W maju 2017 r. w domu Krzysztofa J., podczas libacji alkoholowej odbywającej się w trzyosobowym gronie, zmarła jego sąsiadka – 53-letnia Genowefa H. Krzysztof J. i drugi uczestnik spotkania towarzyskiego – Wiesław D., obawiając się odpowiedzialności karnej w związku z tą śmiercią, jak tylko wytrzeźwili, przewieźli ciało Genowefy H. do lasu przy trasie DK-1 (E-75) nieopodal miejscowości P. Genowefa H. często za życia bywała w tym lesie (także w związku ze świadczeniem tam płatnych usług seksualnych jako tzw. przydrożna prostytutka), o czym wiedzieli różni jej znajomi i bliscy. Krzysztof J. i Wiesław D. zdecydowali się porzucić ciało Genowefy H. w lesie, wcześniej jednak pozorując, że śmierć była rezultatem czynu przestępnego na tle seksualnym. Obaj częściowo rozebrali ciało Genowefy H. Zdjęte pończochy zacisnęli na szyi denatki, zmiętą bieliznę pozostawili obok ciała, jeden z butów denatki został zdjęty i odrzucony (wraz z torebką, której zawartość uprzednio wysypano na ziemię) na kilka metrów od miejsca położenia ciała. Znalezione w torebce denatki 50 złotych mężczyźni zabrali ze sobą (potem za te pieniądze kupili alkohol). Jeden z mężczyzn – realizując pomysł

drugiego – zadał ciału kilka uderzeń znalezionym drągiem, który następnie pozostawiono w pobliżu ciała. Na ciało Genowefy H. natknął się przygodny spacerowicz kilka dni po tym, jak zostało ono porzucone. Ciało w tym czasie nosiło już wyraźne oznaki rozkładu i ślady żerowania zwierząt.

Zaproponuj ocenę prawną zachowania Krzysztofa J. i Wiesława D. oraz uzasadnij ją.

Zob.: art. 262 k.k., art. 119 § 1 k.w., art. 10 § 1 k.w.

Por.: wyrok SA w Katowicach z 15.01.2004 r., II AKa 374/03, KZS 2004/9, poz. 62; wyrok SA w Krakowie z 3.07.2019 r., II AKa 98/18, KZS 2019/11, poz. 37.

Kazus 10.

W dniu 6.11.2021 r. mieszkaniac miejscowości J., położonej przy granicy polsko-białoruskiej, Paweł Z., jadąc samochodem jedną z lokalnych dróg, natknął się na dwóch młodych mężczyzn – obywateli Jemenu – Bahira H. i Hamida G. Mężczyźni ci szli razem z terytorium Republiki Białorusi – przekroczyli granicę z Polską, korzystając ze szlaków na terenach słabiej chronionych przez Straż Graniczną RP. Paweł Z., wiedząc, że ma do czynienia z imigrantami, zaproponował im pomoc w przedostaniu się do Niemiec. Jednocześnie poinformował ich, że usługa ta kosztuje u niego 1000 dolarów od osoby i jest dostępna natychmiast.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Bahira H. i Hamida G.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Pawła Z.

Zob.: art. 264 k.k., art. 264a k.k.

Rozdział XXXI

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OCHRONIE INFORMACJI

Kazus 1.

Adwokat Grzegorz J. – obrońca oskarżonego Michała H., funkcjonariusza Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego zawieszono w związku z nadużyciem przez niego uprawnień podczas realizacji czynności zatrzymania wicedyrektora Departamentu X w Ministerstwie Obrony Narodowej (oskarżonego o czyn z art. 231 § 1 k.k.) – w czasie rozprawy toczącej się z wyłączeniem jawności (w związku z przesłanką zaistnienia możliwości ujawnienia okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy) zapoznał się z ważnymi dla obronności Rzeczypospolitej Polskiej informacjami, objętymi klauzulą „tajne”. Kilka dni później, przy okazji spotkania towarzyskiego ze znajomym lekarzem Piotrem B. w klubie muzycznym w W., po wypiciu trzech mocnych drinków, w ramach ciekawostek ze swojego życia zawodowego opowiedział mu o pewnych aspektach realizacji procedury zamówienia publicznego w sprawie zakupu na rzecz Wojska Polskiego samolotów bojowych 5. generacji F-35, w tym o ich uzbrojeniu oraz nieprawidłowościach przy realizacji procedury przetargowej.

Zaproponuj kwalifikację karnoprawną zachowania Grzegorza J., czyniąc alternatywnie założenie, że

- **Michał H. złożył wniosek o ściganie, o którym mowa w art. 266 § 3 k.k.,**

- **Michał H. nie złożył wniosku o ściganie, o którym mowa w art. 266 § 3 k.k.**

Zob.: art. 265 § 1 k.k., art. 266 § 1 k.k., art. 241 § 2 k.k., art. 11 k.k.

Por. wyrok SN z 17.01.2012 r., V KK 440/11, KZS 2012/4, poz. 27.

Kazus 2.

Damian S., podejrzewając swoją żonę – Lidię S. o zdradę małżeńską, zainstalował w swoim samochodzie, którym na co dzień jeździła jego żona, miniaturowych rozmiarów lokalizator GPS. Informacje przesyłane przez urządzenie pozwoliły mu stwierdzić, że jego żona często po ośmiogodzinnym dniu pracy udaje się do miejscowości D. i parkuje tam swój samochód przy jednej z ulic, przed domem z numerem 7. Damian S. ustalił, że dom ten wynajmuje Mirosław E. – kolega z pracy jego żony. Lidia S., pytana przez męża, dlaczego tak późno wraca z pracy do domu, odpowiadała mu, że nie może wcześniej wychodzić z biurowca z uwagi na to, że trwa wdrażanie nowego systemu obsługi księgowej w zatrudniającym ją przedsiębiorstwie i nawał obowiązków z tym związanych zatrzymuje ją w pracy do późnego wieczora. Pozyskane dane pozwoliły Damianowi S. na zebranie dalszych dowodów niemoralnego zachowywania się jego żony, które zamierzał on wykorzystać w postępowaniu rozwodowym.

Czy zachowanie Damiana S. wyczerpuje znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 267 § 3 k.k.?

Zob. art. 267 § 3 k.k.

Por. postanowienie SN z 27.11.2019 r., V KK 505/18, KZS 2020/5, poz. 32.

Kazus 3.

Karol K. złożył zawiadomienie w Komisariacie Policji w G., że w miejscu i godzinach pracy jego przełożony Tymoteusz F. – podczas chwilowej nieobecności Karola K. w biurze – wziął pozostawiony tam jego prywatny smartfon i przeglądał znajdujące się w nim wiadomości wysyłane i otrzymywane przez Karola K., jak również zdjęcia, które Karol K. przechowywał w nim. Dostęp do danych znajdujących się w smartfonie nie był zabezpieczony żadnym hasłem. Tymoteusz F. chciał sprawdzić, czy w godzinach pracy jego podwładny nie zajmuje się swoimi prywatnymi sprawami.

Jak w świetle prawa powinno zostać ocenione zachowanie Tymoteusza F. przez przyjmującego zawiadomienie funkcjonariusza policji?

Zob.: art. 267 k.k., art. 127 k.w., art. 10 § 1 k.w.

Kazus 4.

Na swoim biurku w miejscu pracy Beata U. znalazła kartkę papieru, na której ktoś napisał: „Kocham Cię, kocham, kocham, kocham!!!”. Wyznanie to podpisane zostało frazą: „Twój cichy wielbiciel”. Beata U. po odczytaniu treści z kartki, przekonana, że liścik był skierowany do niej, złożyła ją w sposób zakrywający to, co było na niej napisane, a następnie tak złożoną kartkę umieściła w plastikowej teczce, którą zamknęła na zatrask. Delikatnie uśmiechającej się i rumieniącej się Beacie U. przyglądała się z zainteresowaniem jej koleżanka z pokoju – Klaudia P. Gdy Beata U. na chwilę wyszła z pokoju, Klaudia P., wiedzioną ciekawością, otworzyła teczkę, wyjęła z niej pismo i przeczytała je. Gdy trzymała je jeszcze w ręku, do pokoju wróciła Beata U.

Czy Klaudia P. dopuściła się czynu zabronionego stypizowanego w art. 267 § 1 k.k.?

Zob. art. 267 § 1 k.k.

Kazus 5.

Monika T. w czasie kłótni ze swoim chłopakiem – Szymonem J. wzięła należący do niego pendrive, na którym miał on zapisane różne pliki zawierające dane związane z jego pracą zawodową, wrzuciła go do sedesu i spuściła wodę.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Moniki T.

Zob.: art. 268 k.k., art. 268a k.k., art. 11 k.k., art. 124 k.w., art. 10 § 1 k.w.

Rozdział XXXII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WIARYGODNOŚCI DOKUMENTÓW

Kazus 1.

Robert O. w okresie od 16.01.2015 r. do 3.02.2015 r. w J. używał jako autentycznych tablic rejestracyjnych o oznaczeniu CTR..., oryginalnie pochodzących z samochodu marki Audi A4. Zamontował je do innego pojazdu tej samej marki, o faktycznych numerach rejestracyjnych CT... Pojazd, do którego zamontowano te tablice rejestracyjne, został nabyty od Nikodema C. bez dowodu rejestracyjnego, gdyż był on wcześniej zatrzymany przez policję ze względu na brak aktualnego badania technicznego samochodu. Z tego względu pojazd tego nie zarejestrowano. Robert O., jeżdżąc tym samochodem, posługiwał się dowodem rejestracyjnym adekwatnym do stosowanych oznaczeń rejestracyjnych.

Czy Robert O. dopuścił się czynu zabronionego opisanego w art. 270 k.k.?

Zob. art. 270 § 1 k.k.

Por.: wyrok SN z 28.05.2001 r., V KKN 5/01, Legalis; wyrok SN z 23.05.2002 r., V KKN 404/99, OSNKW 2002/9–10, poz. 72; postanowienie SN z 25.02.2005 r., I KZP 33/04, KZS 2005/8, poz. 39; postanowienie SN z 16.11.2005 r., III KK 51/05, KZS 2006/3, poz. 17; wyrok SN

z 23.11.2010 r., IV KK 293/10, Legalis; wyrok SN z 19.09.2016 r., V KK 189/16, KZS 2016/11, poz. 17.

Kazus 2.

W dniu 16.06.2020 r. Cyprian G. uzgodnił z Felicjanem M., że sprzeda mu swój samochód osobowy marki Mercedes Benz CLK 200 Kompressor Avantgarde z 2006 r. za kwotę 25.000 złotych. Cyprian G. i Felicjan M. umówili się, że do transakcji – na podstawie umowy sprzedaży – dojdzie 19.06.2020 r. W dniu 18.06.2020 r., około godz. 23.00, Cyprian G. zmarł. W tej sytuacji jego syn – 27-letni Ireneusz G., który wiedział o umówionej transakcji, na sporządzonej wcześniej przez Cypriana G. w dwóch egzemplarzach umowie sprzedaży podpisał się za niego w taki sposób, w jaki ten zwykł podpisywać się za życia. W umówionym wcześniej przez strony transakcji terminie Ireneusz G. udał się ze wskazaną umową do Felicjana M. samochodem, którego dotyczy miała sprzedaż. Ireneusz G. był znany Felicjanowi M. Podczas spotkania Ireneusz G. przekazał Felicjanowi M. oba egzemplarze umowy do podpisu, inne towarzyszące dokumenty oraz samochód, odbierając od niego odpowiednią sumę pieniędzy i jeden podpisany egzemplarz umowy. Jednocześnie poinformował on Felicjana M., że ojciec nie mógł przyjechać osobiście, bo źle się czuje. Dzień później, w dniu 20.06.2020 r., Felicjan M. dowiedział się o śmierci Cypriana G. i o tym, że w momencie gdy podpisywał umowę, Cyprian G. już nie żył. Felicjan M. kilka dni później – 24.06.2020 r. – złożył wniosek o rejestrację zakupionego samochodu wraz z koniecznymi dokumentami, stanowiącymi załącznik do tego wniosku.

Dokonaj oceny prawnej zachowań Ireneusza G. i Felicjana M.

Zob.: art. 270 § 1 k.k., art. 270 § 2a k.k.

Por.: postanowienie SN z 21.06.2007 r., III KK 122/07, KZS 2008/1, poz. 27; postanowienie SN z 9.01.2013 r., IV KK 258/12, Legalis; wyrok SN z 9.01.2013 r., V KK 97/12, Legalis; wyrok SA w Łodzi z 25.07.2013 r., II AKa 98/13, KZS 2013/11, poz. 80; wyrok SA w Łodzi z 4.12.2014 r., II AKa 273/14, Legalis; wyrok SN z 8.09.2015 r., WA 10/15, Legalis;

wyrok SN z 5.04.2016 r., IV KK 405/15, KZS 2016/6, poz. 3; postanowienie SN z 18.01.2017 r., III KK 481/16, Legalis; wyrok SA w Warszawie z 8.12.2017 r., II AKa 274/17, Legalis; wyrok SA w Szczecinie z 10.05.2018 r., II AKa 18/18, Legalis; wyrok SA w Lublinie z 28.09.2018 r., II AKa 188/18, Legalis; postanowienie SN z 17.04.2019 r., III KK 64/18, KZS 2020/3, poz. 14.

Kazus 3.

Adwokat Michał S. gdy nie był obecny w swojej kancelarii w mieście P. przez co najmniej kilka dni, np. podczas wyjazdów urlopowych, zwykł zostawiać w sekretariacie kartki papieru opatrzone jedynie jego podpisem. Czynił tak w celu ułatwienia funkcjonowania kancelarii w sprawach pilnych pod swoją niedostępność. Kartki z podpisem na ogół przechowywane były w szafie pancерnej, do której dostęp mieli zaufani pracownicy kancelarii. W dniu 27.06.2019 r. jedna z takich kartek, w rezultacie niefrasobliwości aplikanta adwokackiego Krystiana J., znalazła się w posiadaniu praktykantki Aliny M., studentki III roku prawa w P. Alina M. miała pretensje do Michała S., że jej praktyka realizowana jest jedynie na podstawie ustnego porozumienia i że w związku z nią otrzymuje tylko symboliczne, uznaniowo określane i nieregularnie wypłacane wynagrodzenie. Przygotowała na komputerze projekt umowy o praktykę, w której treści zawarła między innymi swoje dane jako praktykanta i postanowienie dotyczące wysokości wynagrodzenia praktykanta, jak również terminu jego płatności. Następnie nadrukowała treść tej umowy na kartce papieru zaopatrzonej podpisem Michała S. i złożyła tam swój własny podpis. Zdecydowała, że odchodząc z kancelarii – co planowała uczynić dopiero w końcu września 2019 r. – poinformuje adwokata Michała S., że jeśli ten nie wypłaci jej kwoty oczekiwanego wynagrodzenia za praktykę, będzie domagać się jej na drodze sądowej, a do stosownego w tym względzie pozwu załączy jako dowód „odpowiedni dokument”.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Aliny M.

Zob.: art. 270 k.k., art. 115 § 14 k.k.

Por.: postanowienie SN z 21.05.2014 r., V KK 418/13, Legalis; postanowienie SN z 9.07.2014 r., II KK 152/14, Legalis; wyrok SA we Wrocławiu z 27.03.2019 r., II AKa 58/19, Legalis.

Kazus 4.

Lekarz Jacek L., prowadzący praktykę lekarską w ramach Prywatnej Kliniki „Samo Zdrowie” w G., wystawił swojemu znajomemu Konradowi T. – na jego koleżeńską prośbę – zaświadczenie o jego udziale w specjalistycznych badaniach lekarskich w tym samym dniu, w którym Konrad T. miał zdawać w uczelni niepublicznej w G. trudny egzamin, tj. 15.05.2020 r. Następnie Konrad T. usprawiedliwił swoją nieobecność na egzaminie, przedstawiając zaświadczenie lekarskie i żądając przywrócenia terminu. Faktycznie w dniu tego egzaminu Konrad T. nie uczestniczył w żadnych badaniach, ale razem z Jackiem L. udał się do jego kuzynki Jolanty C., która tego dnia miała urodziny i organizowała przyjęcie plenerowe.

Dokonaj oceny prawnej zachowań Jacka L. i Konrada T.

Zob.: art. 271 k.k., art. 273 k.k., art. 115 § 14 k.k., art. 18 § 2 k.k., art. 85 k.k.

Por.: postanowienie SN z 25.03.2003 r., I KZP 5/03, KZS 2003/9, poz. 15; wyrok SN z 25.11.2004 r., WA 24/04, Legalis; wyrok SN z 20.04.2005 r., III KK 206/04, KZS 2005/12, poz. 19; wyrok SN z 7.10.2011 r., III KK 29/11, Legalis; wyrok SA we Wrocławiu z 5.09.2012 r., II AKa 155/12, Legalis; wyrok SA we Wrocławiu z 6.11.2012 r., II AKa 263/12, Legalis; wyrok SA w Białymstoku z 28.05.2014 r., II AKa 63/14, Legalis; wyrok SA w Białymstoku z 2.06.2015 r., II AKa 80/15, Legalis; wyrok SN z 8.09.2015 r., WA 10/15, Legalis; wyrok SN z 24.01.2019 r., IV KK 460/17, KZS 2019/6, poz. 1; wyrok SA we Wrocławiu z 8.05.2019 r., II AKa 301/18, Legalis; wyrok SA we Wrocławiu z 4.06.2019 r., II AKa 146/19, Legalis; wyrok SN z 26.02.2020 r., III KK 249/19, KZS 2020/9, poz. 16; uchwałę SN z 5.11.2020 r., I DO 45/20, Legalis; postanowienie SN z 26.08.2021 r., V KK 75/20, Legalis.

Kazus 5.

Andrzej G. – przedsiębiorca z miejscowości T. świadczący usługi remontowo-budowlane w ramach rejestrowanej działalności gospodarczej pod firmą F.U. REMBUD „Andrzej” – w okresie od 6.03.2017 r. do 30.11.2018 r., w odstępach czasu nieprzekraczających kilkunastu dni, wystawiał faktury VAT, które potwierdzały zaistnienie zdarzeń gospodarczych w relacjach z innymi podmiotami, jakie w rzeczywistości nigdy nie wystąpiły. Andrzej G. w tym czasie wstawił 417 takich faktur, na łączną kwotę 468.000 złotych. Faktury te zostały wykorzystane przez niego w rozliczeniu podatkowym.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Andrzeja G. i w związku z tą oceną zaproponuj ramy wymiaru grożącej mu kary pozbawienia wolności.

Zob.: art. 270a k.k., art. 271a k.k., art. 115 § 14a k.k., art. 286 k.k., art. 294 k.k., art. 11 k.k., art. 12 k.k., art. 65 k.k., art. 85 k.k., art. 86 k.k., art. 91 k.k., art. 62 k.k.s.

Por.: postanowienie SN z 17.04.2007 r., V KK 90/07, KZS 2007/9, poz. 13; wyrok SA w Warszawie z 17.12.2021 r., II AKa 372/21, Legalis; wyrok SA w Warszawie z 24.02.2022 r., II AKa 448/21, Legalis.

Kazus 6.

Maciej D., mając trudności finansowe, postanowił zaciągnąć pożyczkę pieniężną. W tym celu udał się do Krzysztofa L., który zgodził się pożyczyć mu na miesiąc 3000 złotych, oczekując jednak z tego tytułu zabezpieczenia swojej wierzycelności w postaci jakiegoś zastawu. Maciej D. nie miał żadnych interesujących Krzysztofa L. cennych rzeczy ruchomych mogących pełnić tę funkcję, dlatego zaoferował mu pod zastaw pożyczki swój paszport, który Krzysztof L. przyjął. Maciej D. nie spłacił pożyczki w umówionym terminie i nie mógł odebrać od Krzysztofa L. przekazanego mu paszportu, choć wyraźnie i niejednokrotnie domagał się jego zwrotu. Krzysztof L. przechowywał paszport Macieja D.

w swoim domu, w zamkniętej na klucz szufladzie biurka. Paszport ten znaleziony został podczas przeszukania dokonywanego przez funkcjonariuszy policji w domu Krzysztofa L. w związku z podejrzeniem, że ukrywane są tam środki odurzające.

Czy Maciej D. dopuścił się czynu zabronionego w świetle przepisów Kodeksu karnego?

Jeśli tak, wskaź odpowiednią tu kwalifikację prawną.

Czy zachowanie Krzysztofa L. stanowi czyn zabroniony o znamionach przestępstwa?

Jeśli tak, wskaź odpowiednią tu kwalifikację prawną.

Zob.: art. 274 k.k., art. 275 k.k., art. 276 k.k., art. 11 k.k., art. 85 k.k.

Por.: wyrok SA w Gdańsku z 5.04.2000 r., II AKa 14/00, KZS 2001/5, poz. 46; wyrok SN z 9.08.2000 r., V KKN 208/00, OSNKW 2000/9–10, poz. 84; wyrok SA w Krakowie z 30.06.2004 r., II AKa 127/04, KZS 2004/8, poz. 52; wyrok SA w Katowicach z 27.04.2006 r., II AKa 73/06, KZS 2006/11, poz. 62; wyrok SA w Łodzi z 19.09.2006 r., II AKa 130/06, KZS 2007/5, poz. 69; wyrok SA w Katowicach z 9.12.2010 r., II AKa 397/10, KZS 2011/5, poz. 80; wyrok SA w Krakowie z 18.06.2013 r., II AKa 17/13, KZS 2013/3, poz. 36; wyrok SA w Krakowie z 17.06.2015 r., II AKa 109/15, KZS 2015/7–8, poz. 55; wyrok SA w Katowicach z 2.02.2016 r., II AKa 380/15, KZS 2016/9, poz. 61; wyrok SA w Katowicach z 11.01.2018 r., II AKa 531/17, Legalis; wyrok SA w Warszawie z 21.02.2018 r., II AKa 223/17, Legalis; wyrok SA w Warszawie z 25.01.2021 r., II AKa 149/20, Legalis.

Kazus 7.

Serhij H., obywatel Ukrainy przebywający w Polsce jako imigrant zarobkowy, sprzedał Rafałowi S. – za kwotę 600 złotych – znajdujący się w jego posiadaniu, wcześniej znaleziony w mieszkaniu wynajmowanym

dla pracowników pochodzących z krajów wschodnich w K., ukraiński dowód osobisty Stiepana L.

Czy Serhij H. dopuścił się czynu zabronionego określonego w art. 274 k.k.?

Zob. art. 274 k.k.

Kazus 8.

W dniu 15.09.2018 r. w miejscowości P. 17-letni Marek T., brat bliźniak Filipa T., posłużył się – wcześniej uzyskując zgodą tego ostatniego – jego legitymacją szkolną z Technikum Mechanicznego nr 5 w P., aby zakupić jednorazowy bilet na przejazd pociągiem osobowym z P. do S., z ulgą w wysokości 37% od regularnej ceny biletu kolejowego obowiązującej na tej trasie. Marek T., również uczeń Technikum Mechanicznego nr 5 w P., nie mógł znaleźć swojej legitymacji.

Czy zachowanie Marka T. wypełnia znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 275 § 1 k.k.?

Czy Filip T. dopuścił się czynu zabronionego określonego w art. 274 k.k.?

Zob.: art. 274 k.k., art. 275 k.k.

Por.: wyrok SA w Katowicach z 27.04.2006 r., II AKa 73/06, KZS 2006/11, poz. 62; wyrok SA w Lublinie z 31.10.2012 r., II AKa 215/12, Legalis; wyrok SA w Warszawie z 25.01.2021 r., II AKa 149/20, Legalis.

Kazus 9.

W dniu 12.05.2022 r. Gwidon G. w autobusie komunikacji miejskiej linii nr 15 w miejscowości T. dokonał kradzieży portfela z zawartością na szkodę Hieronima F. W portfelu o wartości około 40 złotych znajdo-

wały się: należąca do Hieronima F. legitymacja emeryta-rencisty, jego prawo jazdy, dowód rejestracyjny pojazdu marki Daewoo Tico, karta bankomatowa oraz pieniądze w kwocie 50 złotych. Gwidon G. zabrał pieniądze i kartę bankomatową, a portfel i dokumenty, które w nim były, wyrzucił do studzienki kanalizacyjnej w pobliżu miejsca, w którym tuż po wyjściu z autobusu przeglądał swój łup.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Gwidona G.

Zob.: art. 275 k.k., art. 276 k.k., art. 85 k.k., art. 278 k.k., art. 288 k.k., art. 119 k.w., art. 124 k.k., art. 126 k.w., art. 127 k.w., art. 10 k.w.

Por.: wyrok SA w Gdańsku z 5.04.2000 r., II AKa 14/00, KZS 2001/5, poz. 46; wyrok SN z 2.03.2012 r., V KK 283/11, OSNKW 2012/5, poz. 54; wyrok SA w Katowicach z 1.08.2012 r., II AKa 158/12, KZS 2012/10, poz. 56; postanowienie SN z 21.08.2012 r., III KK 403/11, OSNKW 2013/1, poz. 2; wyrok SA w Białymstoku z 22.11.2012 r., II AKa 177/12, Legalis; wyrok SN z 3.12.2012 r., III KK 45/12, KZS 2013/5, poz. 21; wyrok SA we Wrocławiu z 14.11.2013 r., II AKa 347/13, Legalis; wyrok SA w Katowicach z 28.01.2015 r., II AKa 740/14, KZS 2015/5, poz. 93; wyrok SA w Szczecinie z 12.11.2015 r., II AKa 171/15, KZS 2016/5, poz. 59; postanowienie SN z 15.09.2016 r., II KK 129/16, OSNKW 2016/11, poz. 78; wyrok SA w Katowicach z 15.09.2016 r., II AKa 312/16, KZS 2017/2, poz. 98; wyrok SA we Wrocławiu z 17.05.2017 r., II AKa 90/17, Legalis; wyrok SN z 17.05.2017 r., IV KK 145/17, Legalis; wyrok SA w Szczecinie z 12.12.2017 r., II AKa 155/17, Legalis; wyrok SA w Katowicach z 11.01.2018 r., II AKa 531/17, Legalis; wyrok SN z 6.02.2018 r., II KK 317/17, Legalis; wyrok SA w Warszawie z 21.02.2018 r., II AKa 223/17, Legalis; wyrok SN z 22.03.2018 r., III KK 338/17, Legalis; wyrok SA w Krakowie z 28.11.2019 r., II AKa 253/19, Legalis; wyrok SN z 27.05.2020 r., II KK 71/19, Legalis; wyrok SA w Warszawie z 25.01.2021 r., II AKa 149/20, Legalis, LEX nr 3144349.

Kazus 10.

W dniu 18.10.2018 r., podczas prac polowych w miejscowości N. Bartosz L., orząc swoje pole ciągnikiem z pługiem jednoskibowym zagoronym, zawadził o jeden ze słupków granicznych rozdziałających jego grunt rolny z gruntem rolnym będącym własnością Mieczysława Z. W następstwie tego słupek ten został wyciągnięty z ziemi. Bartosz L., widząc co się stało, zatrzymał ciągnik, podniósł leżący słupek, przeniósł go kilkadziesiąt metrów dalej i wrzucił do stawu położonego na nieużytku rolnym znajdującym się w obrębie nieruchomości będącej jego własnością.

Czy zachowanie Bartosza L. stanowi czyn zabroniony w świetle art. 277 k.k.?

Zob. art. 277 k.k.

Por. wyrok SN z 24.09.2020 r., III KK 108/19, OSNKW 2020/11–12, poz. 48.

Rozdział XXXIII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO MIENIU

Kazus 1.

Jerzy G. zabrał z zamiarem przywłaszczenia telefon komórkowy znajdujący się we władaniu Józefa O. Sprawca nie wiedział, że zabiera rzecz własną, uprzednio mu skradzioną.

Czy Jerzy G. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 13 k.k., art. 278 k.k.

Por.: uchwałę SN (7) z 19.01.2017 r., I KZP 16/16, LEX nr 2188437; wyrok SA we Wrocławiu z 26.09.2018 r., II AKa 279/18, LEX nr 2583356.

Kazus 2.

Maciej B., działając w zamiarze bezpośrednim, podjął próbę, przy użyciu skradzionej karty bankomatowej, lecz bez znajomości kodu PIN, wydobycia środków pieniężnych z automatu bankowego w kwocie 1000 złotych. Po trzeciej błędnej próbie wprowadzenia kodu PIN automat bankowy zatrzymał kartę, nie wydając Maciejowi B. gotówki. Nerwowe zachowanie Macieja B., rozczarowanego niemożnością zdobycia pieniędzy, wzbudziło podejrzania znajdującego się w okolicy miejsca zdarzenia patrolu policyjnego, który podjął interwencję, zakończoną zatrzymaniem Macieja B. pod zarzutem usiłowania kradzieży pieniędzy z auto-

matu bankowego. W toku późniejszego postępowania sądowego prokurator, przedstawiając wyliczenia matematyczne, z których wynikało, że prawdopodobieństwo trafienia kodu PIN wynosi $\approx 0,000300050001$, a szansa poza modelem algorytmicznym jest jeszcze wyższa, domagał się skazania Macieja B. za usiłowanie zwykle kradzieży z włamaniem. W odpowiedzi na ten zarzut obrońca oskarżonego podnosił, że zachowanie Macieja B. nie wypełniło nawet znamion karalnego usiłowania nieudolnego. Ostatecznie sąd skazał Macieja B. za nieudolne usiłowanie kradzieży z włamaniem.

Oceń poprawność kwalifikacji przyjętej przez sąd oraz odnieś się do kwalifikacji proponowanej przez oskarżenie i obronę.

Zob.: art. 13 k.k., art. 278 k.k., art. 279 k.k.

Por.: wyrok SN – Izba Karna z 11.09.2002 r., V KKN 9/01, LEX nr 55873; wyrok SN – Izba Karna z 9.09.2004 r., V KK 144/04, LEX nr 137749; wyrok SN z 22.03.2017 r., III KK 349/16, LEX nr 2294383; postanowienie SN z 2.12.2020 r., III KK 358/20, LEX nr 3183271; postanowienie SN z 18.05.2021 r., III KK 102/21, LEX nr 3177284; wyrok SA w Gdańsku z 10.05.2018 r., II AKa 97/18, LEX nr 2607665.

Kazus 3.

Jakub J. i Szymon W., działając wspólnie i w porozumieniu, włamali się do wagonu kolejowego stojącego na jednej z bocznic dworca w miejscowości P. W jego wnętrzu znaleźli skrzynię z wartościowym towarem. Jednak z powodu gabarytów odkrytej skrzyni nie byli w stanie jej zabrać, wobec czego odstąpili od kradzieży.

Dokonaj kwalifikacji prawnej czynu obu sprawców.

Zob.: art. 13 k.k., art. 15 k.k., art. 115 k.k., art. 279 k.k.

Por.: wyrok SN z 3.11.1983 r., II KR 227/83, LEX nr 17520; wyrok SA we Wrocławiu z 12.09.2018 r., II AKa 280/18, LEX nr 2571569; wyrok SA w Poznaniu z 27.10.2021 r., II AKa 89/21, LEX nr 3273033.

Kazus 4.

Mieczysław M. postanowił ukraść drogocenny obraz z domu swoich przyjaciół. Do jego wnętrza dostał się przez otwarte okno. Sam obraz znajdował się w zamkniętej komodzie, którą Mieczysław M. zniszczył, usiłując dostać się do obrazu. Wartość zniszczonej komody przewyższała wartość obrazu. Samego obrazu nie udało mu się ukraść, ponieważ został on przytwierdzony do tylnej ściany masywnego mebla, zaś sprawca nie zabrał ze sobą żadnych narzędzi umożliwiających jego odkręcenie.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Mieczysława M.

Zob.: art. 13 k.k., art. 15 k.k., art. 115 k.k., art. 278 k.k., art. 279 k.k., art. 288 k.k.

Por.: wyrok SA w Krakowie z 16.03.2018 r., II AKa 31/18, LEX nr 2690236; wyrok SA w Poznaniu z 27.10.2021 r., II AKa 89/21, LEX nr 3273033.

Kazus 5.

Grzegorz K. dostał się legalnie do wnętrza sklepu wielkopowierzchniowego w godzinach jego otwarcia, następnie ukrył się pomiędzy regałami. Wyczekawszy do zamknięcia dyskontu, splądrował sklep, wyważył drzwi od środka i zbiegł ze skradzionym łupem.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Grzegorza K.

Zob.: art. 278 k.k., art. 279 k.k., art. 288 k.k.

Por. uchwałę SN cała izba SN – Izba Karne z 25.06.1980 r., VII KZP 48/78, OSNKW 1980/8, poz. 65.

Kazus 6.

Grupa chuliganów otoczyła męzczyznę poruszającego się na wózku inwalidzkim i zażądała od niego, by oddał swój telefon komórkowy. Członkowie grupy nie formułowali przy tym żadnych grózb ani nie zastosowali przemocy. Otoczony męzczyzna po skalkulowaniu swoich szans na obronę, wobec drastycznej przewagi napastników, zdecydował się oddać swoją własność.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania członków grupy.

Zob. art. 280 k.k.

Por.: postanowienie SN z 18.06.2020 r., II KK 321/19, LEX nr 3184546; wyrok SA we Wrocławiu z 13.03.2019 r., II AKa 429/18, LEX nr 2668957.

Kazus 7.

Remigiusz F. ukradł ze sklepu spożywczego batona w czekoladzie, po czym zbiegł. W pościg za nim ruszyła ekspedientka. Gdy dogoniła Remigiusza F., ten złapany za ramię zacisnął pięść i z impetem uderzył ją w twarz.

Dokonaj kwalifikacji prawnej zachowania Remigiusza F.

Zob.: art. 119 k.w., art. 217 k.k., art. 217a k.k., art. 278 k.k., art. 280 k.k., art. 281 k.k.

Por. wyrok SN z 29.05.2018 r., II KK 99/18, LEX nr 2509598.

Kazus 8.

Ludwik B., działając na serio, przystawił Zenonowi I. pistolet do głowy i zażądał, aby ten wykupił kupon na loterii. Przerażony Zenon I. wyciągnął 5 złotych i postąpił, jak mu nakazano. Kupon okazał się szczęśliwy

– Zenon I. wygrał 500.000 złotych. Ludwik B. nie zażądał z tego powodu żadnej gaży dla siebie, a obaj mężczyźni zostali przyjaciółmi.

Czy Ludwik B. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob. art. 282 k.k.

Por.: postanowienie SN z 14.03.2019 r., V KK 81/19, LEX nr 2633974; wyrok SA w Warszawie z 19.06.2015 r., II AKa 138/15, LEX nr 1766095; wyrok SA we Wrocławiu z 30.08.2017 r., II AKa 155/17, LEX nr 2402335; wyrok SO w Białymstoku z 18.12.2013 r., III K 137/13, LEX nr 1715572.

Kazus 9.

Wojciech W. pożyczył swojemu koledze ze studiów Gracjanowi N. konsolę do gier. Gracjan N., pomimo upływu terminu i wezwania Wojciecha W., konsoli nie zwrócił, powołując się na okoliczność, że Wojciech W. jest mu winien pieniądze.

Czy Wojciech W. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob. art. 284 k.k.

Por.: wyrok SN z 27.07.2021 r., II KK 261/19, LEX nr 3305211; wyrok SA we Wrocławiu z 20.12.2021 r., II AKa 418/21, LEX nr 3325095.

Kazus 10.

Norbert J. był oszustem internetowym sprzedającym towary nieodpowiadające ich opisowi za pośrednictwem jednego z portali aukcyjnych. W swoim przestępczym fachu wyspecjalizował się w obrocie telefonami komórkowymi, których posiadał cały zapas. Wszystkie te telefony były podobnej wartości rynkowej – można je było wycenić na kwotę około 3000 złotych za sztukę. Problemem Norberta J. było jednak zróżnicowane zainteresowanie poszczególnymi markami. Jedne aparaty, marki X,

dało się sprzedać po kilka sztuk dziennie, ale urządzeniami marki Y nikt nie był zainteresowany. Zrozpaczony niemożnością sprzedania aparatów marki Y Norbert J. wpadł na pomysł, aby publikować oferty z aparatami marki X, ale faktycznej sprzedaży dokonywać poprzez wysyłkę aparatów marki Y. Norbert J. nie widział w tym procederze niczego szczególnie zdożnego, wszak ostatecznie ceny urządzeń obu producentów były podobne, a nawet zdarzało się, że urządzenia marki Y na innych aukcjach próbowano sprzedawać po cenach wyższych niż aparaty marki X. Po kilku takich sprzedażach Norbertowi J. postawiono zarzut oszustwa.

Oceń zasadność zarzutu postawionego Norbertowi J.

Zob.: art. 286 k.k., art. 12 k.k., art. 91 k.k.

Por.: wyrok SN z 3.03.2021 r., V KK 609/19, LEX nr 3268759; postanowienie SN z 15.11.2021 r., IV KK 525/21, LEX nr 3333667; wyrok SA w Poznaniu z 13.01.2022 r., II AKa 92/21, LEX nr 3321403.

Kazus 11.

Zazdrośny Patryk Z. dosypał swojemu bratu żwiru do zbiornika z paliwem w nowo zakupionym samochodzie, a następnie uruchomił w nim silnik.

Czy Patryk Z. poniesie odpowiedzialność karną?

Jeśli tak, wskaź, znamię jakiego czynu wyczerpał.

Zob.: art. 124 k.w., art. 288 k.k.

Por.: wyrok SN z 17.05.2017 r., IV KK 145/17, LEX nr 2294408; wyrok SN z 6.02.2018 r., II KK 317/17, LEX nr 2449780; wyrok SA w Szczecinie z 23.01.2020 r., II AKa 251/19, LEX nr 3068645.

Kazus 12.

Na parkingu obok jednej ze stacji benzynowych w miejscowości T. Radosław S. zauważył małego busa wypełnionego ekskluzywnym towarem. Kiedy podszedł do pojazdu, wysiadł z niego mężczyzna z podrapaną twarzą, nerwowo rozglądający się wokół siebie i zaproponował mu markowy sprzęt elektroniczny po zadziwiająco niskich cenach. Radosław S. zdecydował się na zakup telefonu komórkowego, mimo że nie było do niego ładowarki ani oryginalnego opakowania.

Czy Radosław S. poniesie odpowiedzialność karną?

Zob.: art. 291 k.k., art. 292 k.k.

Por.: wyrok SA w Warszawie z 22.11.2016 r., II AKa 309/16, LEX nr 2184497; wyrok SR dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z 10.02.2020 r., III K 1091/18, LEX nr 3222399.

Rozdział XXXIV

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OBROTOWI GOSPODARCZEMU I INTERESOM MAJĄTKOWYM W OBRODIE CYWILNOPRAWNYM

Kazus 1.

Marek K. znajdował się w złej sytuacji finansowej. Chcąc to zmienić, namówił swojego przyjaciela Jonasza W. do upozorowania kradzieży jego auta. Wręczył mu kluczyki do pojazdu i zaproponował, by Jonasz W. schował go na jakiś czas w swoim garażu. Gdy tak się stało, Marek K. zgłosił ubezpieczycielowi kradzież auta, a następnie otrzymał z tego tytułu odszkodowanie. Niewielką jego część przekazał Jonaszowi D., informując go o pochodzeniu pieniędzy. Sąd uznał obu mężczyzn za współsprawców w zakresie przestępstwa z art. 298 § 1 k.k.

Oceń decyzję sądu.

Zob.: art. 278 k.k., art. 286 k.k., art. 298 k.k., art. 18 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SA we Wrocławiu z 30.01.2018 r., II AKa 392/17, OSAWr 2018/1, poz. 373; wyrok SA w Warszawie z 14.11.2016 r., II AKa 335/16, LEX nr 2179372.

Kazus 2.

Roman D. namówił Jana F., by ukrađł z parkingu osiedlowego auto marki Audi A5, które Romanowi D. bardzo się podobało. Po dokonaniu kradzieży Roman D. zapłacił Janowi F. umówioną wcześniej kwotę. Po przerobieniu w nim numeru podwozia i numeru silnika, a także po zmianie stanu licznika, użytkował je przez okres trzech tygodni, po czym sprzedał je Karolowi F., nie informując go o pochodzeniu pojazdu.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Romana D. oraz Jana F. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 278 k.k., art. 279 k.k., art. 286 k.k., art. 291 k.k., art. 292 k.k., art. 306 k.k., art. 306a k.k., art. 11 k.k., art. 18 k.k., art. 85 k.k.

Por.: wyrok SN z 17.05.2000 r., V KKN 143/00, Prok. i Pr. – wkł. 2001/1, poz. 5; postanowienie SN z 7.09.2000 r., I KZP 25/00, Prok. i Pr. – wkł. 2000/10, poz. 2.

Kazus 3.

Maria D. była zatrudniona jako księgową w hurtowni materiałów budowlanych w miejscowości R. Po przyjęciu od Romana F., prowadzącego konkurencyjną działalność gospodarczą, kwoty 25.000 złotych w zamian za wyrządzenie szkody majątkowej swojemu pracodawcy, prowadziła dokumentację działalności gospodarczej w sposób niezgodny z prawdą, podrabiając dokumenty dotyczące przeprowadzanych transakcji finansowych. Z dokumentacji wynikało między innymi, że dochody firmy są znacznie niższe od rzeczywistych, co skłoniło jej pracodawcę do zaprzestania działalności gospodarczej.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Marii D. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 270 k.k., art. 271 k.k., art. 296a k.k., art. 303 k.k., art. 11 k.k., art. 77 ustawy z 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.), art. 61 k.k.s.

Por.: wyrok SN z 2.02.2009 r., V KK 330/08, KZS 2009/6, poz. 61; wyrok SA w Lublinie z 26.10.2000 r., II AKa 133/00, Prok. i Pr. 2002/1.

Kazus 4.

Janina T. oraz Angelika W. były zatrudnione w banku P. Przez okres kilkunastu miesięcy regularnie przyjmowały duże wpłaty gotówkowe od Jana H., który nie prowadził żadnej działalności gospodarczej ani też jako klient indywidualny nie obracał wcześniej taką gotówką. Część z tych pieniędzy, zgodnie z dyspozycją Jana H., przelewały następnie na konta bankowe innych osób mieszkających za granicą. Żadna z tych operacji finansowych, pomimo że często ich wartość przekraczała 15.000 euro, nie została przez kobiety zarejestrowana. Poza tym okoliczności ich przeprowadzenia budziły uzasadnione wątpliwości, jednak kobiety nie informowały o nich ani organów nadzoru finansowego, ani członków zarządu. W toku postępowania ustalono, że Janina T. oraz Angelika W. otrzymywały regularnie od Jana H., zajmującego się obrotem kradzionymi autami, kwotę 3000 złotych w zamian za zaniechanie realizacji spoczywających na nich obowiązków zawodowych.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Janiny T., Angeliki W. oraz Jana H. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 228 k.k., art. 229 k.k., art. 258 k.k., art. 299 k.k., art. 11 k.k., art. 18 k.k., art. 65 k.k., art. 156 ustawy z 1.03.2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2022 r. poz. 593 ze zm.).

Por.: wyrok SN z 4.10.2011 r., III KK 28/11, OSNKW 2011/11, poz. 101; postanowienie SN z 15.04.2010 r., II KK 226/09, LEX nr 590212.

Kazus 5.

Paweł F. zakupił od Darka W. kradzione auto marki BMW X6. Następnie przerobił tabliczkę VIN znajdującą się za szybą pojazdu oraz jego tablice

rejestracyjne. Prokurator przedstawił Pawłowi F. zarzut popeęnienia przestęstwa z art. 306 k.k.

Oceę stanowisko prokuratora.

Zob.: art. 291 k.k., art. 306 k.k., art. 85 k.k.

Por.: uchwałę SN z 27.10.2005 r., I KZP 33/05, OSNKW 2005/11, poz. 106; wyrok z 6.05.2003 r., III KK 118/03, Prok. i Pr. – wkł. 2003/11, poz. 15; postanowienie SN z 19.03.2003 r., III KKN 207/01, OSNwSK 2003/1, poz. 580; wyrok SN z 17.05.2000 r., V KKN 143/00, Prok. i Pr. – wkł. 2001/1, poz. 5; wyrok SA w Białymstoku z 18.08.2016 r., II AKa 91/16, OSA 2016/12, s. 11–24.

Kazus 6.

Juliusz K. nabył od znajomego z hurtowni niskiej jakoęci produkty spożywcze, których termin przydatnoęci do spożycia już upłynął, po czym umieszczał na nich podrobione znaki towarowe znanych producentów oraz naklejki zaświadczające o ich przydatnoęci do spożycia. Następnie oferował je klientom w swoim sklepie spożywczym.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Juliusza K. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 165 k.k., art. 306 k.k., art. 136 k.w., art. 305 ustawy z 30.06.2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 324).

Por. wyrok SN z 27.06.2012 r., V KK 100/12, OSNKW 2012/11, poz. 118.

Kazus 7.

Karol D. miał problemy z uzyskaniem kredytu na zakup mieszkania z powodu niskich zarobków. Udał się więc do księgowej Tatiany S. u swojego pracodawcy i poprosił o to, by wystawiła mu zaświadczenie o zarobkach

wyższych niż rzeczywiste. W zamian zaoferował jej kwotę 500 złotych. Tatiana S. przyjęła pieniądze i wystawiła wskazane zaświadczenie. Z tym dokumentem Karol D. udał się do banku, gdzie po przedłożeniu go uzyskał kredyt, który regularnie spłacał.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Karola D. oraz Tatiany S. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 228 k.k., art. 229 k.k., art. 271 k.k., art. 273 k.k., art. 286 k.k., art. 297 k.k., art. 11 k.k., art. 18 k.k., art. 85 k.k.

Por.: wyrok SN z 3.03.2008 r., II KK 297/07, Biul. SN 2008/8; wyrok SA w Gdańsku z 3.12.2008 r., II AKa 254/08, KZS 2009/11, poz. 60.

Kazus 8.

Janusz R. jako właściciel auto-komisu w P. oferował klientom pojazdy powypadkowe oraz ze znacznym przebiegiem. Na każdym ogłoszeniu widniejącym na szybach aut zamieszczona była jednak informacja, że pojazd jest bezwypadkowy. Ponadto każde z aut miało cofnięty licznik przebiegu kilometrów. W związku z tego typu ofertą prokurator przedstawił Januszowi R. zarzut popełnienia przestęstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. Obrońca oskarżonego argumentował natomiast, że doszło w tym przypadku jedynie do niekaralnego przygotowania do przestęstwa oszustwa.

Jaki wyrok powinien wydać sąd?

Zob.: art. 286 k.k., art. 306a k.k., art. 13 k.k., art. 16 k.k.

Por.: wyrok SN z 8.03.2006 r., IV KK 415/05, OSNwSK 2006/1, poz. 510; postanowienie SN z 1.04.2005 r., IV KK 309/04, OSNKW 2005/9, poz. 79.

Kazus 9.

Mariusz D., będućy właścicielem firmy remontowo-budowlanej, był zainteresowany wygraniem przetargu publicznego na wykonanie takich robót w miejscowości R. Chcąc zwiększyć swoje szanse, zadzwonił anonimowo do właścicieli dwóch innych znanych mu w regionie tego typu przedsiębiorstw – Jana G. oraz Tomasza F. i groził im, że jeżeli przystąpią do przetargu, to ich bliskim może stać się krzywda. Dodatkowo namówił swojego pracownika Pawła E. do umieszczenia w centrum miasta oraz w środkach komunikacji miejskiej informacji, że przetarg nie odbędzie się. Pomimo skierowanych do nich gróźb Jan G. oraz Tomasz F. przystąpili do przetargu, który został jednak wygrany przez firmę Mariusza D.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Mariusza D. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 191 k.k., art. 305 k.k., art. 11 k.k., art. 18 k.k.

Por.: wyrok SN z 17.10.2006 r., WA 28/06, OSNwSK 2006/1, poz. 1964; postanowienie SN z 6.06.2019 r., III KK 130/18, OSNKW 2019/8, poz. 45; wyrok SA w Warszawie z 11.03.1998 r., II AKa 247/97, OSA 1998/3, poz. 13.

Kazus 10.

Bartosz F. złożył w Powiatowym Urzędzie Pracy w R. wniosek o dotację na założenie firmy. We wniosku wskazał, że przedmiotem jego działalności będzie prowadzenie firmy transportowej, podczas gdy w rzeczywistości planował przeznaczyć otrzymane pieniądze na zakup mebli do domu. Gdy dokonał ich zakupu, dowiedział się, że musi rozliczyć się z urzędem w ramach otrzymanej dotacji. Udał się więc do banku, gdzie złożył wniosek o kredyt, podając w nim nieprawdziwe informacje dotyczące swoich zarobków oraz charakteru prowadzonej działalności. Otrzymane pieniądze z kredytu oddał w urzędzie, uzasadniając, że nie zamierza jednak prowadzić planowanej działalności transportowej.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Bartosza F. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 270 k.k., art. 286 k.k., art. 297 k.k., art. 85 k.k.

Por.: wyrok SN z 3.03.2008 r., II KK 297/07, Biul. SN 2008/8; wyrok SA w Gdańsku z 3.12.2008 r., II AKa 254/08, KZS 2009/11, poz. 60.

Kazus 11.

Jolanta G. prowadząca działalność gospodarczą zalegała z płatnościami wobec sześciu wierzycieli na łączną kwotę 2 mln złotych. Po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości przeniosła następnie część swojego majątku na rzecz małżonka Mariusza G., przy istniejącym pomiędzy nimi ustroju rozdzielności majątkowej. Prokurator przedstawił jej zarzut popełnienia przestęstwa z art. 301 § 1 k.k.

Oceń zasadność zarzutu.

Zob. art. 301 k.k.

Por.: wyrok SA w Warszawie z 18.10.2019 r., II AKa 215/19, KZS 2020/5, poz. 70; wyrok SA w Łodzi z 15.12. 2011 r., II AKa 133/11, KZS 2012/9, poz. 61.

Kazus 12.

Feliks D. był dyrektorem Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego (MPK) w W. W zamian za kwotę 250.000 złotych obiecał przez Danutę D., reprezentującą jedną z firm sprowadzających autobusy miejskie z Niemiec, doprowadzić do zawarcia pomiędzy przedsiębiorstwem, które reprezentował, a wskazaną firmą umowy na zakup trzydziestu takich autobusów, pomimo że inni przedstawiciele firm sprzedających tego typu pojazdy oferowali znacznie korzystniejsze warunki ich nabycia. Feliks D. przed zawarciem wskazanej umowy otrzymał korzystniejszą

oferę pracy w prywatnej firmie w Niemczech, więc po otrzymaniu przyrzeczonej kwoty 250.000 złotych, lecz przed realizacją warunków podpisanej umowy, wypowiedział umowę o pracę w MPK w W. i wyjechał. Do zrealizowania umowy pomiędzy MPK w W. a firmą reprezentowaną przez Danutę D. ostatecznie nie doszło w związku z wszczęciem postępowania karnego w sprawie o przestęstwo z art. 296a k.k.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Feliksa D. oraz Danuty D. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 286 k.k., art. 296 k.k., art. 296a k.k., art. 11 k.k.

Por.: postanowienie SN z 27.04.2001 r., I KZP 7/01, OSNKW 2001/7–8, poz. 55; wyrok SN z 18.12.2007 r., WA 53/07, OSNwSK 2007/1, poz. 2893; wyrok SA w Warszawie z 28.11.2008 r., II AKa 361/08, Prok. i Pr. – wkł. 2009/10, poz. 35; wyrok SA w Katowicach z 27.10.2005 r., II AKa 88/05, Prok. i Pr. – wkł. 2006/7–8, poz. 28; wyrok SA w Katowicach z 8.02.2013 r., II AKa 356/12, KZS 2014/4, poz. 66.

Kazus 13.

Przedsiębiorca Karol F. był dłużnikiem trzech wierzycieli. W związku z grożącą mu niewypłacalnością namówił Jarosława T. oraz Romana D. do założenia przez nich określonej fundacji, informując ich o złej kondycji finansowej jego firmy oraz o zaciągniętych zobowiązaniach, a także o zamiarze przeniesienia na rzecz fundacji składników swojego majątku. Po założeniu fundacji Karol F. zrealizował swoje zamierzenia, a każdemu z mężczyzn przekazał po 4000 złotych, co wcześniej obiecał.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Karola F., Jarosława T. oraz Romana D. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 300 k.k., art. 301 k.k., art. 18 k.k.

Por. wyrok SN z 2.04.2008 r., III KK 473/07, Prok. i Pr. 2008/10.

Kazus 14.

W związku z zarzutem popełnienia przepęstwa z art. 286 § 1 k.k. przez Janusza T. w dniu 13.11.2020 r. Sąd Rejonowy w F. wydał postanowienie o zabezpieczeniu wykonania orzeczenia na mieniu oskarżonego (art. 291 k.p.k.). Z racji tego, że mienie to objęte było wspólnością majątkową Janusza T. oraz jego żony Marioli T., zdenerwowana Mariola T., której zażalenie na to postanowienie nie zostało przyjęte (art. 429 k.p.k.), sprzedała dwa samochody oraz szereg cennych dzieł sztuki, o czym poinformowała następnie Janusza T.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Marioli T. oraz Janusza T. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 300 k.k., art. 18 k.k.

Por.: wyrok SN z 3.07.2007 r., II KK 336/06, Prok. i Pr. – wkł. 2007/12, poz. 10; wyrok SA w Katowicach z 31.05.2012 r., II AKa 148/12, OSAKa 2012/3, poz. 15.

Kazus 15.

Do Jana L. – właściciela zakładu jubilerskiego – przyszła 85-letnia Janina R., która chciała sprzedać złote obrączki należące do niej oraz do jej zmarłego męża. Kobieta wyjaśniła, że znajduje się w niezwykle trudnej sytuacji finansowej, utrzymuje się bowiem z niskiej emerytury, której znaczna część musi pokrywać koszty zakupu drogich leków. Jan L. po obejrzeniu obrączek wyjaśnił, że są one niskiej jakości i może za nie zapłacić jedynie 100 złotych. Kobieta nie przyjęła pieniędzy i udała się do dwóch innych jubilerów, którzy zgodnie stwierdzili, że wysoka jakość obrączek sprawia, iż są warte co najmniej 1500 złotych.

Zaproponuj kwalifikację prawną zachowania Jana L. i uzasadnij ją.

Zob.: art. 286 k.k., art. 304 k.k., art. 11 k.k., art. 13 k.k.

Por.: wyrok SN z 27.03.2014 r., V KK 332/13, OSNKW 2014/11, poz. 83;
wyrok SA w Katowicach z 28.08.2014 r., II AKa 240/14, LEX nr 1509004.

Rozdział XXXV

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OBROTOWI PIENIĘDZMI I PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI

Kazus 1.

Agnieszka J. otrzymała od swojego chłopaka Olafa G. 10 sztuk podrobionych banknotów pięćdziesięciozłotowych. Olaf G. powiedział jej, że pieniądze te zostały podrobione, a robota ta to „full profeska”. Następnie, w dniu 16.12.2017 r. Agnieszka J. użyła części tych banknotów (pięć sztuk), płacąc nimi za środki odurzające (tabletki ecstasy), które nabyła od Pawła M. w ustronnym miejscu klubu dyskotekowego „Malibu Beach” w K. Tuż po transakcji Agnieszka J. i Paweł M. zostali zatrzymani przez policję. W mieszkaniu wynajmowanym przez Agnieszkę J. w K. podczas przeszukania w szufladzie komody z bielizną funkcjonariusze policji ujawnili pozostałe pięć sztuk podrobionych banknotów pięćdziesięciozłotowych.

Czy Agnieszka J. dopuściła się jakiegoś czynu zabronionego bądź jakichś czynów zabronionych stypizowanych jako przestępstwa przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi?

Jeśli tak, dokonaj ich stosownej oceny prawnej.

Zob.: art. 310 k.k., art. 312 k.k., art. 85 k.k.

Por.: wyrok SA w Katowicach z 15.12.2005 r., II AKA 375/05, KZS 2006/4, poz. 52; wyrok SN z 10.07.2007 r., III KK 27/07, Legalis; wyrok SA w Krakowie z 10.02.2010 r., II AKA 266/09, Legalis; wyrok SA w Warszawie z 12.10.2016 r., II AKA 149/16, Legalis; wyrok SA we Wrocławiu z 30.05.2018 r., II AKA 60/18, Legalis.

Kazus 2.

W dniu 3.06.2021 r. w miejscowości M. Jakub N. – po uregulowaniu przy użyciu karty płatniczej rachunku za usługę gastronomiczną w restauracji „Pod Szablami” – wręczył kelnerce Sabinie J., w charakterze napiwku, banknot o nominale 20 złotych, który okazał się podrobiony. Jakubowi N. wydano ten banknot jako resztę na targowisku w M., na którym robił on wcześniej zakupy. Jakub N. po pewnym czasie od opuszczenia targowiska, kiedy lustrował stan portfela, nabrał wątpliwości co do tego, czy banknot, który otrzymał, jest w autentyczny, i uznał, że najlepiej byłoby jak najszybciej się go pozbyć. Nie chcąc ryzykować potencjalnej „wpadki” podczas płacenia nim za cokolwiek, doszedł do wniosku, że najlepiej będzie, jeśli przekaże go jako napiwek kelnerowi w restauracji.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Jakuba N.

Zob.: art. 310 k.k., art. 312 k.k.

Por.: wyrok SN z 10.07.2007 r., III KK 27/07, Legalis, LEX nr 307785; wyrok SA w Warszawie z 12.10.2016 r., II AKA 149/16, Legalis, LEX nr 2171257.

Kazus 3.

W dniu 8.01.2018 r. Urszula K. wystawiła weksel niezupełny (*in blanco*), na którym podrobiła podpis poręczyciela – Piotra D.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Urszuli K.

Zob.: art. 270 k.k., art. 310 k.k., art. 11 k.k.

Por.: wyrok SA w Białymstoku z 12.02.2002 r., II AKa 313/01, Legalis; wyrok SA w Katowicach z 13.11.2003 r., II AKa 377/03, KZS 2004/6, poz. 59; wyrok SA we Wrocławiu z 5.04.2006 r., II AKa 355/05, Legalis; uchwałę SN z 21.03.2007 r., I KZP 2/07, OSNKW 2007/4, poz. 31; wyrok SA w Białymstoku z 29.03.2007 r., II AKa 43/07, KZS 2007/6, poz. 56; wyrok SA w Białymstoku z 19.12.2012 r., II AKa 231/12, Legalis; wyrok SA w Katowicach z 14.12.2017 r., II AKa 527/17, KZS 2018/10, poz. 83; wyrok SA w Szczecinie z 22.03.2018 r., II AKa 15/18, Legalis; wyrok SA w Katowicach z 13.09.2018 r., II AKa 267/18, Legalis; wyrok SA w Białymstoku z 5.04.2019 r., II AKa 110/18, Legalis.

Kazus 4.

W dniu 23.09.2021 r. w miejscowości S. Robert T., przy wykorzystaniu powszechnie dostępnych materiałów i środków technicznych (w tym komputera osobistego i drukarki laserowej), stworzył imitacje 10 banknotów o nominałach 20 i 50 euro. Poziom imitacji nie był wysoki. Banknoty te – z pewnej odległości i w pewnych szczególnych warunkach – mogłyby być potraktowane jako autentyczne, ale z bliska i w tzw. normalnych warunkach – z uwagi na jakość papieru i nadruku – łatwo można było zauważyć, że nie są autentyczne. Mimo to Robert T. zamierzał jakoś wydać te banknoty podczas swojego pobytu w Niemczech, gdzie wybierał się w połowie października 2021 r.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Roberta T.

Zob.: art. 310 k.k., art. 13 k.k., art. 11 k.k., art. 85 k.k.

Por.: wyrok SA we Wrocławiu z 21.02.2001 r., II AKa 13/01, KZS 2001/8, poz. 75; wyrok SA w Gdańsku z 11.05.2004 r., II AKa 158/04, Legalis; wyrok SA w Lublinie z 7.06.2004 r., II AKa 131/04, KZS 2005/4, poz. 44; wyrok SA w Krakowie z 8.03.2005 r., II AKa 35/05, KZS 2005/4, poz. 32; wyrok SA we Wrocławiu z 28.06.2012 r., II AKa 98/12, Legalis; wyrok SA w Gdańsku z 17.01.2013 r., II AKa 471/12, KZS 2013/5, poz. 70;

wyrok SA w Lublinie z 15.10.2013 r., II AKa 189/13, Legalis; postanowienie SN z 27.02.2014 r., V KK 8/14, KZS 2014/6, poz. 33; wyrok SN z 20.11.2014 r., IV KK 246/14, KZS 2015/4, poz. 35; wyrok SA w Rzeszowie z 22.01.2015 r., II AKa 116/14, KZS 2015/6, poz. 95.

Kazus 5.

W dniu 22.03.2018 r. Oliwia H., nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Podstawowej nr 3 w B., stworzyła – używając swojego komputera i drukarki z kolorowym tuszem – imitacje banknotów o różnych nominałach, z kilku obszarów walutowych. Były wśród nich banknoty polskie, euro oraz dolary amerykańskie. Chciała pokazać je w szkole dzieciom dla zilustrowania cyklu lekcji o znaczeniu, roli i różnorodności pieniędzy w społeczeństwie. Jakość wykonanych imitacji była bardzo wysoka. Niedoświadczonym osobom trudno byłoby je odróżnić od autentycznych banknotów.

Czy zachowanie Oliwii H. może być uznane za czyn o znamionach przestęstwa z art. 310 § 1 k.k. bądź art. 310 § 3 k.k.?

Zob.: art. 310 § 1 k.k., art. 310 § 3 k.k., art. 115 § 2 k.k.

Por.: wyrok SA w Łodzi z 2.03.2002 r., II AKa 19/02, KZS 2004/6, poz. 58; wyrok SA w Lublinie z 7.06.2004 r., II AKa 131/04, KZS 2005/4, poz. 44; wyrok SA w Katowicach z 12.08.2004 r., II AKa 234/04, KZS 2005/6, poz. 75; wyrok SA w Gdańsku z 14.03.2012 r., II AKa 54/12, KZS 2012/10, poz. 47; postanowienie SN z 27.02.2014 r., V KK 8/14, KZS 2014/6, poz. 33; wyrok SA we Wrocławiu z 30.05.2018 r., II AKa 60/18, Legalis; wyrok SA w Warszawie z 26.06.2019 r., II AKa 495/18, OSA 2019/10, poz. 10–19.

Kazus 6.

Dariusz C., mieszkający w miejscowości W., zamierzał podrabiać banknoty – rosyjskie ruble. W tym celu pozyskał z internetu i przechowywał

w jednym z folderów utworzonych na dysku twardym swojego komputera pliki zawierające szczegółowe informacje na temat wskazanych banknotów, ich cech technicznych, w tym zabezpieczeń, a także graficzne wzorce różnych ich nominałów. Nabył także nożyczki, kleje do papieru, drukarkę laserową, tonery do tej drukarki z kolorowym tuszem i 100 sztuk rulonów papieru śniadaniowego, na którym zamierzał drukować osobno awersy i rewersy poszczególnych banknotów, by potem je ze sobą sklejać. Gromadził także pozyskane z internetu informacje na temat fałszerzy pieniędzy, sytuacji, w jakich ich proceder był ujawniany, oraz o konsekwencjach tego procederu, które ich dotykały. Aktywność ta była rozciągnięta w czasie – trwała przez kilka dni.

Czy przedstawiony powyżej stan faktyczny pozwala zasadnie przyjąć, że Dariusz C. dopuścił się czynu opisanego w art. 310 § 4 k.k.?

Czy w przedstawionym stanie faktycznym, jeśli zasadne będzie przyjęcie, że zachowanie Dariusza C. wypełnia znamiona czynu zabronionego z art. 310 § 4 k.k., możliwe byłoby zastosowanie konstrukcji prawnej przewidzianej w art. 12 § 1 k.k.?

Zob.: art. 310 § 4 k.k., art. 12 § 1 k.k.

Por.: wyrok SA w Krakowie z 12.06.2003 r., II AKa 132/03, KZS 2003/8, poz. 56; wyrok SA w Krakowie z 10.02.2010 r., II AKa 266/09, Legalis; postanowienie SN z 16.04.2021 r., IV KK 264/20, Legalis.

Kazus 7.

Mieczysław R. w okresie od 22.04.2017 r. do 17.05.2017 r. podrobił znaczną liczbę wybranych znaczków pocztowych, które – choć znajdowały się w obiegu – miały najmniejszy nakład katalogowy i były trudno osiągalne na rynku. Imitacje te zamierzał on sprzedawać przez internet zainteresowanym klientom jako autentyczne znaczki o potencjale kolekcjonerskim.

Dokonaj oceny prawnej zachowania Mieczysława R.

Zob.: art. 313 k.k., art. 12 § 1 k.k.

Por.: wyrok SA w Katowicach z 20.11.2018 r., II AKa 354/18, Legalis; postanowienie SN z 16.04.2021 r., IV KK 264/20, Legalis.

Kazus 8.

Olgięrd G., mikroprześlębiorca z miejscowości R., zajmujący się przetwórstwem mięsnym i sprzedając wyrobów mięsnych, zakupił od Marka B., będącego jego stałym dostawcą i hodowcą stosującym ekologiczne metody hodowli zwierząt, dziesięć półtuszy wieprzowych. Na mięsie tym, jak przy każdej dostawie od Marka B., znajdowały się odciski okrągłych pieczęci zawierających weterynaryjny numer identyfikacyjny oraz odciski prostokątnych pieczęci z napisem „wolne od włośni”. Tusz tych pieczęci tym razem miał nieco inny kolor niż ten, który był znany Olgięrdowi G. z racji jego profesji. Olgięrd G. zwrócił na to uwagę, ale Marek B. zbył ją stwierdzeniem, że badania weterynaryjne mięsa były wykonywane jak zawsze, przez właściwego lekarza weterynarii. W rzeczywistości żaden weterynarz tego mięsa nie badał, a do jego ostemplowania posłużono się podrobionymi pieczęciami weterynaryjnymi. Atrakcyjna cena mięsa i udana dotychczasowa współpraca z Markiem B. skłoniły Olgięrda G. do tego, by „nie drążyć już tematu” i mimo wątpliwości półtusze te zakupić. Tuż po transakcji półtusze zostały rozebrane w zakładzie masarskim Olgięrda G., a mięso wykorzystano do wyprodukowania różnych wędlin, które trafiły do sprzedaży w R. i w okolicznych miejscowościach.

Czy zachowanie Olgięrda G. wypełniło znamiona czynu zabronionego określonego w art. 314 k.k.?

Zob. art. 314 k.k.

Kazus 9.

Mikołaj Z. podrobił tablicę rejestracyjną, a następnie zamontował ją w tylnej części wyrejestrowanego motocykla marki Junak M10 z 1964 r., zakupionego od jego sąsiada – Władysława F. Motocykl ten wykorzystywał jako środek transportu w prowadzonej przez siebie nierejestrowanej działalności polegającej na handlu obwoźnym drobnymi artykułami gospodarstwa domowego.

Czy Mikołaj Z. dopuścił się czynu zabronionego z art. 314 k.k.?

Zob. art. 314 k.k.

Kazus 10.

Mariusz F. – przedsiębiorca w branży ogrodniczej prowadzący swój sklep w miejscowości O. – samodzielnie przerobił znajdującą się na wyposażeniu sklepu akumulatorową wagę magazynową o udźwigu 300 kg w ten sposób, że wymienił jej oryginalną platformę na inną, o większej powierzchni ważenia. Tego typu modyfikacja wymagała ponownej legalizacji urządzenia przed jego dalszą eksploatacją. Mariusz F. nie dokonał zgłoszenia tego urządzenia do ponownej legalizacji odpowiedniemu podmiotowi. Waga ze zmodyfikowaną platformą nadal była używana w sklepie Mariusza F.

Czy Mariusz F. będzie podlegać odpowiedzialności karnej?

Jeśli tak, zaproponuj jej podstawę prawną.

Zob.: art. 315 § 1 k.k., art. 315 § 2 k.k., art. 11 k.k., art. 85 k.k.

Rozdział XXXVI

PRZEPISY OGÓLNE DOTYCZĄCE ŻOŁNIERZY

Kazus 1.

Kraj X był w stanie wojny z krajem Y. Dowódca plutonu Sił Zbrojnych kraju X – ppor. Antoni M. wydał rozkaz szturm na most zajęty przez wojska okupacyjne kraju Y celem odbicia tego mostu. Pomysł ten nie do końca spodobał się jego podkomendnym, w szczególności szer. Pawłowi R., który mając świadomość przewagi liczebnej sił nieprzyjaciela, zaczął nawoływać resztę żołnierzy zorganizowanych w ramach plutonu do niepodjęcia ataku na nieprzyjaciela. Szeregowy Paweł R. wykrzyczał do dowódcy plutonu – ppor. Antoniego M., że szturm na most jest misją samobójczą i że spotka ich tam tylko pewna śmierć. Szeregowy Paweł R., stojąc na czele buntu, zaczął namawiać innych żołnierzy do odstąpienia od walki i zdezerterowania. Podporucznik Antoni M. celem zdyscyplinowania pozostałych żołnierzy służących w dowodzonym przez niego plutonie nazwał szer. Pawła R. zdrajcą i oddał w jego kierunku śmiertelny strzał w głowę. Pozostali żołnierze z tego plutonu zrealizowali rozkaz natarcia na most.

Czy ppor. Antoni M. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 317 k.k., art. 319 k.k.

Kazus 2.

Żołnierz służby zasadniczej kpr. Kazimierz T. dopuścił się kradzieży mienia wojskowego – tj. ukraść paliwo wojskowe o wartości 2000 złotych. Sąd skazał go w oparciu o przepis art. 278 § 1 k.k. na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej kary.

Zob.: art. 69 k.k., art. 278 k.k., art. 317 k.k., art. 329 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Wojskowa z 6.05.2003 r., WA 19/03, OSNwSK 2003/1, poz. 929.

Kazus 3.

Żołnierz zawodowy, szer. Czesław W. dopuścił się samowolnego oddalenia, które trwało osiem dni. Ósmego dnia szer. Czesław W. został ujęty przez wojskowe organy ścigania (Żandarmerię Wojskową) i doprowadzony do jednostki wojskowej. Sąd skazał szer. Czesława W. w oparciu o przepis art. 338 § 2 k.k. na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej kary.

Zob.: art. 69 k.k., art. 317 k.k., art. 330 k.k., art. 338 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Wojskowa z 24.04.2003 r., WA 17/03, OSNwSK 2003/1, poz. 837.

Kazus 4.

Żołnierz Żandarmerii Wojskowej chor. Tadeusz G. brał udział w czynnościach procesowych realizowanych w sprawie przeciwko płk. Norber-

towi K., którego oskarżono o wyłudzenie znacznych środków finansowych z budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej (w związku z nadzorowanymi przez niego przetargami wojskowymi). Podczas prowadzonego przesłuchania płk Norbert K. zaproponował chor. Tadeuszowi G. kwotę 100.000 złotych w zamian za pominięcie w protokole obciążających go dowodów. W trakcie nadzoru prokuratorskiego nad prowadzonymi czynnościami ujawniono nieprawidłowości ze strony chor. Tadeusza G., za co został on skazany z przepisu art. 231 § 2 k.k. na karę pięciu lat pozbawienia wolności.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej formy reakcji prawnokarnej.

Zob.: art. 231 k.k., art. 317 k.k., art. 327 k.k.

Por.: wyrok SN – Izba Karna z 17.03.2021 r., I KA 12/20, Legalis, LEX nr 3158189; wyrok SN – Izba Wojskowa z 22.08.2000 r., WA 25/00, Legalis, LEX nr 532402.

Kazus 5.

Pułkownik Wojciech L. był osobą odpowiedzialną za organizację przetargów wojskowych na zakup uzbrojenia. W trakcie czynności kontrolnych ujawniono dużo nieprawidłowości, które jednoznacznie wskazywały, że płk Wojciech L. nie wydatkował pieniędzy Ministerstwa Obrony Narodowej w sposób należyty oraz że przetargi były z „góry ustawione”. W związku z zebranymi w czasie kontroli dowodami obciążającymi płk. Wojciecha L. wszczęto przeciwko niemu postępowanie. W trakcie prowadzonego postępowania jurysdykcyjnego płk Wojciech L. zdecydował się złożyć wniosek o zwolnienie z zawodowej służby wojskowej ze skróconym okresem wypowiedzenia, celem przejścia na emeryturę wojskową ze wszystkimi świadczeniami, przed ogłoszeniem wyroku w sprawie ustawianych przez niego przetargów wojskowych. Wyrok skazujący wobec płk. rez. Wojciecha L. ogłoszono, gdy ten już od dwóch lat pobierał świadczenia emerytalne. Pułkownik rez. Wojciech L. został

skazany z przepisu art. 305 k.k. na karę trzech lat pozbawienia wolności oraz orzeczono wobec niego degradację.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej formy reakcji prawnokarnej.

Zob.: art. 305 k.k., art. 317 k.k., art. 327 k.k.

Por.: wyrok SN – Izba Karna z 17.03.2021 r., I KA 12/20, Legalis, LEX nr 3158189; wyrok SN – Izba Wojskowa z 22.08.2000 r., WA 25/00, Legalis, LEX nr 532402.

Kazus 6.

Żołnierz zasadniczej służby wojskowej szer. Ireneusz B. w trakcie jednorazowej przepustki, na meczu klubu piłkarskiego, dopuścił się czynu o charakterze chuligańskim. W trakcie przewodu sądowego szer. Ireneusz B. nie ujawnił, że jest żołnierzem zasadniczej służby wojskowej. Szeregowy Ireneusz B. za swój czyn został skazany na karę ograniczenia wolności w formie potrąceń z wynagrodzenia (uposażenia).

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzaju orzeczonej kary.

Zob.: art. 32 k.k., art. 34 k.k., art. 35 k.k., art. 317 k.k., art. 323 k.k.

Kazus 7.

Żołnierz zasadniczej służby wojskowej szer. Marcel P. prowadził samochód w stanie nietrzeźwości. Sąd orzekł wobec niego karę roku pozbawienia wolności, a także obligatoryjnie: zakaz prowadzenia samochodów na trzy lata (art. 42 § 2 k.k.) oraz świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 5000 złotych.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie rodzajów orzeczonych form reakcji prawnokarnej.

Zob.: art. 39 k.k., art. 42 k.k., art. 43a k.k., art. 178a k.k., art. 317 k.k., art. 324 k.k.

Por.: wyrok SN – Izba Wojskowa z 18.10.2001 r., WKN 27/01, Legalis, LEX nr 569460; wyrok SN – Izba Wojskowa z 5.09.2001 r., WKN 21/01, Legalis, LEX nr 2574331; postanowienie SN – Izba Wojskowa z 8.06.2000 r., WKN 9/00, OSNKW 2000/9–10, poz. 82.

Kazus 8.

Wobec szer. Tobiasza D. sąd zdecydował się na odstąpienie od wymierzenia kary i poprzestanie na orzeczeniu wobec niego jedynie środka karnego w postaci zakazu wstępu na imprezy masowe w wymiarze dwóch lat. Ponadto sąd zwrócił się do dowódcy jednostki wojskowej o ukaranie dyscyplinarne żołnierza szer. Tobiasza D.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu.

Zob.: art. 317 k.k., art. 331 k.k., art. 333 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Wojskowa z 4.11.1999 r., WKN 38/99, OSNKW 2000/5–6, poz. 46.

Kazus 9.

Wobec żołnierza szer. Joachima G. warunkowo umorzono postępowanie karne. Ponadto sąd zwrócił się do dowódcy jednostki wojskowej o ukaranie dyscyplinarne żołnierza szer. Joachima G.

Oceń trafność rozstrzygnięcia sądu.

Zob.: art. 317 k.k., art. 331 k.k., art. 333 k.k.

Rozdział XXXVII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OBOWIĄZKOWI PEŁNIENIA SŁUŻBY WOJSKOWEJ

Kazus 1.

Żołnierz służby przygotowawczej na kursie podoficerskim szer. kadet Marian M., będąc na jednorazowej przepustce, poznał dziewczynę – Katarzynę D. Szeregowy kadet Marian M. obiecał Katarzynie D., że za tydzień znowu się zobaczą. Jednak w związku ze słabymi wynikami egzaminów cząstkowych pododdziału przepustki na następny tydzień zostały wstrzymane. Szeregowy kadet Marian M. mimo to postanowił spotkać się z Katarzyną D., dlatego wczesnym sobotnim rankiem wymknął się przez dziurę w płocie na umówione spotkanie z dziewczyną. Gdy wracał do jednostki wojskowej został zatrzymany przez pododdział alarmowy, który patrolował teren jednostki. Dowódca JW płk Fabian C., dowiedziawszy się o całym zajściu, postanowił dyscyplinarnie ukarać szer. kadeta Mariana M., któremu wymierzył karę nagany oraz zastosował kategoryczny brak przepustek przez następny miesiąc. Jednak szeregowy kadet Marian M. kolejnej soboty również udał się na spotkanie z Katarzyną D. Ubrany w mundur szer. kadet Marian M. idąc z Katarzyną D. przez miasto został zatrzymany przez patrol Żandarmerii Wojskowej celem ustalenia tożsamości żołnierza oraz legalności przebywania w mundurze poza jednostką. Żołnierze ŻW ustalili, że szer. kadet Marian M. nie posiadał przepustki, dlatego został doprowadzony

do oficera dyżurnego jednostki. Tym razem dowódcą JW płk. Fabian C. zdecydował się złożyć wniosek o ściganie szer. kadeta Mariana M.

Czy szer. kadet Marian M. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 144 k.k., art. 145 k.k., art. 146 k.k., art. 317 k.k., art. 338 k.k., art. 339 k.k., art. 340 k.k.

Por. uchwałę SN – Izba Wojskowa z 14.03.2013 r., WZP 2/12, OSNKW 2013/6, poz. 46.

Kazus 2.

Szeregowy elew Adam G. był uczestnikiem kursu kandydatów na żołnierzy zawodowych realizowanego w ramach służby przygotowawczej. Z uwagi na swój nieduży wzrost Adam G. był powodem kpin nie tylko żołnierzy skoszarowanych razem z nim w tej samej izbie żołnierskiej, ale również jego dowódcy drużyny – kpr. Czesława W. Po pewnym czasie szer. elew Adam G. nie wytrzymał i pod osłoną nocy uciekł z jednostki wojskowej, w której był na kursie. Po pięciu dniach szer. elew Adam G. postanowił jednak wrócić do jednostki, by dokończyć kurs. Po powrocie szer. elew Adam G. udał się od razu do dowódcy JW – ppłk. Henryka S. celem wytłumaczenia się ze swojego zachowania. Dowódcą JW ppłk Henryk S. po usłyszeniu tego, co chciał mu przekazać szer. elew Adam G., nie tylko nie był zadowolony z 5-dniowej nieobecności żołnierza, ale na poziom frustracji dowódcy JW dodatkowo wpłynęła okoliczność, co wyrabia się w poszczególnych kompaniach w dowodzonej przez niego jednostce. Dowódcą JW ppłk Henryk S. zdecydował się nie karać dyscyplinarnie szer. elewa Adama G. Przeprowadził z nim jedynie rozmowę ostrzegawczą i na tym sprawę zakończył.

Czy szer. elew Adam G. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 144 k.k., art. 145 k.k., art. 146 k.k., art. 317 k.k., art. 338 k.k., art. 339 k.k., art. 340 k.k.

Kazus 3.

Przebywajęcy na jednorazowej przepęstce szer. Marcin K. poznał aktywistkę Greenpeace'u Annę O. Zauroczony jej osobę oraz jej światopoględem szer. Marcin K. postanowił nie wracać do wojska, tylko razem z dziewczyną pojechać na ekoprotest do Puszczy Białowieskiej. Szeregowy Marcin K. wysłał listem poleconym na adres jednostki wojskowej informację, że odchodzi z wojska. W poniedziałek szer. Marcin K. nie stawił się w jednostce. Po siedmiu dniach jego nieobecności dowódca JW ppłk Marek D. zgłosił sprawę do Żandarmerii Wojskowej celem ustalenia miejsca pobytu szer. Marcina K. Czynności ŻW w tym zakresie trwały kolejny tydzień. Ostatecznie żołnierze ŻW ustalili miejsce pobytu szer. Marcina K. i doprowadzili go do oficera inspekcyjnego garnizonu. Procedura zwolnienia szer. Marcina K. z wojska trwała dwa tygodnie. W tym czasie szer. Marcin K. ani razu nie stawił się w jednostce bez usprawiedliwienia.

Czy szer. Marcin K. poniesie odpowiedzialność karnę?

Zaproponuj kwalifikację prawnę.

Zob.: art. 144 k.k., art. 145 k.k., art. 146 k.k., art. 317 k.k., art. 338 k.k., art. 339 k.k., art. 340 k.k.

Por. uchwałę SN – Izba Wojskowa z 14.03.2013 r., WZP 2/12, OSNKW 2013/6, poz. 46.

Kazus 4.

W trakcie trzymiesięcznego kursu oficerskiego kpr. podchoręży Maksymilian G. poznał, jak twierdził, „miłość swojego życia” – Barbarę S., która spędzała wakacje w Polsce u swojej rodziny. Zbliżał się koniec urlopu

Barbary S., a tym samym data jej powrotu do Belgii, w której Barbara S. mieszkała na stałe. Kapral podchoręży Maksymilian G. w czasie jednej z przepustek oświadczył się Barbarze S. i jeszcze tego samego dnia wzięli ślub oraz razem wyjechali do Belgii.

Czy kpr. podchoręży Maksymilian G. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 144 k.k., art. 145 k.k., art. 146 k.k., art. 317 k.k., art. 338 k.k., art. 339 k.k., art. 340 k.k.

Por. postanowienie SN – Izba Wojskowa (7) z 3.04.1967 r., RNw 13/67, OSNKW 1967/9, poz. 85.

Kazus 5.

Żołnierz służby zasadniczej szer. Maciej P. po przeczytaniu książki pt. *Filozofia spokoju i pokoju* postanowił, że już nigdy więcej nie sięgnie po broń. Pomimo nakazów ze strony przełożonych szer. Maciej P. konsekwentnie odmawiał uczestnictwa w zajęciach z taktyki i strzelectwa.

Czy szer. Maciej P. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 144 k.k., art. 145 k.k., art. 146 k.k., art. 317 k.k., art. 341 k.k., art. 343 k.k.

Kazus 6.

Będący świadkiem Jehowy Feliks W. dostał powołanie do odbycia (obowięzkowej) zasadniczej służby wojskowej. W związku z jego wyznaniem na jego wniosek w Wojskowej Komendzie Uzupelnień wyznaczono go

do słu¿by zastępczej w Szpitalu Wojewódzkim w K. Feliks W. został salowym. Po tygodniu pełnienia zastępczej słu¿by wojskowej Feliks W. stwierdził do dyrektora Szpitala Wojewódzkiego Pawła K., że czyszczenie po kimś nocników uwłacza jego osobie, zatem od następnego poniedziałku nie będzie sprzątał po pacjentach. Feliks W., jak postanowił, tak też zrobił. Władze szpitala poinformowały o tym fakcie dowódcę jednostki wojskowej płk. Mirosława C., który złożył do wojskowych organów ścigania wnioski o ściganie.

Czy Feliks W. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 144 k.k., art. 145 k.k., art. 146 k.k., art. 317 k.k., art. 341 k.k., art. 343 k.k.

Kazus 7.

W trakcie zajęć na pasie taktycznym szer. elew Bogdan C. powiedział do swojego dowódcy dru¿yny kpr. Mateusza S., że nie chce więcej uczestniczyć w zajęciach taktycznych, gdyż nie po to szedł do wojska, żeby się w błocie babrać. Szeregowy elew Bogdan C., przeglądając plan na następny tydzień, zobaczył, że zajęcia na pasie taktycznym są zaplanowane aż na trzy dni szkoleniowe. By uniknąć uczestnictwa w tych zajęciach, szer. elew Bogdan C. przyciął sobie lewą dłoń drzwiami od szafki wojskowej, wskutek czego zdarł sobie z dłoni skórę i doszło do złamania kości dwóch palców lewej ręki. Szeregowego elewa Bogdana C. przewieziono na izbę chorych, gdzie otrzymał pomoc medyczną. Na wskutek tego zdarzenia dowódca dru¿yny szer. elewa Bogdana C. – kpr. Mateusz S. został wezwany do dowódcy jednostki wojskowej – płk Dariusza F. celem złożenia wyjaśnień. Kapral Mateusz S. powiedział, że szer. elew Bogdan C. tydzień przed kolejnymi zajęciami na pasie taktycznym stwierdził, że nie będzie w nich uczestniczył, dlatego zdaniem kpr. Mateusza S. szer. elew Bogdan C. celowo się okaleczył. Opinia kpr. Mateusza S. znalazła swoje potwierdzenie w zeznaniach świadków

zdarzenia – żołnierzy skoszarowanych w tej samej izbie żołnierskiej, co szer. elew Bogdan C.

Czy szer. elew Bogdan C. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 145 k.k., art. 317 k.k., art. 342 k.k.

Rozdział XXXVIII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ZASADOM DYSCYPLINY WOJSKOWEJ

Kazus 1.

Spośród grupy starszych szeregowych wchodzący w jej skład st. szer. Jan P. awansował na kaprala i tym samym został dowódcą tej grupy. W piątek kpr. Jan P. wraz ze swoimi podkomendnymi – grupą starszych szeregowych udał się na miejsce, gdzie miało odbywać się szkolenie taktyczne. Po dotarciu do celu kpr. Jan P. wydał podwładnym polecenie zbudowania schronu dla drużyny (innymi słowy – okopania się żołnierzy). Grupa starszych szeregowych go wyśmiała i postanowili nie wykonywać jego polecenia. Na kontrolę szkolenia taktycznego przyszedł dowódca kompanii por. Marek G. Dowódca spytał kpr. Jana P., dlaczego grupa jego podkomendnych – grupa starszych szeregowych leży i nic nie robi? Kapral Jan P. odpowiedział, zgodnie z prawdą, że wydał polecenie żołnierzom, ale ci go zlekceważyli. Dowódca kompanii por. Marek G. zameldował to dowódcy jednostki wojskowej płk. Sławomirowi R., który zdecydował się nie składać wniosku o ściganie.

Czy grupa starszych szeregowych poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: pkt 13–28 regulaminu ogólnego Sił Zbrojnych z 2014 r., art. 115 k.k., art. 318 k.k., art. 343 k.k., art. 344 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Wojskowa z 3.08.2006 r., WA 22/06, OSNwSK 2006/1, poz. 1538.

Kazus 2.

Żołnierze jednostki wojskowej z miasta W. dostali od dowódcy ich kompanii kpt. Jerzego W. rozkaz, by udali się w miejsce zlokalizowane nad pobliską rzeką, celem uszczelnienia koryta rzeki, gdyż zbliżała się odwilż i istniało niebezpieczeństwo „wylania” rzeki, tym bardziej że jej poziom drastycznie wzrósł w czasie ostatniej doby. Żołnierze niezadowoleni, że będą musieli nosić worki z piaskiem, wcale się nie spieszyli z przybyciem na wyznaczone miejsce. Ponadto po dotarciu na miejsce worki z piaskiem układali opieszale i niechlujnie. W konsekwencji nie zdążyli zabezpieczyć koryta rzeki, która wylała, doszczętnie niszcząc stojącą nieopodal specjalistyczną wojskową karetkę pogotowia o wartości 1.000.000 złotych.

Czy żołnierze jednostki wojskowej z miasta W. poniosą odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: pkt 13–28 regulaminu ogólnego Sił Zbrojnych z 2014 r., art. 115 k.k., art. 318 k.k., art. 343 k.k., art. 344 k.k.

Kazus 3.

Dowódca 1. Kompanii por. Henryk C. dowiedział się, że w nadchodzącym tygodniu w jego kompanii będzie miała miejsce kontrola gospodarza. Porucznik Henryk C. nie był zachwycony z tego powodu, ponieważ wiedział, jakie braki w elementach sprzętu wojskowego występują w jego kompanii. Celem ich zniwelowania por. Henryk C. nakazał kpr. Tadeuszowi J. przynieść wieczorem z 2. Kompanii, bez ujmowania tego w ewidencji, brakujące elementy sprzętu wojskowego, w tym m.in. dwa koła zapasowe do jelcza, każde o wartości ponad 1800 złotych.

Kapral Tadeusz J. odmówił wykonania tego polecenia, ponieważ stwierdził, że będzie to zwykła kradzież. Dowódca 1. Kompanii por. Henryk C. zarzucił mu przestęstwo z przepisu art. 343 § 1 k.k. (tj. odmowę wykonania rozkazu).

Czy kpr. Tadeusz J. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: pkt 13–28 regulaminu ogólnego Sił Zbrojnych z 2014 r., art. 115 k.k., art. 318 k.k., art. 343 k.k., art. 344 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Wojskowa z 11.10.2004 r., WA 13/04, OSNwSK 2004/1, poz. 1747.

Kazus 4.

Żołnierz szer. Piotr P. miał obiecaną przepustkę w weekend. W trakcie piątkowego apelu o godzinie 15.00 szer. Piotr P. nie został wyczytany jako osoba, która może opuścić jednostkę wojskową. W związku z tym szer. Piotr P. spytał prowadzącego apel – dowódcę drużyny – kpr. Janusza D., dlaczego jego nazwisko nie zostało wyczytane. Dowódca drużyny kpr. Janusz D. odpowiedział, że jego przepustka została anulowana. Wówczas szer. Piotr P. podbiegł do kpr. Janusza D. i lewą ręką złapał za jego mundur, a prawą dłonią uderzył go w twarz.

Czy szer. Piotr P. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: pkt 3 i 5 regulaminu ogólnego Sił Zbrojnych z 2014 r., art. 222 k.k., art. 345 k.k.

Kazus 5.

Oficera dyżurnego ppor. Kamila F. doszły słuchy, że służba dyżurna na kompanii spożywa alkohol, co postanowił sprawdzić. W tym celu oficer dyżurny ppor. Kamil F. udał się na kompanię i przez około 20 minut obserwował z bezpiecznej odległości, nie zdradzając swojej obecności, służbę dyżurną, którą pełnili: podoficer dyżurny kpr. Błażej K. oraz dyżurny szer. Bartosz G. Ich zachowanie wzbudziło w oficerze dyżurnym ppor. Kamile F. przekonanie, że służba dyżurna może być pod wpływem alkoholu, dlatego zarządził badanie na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu. Posiadający 12 lat czynnej służby wojskowej kpr. Błażej K. oburzony faktem, że będący po 3-miesięcznym kursie oficerskim ppor. Kamil F. jako oficer dyżurny chce go poddać badaniu alkometem, zaczął w kierunku oficera dyżurnego ppor. Kamila F. kierować słowa niecenzuralne oraz krzyczał, że jak ppor. Kamil F. się do niego zbliży z alkometem, to on go „zaj...e”.

Czy kpr. Błażej K. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: pkt 3 i 5 regulaminu ogólnego Sił Zbrojnych z 2014 r., art. 190 k.k., art. 115 k.k., art. 346 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Wojskowa z 7.12.1999 r., WA 38/99, OSNKW 2000/3–4, poz. 32.

Kazus 6.

Szeregowy Aneta G. pewnego dnia wróciła wcześniej ze służby. Zmęczona jej przebiegiem, nie była chętna do skorzystania z propozycji swojego partnera Filipa P., żeby obejrzeć razem z nim film na Netflixie, lecz wzięła gorący prysznic i poszła spać. Kładąc się do łóżka, nagle wyчуła w nim ostry przedmiot. Po zapaleniu lampki nocnej szer. Aneta G. znalazła w łóżku damski kolczyk typu sztyft, który nie należał do niej, ale wydał się jej znajomy. Podobny komplet kolczyków bowiem trzy

miesiãce wczesniej szer. Aneta G. ofiarowała jako prezent urodzinowy swojej koleżance, a zarazem przełożonej – ppor. Patrycji H. Szeregowy Aneta G. juŹ jakiś czas temu zauwaŹyła, Źe jej koleŹanka ppor. Patrycja H. wyraŹnie jej unikała. Następnego dnia szer. Aneta G. spotkała ppor. Patrycję H. w stołówce wojskowej i korzystając z okazji szer. Aneta G. zapytała ppor. Patrycję H., czy moŹe od niej poŹyczyć kolczyki, które dała jej na urodziny. Podporucznik Patrycja H. odpowiedziała, Źe jest to niemoŹliwe, poniewaŹ jeden z kolczyków został uszkodzony. Szeregowy Aneta G. nie dawała jednak za wygranã i poprosiła o poŹyczenie kolczyków, które dodatkowo zobowiãzała się naprawić na własny koszt. Podporucznik Patrycja H. w koñcu przyznała, Źe zgubiła jeden z kolczyków. Szeregowy Aneta G. nie miała juŹ Źadnych wãtpliwoŹci, Źe jej koleŹanka ppor. Patrycja H. romansuje z jej partnerem, i w przypiywie zdenerwowania szer. Aneta G. chwyciła leŹący na pobliskim stole nóż stołowy i rzuciła się na ppor. Patrycję H.

Czy szer. Aneta G. poniesie odpowiedzialnoŹ karnã?

Zaproponuj kwalifikację prawnã.

Zob.: pkt 3 i 5 regulaminu ogólnego Sił Zbrojnych z 2014 r., art. 222 k.k., art. 223 k.k., art. 345 k.k.

Kazus 7.

ŹwieŹo awansowany ppor. Jacek S. został wezwany na odprawę Sztabu Dowódcy Jednostki Wojskowej, w której miał uczestniczyć. Po przybyciu na miejsce ppor. Jacek S. dowiedział się od dowódcy JW płk. Romana D., Źe w wojsku jest powszechny obowiãzek szczepień przeciwko COVID-19, lecz on uwaŹa, Źe ten obowiãzek jest „bezprawny”, i w zwiãzku z tym nie będzie Źadnego ze swoich Źołnierzy – podkomendnych przymuszać do szczepienia. Poruszony wypowiedziã dowódcy JW płk. Romana D. ppor. Jacek S. na odprawie Sztabu Dowódcy JW nazwał płk. Romana D. durnym antyszczepionkowcem, przez którego teraz wszyscy umrã. Na koniec ppor. Jacek S. dodał, Źe nigdy, nawet

w najgorszych snach, nie przypuszczał, że przyjdzie mu kiedykolwiek służyć pod takim „zabetonowanym debilem”.

Czy ppor. Jacek S. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: pkt 3 i 5 regulaminu ogólnego Sił Zbrojnych z 2014 r., art. 216 k.k., art. 347 k.k., art. 350 k.k.

Rozdział XXXIX

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ZASADOM POSTĘPOWANIA Z PODWŁADNYMI

Kazus 1.

Kapral Konrad P. na porannej zbiórce, nie mogąc zapanować nad swoimi negatywnymi emocjami wobec szeregowego Rafała G., podszedł do niego i napluł mu w twarz.

Czy kpr. Konrad P. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: pkt 10 i 11 regulaminu ogólnego Sił Zbrojnych z 2014 r., art. 217 k.k., art. 217a k.k., art. 351 k.k.

Kazus 2.

W trakcie służby przygotowawczej szer. elew Jan B. notorycznie robił sobie żarty z nazwiska innego szeregowego elewa – Pawła O. Szeregowy elew Jan B. publicznie wyśmiewał nazwisko Pawła O., mówiąc, że to nazwisko pasuje do niego, bo z niego i tak jest „debil” i „niedorozwój”.

Czy szer. elew Jan B. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: pkt 2 regulaminu ogólnego Sił Zbrojnych z 2014 r., art. 216 k.k., art. 347 k.k., art. 350 k.k.

Kazus 3.

Nauczyciel akademicki na jednej z polskich wojskowych uczelni mjr Kazimierz K. (nie będąc przełożonym podchorążych) w czasie prowadzonych przez siebie wykładów na kursie oficerskim każdego dnia kursu śmiał się z nazwiska jednego z podchorążych – Daniela B. Fałę uszczypliwości i złośliwości kierowaną wobec podchorążego Daniela B. przez mjr. Kazimierza K. wzmógł fakt, że podchorąży Daniel B. jako jedyny na 200 kursantów kursu oficerskiego nie zaliczył egzaminu końcowego, który przeprowadzał z nimi między innymi mjr Kazimierz K. W trakcie odczytywania ocen z egzaminu końcowego mjr Kazimierz K. zwrócił się do podchorążego Daniela B. słowami: „Z Was podchorąży już nawet nie jest baran, tylko zwykły debil”.

Czy mjr Kazimierz K. poniesie odpowiedzialność karną?**Zaproponuj kwalifikację prawną.**

Zob.: pkt 2, 10 i 11 regulaminu ogólnego Sił Zbrojnych z 2014 r., art. 216 k.k., art. 347 k.k., art. 350 k.k.

Kazus 4.

Jeden z instruktorów na kursie podoficerskim – st. szer. Leon K. zaraz po rozpoczęciu kursu upodobał sobie najmniejszego z grupy kadeta – Zbigniewa Z. By zrobić wrażenie na grupie, st. szer. Leon K. notorycznie poniżał słownie kadeta Zbigniewa Z., kilkakrotnie w czasie apeli uderzył go w twarz z otwartej dłoni, a także raz go poturbował w toalecie, po czym oddał na niego moc. Po tym trwającym trzy miesiące proce-

derze kadet Zbigniew Z. zdecydował się odebrać sobie życie poprzez powieszenie się w toalecie. Na szczęście służba dyżurna uratowała go.

Czy st. szer. Leon K. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: pkt 2, 10 i 11 regulaminu ogólnego Sił Zbrojnych z 2014 r., art. 207 k.k., art. 352 k.k.

Por.: postanowienie SN – Izba Wojskowa z 14.06.2011 r., WZ 16/11, OSNwSK 2011/1, poz. 1141; wyrok SN – Izba Wojskowa z 27.01.2014 r., WA 29/13, Legalis, LEX nr 1433729.

Rozdział XL

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ZASADOM OBCHODZENIA SIĘ Z UZBROJENIEM I UZBROJONYM SPRZĘTEM WOJSKOWYM

Kazus 1.

Dwaj żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej (WOT) szer. Mikołaj W. i szer. Robert N., będąc w służbie rotacyjnej, uczyli siebie nawzajem taktycznego sposobu przeładowywania broni. W trakcie tych czynności broń Mikołaja W. wypaliła, raniąc w brzuch Roberta N. Postrzelony żołnierz WOT szer. Robert N. został przetransportowany do szpitala, gdzie poddano go wielogodzinnemu zabiegowi operacyjnemu. Po 30 dniach pobytu w szpitalu żołnierz OT szer. Robert N. zmarł na skutek odniesionych obrażeń.

Czy szer. Mikołaj W. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 354 k.k., art. 358 k.k., art. 363 k.k.

Kazus 2.

Kapral Jan F. prowadził dla żołnierzy służby przygotowawczej w Centrum Szkolenia Żandarmerii Wojskowej w M. zajęcia ze sporządzania pojedynczego ładunku wybuchowego detonowanego przy użyciu lontu prochowego. Zgodnie z instrukcją detonacja, by była bezpieczna, powinna nastąpić w odległości 100 m od ładunku. Kapral Jan F. stwierdził jednak, że elewi niczego nie zobaczą, stojąc 100 m od miejsca detonacji, zatem zdecydował, by żołnierze podeszli na odległość 50 m od ładunku. Detonacja ładunku była na tyle silna, że spowodowała odrzut kamieni wielkości „pięści” na odległość 80 m od miejsca detonacji. Kilka z tych kamieni raniło trzech żołnierzy służby przygotowawczej. Żołnierze ci zostali odwiezieni do szpitala, gdzie opatrzone ich rany i poddano ich badaniom profilaktycznym, po czym opuścili szpital, ponieważ nie wymagali dalszej hospitalizacji.

Czy kpr. Jan F. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 354 k.k., art. 358 k.k., art. 363 k.k.

Kazus 3.

Żołnierz zawodowy st. szer. Jarosław H., prowadząc pozbawiony (nieposiadający w ogóle) cech bojowych wojskowy pojazd służbowy marki Skoda Fabia, nie zastosował się do sygnalizacji świetlnej, czego następstwem było uderzenie na najbliższym skrzyżowaniu w nadjeżdżający z prawej strony pojazd marki Fiat 500, kierowany przez Beatę Z. Wskutek zdarzenia Beata Z. doznała urazu nogi, co wymagało interwencji chirurgicznej. Po przewiezieniu Beaty Z. do szpitala i poddaniu jej wstępnym badaniom lekarskim okazało się, że Beata Z. miała 0,7 promila alkoholu we krwi.

Czy st. szer. Jarosław H. i Beata Z. poniosą odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 42 k.k., art 43a k.k., art. 177 k.k., art 178a k.k., art. 355 k.k.

Por.: wyrok SN – Izba Karna z 26.08.2015 r., V KK 186/15, Legalis, LEX nr 1827147; wyrok SN – Izba Karna z 10.09.2013 r., III KK 100/13, Legalis, LEX nr 1363200.

Kazus 4.

Przez teren wojskowy poprowadzona została droga publiczna, po której od czasu do czasu przemieszczały się pojazdy cywilne. Wyznaczono kilka miejsc do przekraczania drogi publicznej przez wozy bojowe i pojazdy wojskowe. Starszy szeregowy Paweł K., zjeżdżając czołgiem T-72 do jednostki wojskowej, postanowił przekroczyć drogę publiczną w innym miejscu niż do tego wyznaczone, ponieważ do miejsca wyznaczonego miał ponad 2 km, a nie chciał tracić czasu na dojazd. Starszy szeregowy Paweł K. z impetem wjechał czołgiem T-72 na drogę publiczną. W trakcie tego manewru prowadzony przez st. szer. Pawła K. czołg T-72 zderzył się z fiatem 126p prowadzonym przez Wojciecha K., wskutek czego Wojciech K. poniósł śmierć na miejscu. Spanikowany st. szer. Paweł K. z pełną prędkością oddalił się z miejsca zdarzenia.

Czy st. szer. Paweł K. poniesie odpowiedzialność karną?**Zaproponuj kwalifikację prawną.**

Zob.: art. 42 k.k., art 43a k.k., art. 177 k.k., art 178 k.k., art. 355 k.k.

Por.: wyrok SN – Izba Karna z 26.08.2015 r., V KK 186/15, Legalis, LEX nr 1827147; wyrok SN – Izba Karna z 10.09.2013 r., III KK 100/13, Legalis, LEX nr 1363200.

Rozdział XLI

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ZASADOM PEŁNIENIA SŁUŻBY

Kazus 1.

Dyżurny parku technicznego jest odpowiedzialny między innymi za nadzór nad prawidłowością sporządzania dokumentacji, a także nad sprawnością techniczną pojazdu. Żołnierz pełniący służbę dyżurną w parku technicznym kpr. Kazimierz K. przed wyjazdem samochodu marki Jelcz z parku technicznego nie skontrolował jego stanu technicznego, gdyż uznał, że: „przecież już z daleka widać, że samochód jest sprawny”. Jak się później okazało, wrażenie Kazimierza K. było jednak mylne, ponieważ w jelczu uszkodzona była tylna opona, która w trakcie jazdy rozszczelniła się, co doprowadziło do przewrócenia się pojazdu poza pas ruchu. W jelczu poza kierowcą, szer. Adamem J., w chwili zdarzenia nie było innych pasażerów. Kierowca z całego zdarzenia wyszedł bez szwanku.

Czy kpr. Kazimierz K. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob. art. 356 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Wojskowa z 24.04.2002 r., WK 13/02, Legalis, LEX nr 563179.

Kazus 2.

Plutonowy Paweł Z., pełniąc służbę dyżurną, notorycznie nie składał meldunków oficerowi dyżurnemu, bo – jak twierdził: „nie będzie klepał głupich regulek wskazanych w Regulaminie Ogólnym”. O całej sytuacji został poinformowany dowódca jednostki wojskowej płk Dariusz F., który starał się plut. Pawła Z. zdyscyplinować, stosując wojskowe środki dyscyplinujące. Dowódca JW płk Dariusz F. odbył z plut. Pawłem Z. rozmowę ostrzegawczą, a gdy to nie przyniosło większego rezultatu, ukarał go karą dyscyplinarną w postaci upomnienia, a przy kolejnym niezłożeniu meldunku – karą nagany. Plutonowy Paweł Z., mimo wyciągniętych dwukrotnie w stosunku do niego konsekwencji dyscyplinarnych, nie zmienił swojego zachowania. Oficer dyżurny sporządził dla dowódcy JW płk. Dariusza F. notatkę służbową, z której wynikało, że plut. Paweł Z. nadal nie składa meldunków. Tym razem dowódca JW płk Dariusz F. zdecydował się powiadomić wojskowe organy ścigania.

Czy plut. Paweł Z. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob. art. 356 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Wojskowa z 24.04.2002 r., WK 13/02, Legalis, LEX nr 563179.

Kazus 3.

Żołnierz pełniący służbę wartowniczą szer. Marek Z. z lenistwa nie kontrolował pojazdów wjeżdżających na teren jednostki wojskowej pod kątem posiadania przepustki na wjazd. W wyniku tego na teren jednostki wojskowej wjechało sześć pojazdów niemających na to pozwolenia.

Czy szer. Marek Z. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob. art. 356 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Wojskowa z 24.04.2002 r., WK 13/02, Legalis, LEX nr 563179.

Kazus 4.

Pełniący służbę dyżurną szer. Dominik S. zauważył, że z jednej z kancelarii wydobywa się dym. Po wejściu do środka spostrzegł, że pali się drukarka stojąca przy komputerach służbowych. Szeregowy Dominik S. zamiast wdrożyć procedurę przeciwpożarową (tj. powiadomić oficera dyżurnego, zaalarmować żołnierzy z pododdziału oraz zacząć gasić pożar) spanikował i uciekł, w wyniku czego spłonęła drukarka wraz z dwoma komputerami służbowymi.

Czy szer. Dominik S. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob. art. 356 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Wojskowa z 24.04.2002 r., WK 13/02, Legalis, LEX nr 563179.

Kazus 5.

Sierżant Marek P. czwartkowym rozkazem dziennym został wyznaczony do pełnienia służby dyżurnej w niedzielę. Uznał, że płk Mirosław D. – dowódca jednostki wojskowej – zrobił to złośliwie, gdyż wiedział, że w sobotę są imieniny teścia sierż. Marka P. – płk. Stefana F., na które to zarówno sierż. Marek P., jak i płk Mirosław D. byli zaproszeni. Szanując swojego teścia płk. Stefana F., sierż. Marek P. stwierdził, że pomimo niedzielnej służby zjawi się u niego na imieninach organizowanych w sobotę. Tak też zrobił i wraz z żoną Katarzyną P. oraz synem Patrykiem P. w sobotę uczestniczył w suto zakrapianych alkoholem imieni-

nach swego teścia. Na zaproszenie odpowiedział również dowódca JW płk Mirosław D., który przez całą imprezę przyglądał się uważnie, jak sierż. Marek P. „dobrze się bawi”, wznosząc toast za toastem. Następnego dnia sierż. Marek P. przyszedł do jednostki wojskowej celem rozpoczęcia pełnienia służby dyżurnej. Ku zdziwieniu sierż. Marka P., gdy wchodził na teren JW, został poddany badaniu alkomatem na trzeźwość. Badanie takie zarządzone na polecenie dowódcy JW płk. Mirosława D. wobec wszystkich żołnierzy znajdujących się w niedzielę na terenie jednostki, a także wobec wszystkich żołnierzy wchodzących w niedzielę na jej teren. Przeprowadzone badanie wykazało u sierż. Marka P. 0,6 promila alkoholu w wydychanym powietrzu, przez co nie został on wpuszczony na teren jednostki i w związku z tym nie został dopuszczony do pełnienia służby dyżurnej.

Czy sierż. Marek P. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 115 k.k., art. 357 k.k.

Por. postanowienie SN – Izba Wojskowa z 10.05.2001 r., WKN 9/01, OSNKW 2001/7–8, poz. 56.

Rozdział XLII

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO MIENIU WOJSKOWEMU

Kazus 1.

Żołnierz zawodowy w służbie czynnej kpr. Kamil J., chcąc „dozbierać” brakujące mu pieniądze na wyjazd wakacyjny do Rzymu, w pobliskim lombardzie, prowadzonym przez Elżbietę K., zastawił swój hełm wojskowy wraz z przytwierdzoną do niego lornetką noktowizyjną. Elżbieta K. początkowo chętnie przyjęła zastaw, jednak po dokładnym przyjrzeniu się zastawianemu przedmiotowi, w szczególności po dostrzeżeniu jego oznakowań, doszła do wniosku, że kpr. Kamil J. zastawił u niej rzecz będącą na wyposażeniu wojska. Elżbieta K. nie miała pojęcia, że kpr. Kamil J. jest żołnierzem w czynnej służbie wojskowej (zastawiając u niej w lombardzie rzeczy, nie był w mundurze), dlatego zaczęła mieć podejrzenia, że zastawiony hełm wojskowy został skradziony przez kpr. Kamila J. Zaniepokojona Elżbieta K. postanowiła o całej sprawie poinformować policję.

Czy kpr. Kamil J. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 354 k.k., art. 358 k.k., art. 363 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Wojskowa z 14.12.2010 r., WK 10/10, Legalis, OSNwSK 2010/1, poz. 2515.

Kazus 2.

Pełniący terytorialną służbę wojskową w dyspozycji szer. Jan. S. postanowił na Allegro sprzedać niektóre elementy swojego wojskowego wyposażenia. Uzasadnieniem dla takiej decyzji miał być fakt, że szer. Jan. S. niektórych elementów swojego wojskowego wyposażenia nie użył od momentu ich dostania, tj. od trzech lat pełnienia służby wojskowej w ramach terytorialnej służby wojskowej. Dlatego po dokonaniu selekcji szer. Jan S. doszedł do wniosku, że na Allegro sprzeda: śpiwór wojskowy, plecak oraz bieliznę wojskową. Wystawione przez szer. Jana S. przedmioty rozeszły się „w mgnieniu oka”.

Czy szer. Jan Z. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 115 k.k., art. 284 k.k., art. 363 k.k.

Kazus 3.

Sierżant Marcin Z., żołnierz zawodowy w czynnej służbie wojskowej świadczonej w ramach kontraktu, umówił się na kawę z Katarzyną J., swoją sąsiadką, w której od czterech lat skrycie się podkochał. Sierżant Marcin Z., chcąc zrobić „piorunujące” wrażenie na Katarzynie J., zdecydował, że na umówione spotkanie przyjdzie ubrany w mundur wojskowy. Co istotne, dwa miesiące przed umówionym z Katarzyną J. spotkaniem Marcin Z. awansował na sierżanta, więc zasilił szeregi podoficerów.

Czy Marcin Z. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 61 k.w., art. 363 k.k.

Kazus 4.

Tadeusz P. od 10 lat pełnił czynną służbę wojskową jako starszy szeregowy. Podczas letniego grilla u swoich znajomych z sąsiedztwa st. szer. Tadeusz P. wdał się w kłótnię ze swoim długoletnim „kolegą z piaskownicy” – Markiem J., który stwierdził, że st. szer. Tadeusz P. musi być kiepskim żołnierzem, skoro od 10 lat nie wyszedł poza korpus szeregowych. Starszy szeregowy Tadeusz P. urażony tą uwagą stwierdził, że Marek J. nie tylko nie jest już jego kolegą, ale ponadto dysponuje nieświeżymi informacjami, ponieważ Tadeusz P. od roku jest oficerem Wojska Polskiego. Marek J. nie uwierzył st. szer. Tadeuszowi P. i nadal wobec wszystkich uczestników grilla stroił sobie z niego niewybredne żarty. Starszy szeregowy Tadeusz P. niewiele myśląc, poszedł do siebie do domu, założył mundur polowy, do którego przypiął sobie dystynkcje oficerskie, po czym wrócił na miejsce grillowania. Marek J. zadzwonił po Żandarmerię Wojskową.

Czy st. szer. Tadeusz P. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 61 k.w., art. 363 k.k.

Kazus 5.

Szeregowy Paweł O., żołnierz pełniący terytorialną służbę wojskową, będąc w rotacji, w trakcie marszu przez las na azymut zgubił magazynek od karabinu Beryl. Utratę magazynka zauważył dopiero po powrocie do jednostki wojskowej, podczas zdawania broni do magazynu broni.

Dokonaj prawnokarnej analizy zachowania szer. Pawła O.

Zob.: art. 354 k.k., art. 358 k.k., art. 359 k.k., art. 363 k.k.

Kazus 6.

Szeregowy Paweł O., żołnierz pełniący terytorialną służbę wojskową, będąc w rotacji, w trakcie marszu przez las na azymut zgubił załadowany 30 nabojami amunicji ostrej magazynek od karabinu Beryl. Utratę magazynka zauważył dopiero po powrocie do jednostki wojskowej, podczas zdawania broni do magazynu broni. Po dwóch dniach poszukiwania Paweł O. odnalazł załadowany 30 nabojami amunicji ostrej magazynek.

Czy szer. Paweł O. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 354 k.k., art. 358 k.k., art. 359 k.k., art. 363 k.k.

Kazus 7.

Zatrudniony w resorcie obrony narodowej Piotr M. wraz z innymi pracownikami swojego działu został przydzielony do sporządzenia kwartalnego spisu inwentaryzacyjnego w magazynie środków walki. Piotrowi M. w udziale przypadło dokonanie spisu inwentaryzacyjnego materiałów wybuchowych, z czego nie był zadowolony, ponieważ pamiętał swój ostatni spis inwentaryzacyjny, w którym uczestniczył, i wiedział, że dokonanie spisu inwentaryzacyjnego materiałów wybuchowych jest czasochłonne z uwagi na ich ilość. Dlatego na kilka dni przed planowanym spisem inwentaryzacyjnym Piotr M. postanowił, że część materiałów wybuchowych schowa, by mieć jak najmniej przedmiotów do spisywania. Swój pomysł realizował sukcesywnie i nieprzerwanie przez kolejne dni. W efekcie Piotrowi M. udało się wynieść prawie połowę materiałów wybuchowych, która podlegała spisowi inwentaryzacyjnemu. Po dokonaniu spisu inwentaryzacyjnego Piotr M. postanowił, że wyniesione materiały wybuchowe zacznie z powrotem przynosić do magazynu. Zarzucony obowiązkami służbowymi Piotr M. wcześniej wyniesione materiały wybuchowe zaczął przynosić do magazynu dopiero po trzech miesiącach od dokonania spisu inwentaryzacyjnego. Gdy poszedł po pierwszą partię materiałów wybuchowych, stwierdził,

że opakowania tych materiałów są wilgotne. Jak się okazało, Piotr M. na miejsce ukrycia materiałów wybuchowych wybrał piwnicę, w której była wilgoć. Wilgocią przeszły nie tylko opakowania materiałów wybuchowych, ale i same materiały wybuchowe, przez co były one trwale niezdatne do użytku zgodnie z ich przeznaczeniem.

Czy Piotr M. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 11 k.k., art. 317 k.k., art. 360 k.k.

Kazus 8.

Zgodnie z planem przedsięwzięć wojskowych 25 marca każdego roku odbywa się obowiązkowe szkolenie strzeleckie żołnierzy oraz pracowników wojska. Na szkoleniu strzeleckim stawiała się kompania żołnierzy wraz z 20 pracownikami tajnej kancelarii. Po oddaniu przewidzianych w planie szkolenia strzeleckiego obowiązkowych strzałów z broni krótkiej (Glock) i długiej (karabin Beryl) żołnierz st. szer. Jarosław B. wraz ze swoim kolegą, pracownikiem tajnej kancelarii – Przemysławem C. zdecydowali się „na pamiątkę” zabrać do domu kilka sztuk amunicji do broni krótkiej i długiej. Braki w amunicji do broni krótkiej i długiej wyszły w trakcie przeliczania sztuk amunicji, co jest procedurą stałą, realizowaną po każdym szkoleniu strzeleckim.

Czy st. szer. Jarosław B. i Przemysław C. poniosą odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 317 k.k., art. 354 k.k., art. 358 k.k., art. 359 k.k., art. 363 k.k.

Por. postanowienie SN – Izba Wojskowa z 8.06.2004 r., WZ 33/04, OSNwSK 2004/1, poz. 1127.

Kazus 9.

Żołnierz zawodowej służby wojskowej szer. Kacper P. pełnił służbę wartowniczą przy wjeździe do jednostki wojskowej. W trakcie jej trwania zauważył, że przy płocie stoją dwie atrakcyjne kobiety, które bez zachowywania jakichkolwiek pozorów przyglądają się mu z dużym (nieskrywanym) zainteresowaniem. Szeregowy Kacper P. postanowił, że podejdzie do ogrodzenia jednostki, by zapoznać się z kobietami, bo jedna z nich bardzo mu się spodobała. Szeregowy Kacper P. po zapoznaniu się z kobietami został przez nie poproszony o pokazanie karabinu, który miał przy sobie. Z uwagi na ograniczoną (ogrodzeniem wojskowym) widoczność szer. Kacper P. postanowił, że wyjdzie do kobiet stojących na chodniku przy ogrodzeniu jednostki. Szeregowego Kacpra P. stojącego poza terenem jednostki i rozmawiającego z kobietami zauważył jego przełożony – kpr. Tomasz R. O fakcie tym kpr. Tomasz R. poinformował dowódcę JW płk. Krzysztofa Z., który stwierdził, że ukarze szer. Kacpra P. za jego zachowanie jedynie dyscyplinarnie, co jednak nie doszło do skutku. Niezadowolony z tego faktu przełożony szer. Kacpra P. – kpr. Tomasz R. o całym zajściu poinformował Żandarmerię Wojskową.

Czy szer. Kacper P. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 354 k.k., art. 358 k.k., art. 359 k.k., art. 363 k.k.

Por. postanowienie SN – Izba Wojskowa z 8.06.2004 r., WZ 33/04, OSNwSK 2004/1, po. 1127.

Kazus 10.

Posiadający licencję pilota Arkadiusz F. – szeregowy elew służby przygotowawczej – postanowił zrobić swojej dziewczynie Annie R. niespodziankę i odwiedzić ją w nadchodzący, wolny od zajęć wojskowych oraz służby weekend. Jednak wskutek choroby jego kolegi z drużyny szer. elewa Oskara B. Arkadiusz F. został wyznaczony na sobotnią służ-

bę, którą miał pierwotnie pełnić jego chory kolega. Szeregowy elew Arkadiusz F. nie był zadowolony z tego, gdyż miał w planach jechać do swojej dziewczyny mieszkającej w miejscowości oddalonej o 400 km od jednostki wojskowej, w której pełnił on czynną służbę wojskową. Szeregowy elew Arkadiusz F. po odbyciu sobotniej służby wojskowej postanowił, że i tak odwiedzi swoją dziewczynę Annę R. Z uwagi na odległość dzielącą jednostkę wojskową do miejsca zamieszkania Anny R. oraz fakt, że z wolnego weekendu szer. elew Arkadiuszowi F. została już tylko niedziela, zdecydował, w tajemnicy przed wszystkimi, że do Anny R. dostanie się, używając helikoptera stojącego na terenie jednostki. Jak postanowił, tak też zrobił.

Czy szer. elew Arkadiusz F. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 358 k.k., art. 361 k.k., art. 363 k.k.

Kazus 11.

Kierowca wojskowego samochodu marki Star szer. Jan W. w trakcie realizacji w pobliskim lesie swoich obowiązków służbowych zauważył ludzi pracujących przy załadunku drewna na przyczepę. Po umieszczeniu drewna na przyczepie okazało się, że jego transport nie jest możliwy, ponieważ doszło do awarii ciągnika przypiętego do przyczepy. Szeregowy Jan W., wracając prowadzonym przez siebie starem do jednostki wojskowej, postanowił na chwilę zatrzymać się przy grupie ludzi i dopytać się, co się stało. Szeregowy Jan W. z rozmowy z Jackiem Z. – rolnikiem z pobliskiego gospodarstwa rolnego – dowiedział się, że ładowane przez niego i jego rodzinę drzewo na przyczepę zostało zakupione przez Jacka Z. na opał. Szeregowy Jan W. zaproponował, że za drobną odpłatnością po służbie przyjedzie wojskowym starem i przetransportuje do gospodarstwa rolnego Jacka Z. zakupione przez niego drewno. Uradowany z tej propozycji Jacek Z. zaproponował szer. Janowi W. za usługę 400 złotych, na co szer. Jan W. przystał.

Czy szer. Jan W. poniesie odpowiedzialność karną?

Zaproponuj kwalifikację prawną.

Zob.: art. 361 k.k., art. 362 k.k.

Por. wyrok SN – Izba Wojskowa z 19.03.2013 r., WA 5/13, Legalis, LEX nr 1293889.

O AUTORACH

Jerzy Lachowski – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor uczelni zatrudniony w Katedrze Prawa Karnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W 2004 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk prawnych na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Stan wyższej konieczności w polskim prawie karnym*, napisanej pod kierunkiem naukowym prof. dr. hab. Andrzeja Marka, ówczesnego kierownika Katedry Prawa Karnego i Kryminologii UMK. W 2011 r. habilitował się na podstawie rozprawy zatytułowanej *Warunkowe zwolnienie z reszty kary pozbawienia wolności*, która została wyróżniona w 2012 r. w prestiżowym konkursie „Państwa i Prawa”, a także w konkursie na monografię najbardziej przydatną wymiarowi sprawiedliwości, organizowanym przez redakcję „Przeglądu Sądowego”. Współautor dwóch komentarzy do Kodeksu karnego (pod red. M. Królikowskiego, R. Zawłockiego oraz V. Konarskiej-Wrzosek), współautor i redaktor komentarzy do Kodeksu karnego wykonawczego i Kodeksu wykroczeń oraz autor około 150 publikacji naukowych z obszaru prawa karnego materialnego, procesu karnego i prawa karnego wykonawczego. Zainteresowania badawcze koncentruje na: zasadach odpowiedzialności karnej i wykroczeniowej, materialnoprawnych aspektach recydywy, środkach związanych z poddaniem sprawcy próbie, zbiegu przestępstw i karze łącznej, przestępstwach przeciwko wolności, rodzinie i opiece, bezpieczeństwu w komunikacji, środowisku naturalnemu, mieniu, a także na ogólnych zasadach postępowania karnego wykonawczego i wykonywaniu kary pozbawienia wolności. Czynny uczestnik licznych konferencji naukowych poświęconych prawu karnemu materialnemu oraz wykonawczemu, promotor w pięciu zakończonych przewodach doktorskich, stały recenzent artykułów naukowych z zakresu prawa

karnego materialnego oraz wykonawczego. Wiceprezes Towarzystwa Naukowego Prawa Karnego w Warszawie, członek Polskiego Towarzystwa Penitencjarnego w Kaliszu oraz Association Internationale De Droit Penal. W latach 2016–2020 był przewodniczącym Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów w UMK, a w latach 2012–2016 członkiem Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego w Warszawie. Odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Ukończył aplikację sędziowską i zdał egzamin sędziowski, czynny zawodowo adwokat w Kujawsko-Pomorskiej Izbie Adwokackiej.

Natalia Daśko – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Karnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, ukończyła Kurs Prawa Angielskiego i Unii Europejskiej organizowany przez The British Law Centre oraz Podyplomowe Studium Prawa Własności Intelektualnej na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Zajmuje się prawem karnym, karnoprawną ochroną własności intelektualnej oraz zagadnieniami związanymi z ochroną danych osobowych. Laureatka Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w konkursie Urzędu Patentowego RP na najlepszą pracę doktorską z zakresu ochrony własności intelektualnej (w 2016 r.), I nagrody w LII Ogólnopolskim Konkursie „Państwa i Prawa” na najlepszą pracę doktorską z dziedziny nauk prawnych (w 2017 r.) oraz Stypendium dla Młodych Uczonych START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (w 2019 r.). Autorka wielu prac naukowych, w tym monografii *Prawnokarna ochrona znaków towarowych* (2017), adwokat.

Michał Leciak – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Karnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wcześniej zatrudniony m.in. w Zakładzie Prawa Karnego Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk oraz Zakładzie Podstaw Prawa Medycznego Collegium Medicum UMK w Toruniu. Ukończył aplikację sędziowską, od 2008 r. radca prawny. Członek Panelu Dyscyplinarnego przy Polskiej Agencji Antydopingowej, sędzia Sądu Polubownego przy Związku Piłki Ręcznej w Polsce, ekspert Rady Europy w ramach programu „Keep crime out of sport”, członek Polskiego

Towarzystwa Prawa Sportowego oraz Towarzystwa Badawczego Prawa Europejskiego. Autor i współautor około 160 publikacji naukowych.

Agata Ziółkowska – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Karnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, żołnierz rezerwy. Specjalizuje się w prawie karnym powszechnym i wojskowym, w wojskowych przepisach dyscyplinarnych oraz w materii zawartej w ustawie o broni i amunicji oraz w ustawie o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Zainteresowania badawcze koncentruje również wokół problematyki: kar i środków karnych, zasad i dyrektyw ich wymiaru, wojskowych środków dyscyplinarnych, środków przymusu bezpośredniego, a także wybranych zagadnień części szczególnej Kodeksu karnego. Opiekun naukowy Koła Naukowego Prawa Karnego działającego przy Katedrze Prawa Karnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Recenzentka w czasopismach naukowych z zakresu: prawa, wojskowości, bezpieczeństwa oraz obronności państwa. Autorka oraz współautorka ponad 50 publikacji naukowych o charakterze komentarzowym, monograficznym i artykułowym z zakresu prawa karnego materialnego i prawa wojskowego.

Piotr Chrzczonowicz – doktor nauk prawnych; adiunkt w Katedrze Prawa Karnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; radca prawny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Toruniu; sędzia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Toruniu (od 2013 r.) i przewodniczący tego Sądu (od 2016 r.); przewodniczący Komisji Zagranicznej Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie (od 2022 r.); członek Komisji Prawa Karnego Rady Adwokatów i Stowarzyszeń Prawniczych Europy – CCBE w Brukseli; członek Rady Programowo-Naukowej kwartalnika „Probacja” (wydawanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości). Zainteresowania naukowe i badawcze koncentruje wokół zagadnień polskiego, europejskiego i porównawczego prawa karnego, kryminologii i wiktymologii; uczestnik wielu krajowych i zagranicznych konferencji naukowych. Odbił stypendia naukowe – we Włoszech, na Wydziale Prawa Libera Università Internazionale degli Studi Sociali „Guido Carli” w Rzymie (w 2012 r.) oraz w Niemczech, przy Polskiej Misji Historycznej na Julius-Maximilians

Universität Würzburg (w 2021 r.). Odznaczony srebrną odznaką „Zasłużony dla samorządu radców prawnych” (w 2016 r.), złotą odznaką „Zasłużony dla samorządu radców prawnych” (w 2022 r.) oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej (w 2018 r.). Autor lub współautor około 70 publikacji naukowych i popularnonaukowych, wśród których znajdują się dwie monografie, a także opracowania o charakterze artykułów problemowych przygotowane w językach obcych.

Marcin Berent – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Karnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; adwokat, członek Kujawsko-Pomorskiej Izby Adwokackiej w Toruniu; Rzecznik Dyscyplinarny Ministra w Ministerstwie Nauki i Edukacji. Uczestnik ponad 160 konferencji i posiedzeń naukowych oraz wyjazdów szkoleniowych, także ich współorganizator i prelegent, w tym posiedzeń: Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego, Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach Sejmu RP, Komitetu Bioetyki Polskiej Akademii Nauk, Rady Polityki Penitencjarnej; członek kół i towarzystw naukowych, kolegiów redakcyjnych czasopism naukowych, także ich opiekun; kierownik krajowych projektów badawczych, w tym laureat konkursów Narodowego Centrum Nauki. Autor ponad 40 pozycji piśmienniczych z zakresu prawa karnego materialnego, procesowego i kryminalistyki, współautor komentarza do Kodeksu karnego.

Książka zawiera kazusy z zakresu prawa karnego materialnego odnoszące się do wszystkich części Kodeksu karnego, w tym do części wojskowej. Zostały one ułożone zgodnie z systematyką ustawy. Wszystkie stany faktyczne opatrzone odesłaniem do przepisów, których zastosowanie należy rozważyć podczas rozwiązywania zadania. Większość kazusów została także wzbogacona orzecznictwem sądów powszechnych, w którym należy szukać odpowiedzi na zadane pytania. Niekiedy teza lub uzasadnienie określonego judykatu zawierają rozwiązanie zadania. Nie oznacza to jednak, że stanowisko takie jest prawidłowe, a intencją autorów jest zachęcenie czytelnika korzystającego ze zbioru do krytycznej refleksji nad takimi wypowiedziami.

Książka jest przeznaczona przede wszystkim dla studentów prawa. Będzie stanowić niezastąpioną pomoc podczas ćwiczeń z prawa karnego oraz w przygotowaniu do egzaminu z tego przedmiotu.

Autorzy zbioru są pracownikami naukowo-dydaktycznymi Katedry Prawa Karnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, którzy od wielu lat zajmują się prawem karnym, a ponadto większość z nich to praktycy (adwokaci lub radcowie prawni), co gwarantuje wyjątkowo praktyczną przydatność opracowania.

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

